

**UCHWAŁA NR III/31/18
RADY MIEJSKIEJ CHEŁMEK**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

w sprawie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 994) w związku z art. 14 ust. 1 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.)

uchwala się, co następuje:

§ 1. W uchwale nr XL/377/18 Rady Miejskiej w Chełmku z dnia 17.05.2018 r. w sprawie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016 -2022 oraz związku z uchwałą nr XXVII/277/2017 Rady Miejskiej w Chełmku z dnia 27.04.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2020, w załączniku stanowiącym Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chełmek wprowadza się następujące zmiany:

1. W rozdziale 8.2. Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych:
- 1) Ze str. 112, usuwa się przedsięwzięcie podstawowe nr 4 (PP.4) pn. *Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA w Chełmku*, co implikuje zmiany w pozostałych częściach dokumentu.
  - 2) Ze str. 115, usuwa się przedsięwzięcie podstawowe nr 5 (PP.5) pn. *Przebudowa, rozbudowa i budowa obiektów zabudowy sportowej i kultury fizycznej z towarzyszącymi urządzeniami budowlanymi w rejonie ulic ul. Broniewskiego i ul. Krakowskiej w Chełmku*, co implikuje zmiany w pozostałych częściach dokumentu.
  - 3) W ramach PP.3 *POTRZEBNA odNowa Przestrzeń spotkania i rekreacji na obszarach wiejskich gminy Chełmek* wprowadza się następujące zmiany:
    - a) na str. 108 usuwa się cały pierwszy komponent/projekt (opis)

NOWE PODDASZE WIEJSKIEGO DOMU KULTURY W GORZOWIE

Stworzenie przestrzeni do spotkania dla mieszkańców. Przestrzeń dla lokalnych inicjatyw stwarzająca mieszkańcom możliwość spotkania i zwiększająca szansę na włączenie społeczne osób wykluczonych,

Adaptacja dwóch pomieszczeń **poddasza Wiejskiego Domu Kultury w Gorzowie** – (w tym doprowadzenie wody i ogrzewania, prace wykończeniowe). Poprzedni remont umożliwił poprawę substancji budynku, jednakże nadanie mu nowych społecznie istotnych funkcji, wymaga adaptacji i wyposażenia pomieszczeń poddasza.

Na poddaszu powstać ma:

      - **przestrzeń dedykowana młodzieży**, (forma klubokawiarni z animatorem)
      - pomieszczenie, które **udostępniane będzie lokalnym NGO** /liderom lokalnym/ grupom nieformalnym na ich działalność (aktywizację).

Miejsce realizacji: ul. Szkolna 5

Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji nr 4 w rejonie ulic Szkolna - Oświęcimska -Nowowiejska (Gorzów)

Zakres:

      - Adaptacja poddasza w Wiejskim Domu Kultury w Gorzowie,
      - Rozbudowa i modernizacja sieci mediów (prąd, woda, kanalizacja),
      - Przygotowanie pomieszczenia kuchennego z wyposażeniem na potrzeby spotkań i warsztatów np. kulinarnych,
      - Wyposażenie nowych pomieszczeń w niezbędne sprzęty, w tym:
        - **Przestrzeń dla młodzieży:** np. szafki, stołki, stół do ping-ponga, rzutki, nagłośnienie itp.,
        - **Przestrzeń będzie udostępniane lokalnym NGO (ogólnodostępna):** np. stoły, krzesła, zamykane szafki na dokumenty, tablice itp.

W konsekwencji zrealizowanej inwestycji:

      - Zatrudnienie koordynatora i instruktorów zajęć tematycznych,
      - Przygotowanie planu działania w nowej przestrzeni: spotkań, imprez.
    - b) Koryguje się budżet przedsięwzięcia na str. 107:

Było: 2 553 591,60 zł
Wprowadzono: 1 996 214,65 zł
    - c) Na str. 109, koryguje się trzeci komponent/projekt (opis), usuwając niektóre zapisy:

Było - Zakres:

      - Adaptacja jednego z pomieszczeń na potrzeby stworzenia **klubokawiarni dla młodzieży wraz z wyposażeniem**
      - Zainstalowanie siłowni zewnętrznej i placu zabaw,
      - Montaż małej architektury (ławek, koszy na śmieci),
      - Zagospodarowanie terenów – zielonych, wykonanie ogrodzenia,
      - Wykonanie lekkiego zadaszania nad trybuną na terenie boiska przy ul. Jarzębinowej w Bobrku,
      - Wydzielenie terenów utwardzonych w postaci ścieżek łączących zaprojektowane place.

Wprowadza się:
Zakres:

      - Zainstalowanie siłowni zewnętrznej i placu zabaw,

- Montaż małej architektury (ławek, koszy na śmieci),
- Zagospodarowanie terenów – zielonych, wykonanie ogrodzenia,
- Wydzielenie terenów utwardzonych w postaci ścieżek łączących zaprojektowane place.

d) Na str. 110 w zakresie wskaźników rezultatu, usuwa się 2 wskaźniki adekwatne dla usuwanego projektu:

- Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy) korzystających z oferty realizowanej w ramach poddasza WDK w Gorzowie oraz stworzonej klubokawiarni w Bobrku.

Sposób pomiaru:

→ Listy obecności.

→ Deklaracje udziału w zajęciach.

→ Sprawozdania,

- Liczba programów zajęć (ofert) prowadzonych w ramach poddasza WDK w Gorzowie oraz stworzonej klubokawiarni w Bobrku.

Sposób pomiaru:

→ Programy pracy.

→ Oferta poszczególnych instytucji/oddziałów (w ramach obiektów).

→ Oferta poszczególnych organizacji (w ramach obiektów).

→ Sprawozdania.

→ Strona www.

e) Na str. 117, w zakresie pola: *Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?, usuwa się następujący akapit:*

„NOWE PODDASZE WIEJSKIEGO DOMU KULTURY W GORZOWIE

Miejsce realizacji: ul. Szkolna 5

Realizacja inwestycji planowana na podobszarze rewitalizacji nr 4 w rejonie ulic Szkolna - Oświęcimska -Nowowiejska (Gorzów)”

f) Na str. 117, w zakresie pola: *Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?, usuwa się następujący akapit:*

„NOWE PODDASZE WIEJSKIEGO DOMU KULTURY W GORZOWIE

Realizacja inwestycji planowana dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji nr 4 w rejonie ulic Szkolna - Oświęcimska –Nowowiejska oraz nr 3 w rejonie ulic Gorzowska -Oświęcimska (Gorzów)”

2. W rozdziale 5.2 Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji, w tabeli - kolumna „Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu” wprowadzono następujące zmiany:

2.1. na str.64, usunięto nazwę „NOWE PODDASZE WIEJSKIEGO DOMU KULTURY W GORZOWIE”.

2.2. na str.69, usunięto nazwę "Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA w Chełmku"

3. W rozdziale 8.1. „Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów”, w tabeli wprowadzono następujące zmiany:

3.1. W projekcie „SPORT I REKREACJA W GORZOWIE”, na str. 79 usunięto z opisu sformułowanie: „Wybudowanie zadaszania trybuny”.

3.2. Na str. 80 usunięto projekt: „Przebudowa, rozbudowa i budowa obiektów zabudowy sportowej i kultury fizycznej z towarzyszącymi urządzeniami budowlanymi w rejonie ulic ul. Broniewskiego i ul. Krakowskiej w Chełmku”.

3.3. Na str. 104 usunięto projekt "Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA w Chełmku".

4. W rozdziale 9 RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, na str. 123 i 124 wprowadzono następujące zmiany:

4.1. W zakresie Przedsięwzięcia Podstawowego nr 2 PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA" FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH” zmieniono wartość inwestycji:

Było:

1 510 249,49 zł

Wprowadzono:

1 540 049,49 zł.

4.2. W zakresie Przedsięwzięcia Podstawowego nr 3 POTRZEBNA odNowa. PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI NA OBSZARACH WIEJSKICH GMINY CHEŁMEK”:

a. zmieniono wartość projektu: „PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE”, będący komponentem przedsięwzięcia

Było:

1 618 691,60 zł.

Wprowadzono:

1 441 702,94 zł.

b. zmieniono wartość projektu: „PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU”, będący komponentem przedsięwzięcia:

Było:

834 900,00 zł.

Wprowadzono:

554 511,71 zł.

c. zmieniono wartość całego przedsięwzięcia:

Było:

2 553 591,60 zł.

Wprowadzono:

1 996 214,65 zł.

4.3. Usunięto z kosztorysu przedsięwzięcie nr 4 i 5.

4.4. W konsekwencji, zmieniono wartość wszystkich przedsięwzięć podstawowych:

Było:

44 565 235,51zł.

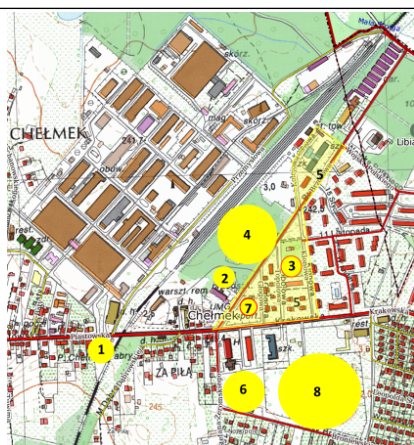
Wprowadzono:

23 936 264,14 zł.

5. W rozdziale 10.1. Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych, wprowadzono następujące zmiany:

5.1. Zamieniono Rysunek 10 i jego oznaczenia. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w centrum – fragment „miasto” na str. 126.

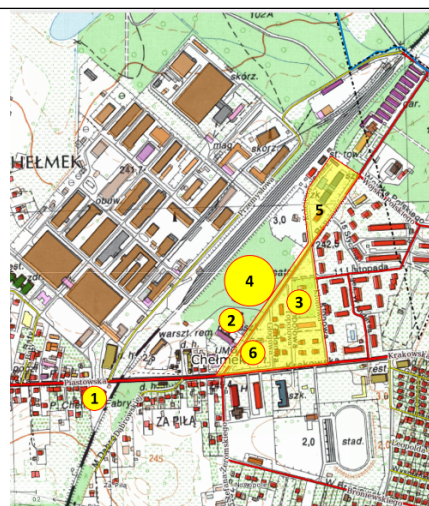
Był rysunek z oznaczeniami:

Oznaczenia:

1. Przedsięwzięcie: PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA" FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH. Lokalizacja: Dworzec Chełmek Fabryka, Chełmek, ulica Piastowska, działka

Wprowadzono z oznaczeniami:

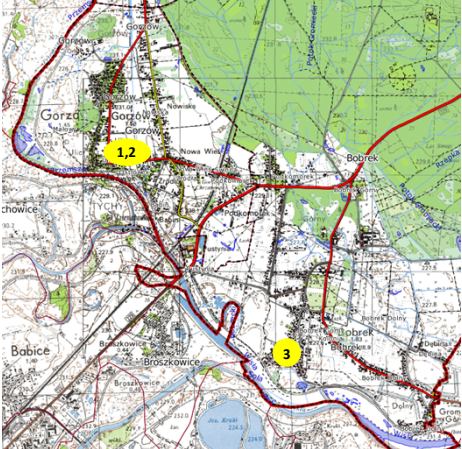
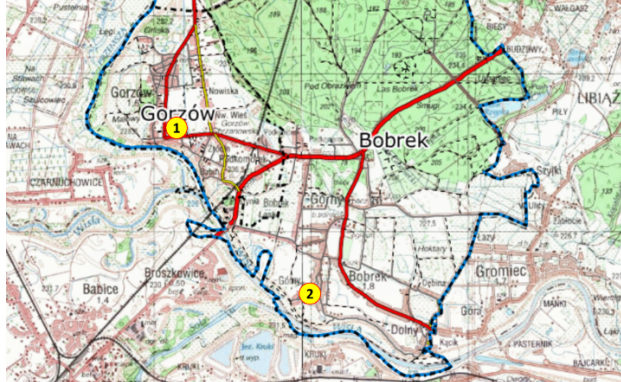

Oznaczenia:

1. Przedsięwzięcie: PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA"

<p>nr 2843/19.</p> <p>2. Projekt: PRZESTRZEŃ SŁOWA I SPOTKANIA – SPOTKANIA W PRZESTRZENI SŁOWA- BIBLIOTEKA I MIEJSCE DLA RODZIN. Lokalizacja: Chełmek, ul. Brzozowa 1, działki nr 3277/1, 3277/2.</p> <p>3. Projekt: DOM SENIORA W CHEŁMKU. Lokalizacja: Dom rencisty, ul. Topolowa 6 , Chełmek, nr działki 836/420.</p> <p>4. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Skwer dzieci i młodzieży. Lokalizacja: Chełmek, ul. Kolejowa, działka nr 836/243.</p> <p>5. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Przebudowa dróg. Lokalizacja: Ulice: Brzozowa, Kolejowa, Klonowa, Topolowa, Głogowa w Chełmku.</p> <p>6. Przedsięwzięcie: Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA w Chełmku. Lokalizacja: Chełmek, ul. Krakowska, nr działek 842/216, 842/217.</p> <p>7. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Kompleks sportowy. Lokalizacja: Chełmek, ul. Brzozowa 2, nr działek 836/117, 836/411.</p> <p>8. Przedsięwzięcie: PRZEBUDOWA, ROZBUDOWA I BUDOWA OBIEKTÓW ZABUDOWY SPORTOWEJ I KULTURY FIZYCZNEJ Z TOWARZYSZĄCYMI URZĄDZENIAMI BUDOWLANymi Lokalizacja: Chełmek, w rejonie ulic Broniewskiego i Krakowskiej w Chełmku, nr działek 842/222, 840/15.</p>	<p>FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH. Lokalizacja: Dworzec Chełmek Fabryka, Chełmek, ulica Piastowska, działka nr 2843/19.</p> <p>2. Projekt: PRZESTRZEŃ SŁOWA I SPOTKANIA – SPOTKANIA W PRZESTRZENI SŁOWA- BIBLIOTEKA I MIEJSCE DLA RODZIN. Lokalizacja: Chełmek, ul. Brzozowa 1, działki nr 3277/1, 3277/2.</p> <p>3. Projekt: DOM SENIORA W CHEŁMKU. Lokalizacja: Dom rencisty, ul. Topolowa 6, Chełmek, nr działki 836/420.</p> <p>4. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Skwer dzieci i młodzieży. Lokalizacja: Chełmek, ul. Kolejowa, działka nr 836/243.</p> <p>5. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Przebudowa dróg. Lokalizacja: Ulice: Brzozowa, Kolejowa, Klonowa, Topolowa, Głogowa w Chełmku.</p> <p>6. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Kompleks sportowy. Lokalizacja: Chełmek, ul. Brzozowa 2, nr działek 836/117, 836/411.</p>
---	--

5.2. Zamieniono Rysunek 11 i jego oznaczenia. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w rejonach centrów – fragment „sołectwa” na str. 127.

Był rysunek z oznaczeniami:	Wprowadzono z oznaczeniami:
	

Oznaczenia:

1. Projekt: NOWE PODDASZE WIEJSKIEGO DOMU KULTURY W GORZOWIE. Lokalizacja: Gorzów, ul. Szkolna 5, działka nr 568/13.
2. Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE. Lokalizacja: Gorzów, ul. Szkolna, działki 568/3, 568/5, 568/6, 568/11, 1763
3. Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU Lokalizacja: Bobrek, ul. Długa, Jarzębinowa, Akacyjowa, działka nr 362/13.

Oznaczenia:

1. Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE. Lokalizacja: Gorzów, ul. Szkolna, działki 568/3, 568/5, 568/6, 568/11, 1763
2. Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU Lokalizacja: Bobrek, ul. Długa, Jarzębinowa, Akacyjowa, działka nr 362/13.

6. W rozdziale 12 harmonogram realizacji programu na str. 136 usunięto:

- 6.1. W ramach przedsięwzięcia podstawowego nr 3, usunięto projekt: „NOWE PODDASZE WIEJSKIEGO DOMU KULTURY W GORZOWIE”.
- 6.2. Przedsięwzięcie podstawowe nr 6 „Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA w Chełmku”
- 6.3. Przedsięwzięcie podstawowe nr 5 „PRZEBUDOWA, ROZBUDOWA I BUDOWA OBIEKTÓW ZABUDOWY SPORTOWEJ I KULTURY FIZYCZNEJ Z TOWARZYSZĄCYMI URZĄDZENIAMI BUDOWLANymi W REJONIE ULIC UL. BRONIEWSKIEGO I UL. KRAKOWSKIEJ W CHEŁMKU.”

7. W tabeli na stronie 159 usunięto analizy dotyczące projektów nr: 8 i 9 12 i 13.**8. W konsekwencji zaktualizowano spis treści i spis tabel.**

§ 2. Załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały jest tekst jednolity Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022. Tekst jednolity Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022 uwzględnia zmiany wymienione w § 1 niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Chełmka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Chełmku

Marek Palka

Załącznik do uchwały Nr III/31/18
Rady Miejskiej Chełmek
z dnia 20 grudnia 2018 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHEŁMEK NA LATA 2016 - 2022

Gmina Chełmek odNowa

Chełmek / Kraków 2016 r.

Opracowanie: FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

Zespół:

dr inż. arch. Tadeusz Kmieć – ekspert ds. urbanistyki i planowania przestrzennego

Lidia Klimas - koordynacja merytoryczna

Katarzyna Tadeusiak – Jeznach - ekspert ds. partycypacji

Maria Piątkowska - specjalista ds. analiz i partycypacji

Katarzyna Świerczek - specjalista ds. analiz i partycypacji

Bożena Pietras – ekspert, konsultacje merytoryczne

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	Rewitalizacja – jak ją rozumieć?	5
1.1.1	Ustanowienie obszaru rewitalizacji – ramy prawne	5
1.1.2	Czym jest rewitalizacja i jej rola w rozwoju gminy	7
1.2	Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji?	7
1.3	Kluczowe wnioski z prac nad GPR	8
2.	CHARAKTERYSTYKA GMINY CHEŁMEK.....	11
3.	METODOLOGIA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	14
3.1	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	14
3.1.1	Część statystyczna i analizy przestrzenne	14
3.1.2	Badania społeczne	18
3.1.3	Dane pozyskane w procesie partycypacji.....	20
3.2	Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji	22
3.2.1	Badania społeczne.....	22
3.2.2	Dane pozyskane w procesie partycypacji.....	22
4.	OBSZAR REWITALIZACJI GMINY CHEŁMEK.....	23
4.1	Jak doszliśmy do ustalenia obszaru rewitalizacji – kluczowe przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji	23
4.2	Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji – zasięg przestrzenny	31
5.	DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	36
5.1	Kluczowe wnioski z przeprowadzonych analiz w układzie problemów i potencjałów	36
5.1.1	Problemy i potencjały dla całego obszaru rewitalizacji gminy	37
5.1.2	Problemy i potencjały właściwe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji gminy	40
5.2	Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji	59
6.	WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	72
7.	CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK, ZDIAGNOZOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	72
8.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	74
8.1	Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów	74
8.2	Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych.....	92
9.	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	112
10.	JAKI JEST PLAN DZIAŁAŃ W GPR - KOMPLEMENTARNOŚĆ I ZINTEGROWANIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	114

10.1	Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych	114
10.2	Komplementarność problemowa.....	116
10.3	Komplementarność przestrzenna.....	118
10.4	Komplementarność międzyokresowa.....	119
11.	SYSTEM ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	122
11.1	Opis struktury zarządzania realizacją GPR	122
11.2	Zakres zadań i odpowiedzialności	122
11.3	Koszty zarządzania GPR.....	124
12.	HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	125
13.	SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	127
13.1.	Co to jest monitoring i czemu służy?.....	127
13.2.	System monitorowania GPR.....	127
13.3.	Instytucje/osoby odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu GPR.....	127
13.4.	Realizacja monitoringu GPR	128
13.5.	Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	130
12.6	Ocena (ewaluacja) programu.....	136
14.	PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA NA RZECZ PLANOWANIA I REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR	137
14.1.	Partnerstwo i partycypacja w procesie prac nad GPR.....	137
	14.2. Partnerstwo i partycypacja we wdrażaniu i ocenie GPR.....	141
15.	OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ POWIATU, A TAKŻE KONIECZNE ZMIANY PRAWNE	143
15.1	Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	143
15.1.1.	Strategia Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2014 – 2020	143
15.1.2.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chełmek na lata 2016 – 2020	143
15.1.3.	Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014 – 2020.....	144
15.2	Analiza zgodności zamierzeń projektowych z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) / Studium Uwarunkowań.....	147
15.3	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach i planach przestrzennych.....	153
16.	SPIS RYSUNKÓW I TABEL	154
17.	ZAŁĄCZNIKI do GPR.....	154

1. WPROWADZENIE

1.1. Rewitalizacja – jak ją rozumieć?

1.1.1 Ustanowienie obszaru rewitalizacji – ramy prawne

Proces rewitalizacji, od momentu zdelimitowania obszarów gminy (wyznaczenia obszarów zdegradowanych, a następnie rewitalizacji), aż do realizacji działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, prowadzony musi być zgodnie z:

- Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.,
- Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777.

Definicje i regulacje zawarte w obu dokumentach, są zbieżne lub uzupełniają się komplementarnie – dla opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji należy stosować je łącznie.

Dla pełnego rozumienia procesu delimitacji (wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji), zaprezentowano kluczowe definicje i wnioski istotne dla opracowania GPR.

Rewitalizacja:

Zgodnie z art. 2 ust. 1. ustawy o rewitalizacji, „*stanowi (ona) proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji*”.

„Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.”

Stan kryzysowy:

Wg wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, z dnia 2 sierpnia 2016 r. – Rozdział 3 Kwestie definicyjne, wyjaśnienie pojęć:

„Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej (...),*
- b. środowiskowej (...)*
- c. przestrzenno-funkcjonalnej (...),*
- d. technicznej (...).*

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy” (definicja ta jest zbieżna z ustawą o rewitalizacji, ustawa nie reguluje jednak kwestii mierników).

Obszar zdegradowany:

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany, gdy łącznie występują na nim następujące 2 zjawiska:

- 1) koncentracja negatywnych zjawisk społecznych
oraz
- 2) co najmniej jedno ze zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, czy technicznej.

Praktyczny komentarz do ustawy o rewitalizacji podaje w tym kontekście:

*„Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego **jest stwierdzenie, że występują na nim negatywne zjawiska społeczne.** Bez ujawnienia występowania tych zjawisk nie można stwierdzić, czy obszar ten stanowi obszar zdegradowany w rozumieniu ustawy. Czym są negatywne zjawiska społeczne? Ustawa nie wymienia ich w sposób wyczerpujący, wskazując jedynie przykładowe sfery społeczne, których zła kondycja powinna być brana pod uwagę w toku analiz. Należą do nich: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.*

Dalej zaś autorzy do komentarza do ustawy podają:

*„Stwierdzenie występowania negatywnych zjawisk społecznych jest niezbędnym, ale nie jedynym warunkiem delimitacji obszaru zdegradowanego. Obok zjawisk społecznych muszą bowiem **jednocześnie** występować negatywne zjawiska co najmniej jednej dodatkowej sfery, to jest: (...).*

Obszar rewitalizacji:

W zakresie definicji obszaru rewitalizacji, pojawia się w ustawie o rewitalizacji (jak również w wytycznych) sformułowanie, iż jest to obszar:

- obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, **to znaczy: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych** (czyli określenie szczególna koncentracja dotyczy występowania łącznie zjawisk kryzysowych w 5 sferach, nie zaś szczególnie czynników społecznych, o których mowa w definicji obszaru zdegradowanego),
- na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.**

Partycypacja

Zgodnie z ustawą partycypacja społeczna obejmuje **przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji** w sposób zapewniający **aktywny udział interesariuszy**, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach **Komitetu Rewitalizacji**.

Należy zwrócić uwagę, iż interesariusze procesu rewitalizacji (ci, którzy korzystają z działań rewitalizacyjnych/na których działania rewitalizacyjne oddziałują), stanowią punkt odniesienia, na tyle mocny, iż zostało to podkreślone w ustawie, jako szereg wymagań stawianych gminom planującym i realizującym proces rewitalizacji, w oparciu o narzędzie ustawy.

1.1.2 Czym jest rewitalizacja i jej rola w rozwoju gminy

Rewitalizacja jest zbiorem działań interwencyjnych dla rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych i skorelowanych z nimi problemów w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej i w ramach których zaplanowane i zrealizowane powinny zostać inwestycje oraz przedsięwzięcia dedykowane dla grup mieszkańców, którzy w sposób szczególny potrzebują wsparcia.

Rewitalizacja jest istotnym wyzwaniem dla samorządów, gdyż odnosi się do obszarów zdegradowanych – czyli znajdujących się w stanie kryzysowym.

Rewitalizacja ma zatem w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, aspekty społeczne rewitalizacji są kluczowe i nadrzędne dla wszystkich pozostałych. Rewitalizację określają zatem następujące cechy:

- Jej cele zogniskowane na sferze społecznej, bo kluczowym jest poprawić jakość życia ludzi, którym z różnych względów może gorzej się powodzić i trudniej żyć. W konsekwencji wsparcie dla nich, działania na rzecz włączenia społecznego, pomogą im i całej społeczności lokalnej. Warto jednak zauważyć, iż warunki życia, w tym dostęp do pracy, skorelowane są istotnie z kwestiami ze sfer gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej;
- Ma charakter kompleksowych, wzajemnie wzmacniających się działań, których celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego;
- Musi być realizowana przy współpracy partnerów lokalnych ze wszystkich sektorów: publicznego, lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców i przedstawicieli organizacji pozarządowych (interesariusze procesu rewitalizacji);
- Zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów;
- Jest procesem wieloletnim, wymagającym współpracy wielu grup interesariuszy.

Zatem rewitalizacja, rozumiana jako ożywienie społeczne, poszczególnych części Gminy, musi być niezwykle szeroko planowanym i realizowanym działaniem, w kontekście bardzo precyzyjnie określonych obszarów.

1.2 Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji?

Podstawą zrealizowania działań rewitalizacyjnych była identyfikacja oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w odniesieniu do którego - wspólnie ze społecznością lokalną - zaplanowane zostały kompleksowe działania, mające na celu wyprowadzania go ze stanu kryzysowego i poprawę jakości życia mieszkańców. Dlatego też opracowywany został **Program Rewitalizacji**, dla określenia którego konieczne są:

I ETAP – WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI:

- dokonywana została delimitacja – analiza problemów społecznych na terenie gminy w układzie przestrzennym (zidentyfikowane problemy zaprezentowano na mapach) i wyznaczenie obszaru zdegradowanego,
- na podstawie wniosków z analiz, konsultacji z mieszkańcami i prowadzonych badań społecznych wyznaczony został obszar rewitalizacji (obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic).

II ETAP – OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI, ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI PRAWA

- określone zostały przy udziale interesariuszy cele i działania, które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy społeczne i zdefiniowaną wizję rozwoju – powstała lista przedsięwzięć, w tym:
  - inwestycyjnych, które mogą być finansowane np. w ramach poddziałania 11.1.2 rewitalizacja miast średnich i małych oraz działania 11.2 odnowa obszarów wiejskich, RPO WM na lata 2014-2020 oraz w ramach PROW.
  - tzw. projektów miękkich, realizujących przedsięwzięcia, których odbiorcami są różne grupy mieszkańców (np. młodzież, seniorzy, rodziny), które mogą być finansowane z komponentów RPO w ramach EFS i innych źródeł zewnętrznych oraz budżetu gminy.
- Określone zostały wskaźniki realizacji, jako miary sukcesu Programu Rewitalizacji, system wdrażania i monitoringu Programu oraz mechanizmy włączania interesariuszy w proces wdrażania.

Proponowana metodologia prac opiera się na zasadzie partnerstwa i szerokiej współpracy międzysektorowej, co spełnia regulacje i wytyczne dotyczące realizacji, ale też stanowi rekomendowany przez FRDL MISTiA model pracy nad planowaniem rozwoju wspólnoty samorządowej.

W pracach nad Programem Rewitalizacji wykorzystana została metoda partycypacyjno-eksperska. Oznacza to przygotowanie Programu przy wykorzystaniu wiedzy i umiejętności ekspertów FRDL MISTiA, ale równocześnie - dla osiągnięcia w pełni założonych efektów - konieczny był udział partnerów, reprezentujących różne środowiska gminy. Z jednej strony to oni najlepiej znają potrzeby swoich środowisk, natomiast z drugiej strony – Program ma być użyteczny nie dla ekspertów, lecz dla mieszkańców i podmiotów lokalnych.

Proponowana metodyka budowy Programu Rewitalizacji opiera się w szczególności na:

- eksperckim opracowaniu dokumentów diagnostycznych – w oparciu o wiedzę i doświadczenie ekspertów FRDL MISTiA
- oraz partnerskiej budowie planu działań rewitalizacyjnych, pod kierunkiem doświadczonych konsultantów w zakresie metod partycypacyjnych.

Metoda ta, promowana w dokumentach oraz wytycznych wspólnotowych i krajowych, była wielokrotnie i z dużym powodzeniem stosowana w wielu wcześniejszych realizacjach.

Połączenie doświadczenia i świeżości spojrzenia na sprawy lokalne ze strony ekspertów, z drugiej zaś strony interesariuszy procesu, stanowiąc ma podstawę do rzetelnego zaplanowania procesu otwarcia na nowe sposoby i aspekty realizacji lokalnej polityki.

1.3 Kluczowe wnioski z prac nad GPR

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Chełmek miały doprowadzić do tego, aby zidentyfikowane poprzez liczne źródła (analizy dynamiczne, porównawcze, przestrzenne, badania społeczne, kilkuetapowe konsultacje społeczne) problemy, zostały przełożone na działania służące bezpośrednim, bądź pośrednim rozwiązaniom. Z racji na kilkuletni okres wdrażania GPR, działania te winny być zawarte w układzie strategicznym i odpowiadać logice interwencji. Zatem została sformułowana wizja, cele szczegółowe, kierunki działań i odpowiadające im przedsięwzięcia. I w efekcie - wskazanie rezultatów i produktów oraz mierników sukcesu.

W efekcie prowadzonych prac, w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy obszaru rewitalizacji zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe:

CEL GŁÓWNY GPR:

Nowe aspekty i wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, jako istotnych elementów dla zwiększenia włączenia społecznego, poprzez tworzenie miejsc i rozwój oferty sprzyjającej aktywizacji mieszkańców oraz warunków do rozwoju inicjatyw społecznych, a także wspieranie działań związanych z jakością kształcenia oraz rozwojem lokalnego rynku pracy i przedsiębiorczości, w tym mobilności, jak również działania na rzecz poprawy stanu środowiska, jako kluczowych aspektów poprawy jakości życia.

Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców.

Cel 2: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ

Rozwój kapitału ludzkiego i lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie przedsiębiorców i ofertę aktywizującą osoby oddalone od rynku pracy oraz działania sprzyjające mocniejszemu wykorzystaniu lokalnych potencjałów i poprawie sieci połączeń z kluczowymi dla mieszkańców obszaru rewitalizacji miejscami na rynku pracy.

Cel 3. FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu środowiska naturalnego, poprzez podniesienie estetyki i standardów infrastruktury części wspólnych gminy oraz działania na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców i wzmocnienia ich bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Niewątpliwie, sercem Programu rewitalizacji, jest cel szczegółowy pierwszy, który dotyczy odpowiedzi na kluczowe problemy społeczne i wokół niego zogniskowane są wszystkie przedsięwzięcia podstawowe. To właśnie na problemach społecznych musi zasadzać się odpowiedź zdefiniowana w programie rewitalizacji, dlatego przedsięwzięcia te dotyczą rozwoju **miejsc i przestrzeni integrujących społeczność lokalną, ale również odpowiadających na indywidualne potrzeby różnych grup wiekowych poprzez zróżnicowaną i adekwatną ofertę**, gdyż dostęp do oferty włączającej i integrującej mieszkańców obszaru rewitalizacji, jest kluczowym dla faktycznej aktywizacji wykluczonych, bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dodatkowo planuje się działania mające na celu zwiększenie dostępności do **miejsc integracji dla społeczności lokalnych** oraz **placów zabaw**, co w sposób szczególny dotyczy rodzin z obszaru rewitalizacji.

Celem nadrzędnym jest ożywienie, integracja i budowanie kapitału społecznego mieszkańców gminy. Kierunkiem zaś jest rekonstrukcja historycznego, przemysłowego miasta w sensie społecznym i przestrzennym oraz wykorzystanie potencjału drzemiącego nadal w tradycji firmy Bata. Nieodzowne jest podniesienie estetyki i standardów infrastruktury technicznej miasta i komunikacyjnej gminy oraz działania na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców. Aby to

osiągnąć konieczne jest utworzenie wysokiej jakości przestrzeni publicznych i różnorodnych ofert aktywizujących mieszkańców oraz podniesienie jakości edukacji i skupienie się na działaniach skierowanych do młodzieży rozpoczynającej dorosłe życie.

Uwzględniając konieczność podjęcia kompleksowych działań na rzecz faktycznej zmiany na obszarze rewitalizacji, w ramach przedsięwzięć uzupełniających, zaplanowano szereg działań stanowiących odpowiedź na realizację założeń celów 2 i 3, w tym w zakresie gospodarki oraz pełniejszego wykorzystania zasobów gminy Chełmek z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Wszystkie te działania mają wpłynąć na poniższą wizję obszaru rewitalizacji zdefiniowaną w ramach prac nad GPR:

Rewitalizowane obszary gminy Chełmek, dzięki na nowo kształtowanej tożsamości, czerpiącej z dziedzictwa i historii miasta, w tym marki Bata, tradycji górniczych oraz odkrywanych i kreatywnie wykorzystywanych zasobów gminy, są przestrzenią dla aktywnych mieszkańców, rodzących się inicjatyw społecznych oraz realizacji integrującej i włączającej oferty dla różnych grup wiekowych mieszkańców, którzy są na siebie otwarci i gotowi do udzielenia pomocy. Jakość edukacji oraz oferta aktywizująca i rozwijająca zainteresowania dzieci i młodzieży, w odniesieniu do uniwersalnych wartości, są fundamentem kształtowania przedsiębiorczych i proaktywnych postaw oraz dobrego startu życiowego. Dzięki identyfikowanym zasobom, stwarzanym warunkom i rodzącym się inicjatywom gospodarczym, realizowanym zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, powstają nowe atrakcyjne miejsca pracy dla mieszkańców, którzy w oparciu o infrastrukturę dróg, ścieżek rowerowych i sieci połączeń komunikacją zbiorową, mają bezpieczny i łatwy dostęp do usług publicznych i rynku pracy.

Cały proces przygotowania GPR odbywał się przy ogromnym zaangażowaniu władz i pracowników gminy Chełmek oraz mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Udział tych grup przy tworzeniu GPR powinien przełożyć się na udział przy jego wdrażaniu, bowiem uczestnicy procesu czują się odpowiedzialni za jego dalsze losy. Tym bardziej, że działania te mają służyć im samym, ich rodzinom.

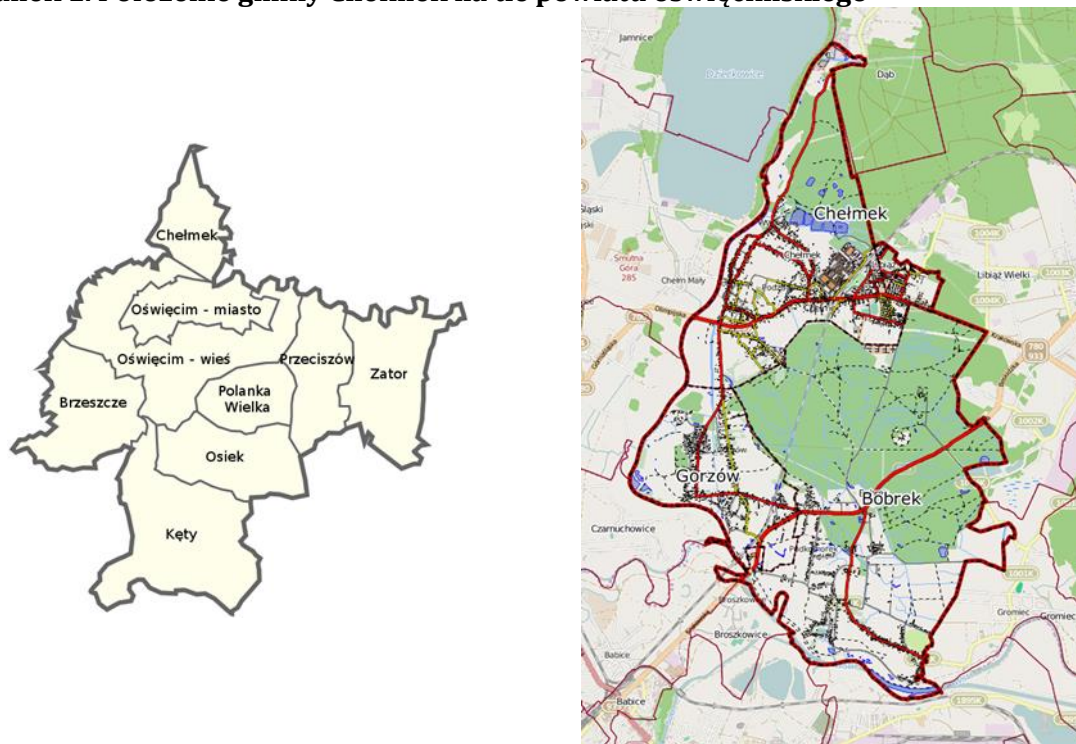
Wyraźną, budującą przesłanką odpowiedzialności w tej kluczowej kwestii, jest liczna reprezentacja różnych grup społecznych z obszaru gminy w Komitecie Rewitalizacyjnym, w którego skład weszło 15 osób, z wszystkich sektorów (samorząd, organizacje społeczne/mieszkańcy i przedsiębiorcy).

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY CHEŁMEK

Gmina Chełmek jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie małopolskim, w północnej części powiatu oświęcimskiego. Gmina graniczy od południa z miastem i gminą wiejską Oświęcim (powiat oświęcimski), od wschodu z miastem i gminą Libiąż (powiat chrzanowski), od zachodu z miastami: Imielin i Bieruń oraz gminą Chełm Śląski (powiat tyski), zaś od północnego wschodu z miastem Jaworzno (powiat grodzki).

Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 780 (Kraków – Chełm Śląski) oraz droga wojewódzka nr 933 (Chrzanów – Libiąż – Oświęcim). Na dostępność komunikacyjną gminy Chełmek wpływa również biegnąca tędy linia kolejowa (Trzebinia-Oświęcim) oraz strategiczne położenie w pobliżu dużych ośrodków miejskich tj. Katowic (odległych o ok. 30 km), Krakowa (odległego o ok. 40–50 km) oraz Bielska Białej (odległej odległa o ok. 30–40 km).

Rysunek 1. Położenie gminy Chełmek na tle powiatu oświęcimskiego

Źródło: Urząd Miejski w Chełmku

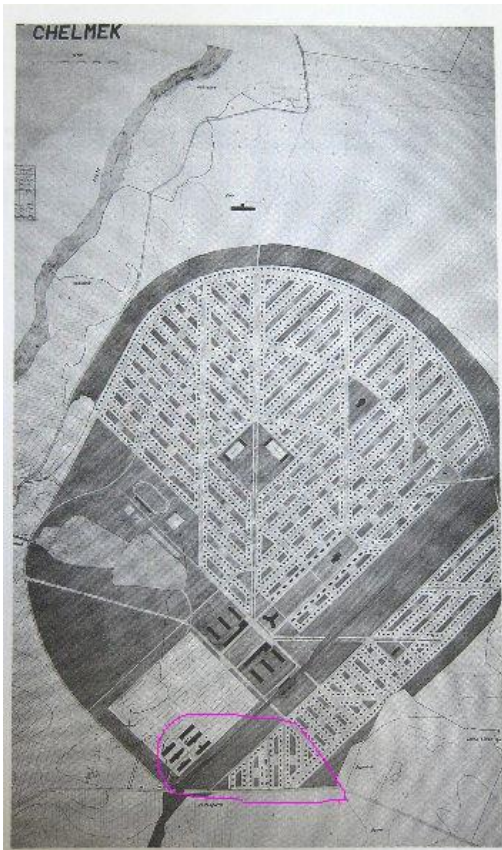
Na gminę składa się miasto Chełmek (zajmujące 30,4% gminy) oraz sołectwa Bobrek (55,0%) i Gorzów (14,6%), tworzące część wiejską gminy. W obecnym kształcie gmina Chełmek funkcjonuje od 1973 roku, kiedy powołana została poprzez utworzenie wspólnego urzędu dla miasta Chełmek i gromady Bobrek. Prawa miejskie, miasto otrzymało w 1969 roku. Zachodnią i południową część gminy zajmują tereny rolnicze – są to obszary zlokalizowane wzdłuż rzeki Przemszy oraz nad rzeką Wisłą. Na terenach północy i północnego-wschodu znajdują się obszerne tereny leśne.

Najstarsze obiekty zabytkowe na terenie gminy występują w Bobrku i są związane z rozległym założeniem pałacowo-parkowym, powstałym w miejscu dawnego zamku obronnego. Najstarszą część Chełmka stanowi Podzagórze, wieś rozwinięta u południowych i południowo-zachodnich zboczy Wzgórza Skała, wzdłuż drogi prowadzącej z Krakowa na Śląsk, mieszczącej relikty drewnianego budownictwa, typowego dla wsi nadwiślańskich.

Na terenie Gminy Chełmek dominującą branżą jest handel zarówno hurtowy jak i detaliczny, ponadto istotne w gospodarce gminy branże to budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe. Przemysł zlokalizowany jest zwłaszcza w Miejskiej Strefie Aktywności Gospodarczej.

Miasto Chełmek posiada wieloletnią tradycję przemysłu obuwniczego, związaną z działalnością rodziny Bata. W 1929 roku, Tomasz i Jan Bata wybudowali fabrykę obuwia wraz z osiedlem dla jej pracowników. Projekt miasta stworzyła para czeskich architektów Franciszek Lydie Gahura (František Lydie Gahura) i Mirosław Drofa (Miroslav Drofa)¹. Efektem planistycznych działań Baty i pracowni architektonicznej w Zlinie jest część obecnego miasta Chełmek (jednak to zaledwie 1/10 całego projektu, zakładano bowiem, że Chełmek będzie liczył docelowo ok 50 tys. mieszkańców) - tzw. KOLONIA FABRYCZNA do wybuchu II wojny światowej (na rysunku poniżej zaznaczona kolorowym obrysem). W latach powojennych obszar zabudowy powiększył się nieznacznie w stosunku do zakładanego. Aktualnie miasto Chełmek posiada wiele elementów zachowanych z modernistycznego projektu **idealnego miasta przemysłowego według idei Jana i Tomasza Batów**. Pomiędzy poszczególnymi domami, których architektura była bardzo prosta w formie (ceglane prostopadłościany o płaskich dachach z kamiennym fundamentem), nie zezwalano na budowanie pomiędzy nimi ogrodzeń.

Rysunek 2. Gmina Chełmek – koncepcja miasta fabrycznego i archiwalne zdjęcia domów pracowników

Chełmek, kolonia robotnicza, fot. A. Syska

Źródła: https://archirama.muratorplus.pl/architektura/dzis-bata-lia-w-chelmku-czyli-odkrywamy-polskie-miasto-batowskie,67_1257.html#strona_internetowa

Istniejąca do dziś część dzielnicy mieszkaniowej KOLONIA FABRYCZNA, oddzielona jest od dzielnicy fabrycznej parkiem miejskim. Trzeba mieć na uwadze, że w fabryce Baty pracowali

¹ J. Nowostawska-Gyalókey, maj 2015.

ludzie z okolicznych wsi. Robotnicy Baty otrzymywali mieszkania w domkach jedno-, dwu- lub cztero-rodzinnych: prostych kostkach z czerwonej cegły, otoczonych ogródkiem. Każde mieszkanie miało osobne wejście i identyczną powierzchnię 45 metrów kwadratowych - salon z aneksem kuchennym na dole, sypialnia na piętrze². Miała ona zapewnić komfort wypoczynku po pracy, podobnie jak nowoczesne w ówczesnym czasie, wyposażone w prąd i bieżącą wodę. Można powiedzieć, że taki standard to wysoki standard dla tych chłopów, którzy w tym czasie tworzyli nową klasę robotniczą, był to dla wielu skok cywilizacyjny, gdyż wiele osób na wsi mieszkało w domach dwuizbowych – jedna dla ludzi, druga dla zwierząt gospodarczych. Nie istnieją dziś oryginalne budynki fabryczne zakładów Baty, jednak w tkance miasta wciąż jeszcze zachowało się wiele elementów tego przemyślanego projektu.

Fabryka ta stworzyła szansę rozwoju dla całej okolicy i jej mieszkańców. W czasie II wojny światowej Chełmek został wcielony do III Rzeszy, a po wyzwoleniu Polska Spółka Obuwia "Bata" S.A. została upaństwowiona. Ideą Baty było ukształtowanie pracownika – cyt.: *„nowego człowieka lojalnego wobec pracodawcy, który jednak rozwija się i korzysta z dobrodziejstw swojego zakładu pracy”* – może to świadczyć o tym, że Fabryka Baty nawiązywała do współczesnej (postindustrialnej) koncepcji środowiska pracy work/life balance.

Rysunek 3. Gmina Chełmek – elementy zabudowy pofabrycznej

Źródło: Chełmek fot. K Tadeusiak rok 2016

²A.Wołodźko, „Zlín – prywatna rewolucja Tomasza Baty”, adres: http://www.intertekst.com/212_artykul.html, data dostępu: 22.12.2016.

3. METODOLOGIA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

3.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

3.1.1 Część statystyczna i analizy przestrzenne

W celu wyznaczenia na terenie gminy Chełmek obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji opracowana została metodologia sporządzenia diagnozy gminy. Obejmowała ona:

- analizę danych pochodzących ze statystyki publicznej,
- a także **sporządzenie analiz przestrzennych, obrazujących rozkład przestrzenny problemów** (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych) oraz **koncentracji zjawisk kryzysowych na terenie gminy Chełmek**.

Analiza statystyczna – dynamiczna i porównawcza

Dla precyzyjnego zobrazowania sytuacji gminy, zdecydowana większość danych, zebranych w ramach diagnozy społeczno-gospodarczej w obszarach problemowych, została poddana badaniu w dwóch płaszczyznach. Z jednej strony w układzie dynamicznym, jako analiza podstawowych trendów rozwojowych. Z drugiej strony w układzie porównawczym – dane statystyczne gminy Chełmek zestawiono z wartościami średnimi dla: województwa małopolskiego i powiatu oświęcimskiego, a także z danymi 4 gmin, tworzących tzw. grupę porównawczą: Alwernia, Libiąż, Bukowno oraz Brzeszcze. Gminy dobrano tak, by ich główne charakterystyki były porównywalne z analogicznymi dla gminy Chełmek. Prawdopodobne jest, że typowe procesy rozwojowe w wybranych do porównania gminach przebiegają w zbliżonym kierunku, a mieszkańcy i władze jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład wskazanych obszarów stają przed podobnymi wyzwaniami. W diagnozie posłużono się możliwie najbardziej aktualnymi danymi statystyki publicznej. Prezentowane dane dotyczą okresu lat 2010-2014/2015 (w zależności od dostępności danych w momencie rozpoczęcia badania).

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane dla gminy Chełmek i grupy porównawczej.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dla jednostek grupy porównawczej – stan na 31.12.2014 r.

Nazwa gminy	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [km ²]	Dochody budżetu [zł]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]	Dochody na mieszkańca [zł]	Typ gminy
Alwernia	12 727	76	30 514 210,68 zł	167	2 397,60 zł	miejsko-wiejska
Libiąż	22 667	57	55 713 822,47 zł	398	2 457,93 zł	miejsko-wiejska
Bukowno	10 336	65	34 415 218,55 zł	159	3 329,65 zł	miejska
Brzeszcze	21 587	46	57 147 046,54 zł	469	2 647,29 zł	miejsko-wiejska
Chełmek	13 084	27	28 979 939,52 zł	485	2 214,91 zł	miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizy przestrzenne

Analizy bazujące na danych statystyki publicznej uzupełnione zostały poprzez sporządzenie analiz przestrzennych, obrazujących rozkład problemów (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych) i szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych.

Należy zaznaczyć, że analizy przestrzenne zjawisk kryzysowych opracowane zostały jedynie dla tych problemów i negatywnych aspektów funkcjonowania gminy Chełmek, dla których istniała możliwość zebrania danych na odpowiednim poziomie agregacji. Tym samym nie wszystkie zjawiska (społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne) analizowane w diagnozie społeczno-gospodarczej dało się przenieść bezpośrednio na mapy przestrzenne. Analizy przestrzenne stanowią zatem pogłębienie pewnych obserwowalnych zjawisk kryzysowych.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wyznaczenie obszaru rewitalizacji powinno być przeprowadzone w dwóch krokach.

W pierwszym etapie określone powinny zostać obszary zdegradowane, które stanowią „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar można wyznaczyć jako zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W kolejnym kroku wyznacza się obszar rewitalizacji – obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Należy podkreślić, że ustawa o rewitalizacji nie definiuje jednoznacznie pojęć „koncentracji” i „szczególnej koncentracji” negatywnych zjawisk. W związku z powyższym w przypadku pojęcia „koncentracji” (odnoszącego się do analizy wskaźników społecznych na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych) przyjęto, że koncentracja oznacza występowanie przynajmniej dwóch wskaźników o wartościach przekraczających wartość progową – medianę.

Zatem obszarem zdegradowanym, w myśl ustawy o rewitalizacji, będzie obszar na którym występują:

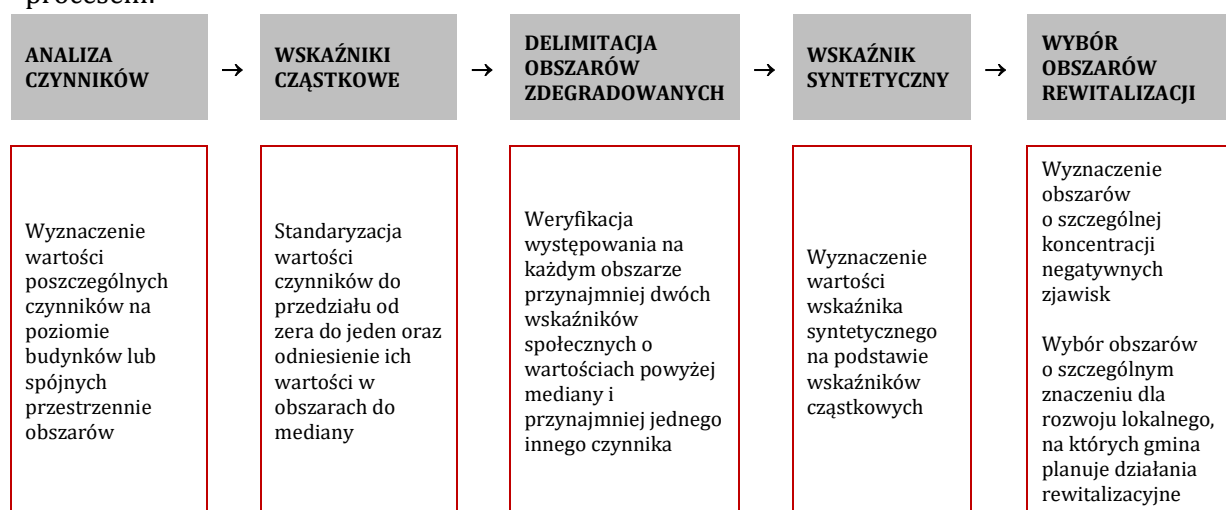
- przynajmniej dwa czynniki społeczne (odzwierciedlone za pomocą mierzalnych wskaźników), których wartości przekraczają medianę dla całej gminy, oraz

- przynajmniej jeden czynnik (wskaźnik): gospodarczy lub środowiskowy lub przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny, którego wartość przekracza medianę dla całej gminy.

Równocześnie w ustawie o rewitalizacji brak jednoznacznej definicji „szczególnej koncentracji”. Jednakże ustawodawca w art. 10 pkt. 2 ustawy zawarł zapis, iż: „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”. Zatem szczególna koncentracja, w myśl przesłanek wynikających z powyższego punktu, oznaczać może obszary gminy zawierające do 30% mieszkańców gminy i zajmujące do 20% powierzchni gminy, na których występuje największa liczba negatywnych zjawisk (wskaźników odzwierciedlających problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne). Mając równocześnie na uwadze definicję obszaru rewitalizacji, przewiduje się wykluczenie danego obszaru z procesu rewitalizacji (ze względu na brak szczególnego znaczenia dla rozwoju lokalnego lub brak przewidywanych działań rewitalizacyjnych) i zastąpienie go innym obszarem o ile:

- spełnia on kryteria „obszaru zdegradowanego”,
- ma on istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego,
- przewidziane na nim są działania rewitalizacyjne,
- jego włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji przeprowadzono zgodnie z poniższym procesem:

Ocenę skali koncentracji problemów oparto w szczególności na dwóch wskaźnikach:

- „koncentracji negatywnych zjawisk”, którego celem jest weryfikacja, czy dany obszar spełnia kryteria „obszaru zdegradowanego”, określone w ustawie o rewitalizacji,
- syntetycznego wskaźnika szczególnej koncentracji, którego celem jest określenie rankingu obszarów pod kątem występowania największej liczby negatywnych zjawisk i ich klasyfikacji jako obszary potencjalnie kwalifikowane do obszarów rewitalizacji.

Wyznaczenie powyższych wskaźników wymaga analizy rozmieszczenia przestrzennego zjawisk problemowych (tzw. „wskaźników cząstkowych”). W poniższej tabeli przedstawiono zakres analizowanych wskaźników cząstkowych (przypisanych do wszystkich grup wymienionych w ww. ustawie: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej).

Tabela 2. Analizowane wskaźniki cząstkowe

Grupa	Wskaźnik cząstkowy	Źródło danych
społeczne	Liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Chełmku
	Liczba osób zagrożonych problemami społecznymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmku
	Kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmku
	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania komunalnego	Urząd Miejski w Chełmku
	Zadłużenie mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania komunalnego	Urząd Miejski w Chełmku
	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań spółdzielczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania spółdzielczego	Urząd Miejski w Chełmku
	Zadłużenie mieszkań spółdzielczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania spółdzielczego	Urząd Miejski w Chełmku
	Gęstość stowarzyszeń	Urząd Miejski w Chełmku
	Frekwencja wyborcza	Urząd Miejski w Chełmku
	Wyniki egzaminu gimnazjalnego	Urząd Miejski w Chełmku
gospodarcze	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu
	Liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	CEIDG (Urząd Miejski w Chełmku)
przestrzenno-funkcjonalne	Średnia odległość do przystanku	Urząd Miejski w Chełmku
	Średnia odległość do świetlicy / biblioteki	Urząd Miejski w Chełmku
	Średnia odległość do boiska sportowego	Urząd Miejski w Chełmku
	Średnia odległość do placu zabaw	Urząd Miejski w Chełmku
	Średnia odległość do parku / skweru	Urząd Miejski w Chełmku
środowiskowe	Średnia odległość do publicznej jednostki oświatowej (gimnazjum, szkoła podstawowa, przedszkole)	Urząd Miejski w Chełmku
	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M1	UMWM
techniczne	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M2	UMWM
	Procent mieszkańców posiadających przyłącza wody	Urząd Miejski w Chełmku
	Procent mieszkańców posiadających przyłącza kanalizacji	Urząd Miejski w Chełmku

Dostępność danych umożliwiających przeprowadzenie analizy przestrzennej w oparciu o wielkości obiektywne, mierzalne i weryfikowalne ograniczyła liczbę analizowanych czynników do 22.

Z uwagi na brak danych nie analizowano następujących czynników:

- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym,
- słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Szereg potencjalnych dla wykonania analizy czynników wymienianych w ustawie o rewitalizacji lub rozporządzeniu Ministra Rozwoju ma charakter jakościowy i niekwantyfikowalny w sposób umożliwiający porównanie z czynnikami delimitacji wymienionymi w innych pozycjach i w powyższej tabeli. Za takie uznano „niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru”, których ocena odzwierciedla pogląd ekspercki i trudno uznać ją za czynnik obiektywny, możliwy do powtórzenia przy tych samych parametrach w przyszłości (np. dla potrzeb ewaluacji). Również sparametryzowanie „niedoboru lub niskiej

jakości terenów publicznych” wydaje się działaniem subiektywnym wobec braku prawnych podstaw określania zakresu przestrzennego i przedmiotowego „terenów publicznych”, zwłaszcza w obszarach wiejskich. Także literatura dotycząca tej kwestii przedstawia silnie zróżnicowane poglądy. Z tego względu odstąpiono od nich w analizie ilościowej i zdecydowano o uwzględnieniu powyższych „trudno kwantyfikowalnych” czynników w pogłębionej analizie obszarów rewitalizacji. Odniesienie do znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy przedstawiono w części przedstawiającej wyznaczone podobszary rewitalizacji, natomiast z uwagi na dominującą rolę analizy wskaźnikowej pominięto na etapie wyznaczania obszarów koncentracji kwestie wykraczające poza fakt koncentracji zjawisk negatywnych na poziomie powyżej mediany dla całej jednostki zgodnie z zaleceniami metodologicznymi UMWM.

Jednostka referencyjna dla analiz przestrzennych

Analiza rozmieszczenia negatywnych zjawisk i ocena skali ich koncentracji została wykonana dla całej gminy w podziale na siatkę 100m x 100m. W tym:

- Dla każdego wskaźnika cząstkowego wyznaczono medianę wartości (z wyłączeniem obszarów niezamieszkałych). Następnie dla każdego podobszaru wyznaczono wskaźnik koncentracji negatywnych zjawisk, tj. zweryfikowano czy dany obszar spełnia kryteria obszaru zdegradowanego, określone w ustawie o rewitalizacji;
- W celu wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk obliczono **syntetyczny wskaźnik szczególnej koncentracji, odzwierciedlający liczbę negatywnych czynników (wskaźników cząstkowych), których wartość na danym obszarze przekracza medianę dla gminy**. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, wskaźnik ten został wyznaczony tylko dla obszarów zdegradowanych;
- Następnie wszystkie obszary o wymiarach 100m x 100m uszeregowano od największej do najmniejszej liczby wskaźników przekraczających medianę dla gminy i **wybrano te obszary, które charakteryzują się największą liczbą tych wskaźników i nie przekraczają 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy**. Wyselekcjonowane obszary stanowią wstępną grupę obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk;
- W kolejnym kroku wstępna lista obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk została zweryfikowana pod kątem tego czy:
  - obszar ma szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego,
  - przewiduje się na nim (wobec niego) realizację działań rewitalizacyjnych.

Obszary, które nie spełniały powyższych założeń, zostały wykluczane z grupy obszarów rewitalizacji i zastępowane kolejnymi o najwyższej liczbie wskaźników negatywnych, o ile spełniały one powyższe założenia i nie powodowały przekroczenia ograniczenia 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy w obszarach rewitalizacji.

3.1.2 Badania społeczne

W ramach prac diagnostycznych, przeprowadzono wśród mieszkańców **gminy Chełmek badanie ankietowe w podziale na miasto i dwa obszary wiejskie**. W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięło 361 (w tym 271 uczestników z terenu miasta oraz 90 uczestników z obszarów wiejskich).

Zdecydowana większość uczestników badania to osoby mieszkające w swoich miejscowościach od urodzenia – w mieście Chełmek stanowili oni 67,9% wszystkich ankietowanych, w sołectwie Bobrek - 61,5%, a w sołectwie Gorzów aż 73,7% wszystkich respondentów.

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie badań społecznych ujęto poniżej.

- Ankietowani z terenu miasta Chełmek za największe problemy społeczne miasta uznali: brak perspektyw dla młodych osób i małżeństw (71,6% wskazań na 1 lub 2 w 5-stopniowej skali ocen, gdzie 1 oznaczało problem najistotniejszy), biedę i niskie zarobki (62,4% wskazań) oraz bezrobocie (61,2% wskazań). Mniejszą liczbę wskazań odnotowano w przypadku, ściśle powiązanych z tymi zagadnieniami, problemów z emigracją osób młodych, dobrze wykształconych oraz przedsiębiorczych;
- Wśród grup potrzebujących szczególnego wsparcia instytucji publicznych i organizacji pozarządowych na terenie miasta Chełmek wskazywali oni właśnie osoby bezrobotne (48,3% wskazań na 1 i 2 w 6-stopniowej skali, gdzie 1 oznaczało grupę z największą potrzebą), a także młodzież (44,8% wskazań). Należy także podkreślić, że mieszkańcy biorący udział w badaniu chętnie udzielali własnej odpowiedzi, doprecyzowując, że chodzi przede wszystkim o młodych ludzi po zakończeniu edukacji. Wysoki odsetek wskazań odnotowano także w przypadku osób niepełnosprawnych (46,0% wskazań) oraz dzieci (45,3% wskazań) i osób starszych (38,9% wskazań);
- Mieszkańcy, którzy wzięli udział w ankiecie, zwracali uwagę na konieczność zorganizowania oferty czasu wolnego (animowanie zajęć, rozrywka, czynny wypoczynek itp.) dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji (59,0% wskazań) oraz młodzieży ze szkół ponadpodstawowych (44,3% wskazań). Wysoki odsetek wskazań odnotowano także w przypadku rodzin z dziećmi (32,1% wskazań) oraz dzieci ze szkoły podstawowej (24,72%). Istotną grupą, dla której zdaniem respondentów nie ma wystarczającej oferty spędzania czasu wolnego, są osoby niepełnosprawne (34,7% wskazań);
- Wśród najbardziej brakującej infrastruktury czasu wolnego na terenie miasta znalazły się: świetlica/klub (39,1% wskazań), kawiarnia/restauracja (38,8% wskazań) oraz boisko lub siłownia (29,9% wskazań). Wśród istotnych elementów wymienionych przez mieszkańców wyróżnić należy: basen, skatepark oraz ścieżki rowerowe;
- Za główne obszary miasta, wymagające rewitalizacji w pierwszej kolejności, mieszkańcy miasta uznali: Stawy (34,3% wszystkich wskazań), okolice dworca PKP (15,5%) oraz strefy przemysłowej (14,0%), a także tzw. „lasek szkolny” na Osiedlu;
- Za najistotniejsze problemy sołectwa Gorzów mieszkańcy uznali niską świadomość ekologiczną mieszkańców (57,9% wskazań) oraz brak ścieżek rowerowych (50,0% wskazań). Do szczególnych problemów zaliczyć należy ponadto zanieczyszczenie środowiska (39,5% wskazań) oraz dostępność i jakość usług (także 39,5% wskazań);
- Ponadto mieszkańcy zwracali uwagę na brak przestrzeni do spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz młodych ludzi po zakończeniu edukacji, a także rodzin z dziećmi. Z kolei za najbardziej brakujące elementy infrastruktury czasu wolnego uznane zostały: park/plac (miejsce spotkań i spacerów), świetlica/klub oraz kawiarnia/restauracja;
- Za grupę bezrobotnych szczególnie potrzebującą wsparcia na terenie sołectwa Gorzów mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim osoby powyżej 55 roku życia (23,7% wskazań). Wysoki odsetek wskazań odnotowano ponadto w przypadku matek powracających do pracy po urlopie macierzyńskim (15,8%) oraz osób niepełnosprawnych (13,2%) i młodych ludzi z wyższym wykształceniem (13,2%);
- Zdecydowana większość respondentów wskazywała na konieczność inwestowania w chodniki i deptaki pieszo-rowerowe (73,7% respondentów). Wysoki odsetek

ankietowanych podkreślał także konieczność inwestycji w rekreacyjne ścieżki rowerowe (47,4%) oraz bazę i infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (31,6%);

- Za miejsca w sołectwie, które szczególnie potrzebują interwencji uznane zostały: przestrzeń sportowa i rekreacyjna, ulice, drogi, pobocza oraz przestrzeń publiczna (w sąsiedztwie świetlicy, remizy, biblioteki, kościoła);
- Podobnie jak w przypadku sołectwa Gorzów, także w Bobrku za najważniejsze inwestycje uznane zostały działania związane z modernizacją i budową chodników oraz deptaków pieszo-rowerowych (75,0% wskazań respondentów). W dalszej kolejności znalazły się propozycje modernizacji i rozbudowy komunalnej infrastruktury technicznej oraz rozwój oświetlenia ulicznego;
- Zdecydowana większość respondentów nie korzysta z transportu zbiorowego (33,3% respondentów). Najczęściej ankietowani mieszkańcy obszarów wiejskich korzystają z komunikacji raz w tygodniu (14,4%) lub rzadziej niż raz w miesiącu (13,3%). Zaledwie niecałe 8,0% mieszkańców sołectw korzysta z komunikacji zbiorowej codziennie;
- Głównym powodem unikania komunikacji zbiorowej jest korzystanie z własnego auta (26,7% respondentów). Wysoki odsetek mieszkańców sołectw rezygnuje z podróżowania w ten sposób ze względu na brak kursów w odpowiadających im godzinach (21,1%). Mieszkańcy sołectw podkreślali także, że unikają komunikacji zbiorowej ze względu na brak kursów w interesujące ich miejsca (10,0%) oraz zbyt wysokie ceny biletów (niecałe 8,0% badanych).

3.1.3 Dane pozyskane w procesie partycypacji

W ramach prac prowadzonych w I etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzone zostały warsztaty diagnostyczne i konsultacyjne, które miały na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych (OZ) i obszarów rewitalizacji (OR).

Warsztaty diagnostyczne (wydobywcze) - spotkania z interesariuszami OZ i OR

14.04.2016r. Trzy warsztaty diagnostyczne:

- 15.04.2016 r.**
- w mieście Chełmek (14.04), spotkanie miało miejsce w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku, plac Kilińskiego 3
  - na obszarach wiejskich gminy:
    - Gorzów (14.04), spotkanie miało miejsce w Samorządowym Zespole Szkół w Gorzowie, ul. Szkolna 3,
    - Bobrek (15.04), spotkanie miało miejsce w Domu Ludowym w Bobrku, ul. Nadwiślańska 152.

Spotkania miały charakter otwarty (było to pierwsze takie spotkania z mieszkańcami i interesariuszami procesu rewitalizacji), których celem było zaprezentowanie idei rewitalizacji oraz poinformowanie mieszkańców o rozpoczętym procesie prac nad Programem Rewitalizacji. To pierwsze wyjście do społeczności z komunikatem i jednocześnie możliwość zebrania pierwszych informacji o kluczowych problemach społecznych i mocnych stronach gminy. Zastosowaną formą pracy warsztatowej była **dyskusja**, a także **praca w grupach z mapami**, podczas której mieszkańcy **wskazywali miejsca o szczególnym dla nich znaczeniu: sprzyjające spotkaniom/integracji społecznej** oraz **obszary problemowe** wymagające zmiany (wraz z dodatkowym opisem).

12.05.2016r. Spotkanie konsultacyjne (**debata społeczna**) z grupą reprezentantów z terenu gminy Chełmek, dotyczące określenia granic obszarów

zdegradowanych i rewitalizacji.

W ramach prac diagnostycznych, przeprowadzono wśród mieszkańców **gminy Chełmek** wspomniane już **badanie ankietowe w podziale na miasto (Chełmek) i dwa osobne kwestionariusze dla sołectw (Bobrek i Gorzów)** (realizacja: 25. 04. – 05.05. 2016 r.) W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięło: **361** (w tym **271** uczestników z terenu miasta oraz **90** uczestników z obszarów wiejskich).

Konsultacje projektu uchwały dotyczącej wyznaczenie OZ i OR oraz regulaminu i wyboru członków Komitetu Rewitalizacji - spotkania konsultacyjne z interesariuszami OZ i OR

- 25.05.2016 r.** spotkanie konsultacyjne - **warsztat konsultacyjny w formie otwartej,**
- 19.07.2016 r.** **debaty** dla mieszkańców i innych interesariuszy rewitalizacji z obszarów wiejskich gminy Chełmek,
- 09.06.2016 r.** II spotkanie **w formie pracy z mapą,** dla mieszkańców terenu miasta Chełmek i innych interesariuszy rewitalizacji,
- 16.08.2016** spotkanie z mieszkańcami i innymi interesariuszami rewitalizacji **z wykorzystaniem mapy, połączone ze spacerem studyjnym.**

Na spotkaniach oprócz prac nad uchwałą dotyczącą OZ i OR mieszkańcy pracowali w podgrupach metodą warsztatową i określili kluczowe problemy i potencjały, jakie w ocenie interesariuszy można zdiagnozować na podobszarach rewitalizacji.

W dniach 25.06.2016 i 09.06.2016 odbywały się następujące po sobie spotkania konsultacyjne dotyczące dwóch uchwał - o wyznaczeniu OZ i OR oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, zbierano również opinie interesariuszy procesu na temat zasad powoływania Komitetu Rewitalizacji i ustanowienia jego regulaminu.

Najważniejsze wnioski, płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań, zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji oraz identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w gminie.

3.2 Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji

3.2.1 Badania społeczne

W ramach prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono wśród mieszkańców gminy Chełmek **badanie ankietowe w podziale na podobszary rewitalizacji**. W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięli mieszkańcy wszystkich pięciu podobszarów rewitalizacji. **W sumie formularze ankietowe wypełniło 176 osób.**

3.2.2 Dane pozyskane w procesie partycypacji

W ramach prac prowadzonych w **II etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji**, przeprowadzono trzy spotkania konsultacyjne (wydobywcze) dotyczące kluczowych wyzwań dla obszaru rewitalizacji i propozycji rozwiązań zidentyfikowanych problemów dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

- **Trzy spotkania**, w podziale na grupy podobszarów rewitalizacji, odbyły się: **20.10.2016, 21.10.2016 i 10.11.2016** roku. Spotkania moderowane były przez konsultantów o dużym doświadczeniu w prowadzeniu procesów partycypacyjnych, co pozwoliło odnieść się do prezentowanych treści ze zrozumieniem i łatwością.
- **Wśród form i metod warsztatowych**, dobierano takie, które mogły najefektywniej przyczynić się do zidentyfikowania rozwiązań problemów w przestrzeni obszarów rewitalizacji, używano map, matryc problemów i potencjałów poszczególnych podobszarów, mieszkańcy pracowali w grupach, w kontekście potrzeb/problemów poszczególnych grup społecznych czy potencjałów (praca nad fiszkami projektów).

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań i badań zostały zaprezentowane w raportach oraz wykorzystane w:

- pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji,
- identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w gminie,
- identyfikacji i określeniu przedsięwzięć, mających stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania).

W ramach prac nad GPR odbyło się w dniu 13 grudnia 2016 r. spotkanie Komitetu Rewitalizacji. Miało ono na celu omówienie kluczowych założeń GPR: **kluczowe problemy obszaru rewitalizacji** (ich przyczyny, skutki, wyzwania - czyli jak je rozwiązać), cele i kierunki działań oraz przedsięwzięcia, jako odpowiedź na zidentyfikowane obszary.

W ramach procesu aktualizacji GPR, w procesie konsultacji społecznych zrealizowano 2 spotkania - warsztat konsultacyjny i debatę społeczną w okresie trwania konsultacji, które odbyły się kolejno w dniu 10.04.2018 r. oraz w dniu 16.04.2018 r. w sali Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku, przy Placu Kilińskiego 3, w Chełmku.

4. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY CHEŁMEK

4.1 Jak doszliśmy do ustalenia obszaru rewitalizacji – kluczowe przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji

4.1.1. Czynniki społeczne

- Średni przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców z lat 2010-2014 w gminie Chełmek (-0,1‰) był niższy niż średnia dla województwa małopolskiego (1,7‰) oraz średnia dla powiatu oświęcimskiego (0,3‰). Jednocześnie w analizowanym okresie w gminie Chełmek obserwowalne jest dodatnie średnie saldo migracji na 1 tys. mieszkańców (0,6‰) – wskaźnik ten jest lepszy od średniej dla powiatu oświęcimskiego (-0,5‰), przy czym należy zaznaczyć, że średnia dla województwa małopolskiego wynosi 1,1‰.
- Na terenie gminy Chełmek obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa - spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. W 2014 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) stanowiły 16,6% ogółu ludności, podczas gdy w 2010 roku było to 17,7%. Podobnie obserwowalny jest spadek odsetka osób w wieku produkcyjnym – z 65,0% w 2010 roku do 63,8% w 2014 roku. Natomiast udział w strukturze ludnościowej gminy osób w wieku poprodukcyjnym (59+/64+) w 2014 roku wynosił 19,6 % populacji gminy, podczas gdy w roku 2010 było to 17,3%.
- Przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym, dla przedziału 2010-2014, wyniósł w gminie Chełmek 13,3%, co było wynikiem niższym niż średnia krajowa (15,7%), ale wyższym niż średnia dla województwa małopolskiego (10,3%) oraz powiatu oświęcimskiego (10,2%). Prognozuje się, że do roku 2030 liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w województwie małopolskim wzrośnie o kolejne 20%.
- Zgodnie z danymi Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych, w 2014 roku ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Chełmek korzystało łącznie 649 osób – o 12,7% mniej niż w 2009 roku (94 osoby). Znacząca zmiana w liczbie beneficjentów pomocy społecznej nastąpiła w 2012 roku, gdy liczba osób objętych wsparciem MOPS wzrosła z 616 osób do 708 osób (wzrost o 14,9%), by w kolejnym roku spaść do 630 osób (spadek o 11,0%). Najprawdopodobniej jest to konsekwencja rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, które zmieniło wysokości kwot kryteriów dochodowych. Odsetek osób objętych pomocą społeczną w liczbie ludności ogółem w gminie Chełmek w 2014 roku równy był 4,7%. Jest to odsetek niższy od średniej dla Polski (8,0%) oraz województwa małopolskiego (6,4%) i bardzo zbliżony do większości gmin w grupie porównawczej. Według danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w 2014 roku w gminie Chełmek były: ubóstwo (57,8% wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej) oraz bezrobocie (50,2% odbiorców pomocy społecznej). Do głównych powodów udzielania pomocy społecznej na terenie gminy zaliczyć należy ponadto: niepełnosprawność (32,0%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (29,0%), a także długotrwałą lub ciężką chorobę (22,8%) oraz potrzebę ochrony macierzyństwa (16,3%).
- Na koniec 2015 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu odnotowano 324 osoby bezrobotne z gminy Chełmek. Obserwowalny jest systematyczny spadek liczby osób pozostających bez pracy – zmiana w stosunku do roku bazowego (2010 rok, 507

zarejestrowanych bezrobotnych) wynosiła – 36,1%. Trzeba zaznaczyć, że dynamika tego spadku była większa od średniej dla powiatu oświęcimskiego, dla którego wyniosła ona – 27,5% (spadek o 1794 bezrobotnych). Stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym w 2014 roku wyniósł w gminie Chełmek 5,2% (437 bezrobotnych). Dodatkowo, w 2010 roku udział ten odnotowano na poziomie 6,0% (507 bezrobotnych), co oznacza, że sytuacja w tym zakresie poprawia się. Analiza przestrzenna wskaźnika osób bezrobotnych na 1 tys. mieszkańców pozwala stwierdzić dość równomierny rozkład liczby bezrobotnych na terenie całej gminy. Wysoki odsetek osób bezrobotnych odnotowano zarówno na terenie miasta Chełmek (Osiedla „Stare Miasto” i „Nowe Miasto” oraz sołectw Gorzów (zwłaszcza południowa część) i Bobrek.

- Analiza struktury bezrobocia ze względu na ekonomiczne grupy wieku wskazuje, że największą część ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze gminy Chełmek stanowiły w 2015 roku osoby w wieku od 25 do 34 lat – 25,3% ogółu pozostających bez pracy. Jednocześnie wszystkie osoby w wieku 24 do 44 roku życia - stanowiły 48,8% ogółu bezrobotnych, co wskazuje na duże problemy tej grupy mieszkańców ze znalezieniem zatrudnienia. Należy dodatkowo zaznaczyć, dynamiczny wzrost liczby osób pozostających bez pracy w wieku do 55 lat w stosunku do roku bazowego (2010). Tym samym, niezwykle istotną tendencją na terenie gminy Chełmek jest duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 55 roku życia – w stosunku do 2010 roku liczba osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym powiększyła się o 38 osób, co daje wzrost procentowy na poziomie 122,6%. Rosnący odsetek osób bezrobotnych w wieku niemobilnym, ze względu na koszty i trudności w zakresie zaktywizowania zawodowego tych osób, stanowi poważne wyzwanie dla instytucji rynku pracy i służb zatrudnienia.
- Analiza struktury bezrobocia ze względu na wykształcenie wskazuje natomiast, że w 2015 roku największą część ogółu bezrobotnych z terenu gminy Chełmek stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,6%), policealnym i średnim zawodowym (22,8%) oraz gimnazjalnym i niższym (22,8%). Łącznie absolwenci szkół zawodowych stanowili 52,4% wszystkich bezrobotnych. Wysoki wskaźnik udziału osób z wykształceniem zawodowym w ogólnej liczbie bezrobotnych wskazywać może na rozmijanie się kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy. Analiza bezrobocia w gminie Chełmek ze względu na czas pozostawania bez pracy wskazuje, że największy odsetek bezrobotnych w 2014 roku stanowiły osoby pozostające bez pracy od 3 do 12 miesięcy (34,6% ogółu bezrobotnych) oraz osoby pozostające bez pracy do 3 miesięcy (34,0%). Jednocześnie osoby długotrwale bezrobotne (tzn. pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy) stanowią aż 31,5% wszystkich bezrobotnych.
- Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Chełmek w 2014 roku wynosił 87,4%, podczas gdy średnia dla powiatu oświęcimskiego była równa 89,4%, a dla województwa małopolskiego 83,1%. Zaznaczyć należy pozytywny trend w przypadku gminy Chełmek – od 2009 roku odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym systematycznie wrasta.
- Na terenie gminy Chełmek funkcjonują cztery zespoły szkół, w skład których wchodzi przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne. Dwa z nich usytuowane są na obszarze wiejskim gminy, po jednym w każdym sołectwie.
- Według danych BDL GUS, w 2014 roku do szkół podstawowych uczęszczało 728 uczniów, z czego 500 dzieci to uczniowie szkół w mieście Chełmek. W 2013 roku, w stosunku do roku bazowego (2009), obserwowalny był niewielki spadek ogólnej liczby uczniów, wynoszący około 7,4 (-53 osoby). Niemniej jednak 2014 rok był pierwszym rokiem, w którym

odnotowano wzrost liczby uczniów w stosunku do roku bazowego, co może wynikać ze zmian w systemie edukacji – 2014 rok był pierwszym, w którym do szkół podstawowych skierowane zostały dzieci w wieku 6 lat.

- W 2015 roku w gminie Chełmek średni wynik sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej wynosił 65,3%, co było wartością niższą zarówno od średniej dla regionu, jak i średniej dla powiatu oświęcimskiego.
- W 2014 roku do szkół gimnazjalnych na terenie gminy Chełmek uczęszczało 345 uczniów, z czego zdecydowana większość (243 osoby; 70,4%) uczyła się w szkołach z obszaru miasta Chełmka. W stosunku do roku bazowego (2009) liczba gimnazjalistów z terenu gminy spadła o 18,2% (77 osób). Negatywna tendencja w tym obszarze jest szczególnie widoczna w gimnazjach z obszarów wiejskich gminy Chełmek, gdzie dynamika zmian w stosunku do 2009 roku wynosiła -23,3% (- 31 osób).
- Podobnie jak w przypadku wyników z egzaminu po szkole podstawowej, wyniki z egzaminu gimnazjalnego w gminie Chełmek są niższe do średniej dla powiatu oświęcimskiego i województwa małopolskiego. W korelacji ze wskaźnikiem edukacyjnej wartości dodanej (EWD), będącej statystycznym wyznacznikiem postępu poczynionego przez uczniów podczas nauki w danej szkole i pokazującej wkład szkoły w wyniki nauczania, stwierdzić można, że relatywnie niskie wyniki w szkołach gimnazjalnych wynikać mogą ze stosunkowo niskiej efektywności tego typu placówek na terenie gminy.
- Analiza danych z lat 2013 - 2015 wykazała, że zarówno w przypadku wyników z części humanistycznej, jak i w przypadku wyników z części matematyczno-przyrodniczej zidentyfikować można placówki zagrożone zakwalifikowaniem do kategorii placówek wymagających pomocy (z niskimi wynikami i niską EWD wskazującymi na brak postępów edukacyjnych). Z drugiej strony można także wskazać placówki pozytywnie wyróżniające się na tle średniej wojewódzkiej i ogólnopolskiej, które możemy nazwać szkołami sukcesu.
- Wskaźnik rozwoju podmiotów trzeciego sektora w gminie Chełmek wyrażony liczbą fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest zdecydowanie niższy od wartości średniej w województwie małopolskim, która to z kolei praktycznie pokrywa się z przeciętną ogólnokrajową. Choć w analizowanym okresie wzrosła liczba zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń oraz organizacji społecznych, dystans pomiędzy gminą Chełmek (w 2014 r. 22 podmioty na 10 tys. mieszkańców), a średnią dla Małopolski (33 podmioty) utrzymuje się na stałym poziomie. Wyższą średnią liczbę organizacji trzeciego sektora odnotowano w analizowanym okresie na terenie miasta Chełmek (23 podmioty na 10 tys. mieszkańców).
- Porównanie frekwencji na terenie gminy Chełmek w wyborach parlamentarnych i prezydenckich do średnich wskaźników w powiecie oświęcimskim, województwie małopolskim i średniej ogólnokrajowej wskazuje, że w każdym roku wyborczym frekwencja odnotowywana lokalnie była porównywalna do średniej dla województwa małopolskiego i niższa od średniej dla powiatu oświęcimskiego, a jednocześnie wyższa od wartości przeciętnych na obszarze całego kraju. Jednocześnie frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich w 2015 roku w gminie Chełmek (55,6%) była jedną z wyższych wśród jednostek grupy porównawczej – wyższą wartość odnotowano jedynie w gminie Brzeszcze (61,3%). W przypadku gminy Chełmek, frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych jest przeciętnie najniższa. Stan ten co do zasady ulega pogorszeniu. Niemniej jednak frekwencja wyborcza w 2014 roku w gminie Chełmek (50,7%) była wyższa niż średnia dla województwa małopolskiego oraz powiatu oświęcimskiego. Może to być efektem zubożnienia wyborców oraz generalnej kultury politycznej, objawiającej się niskim

poziomem debaty publicznej, jak również rozmijaniem się oczekiwań społecznych z propozycjami kandydatów (wyborcy nie widzą potrzeby uczestniczenia w wyborach).

- Istotnym wskaźnikiem warunkującym jakość życia lokalnej społeczności jest także liczba przestępstw i wykroczeń. Przekłada się ona bowiem na poczucie bezpieczeństwa, które z jednej strony może powodować dyskomfort psychiczny mieszkańców, a z drugiej strony może prowadzić do dezintegracji społeczności lokalnych, powodując rezygnację z przebywania w przestrzeniach publicznych. Przestrzenny rozkład przestępstw i wykroczeń na 1 tys. mieszkańców w gminie Chełmek obejmuje także przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym, co sprawia, że najwyższe wartości tego wskaźnika koncentrują się wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy. I tak, największa koncentracja przestępstw i wykroczeń na terenie miasta Chełmek odnotowana została w ciągu drogi wojewódzkiej nr 780 (Kraków-Chełm Śląski). Tendencja ta zachowana została także na terenach wiejskich, gdzie wysoka liczba przestępstw i wykroczeń odnotowana została w rejonie drogi wojewódzkiej nr 933 (Chrzanów-Rzuchów).

4.1.2. Czynniki gospodarcze

- Na koniec 2015 roku na terenie gminy Chełmek działało 1 013 podmiotów gospodarczych (stanowiły one 7,1% podmiotów zarejestrowanych w powiecie oświęcimskim). W stosunku do roku bazowego (2010) liczba ta zwiększyła się o 43 podmioty (4,4%). Zdecydowanie większą dynamiką cechuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych na obszarze wiejskim gminy Chełmek, który w stosunku do roku bazowego wyniósł 16,9% (39 podmiotów).
- Liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców gminy Chełmek, jest zdecydowanie niższa niż średnia dla województwa małopolskiego i powiatu oświęcimskiego, a także większości jednostek grupy porównawczej o podobnej charakterystyce i potencjałach rozwojowych. W 2014 roku wynosiła ona 79 podmiotów, co było wynikiem niższym niż średnia dla całego kraju (107 podmiotów/1000 mieszkańców). W mieście Chełmek liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców wynosi 83 i jest wyższa od wskaźnika dla obszarów wiejskich (69 podmiotów/1000 mieszkańców).
- Niski poziom przedsiębiorczości jest sytuacją problemową, jednak bardziej niepokojący w tym obszarze jest spadek wskaźnika dynamiki rozwoju przedsiębiorczości. Przeciętnie na 10 tys. mieszkańców gminy Chełmek w roku 2015 r. zarejestrowanych zostało 60 nowych jednostek, podczas gdy przeciętnie w Małopolsce było to 98 podmiotów, a w powiecie oświęcimskim 69 podmiotów. Pomimo negatywnych tendencji w latach 2010-2012, wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości dla gminy Chełmek w latach 2012-2014 podnosił się, by w 2014 roku przekroczyć średnią dla powiatu oświęcimskiego. Na przełomie lat 2014/2015 odnotowano jednak znaczący spadek nowo zarejestrowanych podmiotów (z 88/10 tys. mieszkańców do 60/10 tys. mieszkańców). Analiza przestrzenna danych dotyczących liczby firm w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców potwierdza wyższy poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców terenów miejskich. Nieco mniej działalności gospodarczych prowadzonych jest na terenie sołectwa Gorzów, najmniej zaś – na terenie sołectwa Bobrek.
- Jednocześnie obserwowalne jest duże zróżnicowanie wewnętrzne gminy Chełmek. Na obszarach wiejskich w 2015 roku zarejestrowano zaledwie 44 podmioty gospodarcze na 10 tys. mieszkańców, podczas gdy na terenie miasta Chełmek na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych zostało 60 podmiotów.
- Zdecydowana większość przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy Chełmek to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób (960 z 1013 podmiotów; 94,8%).

4.1.3. Czynniki przestrzenno-funkcjonalne

- Analiza przestrzenna wykazuje, że na terenie miasta Chełmek biblioteki i świetlice dostępne są zarówno na terenie Osiedla „Stare Miasto”, jak i Osiedla „Nowe Miasto”, co sprawia, że mieszkańcy zmuszeni są pokonywać średnie odległości nie większe niż 1 000 m w celu skorzystania z tego typu instytucji. Dostęp do bibliotek i świetlic zagwarantowany mają także mieszkańcy sołectw gminy Chełmek. Mieszkańcy obszarów wiejskich pokonują zbliżone odległości do mieszkańców miast w celu skorzystania z tych obiektów.
- Analiza przestrzenna dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy Chełmek obejmowała przede wszystkim infrastrukturę placów zabaw oraz parków i skwerów, a także boisk sportowych. Na terenie gminy Chełmek obserwowalne jest wysokie zróżnicowanie wewnętrzne w dostępności do parków i skwerów. Na terenie miasta Chełmek zlokalizowane są one w rejonie Osiedla „Nowe Miasto”, natomiast na obszarach wiejskich obszary tego typu zlokalizowane są wyłącznie na terenie sołectwa Bobrek. Należy jednakże pamiętać, że prawie 38% powierzchni gminy Chełmek zajmują aktywne biologicznie ekosystemy leśne (ponad 1000 ha kompleksów leśnych na terenie Bobrka i miasta Chełmek).
- Tymczasem mieszkańcy gminy Chełmek (w szczególności z terenu miasta oraz sołectwa Gorzów) zwracali uwagę na konieczność modernizacji istniejącej infrastruktury, rozbudowę sieci rekreacyjnych ścieżek rowerowych (w tym także w ciągu pasów drogowych) oraz rozwijanie oferty czasu wolnego (w tym przede wszystkim zatrudnienie animatorów czasu wolnego).
- Gminę Chełmek cechują względnie dobre wskaźniki z zakresu obsługi komunikacyjnej. Na zdecydowanej większości obszarów gminy odległość do najbliższego przystanku nie przekracza 500 m.

4.1.4. Czynniki środowiskowe

- Podobnie jak w całym województwie małopolskim, na obszarze gminy Chełmek odnotowuje się niezadowalający stan jakości powietrza, w szczególności przekroczenie norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM 2,5, a także benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki. Na stan jakości powietrza wpływa przede wszystkim: emisja przemysłowa (zwłaszcza z terenów Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej), emisja z sektora bytowego (pochodząca głównie z terenów zabudowy mieszkaniowej ogrzewanej indywidualnie, małych kotłowni, warsztatów rzemieślniczych bądź rolniczych), emisja komunikacyjna (szczególnie w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 780 relacji Kraków – Chełm Śląski oraz drogi wojewódzkiej nr 933 relacji Chrzanów – Libiąż – Oświęcim), a także emisja napływowa (ze źródeł znajdujących się poza gminą).
- Analiza przestrzenna poziomu zanieczyszczenia pyłami PM10 M1 i M2 na terenie gminy Chełmek wykazuje, że największa koncentracja emisji szkodliwych substancji na terenie gminy obserwowalna jest w rejonie Osiedla „Stare Miasto” w mieście Chełmek, a także sołectwa Gorzów oraz południowej części sołectwa Bobrek.
- Według danych Banku Danych Lokalnych GUS, 53,5% ogółu mieszkańców gminy Chełmek korzystało w 2014 roku z oczyszczalni ścieków, co było wynikiem znacznie niższym od średniej powiatowej (74,9%) oraz średniej wojewódzkiej (62,7%).
- Wskaźnik ten był jednocześnie niższy od notowanych przez większość analizowanych jednostek grupy porównawczej. Mniej korzystną wartość wskaźnika w tej grupie zaobserwowano jedynie w gminie Alwernia (33,8% ogółu mieszkańców). Brak odpowiedniej

infrastruktury oraz związane z tym niektóre zachowania mieszkańców negatywnie wpływają na stan środowiska naturalnego, a także negatywnie odbija się na atrakcyjności całej gminy.

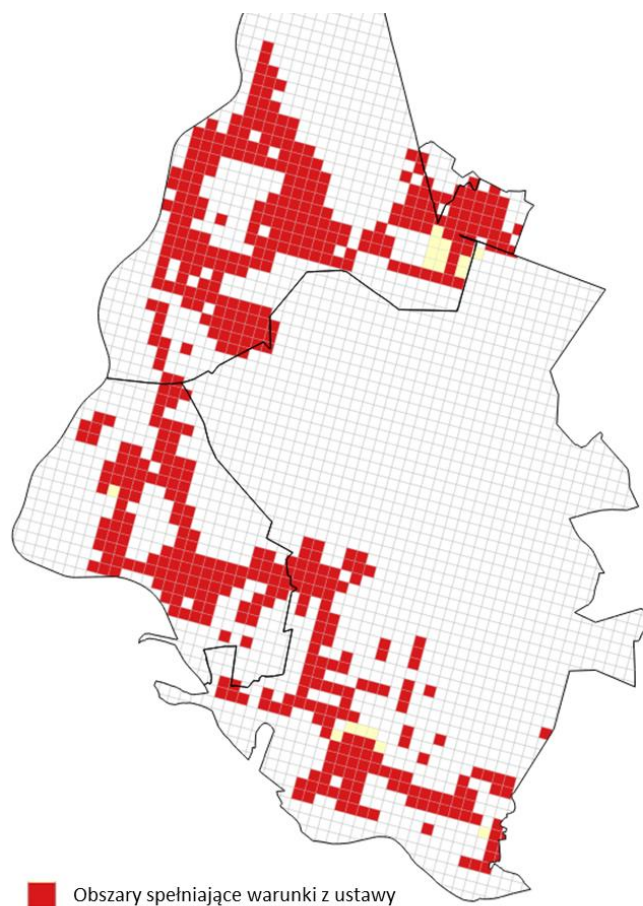
4.1.5. Czynniki techniczne

- W okresie objętym analizą zasoby mieszkaniowe gminy Chełmek pozostawały na zbliżonym poziomie – w 2014 roku było ich 4 422 w stosunku do 4 334 w 2009 roku (wzrost o 88 mieszkań; 2,03%). Oznacza to, że wzrost zasobu mieszkaniowego był mniejszy niż w regionie (wzrost o 5,1% w stosunku do 2009 roku). Analiza zasobów komunalnych i spółdzielczych w Chełmku pozwala stwierdzić, że zdecydowana większość tego typu mieszkań cechuje się bardzo małą powierzchnią użytkową – w przypadku mieszkań komunalnych jest to 15 m² lub poniżej na 1 mieszkańca, natomiast w przypadku mieszkań spółdzielczych jest to 20 m² lub poniżej na 1 mieszkańca. Należy pamiętać, że tak mała przestrzeń do życia przekładać może się na problemy psychiczne i emocjonalne jednostek, co w konsekwencji może rodzić lub pogłębiać problemy społeczne. Poziom rozwoju usług z zakresu infrastruktury komunalnej i technicznej stanowi determinantę atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy, wpływając na warunki życia, pracy i wypoczynku oraz lokowania inwestycji. Wskazuje również na stan zaawansowania ochrony środowiska naturalnego. Stan gospodarki komunalnej zdiagnozowano poprzez zbadanie odsetka mieszkańców, którzy mają zapewniony dostęp do podstawowych sieci komunalnych – wodociągu, kanalizacji i sieci gazowej.
- Gminę Chełmek cechuje jeden z wyższych odsetków ludności korzystającej z instalacji wodociągowej (99,8%) - jest on wyższy zarówno od średniej dla całego województwa małopolskiego (80,5%) jak i powiatu oświęcimskiego (98,1%).
- Zdecydowanie niższy jest poziom dostępności instalacji gazowej (69,5%), kształtujący się na poziomie niższym niż średnia dla powiatu oświęcimskiego (82,7%). Na najniższym poziomie pozostaje dostępność do kanalizacji - odsetek osób korzystających z instalacji tego typu w 2014 roku wynosił 55,5%.
- Należy zaznaczyć, że dane pochodzące z BDL GUS pochodzą z 2014 roku i nie uwzględniają istotnych inwestycji realizowanych przez Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Chełmku spółka z o.o. od 2015 roku z zakresu poprawy jakości i zapewnienia ciągłości dostępu do wody na terenie gminy. Efektem działań MZGK jest wybudowanie kanalizacji sanitarnej o długości ponad 34 km w systemie grawitacyjno-tłocznym wraz z 15 przepompowniami ścieków. Do kanalizacji podłączonych zostało ponad 5 tysięcy osób. Analiza przestrzenna dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej uwzględniająca najnowsze inwestycje gminne. Pozwala ona stwierdzić, że największe braki w sieci kanalizacyjnej występują w rejonie Osiedla „Stare Miasto” w Chełmku, a także w południowej części sołectwa Gorzów oraz Bobrku Dolnym. Pomimo tych istotnych inwestycji dotyczących dostępności komunalnej infrastruktury technicznej, w badaniu społecznym oraz w trakcie spotkań mieszkańcy sołectw podkreślali konieczność dalszego rozwijania tego typu infrastruktury.

Kluczowe wnioski:

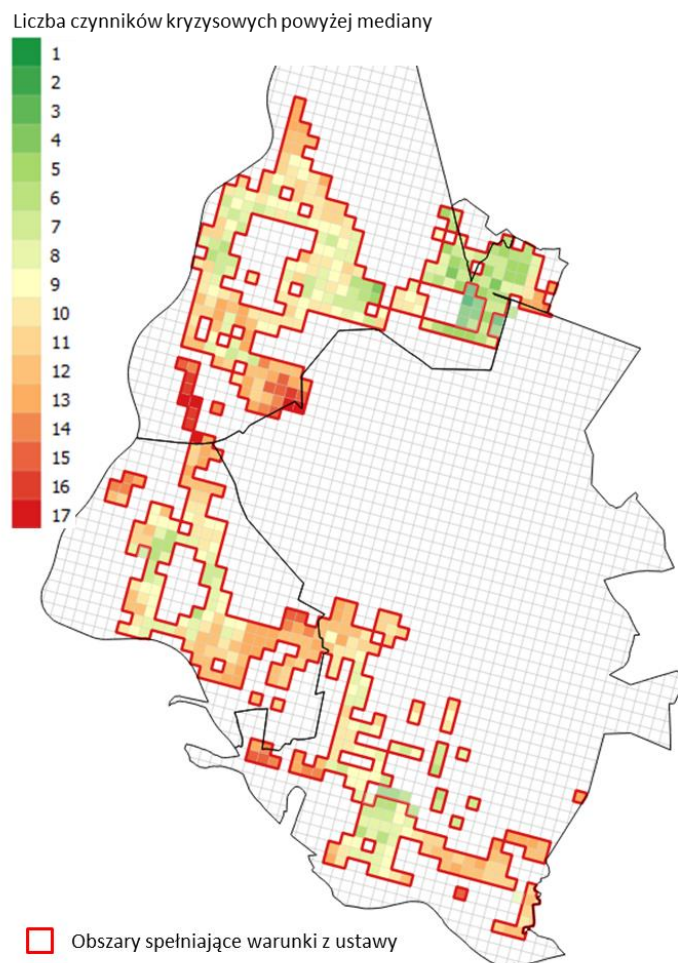
Przeprowadzone analizy przestrzenne pozwoliły na wyznaczenie obszarów koncentracji problemów na terenie gminy Chełmek. Jako obszary zdegradowane przyjęto część obszarów spełniających ustawowe kryterium koncentracji zjawisk społecznych (min. 2) i jednego z pozostałych grup wymienionych w zapisach ustawy.

Rysunek 4. Tereny spełniające ustawowe kryterium obszaru zdegradowanego w granicach gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Rysunek 5. Wielkość wskaźnika syntetycznego degradacji w obszarze gminy Chełmek – liczba czynników kryzysowych powyżej mediany.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Spośród 22 analizowanych czynników, na żadnym z obszarów referencyjnych nie wystąpiło więcej niż 17 czynników w stanie kryzysowym (tj. których wartość przekracza medianę dla wszystkich obszarów referencyjnych w mieście). W związku z tym wartości legendy na powyższym rysunku zostały ograniczone do 17.

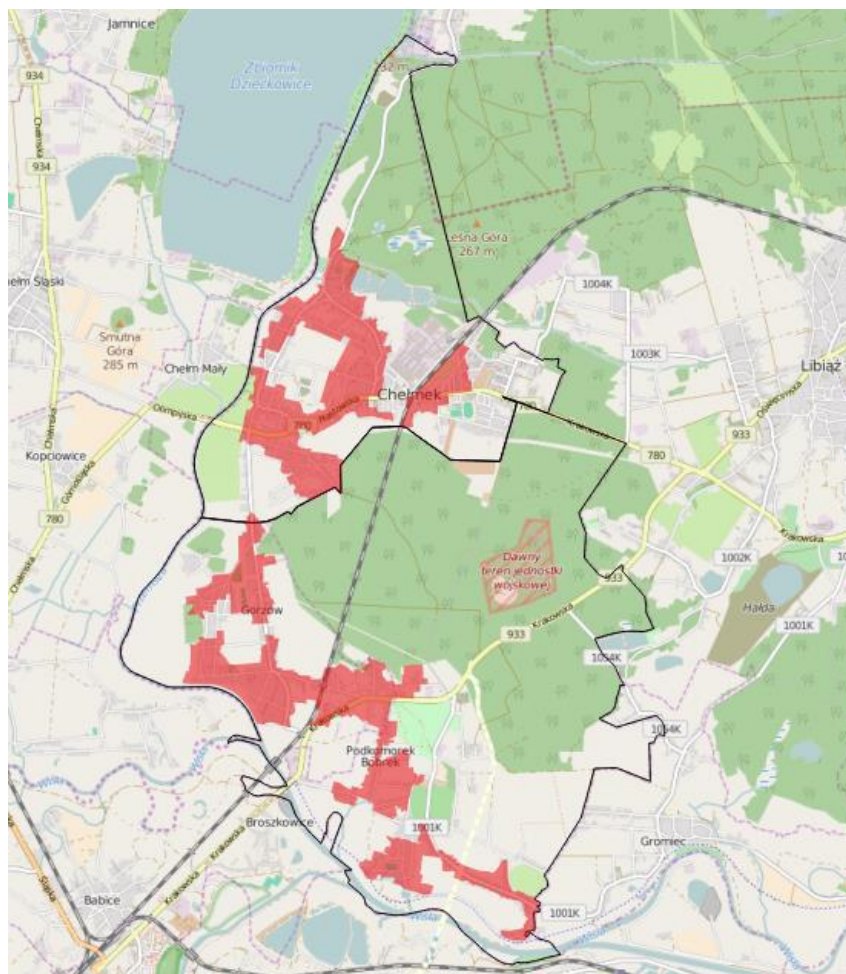
Dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych w opracowaniu wykorzystano wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej. Przyjęto, iż obszary zdegradowane to tereny, **na których co najmniej 8 wskaźników przekracza wartość progową (medianę) dla całej gminy**. Przyjęto jako podstawę wyznaczenia granic podobszarów zdegradowanych granice modułów przestrzennych analizy.

Linie granicy skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej jak ulice, cieki wodne z otulinami, linie kolejowe, granice funkcjonalne itp. -przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu,
- wklęsłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji,
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru,

- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji.

Rysunek 6. Obszary zdegradowane w gminie Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chełmek

 - Obszar zdegradowany na terenie gminy Chełmek

Lokalizacja obszarów zdegradowanych obejmuje opisane powyżej obszary koncentracji zjawisk kryzysowych i wynika wprost z liczby zjawisk kryzysowych na poziomie przekraczającym medianę.

4.2 Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji – zasięg przestrzenny

Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wykorzystano wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej.

Dane, które posłużyły do wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, zebrane były w ramach działań opisanych zarówno w diagnozie przestrzennej, jak i w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego. Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wybrano moduły przestrzenne (1ha) o najwyższej koncentracji liczby zjawisk kryzysowych –

tereny, na których co najmniej 10 wskaźników przekracza wartość progową (medianę) dla całej Gminy.

Mając na uwadze definicję obszarów rewitalizacji, obszary o największej liczbie czynników kryzysowych zostały zweryfikowane z interesariuszami pod kątem istotności dla rozwoju lokalnego oraz planowania działań rewitalizacyjnych. Obszary zostały wyłączone i zastępowane innymi, o ile:

- spełniały one kryteria „obszaru zdegradowanego”;
- miały one istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewidziano na nich działania rewitalizacyjne;
- ich włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

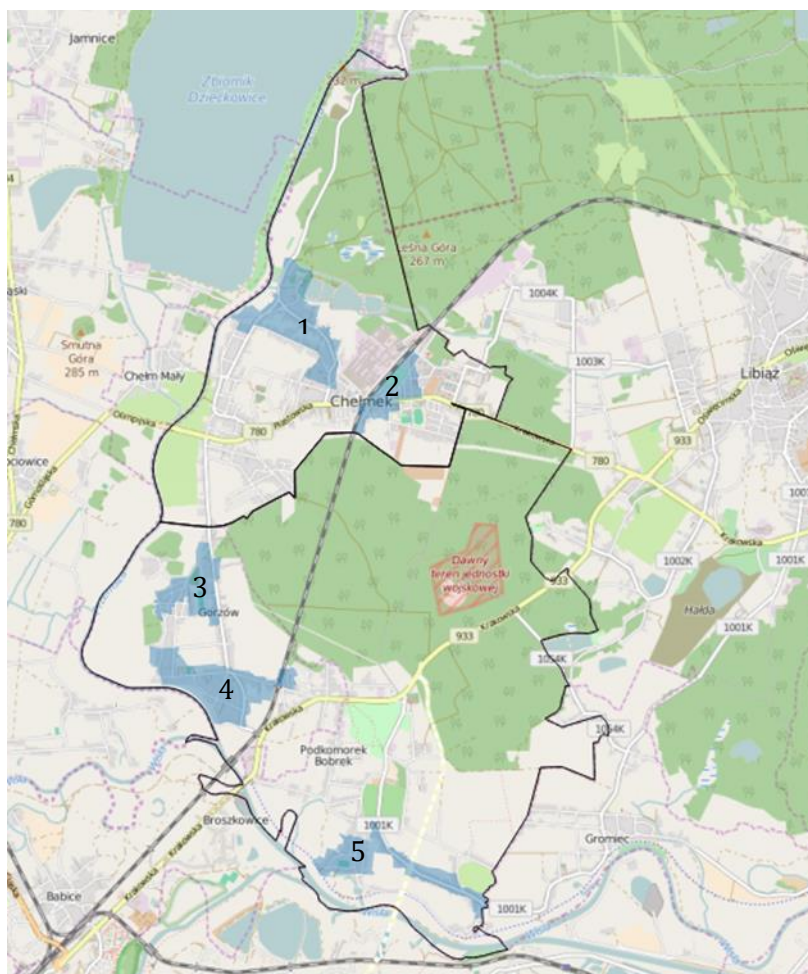
Linie granicy podobszarów skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej, jak ulice, cieki wodne z otulinami, linie kolejowe, granice funkcjonalne itp. -przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu,
- wklęsłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji,
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru,
- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji.

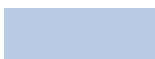
W związku z powyższym w granicach obszarów rewitalizacji mogły wystąpić obszary referencyjne o nieznacznie niższej liczbie wskaźników przekraczających wartość progową, pozwalające na zapewnienie ciągłości przestrzennej w grupach analizowanych zjawisk w przestrzeni Gminy.

Ostatecznie wyznaczony obszar rewitalizacji w gminie Chełmek przedstawiony został na rysunku poniżej:

Rysunek 7. Obszar rewitalizacji w gminie Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chełmek

 - Podobszary rewitalizacji na terenie gminy Chełmek

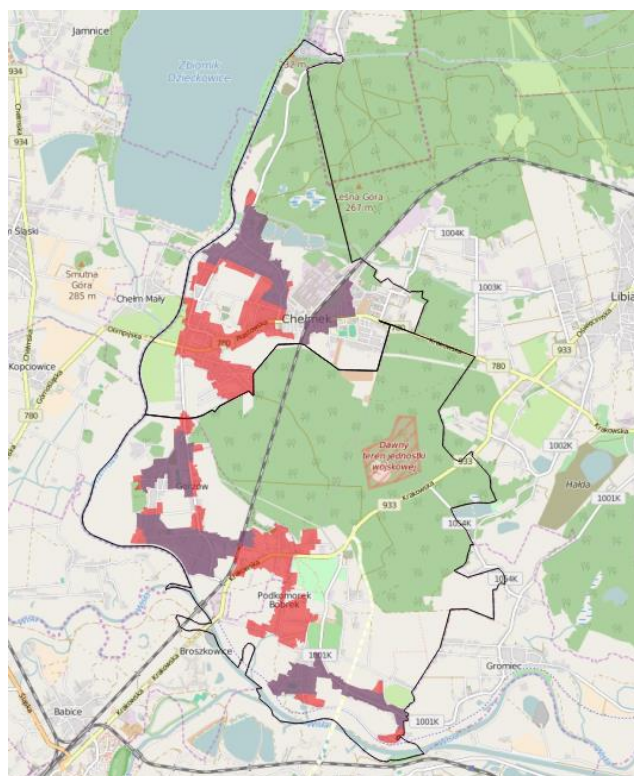
Zatem wyznaczony obszar rewitalizacji, jest obszarem **o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej lub środowiskowej, a w kategoriach rozwojowych (perspektywa długofalowa) ma on istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.**

Poniżej przedstawiono zestawienie liczby mieszkańców i powierzchnię podobszarów rewitalizacji.

Tabela 3. Powierzchnia w hektarach oraz liczba mieszkańców podobszarów rewitalizacji w gminie Chełmek

PODOBSZAR	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności
Podobszar Rewitalizacji Nr 1 w rejonie ulicy Mickiewicza	56,51	832
Podobszar Rewitalizacji Nr 2 w rejonie ulicy Brzozowej	26,14	929
Podobszar Rewitalizacji Nr 3 w rejonie ulic Gorzowska – Oświęcimska	32,15	469
Podobszar Rewitalizacji Nr 4 w rejonie ulic Szkolna - Oświęcimska –Nowowiejska	58,67	637
Podobszar Rewitalizacji Nr 5 w rejonie ulic Akacyjowa – Nadwiślańska	45,12	694
RAZEM:	218,58	3 561

Rysunek 8. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chełmek

- Obszar zdegradowany na terenie gminy Chełmek
- Podobszary rewitalizacji na terenie gminy Chełmek

Wielkość obszaru rewitalizacji zweryfikowano dla określenia zgodności z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (MiR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) z dnia 3 lipca 2015r.

Łącznie w obszarze rewitalizacji mieszka 3 581 mieszkańców (27,37% wszystkich mieszkańców gminy Chełmek). Obszary te zajmują powierzchnię 218,54 ha (8,00 % całej powierzchni gminy).

Tabela 4. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji

	Powierzchnia	Udział w powierzchni Gminy	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Gminy
	ha	%	tys.	%
Gmina Chełmek	2732	100	13,084	100
Obszar rewitalizacji	218,54	8,00%	3,581	27,37%

Źródło: opracowanie własne

Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Chełmek przyjęte zostały uchwałami Rady Miejskiej Chełmek: uchwałą nr XIX/200/2016 Rady Miejskiej Chełmek z dnia 20 września 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Chełmek.

Dokument diagnozy potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia stanowi załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022.

5. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

5.1 Kluczowe wnioski z przeprowadzonych analiz w układzie problemów i potencjałów

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, przystępując do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, należy wykonać pogłębioną analizę problemów (zjawisk kryzysowych) i potencjałów poszczególnych obszarów rewitalizacji. W niniejszym rozdziale przedstawiono wnioski z przeprowadzonych analiz, wraz z określeniem źródeł uzyskanych informacji.

Przeprowadzone **analizy opierające się o proces partycypacji społecznej** (warsztaty z mieszkańcami i badania społeczne) oraz eksperckie analizy umożliwiły zebranie materiału dotyczącego podobszarów rewitalizacji i sporządzenie analizy problemów stanowiących wyzwania i potencjałów, które mogą stanowić istotny zasób dla rozwiązywania/minimalizowania zaistniałych problemów społecznych.

Bardzo istotnym w tym kontekście są również **dane z analiz przestrzennych**, które wskazują na problemy społeczne i skorelowane z nimi problemy w pozostałych 4 analizowanych sferach zgodnych z ustawą.

Statystyka publiczna prezentująca całą gminę i jej obraz w odniesieniu do średnich dla powiatu i województwa małopolskiego, stanowi w prowadzonych analizach źródło dodatkowych informacji o obszarze rewitalizacji, gdyż dane z analiz przestrzennych pokazujące koncentrację/natężenie poszczególnych zjawisk, nie prezentują ich skali, tzn. czy dane zjawisko stale rośnie, czy spada (np. bezrobocie, liczba osób w grupie korzystających z pomocy społecznej). Trendy obserwowane w obrębie danych zjawisk, w odniesieniu do ostatnich kilku lat oraz średnie dla powiatu oraz regionu, stanowią zatem podstawę dla dokonania rzetelnej analizy problemów poszczególnych podobszarów rewitalizacji, jak i całego obszaru rewitalizacji, a co szczególnie istotne jest w sferze społecznej.

5.1.1 Problemy i potencjały dla całego obszaru rewitalizacji gminy

Poniżej zaprezentowano problemy i potencjały dotyczące całego obszaru rewitalizacji (wszystkich podobszarów rewitalizacji). Są to dane wynikające z dokonanych badań społecznych w trakcie prac nad GPR oraz z analiz eksperckich danych statystyki publicznej.

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI	ŹRÓDŁA		POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI	ŹRÓDŁA	
	AS	KS		KS	AS
SFERA SPOŁECZNA			SFERA SPOŁECZNA		
Postępujący proces starzenia się społeczeństwa stanowiący wyzwanie dla systemu świadczenia usług publicznych w gminie	x		Silna i zintegrowana grupa osób starszych przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku	x	
Niskie poziom efektywności nauczania w szkołach gimnazjalnych, przejawiający się m.in. relatywnie niskimi wynikami z egzaminu gimnazjalnego	x		Działalność ROBOTNICZEGO STOWARZYSZENIA TWÓRCÓW KULTURY W CHEŁMKU	x	
Wyludnianie się gminy	x		Działalność ZHP - Komenda Hufca Chełmek	x	
Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego	x		Dzielność aktywistów w Internecie np. Blog Chełmeckie24	x	
Niższa niż w mieście aktywność społeczna mieszkańców obszarów wiejskich (wyrażająca się liczbą zarejestrowanych organizacji pozarządowych)	x		Działalność Świetlicy Terapeutycznej w Chełmku oraz FUNDACJI IM. BRATA ALBERTA CHEŁMEK WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	x	
Dynamicznie rosnąca skala udzielania pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezrobocia	x		Profesjonalnie działający Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji;	x	
Wysoki odsetek przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym	x		Działalność STOWARZYSZENIA INICJATYW SPOŁECZNYCH KREACJA	x	
Przeciętny poziom kapitału społecznego (aktywności w organizacjach pozarządowych czy frekwencji wyborczej)	x		Działalność Związku Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych	x	
Ubóstwo i bezrobocie jako najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej	x		Działalność Stowarzyszenia Ogrodów Działkowych im. Tomasza Baty	x	
Likwidacja szkoły średniej przez powiat	x		Działalność Stowarzyszenia motocykliści z Chełmka (grupa nieformalna)	x	
Wzrastający odsetek osób bezrobotnych powyżej 55 roku życia	x		Działalność Stowarzyszenia Klub Hipiczny "IKARION"	x	
Wysoki odsetek długotrwale bezrobotnych	x		Działalność Koła Pszczelarzy w Chełmku	x	
Niskie wyniki ze sprawdzianu po klasie VI szkoły podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego (niższe niż średnia dla Małopolski i powiatu oświęcimskiego)	x		Działalność Stowarzyszenia Rodzinny Ogród Działkowy im. Jana Kilińskiego w Chełmku	x	
			Działalność CHEŁMECKIEGO STOWARZYSZENIA TRZEŹWOŚCI KLUB "PAPROTNIK"	x	
			Działalność Gminnej Spółdzielni "SAMOPOMOC CHŁOPSKA" w Chełmku	x	

SFERA GOSPODARCZA		
Niedostosowania kierunków kształcenia do potrzeb pracodawców i rynku pracy	x	
SFERA TECHNICZNA		
Wymagająca remontu, modernizacji baza rekreacyjna i sportowa	x	
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	x	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Nierównomierny dostęp do świetlic i bibliotek	x	
Niewielka ilość urzędzanej zieleni publicznej	x	
Niezadawalająca częstotliwość i miejsca docelowe dla komunikacji zbiorowej	x	

Działalność UCZNIOWSKIEGO KLUBU SPORTOWEGO "CHEŁMEK"	x	
Działalność Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów z siedzibą przy ul. Topolowa 6 w Chełmku	x	
Działalność Uczniowskiego Klubu Sportowego „Grunwald” w Chełmku	x	
SFERA GOSPODARCZA		
Dysponowanie potencjalnymi terenami pod inwestycje około 12 ha (obecnie Krakowska specjalna strefa ekonomiczna-podstrefa Chełmek) wolne tereny obok istniejącej strefy przemysłowej. Teren postindustrialny po PZPS „Chełmek” jest już aktualnie zagospodarowany w około 2/3. Zostały też przebudowane drogi dojazdowe do tego terenu	x	
SFERA TECHNICZNA		
Miasto znajduje się w centrum drogowego korytarza komunikacyjnego Kraków - Katowice; szlaki: bliskość autostrady A4, drogi wojewódzkie nr 780 i 933, linia kolejowa (PKP E-65) relacji Zebrzydowice - Kraków	x	
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Park w Bobrku z XIX wieku - 25 ha powierzchni należy do największych parków podworskich w kraju	x	
Atrakcyjność „terenów zielonych” / stawy;	x	
Dolina Przemszy i Wisły z mozaiką łąk, pastwisk, terenów podmokłych w dawnych meandrach rzek i towarzyszącymi im zalesieniami - fragment korytarza ekologicznego.	x	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Trzy Domy Ludowe oraz i muzeum - „Dom Pamięci Baty”	x	
Wielofunkcyjny teren rekreacyjny "Park Rodzinny", gdzie odbywają się imprezy, koncerty itp. Do stałych przedsięwzięć o charakterze lokalnym należą: Dni Chełmka, Folklorystyczne Spotkania nad Przemszą oraz Festiwal Piosenki Harcerskiej i Podwórkowej „Trzepak”	x	
Przez gminę przebiega także szlak wodny tzw. droga wodna Górnej Wisły oraz Szlak wodny Przemszy	x	
Atrakcyjne miejsce dla budownictwa jednorodzinnego z uwagi	x	

			na walory krajobrazowe oraz jej położenie komunikacyjne gminy		
--	--	--	---	--	--

ŹRÓDŁA: KS – konsultacje społeczne, AS – analizy statystyczne

5.1.2 Problemy i potencjały właściwe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji gminy

Biorąc pod uwagę fakt, iż zgodnie z ustawą o rewitalizacji i obowiązującymi wytycznymi w tym zakresie, obszar rewitalizacji, to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się **szczególną koncentracją negatywnych zjawisk**, o których mowa w art. 9 ust. 1, **to znaczy: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.**

Dlatego przystępując do pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji – w tym poszczególnych podobszarów, pogłębiona analiza również dotyczy wszystkich wspomnianych 5 sfer.

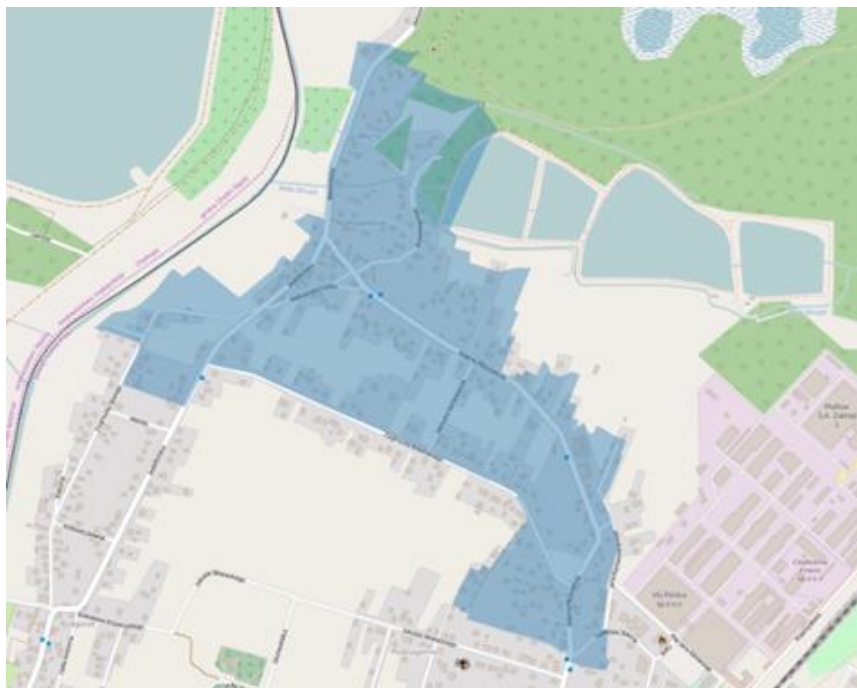
Dodatkowo warto przypomnieć, iż **przyjęta metodyka opracowania i analizy na poziomie obszarów o wymiarach 100 x 100m umożliwia szczegółową identyfikację problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, funkcyjnych, technicznych i środowiskowych.** W związku z powyższym możliwym było wyodrębnienie obszarów o relatywnie małej powierzchni i liczbie ludności, na których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Kluczowym założeniem metodyki było natomiast zagwarantowanie tajemnicy statystycznej (braku możliwości skorelowania negatywnych zjawisk z konkretnymi mieszkańcami gminy).

Powyższe założenie jest zgodne z dokumentami określającymi sposób wyznaczania obszarów rewitalizacji, które podkreślają istotność identyfikacji obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, a nie koncentracji ludności³.

Równocześnie należy zaznaczyć, że obszar rewitalizacji oddziałuje na jego otoczenie i mimo teoretycznie niskiej liczby mieszkańców zamieszkałych na jego terenie, liczba osób poddanych wpływowi negatywnych zjawisk może być dużo większa.

³ W szczególności na przedmieściach bądź obszarach wiejskich, gdzie gęstość zaludnienia jest niska, może to skutkować ograniczoną liczbą mieszkańców na obszarach rewitalizacji.

1) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 1 - W REJONIE ULICY MICKIEWICZA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 1 - w rejonie ulicy Mickiewicza to jeden z dwóch podobszarów rewitalizacji umiejscowionych na terenie miasta Chełmek, dokładnie w jego północno – zachodniej części. Jest to obszar przylegający bezpośrednio do strefy przemysłowej (postindustrialnych terenów starego PZPS) i zlokalizowany w okolicach stawów.

To teren osiedli Młyny, Wygieźłów i teren leżący w bezpośrednim ich sąsiedztwie. W toku analiz na podobszarze tym zdiagnozowano następujące problemy społeczne: wysoką liczbę osób bezrobotnych i połączony z tym bezpośrednio brak atrakcyjnych ofert pracy i perspektyw dla młodych osób, szczególnie rodzin i wynikający pośrednio z wymienionych efekt starzenia się społeczeństwa. Również pozostałe problemy tworzą korelacje przyczynowo - skutkowe. Brak adekwatnej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców oferty spędzania czasu wolnego, szczególnie dla osób młodych po zakończeniu edukacji, młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, osób niepełnosprawnych, rodzin z dziećmi, a także seniorów. Jedną z konsekwencji tego problemu są akty wandalizmu i chuligaństwa oraz niski poziom bezpieczeństwa w strefie rekreacyjno – sportowej. Problemem źródłowym tego podobszaru jest niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie miasta, przejawiający się niską frekwencją wyborczą, małą gęstością występowania stowarzyszeń, a także sygnalizowanym przez mieszkańców brakiem wsparcia dla aktywności społecznej i wspierania organizacji pozarządowych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 832 osoby

Niewystarczająca, zniechęcająca inwestorów, infrastruktura (w tym drogowa) dla strefy przemysłowej			x
Zły stan chodników i dróg (szczególnie część ulicy Mickiewicza)		x	x
Ścieżki rowerowe zlokalizowane na terenach prywatnych		x	x
Brak ścieżek i tras wyznaczonych i przygotowanych dla rowerzystów		x	
Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców		x	
Szkody górnicze – drgania i wstrząsy, niski komfort mieszkania w miejscach większych drgań		x	x
Zła organizacja infrastruktury drogowej przy skrzyżowaniu ulic Kraszewskiego i Mickiewicza (brak oświetlenia na ulicy Jaworznińskiej, budynek w części chodnika, uniemożliwiający bezpieczne korzystanie z drogi)			x
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M2	x	x	
Występowanie dzikich wysypisk śmieci		x	
Zanieczyszczenie powietrza, wstrząsy			x
Mała efektywność energetyczna budynków (zabudowa z lat 50-tych)			x
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niewystarczająca dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury (świetlica/biblioteka)	x		
Zabudowa nieprzystosowana do warunków terenów kopalnianych - np. brak odporności na wstrząsy			x
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego (boisko sportowe)	x		
Niska dostępność przestrzeni rekreacyjno - wypoczynkowej (park, skwer)	x		
Brak miejsc do integracji i spędzania czasu wolnego (świetlica, klub, kawiarnia, restauracja)		x	
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych		x	
Brak małej infrastruktury w miejscu spotkań, przy starym przystanku na ulicy Jaworznińskiej (ławki, huśtawki dla dzieci, oświetlenie)			x

Dobry kontakt z okoliczną Kopalnią, która wspiera gminę w niwelowaniu szkód górniczych			x
Działalność firmy ASFOR			x
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Stawy - teren nad stawami, idealny do zagospodarowania i stworzenia np. ścieżek rowerowo - edukacyjno - spacerowych		x	x
Budynek dawnego Kółka Rolniczego			x
Przedszkole działające przy szkole			x
Dom Ludowy na ulicy Bolesława Chrobrego (zlokalizowany w niedużej odległości od obszaru rewitalizacji)			
Miejsce po starym przystanku przy ulicy Jaworznińskiej, w którym mieszkańcy, szczególnie młodzież spotykają się w wolnym czasie			x
Plac zabaw			x
Północna strona ulicy Mickiewicza - dawny plac omłotowy - tzw. Młotownia			

Poczucie zagrożenia – niedostateczny stan infrastruktury w ciągach drogowych (brak oświetlenia na ulicy Jaworzniczej i Kraszewskiego, zarośnięte, niezagospodarowane pobocza przy dawnym wale przeciwpowodziowym			x	Młyny i Podzagórze - to miejsca najstarszych części gminy		x	
Brak dogodnego połączenia komunikacyjnego z Krakowem			x				
Brak żłobków i ograniczona liczba miejsc w przedszkolach			x				
Niefektywny transport publiczny		x					
Brak drogi łączącej tereny strefy przemysłowej z okolicznymi obszarami			x				
Nieodpowiednie zagospodarowania terenów nad wodą (stawy)		x					
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodych osób po zakończeniu edukacji		x					
Brak lub zły stan infrastruktury oraz terenów rekreacyjnych nad wodą			x				

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

2) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 2 - W REJONIE ULICY BRZOWEJ

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Nr 2 – w rejonie ulicy Brzozowej, to drugi podobszar rewitalizacji położony na terenie miasta Chełmek, tym razem w jego północno - wschodniej części, zachodnią granicę podobszaru stanowią tory kolejowe, które krzyżują się na podobszarze z droga nr 780.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się Park Rodzinny (Miejski) z muszlą koncertową oraz miejsce szczególnie nieestetyczne wskazywane przez mieszkańców jako stare targowisko za Urzędem Miejskim, które oszpeca centrum. Są tam ustawione w nieładzie budki i pawilony handlowe. Mieszkańcy zgłaszali liczne uwagi dotyczące monitorowania i częstszych interwencji policji na ul. Krakowskiej, w związku z niebezpiecznym przejściem i ruchem ulicznym. Widzieli też większą rolę służb miejskich i policji w kontroli czystości powietrza. Zdaniem mieszkańców kwestia niskiej emisji wymaga aktywnych działań edukacyjnych i kontroli przez służby. Potrzebna jest też współpraca mieszkańcy – policja.

Występuje tu tzw. Kolonia Robotnicza - zabytkowe postmodernistyczne osiedle.

Na tym terenie jest dużo działających organizacji, mają swój budynek do wspólnego użytku, tzw. Dom Rencisty (zrzeszający 500 emerytów). Mieszkańcy mogą korzystać z oferty zajęć sportowych, jest ona jednak płatna.

Problemy społeczne, jakie zdiagnozowano na podobszarze rewitalizacji wskazują na konieczność wspierania niektórych mieszkańców w zakresie zadań pomocy społecznej, co skutkuje wysoką kwotą świadczeń wypłacanych z PS. Znajdujące się na podobszarze mieszkania komunalne i spółdzielcze, również są z złej kondycji finansowej, na co wskazuje wysoki poziom ich zadłużenia. Skorelowany ze sobą wysoki poziom bezrobocia i brak perspektyw, szczególnie dla młodych mieszkańców podobszaru, skutkują wysokim poziomem emigracji młodych osób w celach zarobkowych. Mieszkańcy podobszaru w procesie diagnozowania wskazywali również na braki w zakresie oferty spędzania czasu wolnego, szczególnie dla młodzieży po zakończeniu edukacji, ze szkół

podstawowych i ponadpodstawowych, a także osób niepełnosprawnych i rodzin z dziećmi. Koniecznym są działania podniesienie jakości nauczania. Również sygnalizowana przez mieszkańców mała liczba inicjatyw społecznych, znajduje poparcie w takich wskaźnikach, jak brak wsparcia dla działalności trzeciego sektora i niska frekwencja wyborcza.

Liczba mieszkańców podobszaru: 929 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 2	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	x		
Wysoka liczba osób zagrożonych problemami społecznymi	x		
Wysoka kwota świadczeń wypłacanych z pomocy społecznej	x		
Mała średnia powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych	x		
Wysoki poziom zadłużenie mieszkań komunalnych	x		
Mała średnia powierzchnia użytkowa mieszkań spółdzielczych	x		
Wysoki poziom zadłużenie mieszkań spółdzielczych	x		
Niska frekwencja wyborcza	x		
Wysoki poziom bezrobocia	x	x	
Brak perspektyw dla młodych osób		x	
Brak oferty czasu wolnego dla osób młodych po zakończeniu edukacji		x	
Brak oferty czasu wolnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych		x	
Brak oferty czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych		x	
Brak oferty czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		x	
Brak oferty czasu wolnego dla dzieci ze szkoły podstawowej		x	
Akty wandalizmu i chuligaństwa. Niski poziom bezpieczeństwa na terenach i przestrzeniach rekreacyjno-sportowych			x
Niedostatecznie zróżnicowana oferta czasu wolnego (brak oferty, dla niektórych grup wiekowych i społecznych)			x

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 2	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Działalność - klubu sportowego "KS CHEŁMEK"			x
Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej			x
Działalność MOKSiR			x
Działalność przedszkola			x
Działalność Domu Rencisty			x
Działalność Stowarzyszenia "Rodzina Kolpinga" w Chełmku			x

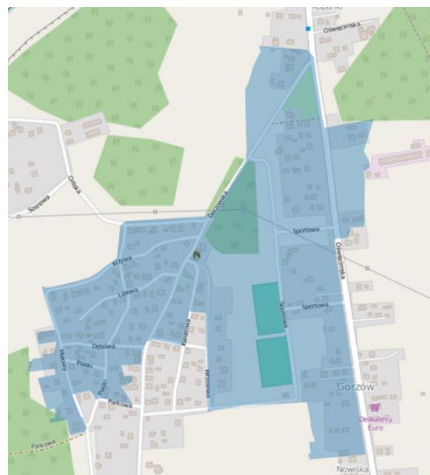
Zbyt mała ilość inicjatyw społecznych			x
Brak wsparcia dla III sektora			x
Brak dostępu do podstawowych usług medycznych w dni wolne		x	
Emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw		x	
Brak atrakcyjnych ofert pracy dla młodych		x	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - mała liczba firm	x		
Niski poziom zarobków		x	
Brak atrakcyjnych finansowo ofert na lokalnym rynku pracy		x	
Odływ z miasta osób przedsiębiorczych		x	
SFERA TECHNICZNA			
Braki w zasobach NGO (np. lokalowe). Brak miejsca/lokali dla organizacji społecznych			x
Mały odsetek mieszkańców miasta posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	x		
Zły stan chodników i dróg		x	
Brak lub zły stan ścieżek rowerowych		x	x
Niewystarczająca, zniechęcająca inwestorów, infrastruktura (w tym drogowa) dla strefy przemysłowej			x
Szkody górnicze – drgania i wstrząsy, niski komfort mieszkania w miejscach większych drgań			x
Brak lokali socjalnych i mieszkań komunalnych (przeznaczonych np. dla młodych małżeństw, osób ubogich i samotnych oraz osób starszych)		x	x
Złe warunki lokalowe (m.in. wspólne łazienki, problemy z ogrzewaniem) na obszarze zamieszkiwanym głównie przez osoby starsze i samotne (powyżej 50 roku życia)			x
STREFA ŚRODOWISKOWA			
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M2	x	x	
Zanieczyszczenie powietrza, uciążliwy hałas, drgania			x
Niska świadomość ekologiczna mieszkańców		x	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak miejsc do integracji i spędzania czasu wolnego (świetlica, klub, kawiarnia, restauracja)		x	x
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych		x	

SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
STREFA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Infrastruktura sportowa przy szkole - boiska			x
Budynek Domu Rencisty - gdzie mogą spotykać się organizacje społeczne			x

Nieefektywny transport publiczny		x		Park Rodzinny			x
Infrastruktura niedostosowana dla osób niepełnosprawnych		x		Stadion sportowy MOKSiR na obszarze przylegającym do obszaru rewitalizacji			x
Brak lub zły stan infrastruktury oraz terenów rekreacyjnych nad wodą			x	Plac zabaw			x
Niedostateczny stan infrastruktury w ciągach drogowych (m.in. brak sygnalizacji świetlnej, monitoringu, itp.)			x	Budynek przedszkola			x
Brak żłobków i ograniczona liczba miejsc w przedszkolach			x	Korty tenisowe			x
Nieestetyczne budynki publiczne w centrum miasta i w innych widocznych miejscach			x	Budynek dworca PKP			x

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

3) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 3 – W REJONIE ULIC GORZOWSKA I OŚWIĘCIMSKA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Nr 3 – w rejonie ulic Gorzowska i Oświęcimska znajduje się na terenie sołectwa Gorzów w środkowo – zachodniej części gminy Chełmek. Mieszkańcy Gorzowa widzą potrzebę wyznaczenia ścieżek i tras rowerowych, które są dla nich kolejnym środkiem transportu przy niewystarczającym transporcie publicznym.

Problemy społeczne podobszaru zdiagnozowane w toku analiz koncentrują się szczególnie wokół kwestii bezrobocia, dwie najmocniej akcentowane grupy to osoby młode oraz osoby w wieku 55+, dla których nie ma ofert lub te oferowane przez lokalny rynek pracy są mało atrakcyjne. Prowadzone konsultacje wykazały również braki w infrastrukturze i ofercie czasu wolnego dla różnych grup wiekowych, zamieszkujących podobszar i skorelowany z tym niski poziom zaangażowania społecznego mieszkańców w sprawy sołectwa i gminy, a także małą liczbę stowarzyszeń działających na jego obszarze. Z brakami miejsc i oferty czasu wolnego łączą się w wyraźny sposób notowane na podobszarze akty chuligaństwa i wandalizmu. Mieszkańcy sygnalizowali również potrzebę obecności animatora w zakresie zajęć sportowych i oferty związanej z kulturą, szczególnie dla osób młodych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 469 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 3	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń	x		
Wysoka liczba osób zagrożonych problemami społecznymi	x		
Mała gęstość stowarzyszeń	x		
Wysoki poziom bezrobocia	x		
Wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 55 r. ż.		x	
Akty wandalizmu i chuligaństwa. Niski poziom bezpieczeństwa na terenach i przestrzeniach rekreacyjno-sportowych			x
Brak animatora sportu i kultury, w szczególności dla osób młodych			x
Brak oferty i miejsc spotkań dla mieszkańców – mała liczba wydarzeń integracyjnych. Małe zaangażowanie społeczne mieszkańców			x
Bezrobocie, dotyczące w szczególności młode osoby			x
Brak dostępu do usług medycznych, szczególnie w dni wolne i święta		x	
Zagrożenie bezpieczeństwa pieszych oraz rowerzystów ruchu drogowym (szczególnie dzieci)		x	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży po zakończeniu edukacji		x	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		x	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - mała liczba firm	x		
Brak miejsc pracy w najbliższej okolicy		x	
SFERA TECHNICZNA			
Mały odsetek mieszkańców miasta posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	x		
Brak lub zły stan ścieżek rowerowych i edukacyjnych		x	
Zły stan infrastruktury lokalizowanej w pasach drogowych		x	
Brak progów zwalniających na niebezpiecznych odcinkach dróg		x	

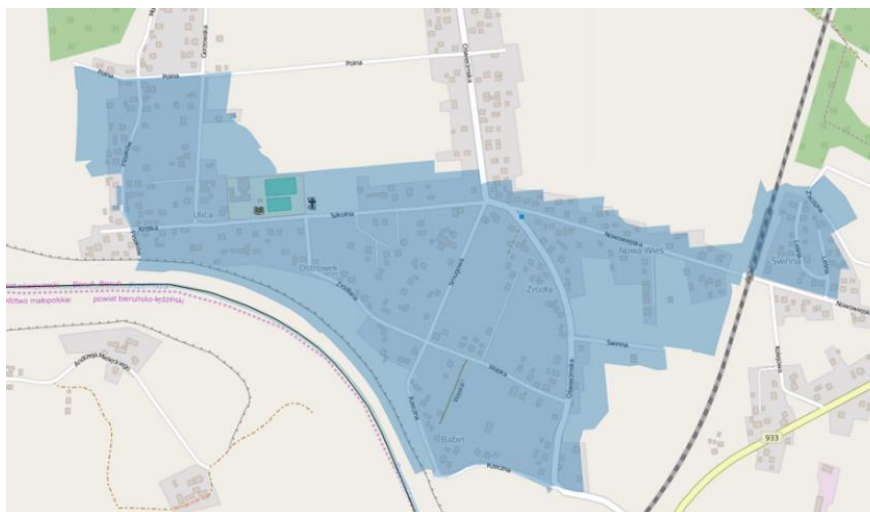
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 3	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Działalność OSP Gorzów z remizą			x
			x
Działalność Zespołu Śpiewaczy „Malwy” - Gorzów			x
Działalność Klubu Sportowego w Gorzowie			x
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			

STREFA ŚRODOWISKOWA			
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M2	x	x	
Niska świadomość ekologiczna mieszkańców		x	
Zanieczyszczenie powietrza, uciążliwy hałas, drgania			x
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury (świetlica/biblioteki)	x		
Niska dostępność infrastruktury czasu wolnego (plac zabaw)	x		
Niska dostępność przestrzeni rekreacyjno - wypoczynkowej (park, skwer)	x		
Niska dostępność i jakość usług publicznych (opieka lekarska, urząd, biblioteki, kino)		x	
Zaniedbane, nieestetyczne miejsce dawnego targu			x
Niedostateczna infrastruktura obiektów sportowo-rekreacyjnych (m.in. brak odpowiedniego oświetlenia, ogrodzenia)			x
Brak ścieżek i tras rowerowych		x	
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych		x	
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji		x	

STREFA ŚRODOWISKOWA			
Atrakcyjne gminne tereny leśne i łąkowe: Orliśka - w tym rejonie znajduje się staw i łąka (teren gminny)			
Małowy to obszar młodego lasu przy ulicy Małowy i Flisaków (teren gminny)			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

4) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 4 – W REJONIE ULIC: SZKOLNA – OŚWIĘCIMSKA – NOWOWIEJSKA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Nr 4 – w rejonie ulic: Szkolna – Oświęcimska – Nowowiejska, zlokalizowany jest w południowo – zachodniej części gminy Chełmek i południowej części sołectwa Gorzów. Położony nad lewym brzegiem Przemszy, przy jej ujściu do Wisły, na szerokiej i płaskiej terasie wspólnej dla obu rzek.. To dobrze usytuowana komunikacyjnie miejscowość. Jej atrakcyjne położenie geograficzne z węzłem komunikacyjnym powoduje migrację dodatnią z Chełmka woj. Śląskiego, a do Gorzowa (łatwość odrolnienie tańsza ziemia pod budowę). Atutem tego obszaru jest przystanek kolejowy Gorzów Chrzanowski zlokalizowany około jednego kilometra na północ od Świnnej.

W Gorzowie Chrzanowskim zatrzymują się pociągi regionalne obsługiwane przez Przewozy Regionalne (Małopolski Zakład Przewozów Regionalnych w Krakowie), dzięki czemu Gorzów posiada bezpośrednie połączenie z Krakowem, Trzebiną i Oświęcimiem. Problemy społeczne zdiagnozowane na podobszarze rewitalizacji nr 4 ogniskują się wokół kwestii bezrobocia, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych i osób w wieku 55+. Podobszar charakteryzuje również duże zagrożenie wzrostem skali problemów społecznych, przejawiające się wysoką wypłacaną rocznie kwotą świadczeń z pomocy społecznej. Istotnym problemem jest również brak miejsc do spędzania i oferty czasu wolnego, a także sygnalizowany przez mieszkańców brak animatora czasu wolnego, szczególnie istotny w kontekście osób młodych. Skorelowane z wymienionymi wcześniej występowanie aktów wandalizmu i chuligaństwa powoduje obniżenie poziomu poczucia bezpieczeństwa. Dodatkowo mieszkańcy zgłaszali podczas warsztatów dyskomfort związany ze złym stanem dróg i brakiem odpowiedniej infrastruktury drogowej dla pieszych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 637 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 4	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń	x		
Liczba osób zagrożonych problemami społecznymi	x		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej	x		
Gęstość stowarzyszeń	x		
Wysoka liczba bezrobotnych	x		
Wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 55 r. ż.		x	
Akty wandalizmu i chuligaństwa. Niski poziom bezpieczeństwa na terenach i przestrzeniach rekreacyjno-sportowych		x	x
Brak animatora sportu i kultury, w szczególności dla osób młodych			x
Brak przestrzeni i miejsc spotkań dla mieszkańców – mała liczba wydarzeń integracyjnych. Małe zaangażowanie społeczne.			x
Bezrobocie, dotyczące w szczególności młode osoby			x
Brak dostępu do usług medycznych, szczególnie w dni wolne i święta		x	
Zagrożenie bezpieczeństwa pieszych oraz rowerzystów ruchu drogowym (szczególnie dzieci)		x	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodych po zakończeniu edukacji		x	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		x	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - mała liczba firm	x		
Brak miejsc pracy w najbliższej okolicy		x	
SFERA TECHNICZNA			
Mały odsetek mieszkańców miasta posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	x		
Brak lub zły stan ścieżek rowerowych		x	
Zły stan infrastruktury lokalizowanej w pasach drogowych		x	
Brak progów zwalniających na niebezpiecznych odcinkach dróg		x	

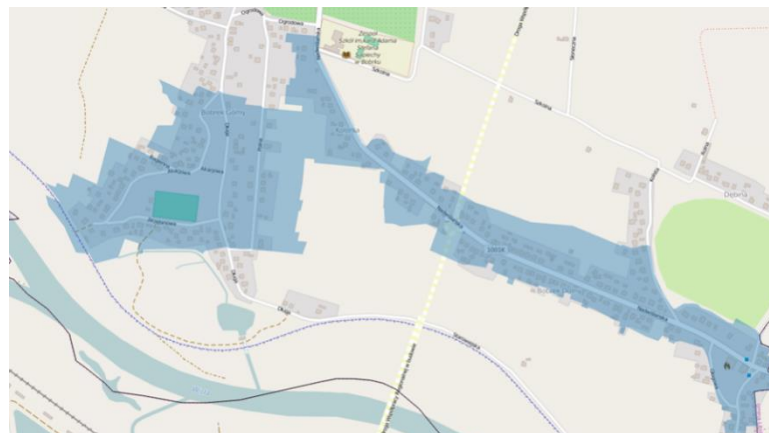
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 4	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Działalność Zespołu Śpiewaczego „Malwy”			x
Zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczne i oświatowe, społecznicy			x
Działalność Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Jadwigi Królowej w Gorzowie			x
Dbłość mieszkańców o posesje i wizerunek wsi			x
Działalność Parafii Rzymsko-Katolicka pw. Św. Jadwigi Królowej w Gorzowie			x
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M1	x		
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M2	x		
Niska świadomość ekologiczna mieszkańców		x	
Zanieczyszczenie powietrza, uciążliwy hałas, drgania			x
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność przestrzeni rekreacyjno - wypoczynkowej - średnia odległość do parku skweru	x		
Niska dostępność i jakość usług publicznych (opieka lekarska, urząd, biblioteki, kino)		x	
Zaniedbane, nieestetyczne miejsce dawnego targu			x
Niedostateczna infrastruktura obiektów sportowo-rekreacyjnych (m.in. brak odpowiedniego oświetlenia, ogrodzenia)			x
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		x	
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji		x	

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Tereny wypoczynkowe przy Przemszy			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Tanie grunty pod inwestycje			
Obszar posiada bezpośrednie połączenie z Krakowem, Trzebiną i Oświęcimiem – posiada swój dworzec			

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

5) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 5 BOBREK REJON ULIC: AKACJOWA - NADWISLAŃSKA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 5 – w rejonie ulic: Akacyjowa – Nadwiślańska jest zlokalizowany na terenie sołectwa Bobrek. Podobszar rozciąga się wzdłuż południowej granicy gminy Chełmek na obszarze nazywanym Bobrek Dolny. Tu znajdują się atrakcyjne dla rekreacji i budownictwa mieszkaniowego tereny wałów wiślanych ze ścieżką rowerową.

Bobrek to zabytkowa część gminy, znajdują się tutaj: zespół pałacowo-parkowy w Bobrku, spichlerz drewniany w Bobrku oraz Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej wzniesiony w XVII w., jako pierwszy na południu Polski budynek sakralny w klasycystycznym stylu. Na tym terenie znajduje się również DPS dla ok 200 podopiecznych. Na obrzeżach znajduje się zakład metalurgiczny posiadający elektrofiltry, który stanowi potencjał gospodarczy, jednak niektórzy mieszkańcy są zdania, że czują zanieczyszczenia powietrza. Zdaniem części mieszkańców potrzebna jest edukacja ekologiczna, akcja uświadamiająca

Problemy społeczne, jakie zdiagnozowano na tym podobszarze rewitalizacji, są bardzo różnorodne i dotyczą wielu kwestii związanych z trudnościami życia codziennego. Szczególnie często akcentowanym problemem jest kwestia bezrobocia, dotycząca szczególnie osoby młode, a także osoby z wyższym wykształceniem. Wysoki odsetek emerytów to byli górnicy. Jak również ważną dla mieszkańców jest kwestie transportu. Bardzo często zgłaszanym problemem, szczególnie przez osoby starsze, jest niewystarczający transport publiczny. Kolejną istotną kwestią jest problem braku oferty czasu wolnego. Mieszkańcy sygnalizowali również potrzebę ingerencji animatora zajęć sportowych i czasu wolnego, który przygotowałby ofertę adekwatną dla różnych grup wiekowych, szczególnie dla młodzieży. Ważną kwestią, dotyczącą szczególnie dzieci i ich rodziców, jest brak poczucia bezpieczeństwa, szczególnie w kontekście ruchu drogowego i braku odpowiedniej infrastruktury dla pieszych. W sołectwie działa 7 organizacji społecznych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 694 osoby

PROBLEMY PODOBSZARU NR 5	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Słabe wyniki egzaminu gimnazjalnego	x		
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń	x		
Wysoka liczba osób zagrożonych problemami społecznymi	x		
Poczucie zagrożenia w ruchu drogowym (szczególnie dla pieszych i rowerzystów)		x	
Mała gęstość stowarzyszeń	x		
Wysoka liczba bezrobotnych	x		
Wysoki odsetek bezrobocia wśród osób młodych z wyższym wykształceniem		x	
Akty wandalizmu i chuligaństwa. Niski poziom bezpieczeństwa na terenach i przestrzeniach rekreacyjno-sportowych			x
Brak dostępu do usług medycznych, szczególnie w dni wolne i święta		x	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych			x
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji			x
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - mała liczba firm	x		
Brak miejsc pracy w najbliższej okolicy		x	
Brak atrakcyjnych ofert na lokalnym rynku pracy			x
SFERA TECHNICZNA			
Niski odsetek mieszkańców miasta posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	x		
Brak lub zły stan ścieżek rowerowych		x	
Zły stan infrastruktury lokalizowanej w pasach drogowych		x	

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 5	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Działalność Parafii Rzymsko-Katolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Bobrku			x
Działalność Koła Gospodyń Wiejskich w Bobrku i Zespołu Ludowego „Bobrowianki”			x
Działalność POLSKIEGO ZWIĄZKU EMERYTÓW RENCISTÓW I INWALIDÓW Koło Nr 2 89 członków			x
Dobrze funkcjonujące placówki edukacyjne			x
Działalność ośrodka jeździeckiego IKARION			x
Działalność Ludowego Klubu Sportowego LKS „BOBREK”			x
Działalność Bobreckiego Stowarzyszenia Kulturalno – Oświatowe „Spichlerz” w Bobrku			x
Działalność OSP w Bobrku			x
SFERA GOSPODARCZA			
Rezerwy atrakcyjnych i stosunkowo tanich terenów pod budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne			x
SFERA TECHNICZNA			

Zagrożenie podtapianiem domów z powodu złej melioracji terenu - brak głównych rowów odprowadzających		x	x
Braki w infrastrukturze drogowej (chodniki, pobocza, oświetlenie) powodujący zagrożenie			x
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M1	x		
Wysoki poziom zanieczyszczenia pyłami PM - 10 i M2	x		
Uciążliwe i niebezpieczne dla ludzi sąsiedztwo zakładu metali nieżelaznych (przetapiającego złom aluminium)			x
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury (świetlica/biblioteka)	x		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego (boisko sportowe)	x		
Niska dostępność przestrzeni rekreacyjno - wypoczynkowej (park, skwer)	x		
Nieefektywny transport publiczny		x	
Zagrożenie podtapianiem domów z powodu złej melioracji terenu		x	
Niska dostępność i jakość usług publicznych (opieka lekarska, urząd, biblioteki, kino).		x	
Niewystarczające połączenia autobusowe, złe godziny odjazdów, mała częstotliwość		x	x
Brak ogólnodostępnych miejsc spotkań do rozwijania aktywności społecznej		x	
Zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym (brak chodników)		x	

SFERA ŚRODOWISKOWA			
W najbliższym sąsiedztwie na terenie sołectwa Bobrek znajduje się najcenniejszy obszar przyrodniczy w gminie. Jest to założenie pałacowo - parkowe powstałe w pierwszej połowie XIX wieku. Park ma ok. 25 ha powierzchni i należy do największych parków podworskich w kraju			x
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Przez sołectwo przebiega ponadto Szlak Architektury Drewnianej. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru znajdują się 3 zabytkowe budowle: zespół pałacowo-parkowy w Bobrku - budynek dawnego pałacu wzniesiony pod koniec XVIII w, spichlerz drewniany z XVII w, Parafia pw. Trójcy Przenajświętszej wzniesiony w XVII w			x
trasa rowerowa, stanowiąca jeden z etapów szlaku wiodącego przez Kotlinę Oświęcimską			x
Ogólnodostępne boisko sportowe z nawierzchnią naturalną wraz z zapleczem			x
12 stanowisk archeologicznych (na terenie sołectwa Bobrek)			x
zmodernizowany Dom Ludowy w Bobrku oraz altana i plac zabaw przy Domu Ludowym			x

i poboczy, oświetlenia, progów zwalniających)							
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych			x				
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji			x				

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

5.2 Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji

Analiza szczegółowa problemów podobszarów rewitalizacji oraz ich potencjałów wskazała całe spektrum problemów w sferze społecznej oraz w pozostałych analizowanych sferach, które mocno wpływają na jakość życia ich mieszkańców.

Jednakże, w **kontekście konieczności skonstruowania wniosków i określenia zadań rewitalizacyjnych, które zapewnią kompleksowość podejścia do zidentyfikowanych wyzwań dla całego obszaru rewitalizacji, istnieje konieczność dokonania analizy przekrojowej problemów** i syntezy, w której określone zostaną kluczowe problemy dla całego obszaru rewitalizacji. Szczególne znaczenie w tym procesie mają problemy społeczne i czynniki (wskaźniki), które były uwzględniane w procesie delimitacji (wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji).

Dlatego w efekcie analiz eksperckich oraz dyskusji i spotkań partycypacyjnych zidentyfikowano **kluczowe wyzwania (w odniesieniu do problemów)**, które są szczególnie istotne dla obszaru rewitalizacji, a ich rozwiązanie może przyczynić się do faktycznego dokonania zmian zarówno w warstwie społecznej, jak i pozostałych sferach. Jest to szczególnie istotne w kontekście konieczności podjęcia skoordynowanych, kompleksowych działań, które będą komplementarne i zapewnią efekt synergii działań.

Dla każdego ze zidentyfikowanych wyzwań (problemów), określono następnie w toku analiz eksperckich ich **kluczowe przyczyny** oraz **konsekwencje**.

Następnie zidentyfikowano potrzeby wynikające z przeprowadzonej analizy, jako odpowiedzi na zidentyfikowane problemy (przedmiot ewentualnej interwencji).

Przedstawiona analiza problemów obszaru rewitalizacji uwzględnia analizę zjawisk dotyczącą trendów w gminie, co ma bezpośrednie przełożenie na sytuację każdego z podobszarów rewitalizacji. Dlatego też jak wspomniano wcześniej, ze względu na brak danych/ analiz

przestrzennych za wcześniejsze lata, dla zobrazowania skali i charakteru zjawisk problemowych na obszarze rewitalizacji, przedstawiono dane dla gminy pokazujące skalę zjawisk i trendy, z uwzględnieniem odniesienia do roku 2009.

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
1.	OBSZAR I: KAPITAŁ SPOŁECZNY – PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I ROZBUDOWA SYSTEMU WSPARCIA				
1.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Niska jakość usług edukacyjnych (wyniki egzaminu po gimnazjum poniżej średniej powiatowej i wojewódzkiej – zwłaszcza w zakresie części matematyczno – przyrodniczej – średnia słabsza o około 3,5%, a także podobna tendencja w kontekście sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej – na przestrzeni lat wyniki słabsze o średnio 4% od średnich powiatowych i wojewódzkich), 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska jakość usług edukacyjnych; • Zbyt mało zajęć dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz rozwijających uzdolnienia; • Braki w ofercie zajęć pozalekcyjnych i oferty edukacji nieformalnej, rozwijających talenty, pasje i kompetencje życiowe dzieci i młodzieży (wiedza dotycząca ekonomii, korzystania z zasobów Internetu, poruszania się po rynku pracy itp.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska wartość wskaźnika Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD) – oznaczająca brak/niski poziom postępów w nauce uczniów Gimnazjum w Chełmku w kontekście potencjałów (Metoda Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD) to zestaw technik statystycznych pozwalających oszacować wkład szkoły w końcowe wyniki egzaminacyjne); • Zagrożenie zakwalifikowaniem placówki do grupy wskazującej na brak postępów edukacyjnych, • Obniżenie szans młodzieży z gminy na zdobycie dobrego wykształcenia; • Przenoszenie dzieci zdolnych do placówek o lepszych wynikach (poza gminą), co powoduje zmniejszenie liczby 	<ul style="list-style-type: none"> • Podwyższenie jakości edukacji w lokalnych szkołach; • Weryfikacja i wzmocnienie oferty zajęć pozalekcyjnych o charakterze korepetycyjnym i wyrównawczym; • Rozwinięcie oferty edukacji nieformalnej dającej szansę na rozwój talentów, a w konsekwencji na zdobycie dobrego wykształcenia, 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>KOMPETENCJE MŁODZIEŻY I NAUCZYCIELI W XXI WIEKU – NOWE DROGI EDUKACJI W GMINIE CHEŁMEK</i> • <i>POCZĄTEK NOWEGO WIEKU - NAUCZYCIELE, RODZICE I UCZNIOWIE W GMINIE CHEŁMKU WOBEC NOWYCH WYZWAŃ - ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH UCZNIÓW I UCZENNIC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ORAZ GIMNAZJALNYCH W GMINIE CHEŁMEK,</i>

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
			uczniów szkół (wyższe koszty funkcjonowania).		
1.2.	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymująca się na przestrzeni lat na podobnym poziomie średnia dotycząca osób korzystających z pomocy społecznej pomimo: skokowych zmian w liczbie osób objętych pomocą społeczną (zmiany na poziomie około 11%), okresowych spadków liczby osób korzystających ze wsparcia z PS, Statystyka zawsze wraca do poprzedniego poziomu lub liczba osób wzrasta (do 649 os. w 2014 r.- 4,7% mieszkańców); • Ubóstwo jako najwyższy procent w skali powodów udzielania PS (57,8%), skorelowane z bezrobociem jako drugą z przyczyn (50,2%). • Bardzo niepokojące zjawisko rosnącej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt słabe wsparcie społeczne osób z trudnościami i ich włączenie społeczne - system wsparcia rodzin i seniorów oparty głównie na świadczeniach finansowych systemu opieki społecznej i urzędu pracy, jest niewystarczający dla faktycznej aktywizacji i zwiększenia włączenia społecznego; • Braki w działaniach gminy i organizacji społecznych wspierających rodziny i młode matki zagrożone problemami społecznymi oraz seniorów; • Niewystarczająca oferta włączająca i kształtująca proaktywne postawy – nie tylko w zakresie instytucji rynku pracy i opieki społecznej; • Bezrobocie (w tym długotrwałe), które wyrabia 	<ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie wzrostem skali wykluczenia społecznego i oddalenia od rynku pracy grupy starszej młodzieży; • Zagrożenie wystąpienia syndromu wyuczonej bezradności wśród osób długotrwale uzależnionych od świadczeń pomocowych; • Wysokie koszty, jakie gmina ponosi z tytułu udzielania świadczeń społecznych; • Niewykorzystane potencjały systemu pomocy społecznej – niefinansowe formy wsparcia – praca socjalna; • Niemożliwość kontynuacji edukacji lub realizacji aspiracji w kontekście przedwczesnego rodzicielstwa, co potęguje problem w zależności od systemu pomocy społecznej (52% os. bezrobotnych stanowiły w 2015 r. osoby z wykształceniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja już na poziomie nauczania wczesnoszkolnego w obszarze kompetencji społecznych; • Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, w tym wspieranie macierzyństwa; • Szukanie możliwych metod pracy formacyjnej z młodzieżą w celu kształtowania dojrzałych, samodzielnych i prawych obywateli; • Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się 	<ul style="list-style-type: none"> • PAKIET REWIT,

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
	<p>potrzeby ochrony macierzyństwa – jedyny powód udzielania pomocy społecznej, dla którego odnotowano wzrost - ponad 200% w skali pięciu lat (o 71 osób do wartości 116 os. w 2014 r – 16,3% osób).</p>	<p>w niektórych osobach model radzenia sobie w życiu w oparciu o zasiłki instytucji opieki społecznej (stosunkowo duże wsparcie, w porównaniu z najniższą pensją otrzymywaną często przez osoby ze słabym wykształceniem;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mało możliwości /alternatyw spędzania czasu wolnego przez młodzież z pozytywnym odniesieniem; • Zbyt mało okazji do nawiązania twórczych relacji z dorosłymi (animatorów/oferty), co sprawia, iż brakuje wśród osób dorosłych autorytetów i osobowości, które mogły zostać zaakceptowane przez młodzież. 	<p>gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabnące przywiązanie do wartości i zasad odpowiedzialności społecznej (za siebie i drugiego); • Coraz częstszy wśród młodzieży model zachowań ryzykowanych takich jak alkoholizm, narkomania, wandalizm, chuligaństwo; • Model zachowań wśród młodzieży, utrudniający jej istotnie start życiowy, - konieczność wczesnego wzięcia odpowiedzialności w kontekście nieplanowanego/ „przedwczesnego” rodzicielstwa, a zwłaszcza macierzyństwa; • Wykluczenie spowodowane brakiem miejsc adekwatnych do potrzeb i możliwości młodzieży i coraz mocniejsze zdystansowanie do wartości i autorytetów ludzi młodych. 	<p>w szczególnie trudnej sytuacji, w tym wspieranie macierzyństwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w działania mające na celu rozwiązywanie aktualnych problemów społecznych mieszkańców Chełmka. 	

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
1.3.	<ul style="list-style-type: none"> Bardzo istotnie słabnące poczucie tożsamości lokalnej i integracji społecznej mieszkańców oraz istotnie skorelowane z tym postępujący rozpad więzi społecznych; zwłaszcza w kontekście słabej dostępności do miejsz i oferty integrującej mieszkańców; Niemожność wyjścia poza stereotypowe postrzeganie miasta, jako fabryczne, przez część starszych mieszkańców utrudniająca wykonanie mieszkańcom rozwojowego „kroku w XXI wiek” w innych nowych (zamknięcie fabryki „Baty” oraz zerwanie tradycji górniczych). 	<ul style="list-style-type: none"> Istotna zmiana w strukturze funkcjonowania miasta Chełmek i okolicznych miejscowości, po zlikwidowaniu fabryki obuwia Bata końcem lat osiemdziesiątych, co wymusiło zmianę nie tylko w sposobie zatrudnienia (duża część społeczności miasta), ale i organizacji miasta oraz usług dla mieszkańców. Miasto „utraciło” wówczas kluczowy element swojej marki i tożsamości mieszkańców; Równoległa zmiana modelu funkcjonowania rodziny i miejskiego oraz wiejskiego stylu życia na przestrzeni ostatnich 25 lat (okres transformacji), zaistniały bez zasadniczej zmiany w zakresie charakteru funkcjonowania instytucji gminnych i oferty dostosowywanej do różnych grup wiekowych. Zasadnicza zmiana 	<ul style="list-style-type: none"> Słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę - mieszkańcy w małym stopniu włączają się w sprawy/wydarzenia dotyczące wspólnoty sąsiedzkiej; Zmiana sposobu życia /zarabiania, bez zasadniczej zmiany w zakresie charakteru funkcjonowania instytucji gminnych i kontentu oferty, nie jest dostosowana do współczesnych potrzeb adekwatnych do różnych grup wiekowych, mieszkańców - w efekcie nasila się zjawisko dezintegracji społecznej Braki w ofercie czasu wolnego, utrudniają włączanie społeczne rodzin, seniorów (osób samotnych) oraz osób młodych i udzielenie innego rodzaju wsparcia (system wsparcia w dużej mierze oparty o świadczenia finansowe dla rodzin, osób samotnych i młodych matek nie sprzyja 	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego różnych grup wiekowych (przestrzeń i oferta), w tym decentralizacja miejsc sprzyjających tego typu działaniom, m. in. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> → stworzenie przestrzeni / oferty skoncentrowanej na potrzebach rodzin z dziećmi, → stworzenie płaszczyzny spotkań dla młodzieży (klub / klubokawiarnia i oferta), → wzmocnienie działań na rzecz aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> „SENIORLANDIA” – CENTRUM AKTYWNOŚCI SENIORÓW, CHEŁMEK – odNowa: NOWE PRZESTRZENIE AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W CHEŁMKU, SZCZEGÓLNIE DLA SENIORÓW, DZIECI I RODZIN Z DZIEĆMI, PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGÓW W SYSTEMIE „PARKUJ I JEDŹ”: <ul style="list-style-type: none"> → <i>Stacja (muzealna) Fabryka,</i> → <i>Przystanek młodych,</i> POTRZEBNA odNowa:

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
		<p>rozumiana, jako system działania - oferta i miejsca, adekwatne do potrzeb poszczególnych grup wiekowych.</p> <p>Model życia, nie sprzyja nieformalnym spotkaniom wewnątrz społeczności lokalnej miasta i sąsiednich wiosek;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Braki/ niska jakość, i utrudniony dostęp do przestrzeni (miejsc) i oferty sprzyjających integracji i aktywności społecznej (włączeniu społecznemu), mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Stosunkowo wąska i jednorodna oferta nie stanowiąca „okazji” czy „pretekstów” do spotkań, zwłaszcza w kontekście poszczególnych grup wiekowych: <p>→ dzieci i rodzin z dziećmi (brakuje oferty, która umożliwiłaby realizację zajęć równoległe dla dzieci i rodziców / opiekunów),</p>	<p>włączeniu społecznemu);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność obywatelska, wyrażająca się m.in. w stosunkowo małej liczbie oddolnych inicjatyw i samych organizacji społecznych; • Przestrzeń publiczna niesprzyjająca integracji mieszkańców, w tym w ramach poszczególnych grup wiekowych i integracji międzypokoleniowej; • Emigracja zarobkowa młodych powodująca osłabienie więzi rodzinnych i odpływ cennego kapitału społecznego - osób wykształconych w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępu mieszkańców obszarów rewitalizacji do miejsc i oferty integrującej mieszkańców. 	<p>→ <i>PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE,</i></p> <p>→ <i>PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>CZTERY STAWY,</i> • <i>SPORT I REKREACJA W GORZOWIE,</i> • <i>BOBREK odNowa,</i> • <i>„Przystanek spotkań”,</i>

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
		<ul style="list-style-type: none"> → młodzieży, → seniorów, → osób niepełnosprawnych. • Braki w zakresie przygotowania istniejących terenów zielonych i infrastruktury rekreacyjnej (spędzania czasu wolnego) otwartej przestrzeni miasta dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli), adekwatnych do współczesnych potrzeb i możliwości (np. place zabaw, siłownie napowietrzne, ścieżki spacerowe, rowerowe, szlaki edukacyjne, boiska sportowe); • Mała ilość inwestycji w zakresie odnowienia infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, w tym również poprawiających jakość życia osób ze specjalnymi potrzebami (z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, seniorów); • Centralna przestrzeń miasta 			

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
		szara, zniszczona, nie zachęcająca do utożsamiania się z nią; <ul style="list-style-type: none"> • System wsparcia rodzin i seniorów oraz młodych matek (oparty głównie na świadczeniach finansowych). 			
1.4.	Brak warunków/miejsca dla rozwoju i aktywności organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczony dostęp do przestrzeni dla realizacji oddolnych inicjatyw organizacji pozarządowych czy grup nieformalnych - brak przestrzeni otwartej na potrzeby organizacji społecznych, w której mogłyby się one spotykać i dyskutować o planowanych działaniach; • Zbyt słaba współpraca pomiędzy organizacjami lokalnymi w realizacji inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała liczba inicjatyw społecznych; • Mała liczba organizacji społecznych. Średnia liczba organizacji pozarządowych w na 10 tys. mieszkańców wynosi w gminie 22 organizacje – średnia ta dla Powiatu i Małopolski jest sporo niższa: dla Małopolski wynosiła ona 33 podmioty na 10 tys. mieszkańców (dane za 2014 r.); • Słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przestrzeni do działalności dla organizacji społecznych, (opracowanie strategii współpracy wewnątrzsektorowej oraz między organizacjami i samorządem). 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>odNowa Społeczna,</i> • <i>AKTYWNI I SAMORZĄD,</i> • <i>MOKSiR OdNowa,</i> • <i>„LUDZIE SYRENY” – ROZWÓJ I INTEGRACJA,</i>
2.	OBSZAR II: GOSPODARKA LOKALNA - WZMOCNIENIE LOKALNEGO RYNKU PRACY I ZAPOBIEGANIE ODPLYWOWI KAPITAŁU INTELEKTUALNEGO				
2.1.	• Bezrobocie , szczególnie	• Brak nowych inwestycji	• Coraz wyższy poziom	Aktywizacja	• PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
	<p>w kontekście określonych grup:</p> <p>→ Młodzi w wieku 18-34 stanowią łącznie grupę ok. 52% bezrobotnych (na 437 bezrobotnych w 2015 r.);</p> <p>→ Rosnąca liczba osób bezrobotnych w wieku 55+, jedynej grupy wiekowej, w której odnotowano wzrost poziomu bezrobocia - ponad 120% wzrostu liczby osób bezrobotnych (do 21,3% w 2015 r.);</p> <p>→ Długotrwale bezrobotni (ponad 31% ogółu bezrobotnych).</p>	<p>stanowiących szansę na zatrudnienie oraz istotne skupiska atrakcyjnych miejsc pracy dla osób z aspiracjami, w tym wyższym wykształceniem;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niskie wynagrodzenie dla pracowników, zniechęcające zwłaszcza osoby korzystające wcześniej z systemu pomocy społecznej do podejmowania zatrudnienia; • Brak możliwości zatrudnienia dla osób o nieadekwatnych kwalifikacjach lub zawodach aktualnie nieprzydatnych na lokalnym postindustrialnym rynku pracy (po zamknięciu fabryki obuwia). 	<p>emigracji ekonomicznej młodych osób, brak chęci do osiedlania się na obszarze miasta i wsi w gminie osób z wyższym wykształceniem stanowiących kapitał społeczny miejscowości (odpływ szczególnie cennego kapitału ludzkiego);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie wzrostem skali bezrobocia wśród osób w wieku 55+, które wykazują mniejszą mobilność na rynku pracy (trudniejsza readaptacja na rynku pracy); • Zwiększająca się skala wyuczzonej bezradności i wykluczenia społecznego. 	<p>zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, zwłaszcza osób młodych i w wieku 55+ oraz długotrwale pozostających bez pracy.</p>	<p>– odnowa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nowa EKONOMIA ...SPOŁECZNA,</i> • <i>AKTYWIZACJA odnowa,</i>
2.2.	<ul style="list-style-type: none"> • Mała dynamika rozwoju przedsiębiorczości: → Relatywnie niska liczba 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak nowych inwestycji stanowiących szansę na zatrudnienie oraz istotnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Emigracja zarobkowa osób młodych - bardzo niepokojące zjawisko dla społeczności 	<ul style="list-style-type: none"> • Generowanie i wspieranie nowych skutecznych 	

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
	<p>nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (1013 podmiotów w gminie, w tym 751 w mieście i 262 w sołectwach – utrzymujące się duże dysproporcje w liczbie przedsiębiorstw w mieście i sołectwach);</p> <p>→ Mała liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – 79, to wynik zdecydowanie słabszy niż w powiecie – 93, a także w województwie – 106.</p>	<p>skupisk atrakcyjnych miejsc pracy dla osób z aspiracjami, w tym wyższym wykształceniem.</p>	<p>lokalnej, w kontekście:</p> <p>→ rozpadu więzi społecznych,</p> <p>→ odpływu kapitału intelektualnego i społecznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niskie wynagrodzenie dla pracowników, powodujące nie tylko zubożenie społeczeństwa, ale również zniechęca ich do podejmowania zatrudnienia. 	<p>(innovacyjnych) przedsięwzięć wspierających rozwój lokalnej ekonomii: inkubacji firm, tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi.</p>	
2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca dostępność do dużych ośrodków miejskich komunikacją zbiorową 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieadekwatne do aktualnych potrzeb rozwiązania w zakresie komunikacji zbiorowej i połączeń z dużymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Trudności w dotarciu do większych aglomeracji, ośrodków akademickich, także w kontekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Reorganizacja systemu transportu zbiorowego, zaktualizowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W GORZOWIE wraz z budową

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
	(częstotliwość, jakość) jako narzędzie zwiększania dostępności do atrakcyjnych miejsc pracy; <ul style="list-style-type: none"> • Wciąż niewystarczające połączenia pieszo-rowerowe miejscowości wiejskich Gminy, z miastem Chełmek, jako umożliwiających dostęp do pracy i usług publicznych. 	ośrodkami miejskimi; <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt słabo rozwinięta sieć ścieżek pieszo-rowerowych, wewnątrz Gminy (łączyjących miasto z Bobrkiem i Gorzowem). 	atrakcyjnych miejsc pracy poza obszarem gminy; <ul style="list-style-type: none"> • Utrudniony dostęp na rowerze do miejsca pracy i/lub usług publicznych (przy stosunkowo niedużych odległościach wewnątrz gminy). 	rozkładów jazdy i częstotliwości połączeń zgodnie z aktualnymi potrzebami mieszkańców. <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój połączeń – ścieżek pieszo-rowerowych miejscowości wiejskich gminy, z miastem Chełmek 	<i>parkingów w systemie Parkuj i Jedź,</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ROWEREM DO PRACY... I NIE TYLKO,</i> • <i>SKOMUNIKOWANI = MOBILNI,</i>
2.4.	<ul style="list-style-type: none"> • Nie wystarczająco wykorzystane atrakcje turystyczne, mogące stanowić bazę dla rozwoju usług przemysłu czasu wolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak spójnej oferty miasta mogącej stanowić potencjał dla rozwoju usług czasu wolnego; • Zbyt słabo zintegrowane / wykorzystane w ofercie gminy komunikaty o mieście, jego kluczowych zasobach i ofercie (np. potencjały gminy – tradycje przemysłowe, Fabryka Baty). 	<ul style="list-style-type: none"> • Braki w przestrzeni do integracji i aktywności mieszkańców, zwłaszcza aktywnego spędzania czasu wolnego; • Niewykorzystany potencjał dla rozwoju przemysłu czasu wolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie miejsc i przestrzeni (w tym szlaku pamiętek po zakładach Bata) do aktywnego spędzania czasu wolnego w Chełmku dla turystów oraz mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • „SZLAKIEM BATY”,
3.	OBSZAR III: PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ŚRODOWISKO - POPRAWA FUNKCJONALNOŚĆ I ATRAKCYJNOŚĆ PRZESTRZENI PUBLICZNYCH ORAZ ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA				
3.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Niska estetyka i brak funkcjonalnych rozwiązań 	<ul style="list-style-type: none"> • Istniejąca struktura miasta, jako konsekwencja założeń 	<ul style="list-style-type: none"> • Występujące wciąż przestrzenie zaniedbane, 	Poprawa estetyki i funkcjonalności	<ul style="list-style-type: none"> • <i>WIZYTÓWKA WSI - NASZ SKWER</i>

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
	w przestrzeni publicznej miasta, a także udogodnień dla osób ze specjalnymi potrzebami.	<p>miasta funkcjonującego w kontekście fabryki Baty (miasto rozbudowało się istotnie w kontekście potrzeb funkcjonowania zakładu przemysłowego);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała liczba inwestycji/udogodnień poprawiających jakość życia mieszkańców w tym osób ze specjalnymi potrzebami (w tym osoby niepełnosprawne, rodzice z dziećmi w wózkach, dzieci samodzielnie przemieszczające się do szkoły/na zajęcia). 	urbanistyczny chaos oraz brak wyraźnego centrum miasta/wsi, nie zachęcająca do utożsamiania się z nim.	miasta.	<p>w GORZOWIE,</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wizytówka wsi – Nasz Skwer,</i> • PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA,
3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie w ruchu pieszych i ruchu samochodowym spowodowane m.in.: <ul style="list-style-type: none"> → Brakami lub złym stanem technicznym chodników, → Brakami w oświetleniu ulic, → Niebezpiecznymi przejściami dla 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mało chodników. • Braki i niska jakość infrastruktury drogowej poprawiającej bezpieczeństwo mieszkańców (oznaczenia, oświetlenie, progi zwalniające); • Zbyt mało inwestycji poprawiających jakość infrastruktury dla bezpieczeństwa pieszych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie dla życia i bezpieczeństwa, zwłaszcza dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych oraz rodzin z małymi dziećmi; • Brak możliwości samodzielnego przemieszczania się dzieci; • Ograniczenie możliwości uczestnictwa w funkcjonowaniu lokalnej 	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> • BEZPIECZNY PIESZY, • BEZPIECZNY PIESZY – Podobszar Mickiewicza, • BEZPIECZNY PIESZY –

	Problem	Kluczowe przyczyny zjawiska (źródła problemu)	Konsekwencje zjawiska problemowego (kluczowy wpływ na)	Wyzwania - potrzeby jako odpowiedź na problem	Działanie ukierunkowane na rozwiązanie problemu
	pieszych, → Brakami progów zwalniających.	<ul style="list-style-type: none"> • Braki w połączeniach pomiędzy miejscowościami Gminy w infrastrukturze ścieżek spacerowych /rowerowych . 	społeczności		<i>Podobszar Gorzowska-Oświęcimska,</i>
3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Niska emisja i związane z nią zanieczyszczenie powietrza pyłami zawieszonymi; • Dziki wysypiska śmieci na terenach gminnych i prywatnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców miasta i związane z tym zachowania szkodliwe dla środowiska oraz; • Niska efektywność energetyczna budynków w mieście.; • Nieekologicznie piece, starszych generacji, używane przez mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyrzucanie śmieci na obszarach do tego nie przeznaczonych; • Występowanie dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy; • Zły stan powietrza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta i sołectw; • Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji; • Likwidacja dzikich wysypisk śmieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>EKO-ZMIANA,</i> • <i>„CZYSTA GMINA CHEŁMEK”,</i>

6. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Rewitalizowane obszary gminy Chełmek, dzięki na nowo kształtowanej tożsamości, czerpiącej z dziedzictwa i historii miasta, w tym marki Bata, tradycji górniczych oraz odkrywanych i kreatywnie wykorzystywanych zasobów gminy, są przestrzenią dla aktywnych mieszkańców, rodzących się inicjatyw społecznych oraz realizacji integrującej i włączającej oferty dla różnych grup wiekowych mieszkańców, którzy są na siebie otwarci i gotowi do udzielenia pomocy. Jakość edukacji oraz oferta aktywizująca i rozwijająca zainteresowania dzieci i młodzieży, w odniesieniu do uniwersalnych wartości, są fundamentem kształtowania przedsiębiorczych i proaktywnych postaw oraz dobrego startu życiowego. Dzięki identyfikowanym zasobom, stwarzanym warunkom i rodzącym się inicjatywom gospodarczym, realizowanym zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, powstają nowe atrakcyjne miejsca pracy dla mieszkańców, którzy w oparciu o infrastrukturę dróg, ścieżek rowerowych i sieci połączeń komunikacją zbiorową, mają bezpieczny i łatwy dostęp do usług publicznych i rynku pracy.

7. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK, ZDIAGNOZOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

CEL GŁÓWNY GPR:

Nowe aspekty i wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, jako istotnych elementów dla zwiększenia włączenia społecznego, poprzez tworzenie miejsc i rozwój oferty sprzyjającej aktywizacji mieszkańców oraz warunków do rozwoju inicjatyw społecznych, a także wspieranie działań związanych z jakością kształcenia oraz rozwojem lokalnego rynku pracy i przedsiębiorczości, w tym mobilności, jak również działania na rzecz poprawy stanu środowiska, jako kluczowych aspektów poprawy jakości życia.

Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców.

Kierunki działań:

- 1.1. Wzmocnienie systemu edukacji, jako fundamentu dla kształtowania kapitału społecznego i ekonomicznego gminy;
- 1.2. Zweryfikowanie i poprawa skuteczności metod i systemu udzielania wsparcia osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji;
- 1.3. Stworzenie warunków integracji i włączenia społecznego mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych;
- 1.4. Utworzenie przestrzeni i oferty dla aktywizacji społecznej mieszkańców oraz współpracy i działań międzysektorowych.

Cel 2: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ

Rozwój kapitału ludzkiego i lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie przedsiębiorców i ofertę aktywizującą osoby oddalone od rynku pracy oraz działania sprzyjające mocniejszemu wykorzystaniu lokalnych potencjałów i poprawie sieci połączeń z kluczowymi dla mieszkańców obszaru rewitalizacji miejscami na rynku pracy.

Kierunki działań:

- 2.1 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na rzecz kreowania nowych miejsc pracy;
- 2.2 Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy;
- 2.3 Usprawnienie systemu transportu zbiorowego i rozwój ścieżek pieszo rowerowych;
- 2.4 Dalsza identyfikacja i rozwój oferty gminy opartej o lokalne zasoby i dziedzictwo, mogące przyczynić się do rozwoju usług przemysłu czasu wolnego.

Cel 3. FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu środowiska naturalnego, poprzez podniesienie estetyki i standardów infrastruktury części wspólnych gminy oraz działania na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców i wzmocnienia ich bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Kierunki działań:

- 3.1 Poprawa estetyki i funkcjonalności infrastruktury gminy, jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, z uwzględnieniem uwarunkowań osób ze szczególnymi potrzebami;
- 3.2 Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców;
- 3.3 Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji oraz edukacja ekologiczna na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców.

8. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów

Jako odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania) określono zestaw działań zgodnych z celami i kierunkami, mający na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Adresatami tych działań są mieszkańcy obszaru rewitalizacji (wszystkich podobszarów) i w kontekście odpowiedzi na ich problemy - wyzwania zidentyfikowane w toku prowadzonych analiz, powstała propozycja działań, które sprzyjać będą poprawie włączenia społecznego i poprawią jakość ich życia. Przedsięwzięcia te zostały zaplanowywane z uwzględnieniem istniejących potencjałów, zarówno w kontekście organizacji społecznych i chęci włączenia się w działania rewitalizacyjne mieszkańców oraz zasoby materialne miasta Chełmek i dwóch miejscowości wiejskich (Bobrek i Gorzów), mając na uwadze racjonalność długofalową proponowanych rozwiązań, gminy o stosunkowo niedużej skali i konieczności kontynuacji zaproponowanych działań przez następne lata.

Zaznaczyć też należy, iż proponowane na rzecz mieszkańców obszarów rewitalizacji przedsięwzięcia odnoszą/ odwołują się do realizowanych przez gminę obecnie zadań wynikających m.in. z konkretnych ustaw (np. o pomocy społecznej) i wskazują na rozwiązania, które uzupełniać będą realizowane standardowo działania. Mają stanowić wartość dodaną, a nie zastąpić realizowane już na rzecz tych mieszkańców działania, lub też zmienić formułę realizowanych działań, tak by adekwatniej odpowiadały na potrzeby społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim mieszkańców podobszarów rewitalizacji.

Zatem analiza ekspercka, w tym w oparciu o zebrane partycypacyjnie opinie interesariuszy procesu rewitalizacji Gminy Chełmek, pozwoliła określić kierunki rewitalizacji i rekomendowane przedsięwzięcia, co stanowiło punkt wyjścia do opisanego listy rozwiązań - zaprojektowania konkretnych działań rewitalizacyjnych.

Działania te zostały zaprezentowane w zbiorczej tabeli, w tym:

- jako **PP - przedsięwzięcie podstawowe**, którego szczegółowa charakterystyka znajduje się w punkcie 8.2 (kolumna oznaczona cyfrą 1);
jako **PU - przedsięwzięcie uzupełniające**, którego opis znajduje się w tabeli (kolumna oznaczona cyfrą 2)
- w kolumnie oznaczonej cyfrą 3 podano podobszar rewitalizacji, którego mieszkańcy są adresatami wsparcia (kluczowi interesariusze).

CEL 1: Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców				
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
1.1. Wzmocnienie systemu edukacji, jako fundamentu dla kształtowania kapitału społecznego i ekonomicznego gminy	<p>KOMPETENCJE MŁODZIEŻY I NAUCZYCIELI W XXI WIEKU – NOWE DROGI EDUKACJI W GMINIE CHEŁMEK</p> <p>Planowanie i realizacja przedsięwzięć przyczyniających się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozwoju kompetencji kluczowych uczniów, rozwoju zainteresowań (uzdolnień) dzieci i młodzieży w formie szkolnej i pozaszkolnej, włączania dzieci i młodzieży w pozaszkolną działalność społeczno-kulturalną, zajęcia z reorientacji zawodowej z myślą o dalszej edukacji i rynku pracy dla uczniów szkoły podstawowej. pracę z nauczycielami nad zmianą postaw wobec kluczowych kompetencji i nowych zawodów, szkolenia – doskonalenia zawodowe w nowych zawodach oraz szkolenia kompetencji oczekiwanych przez rynek pracy, stworzenie forum dyskusji o edukacji na temat „Jaka ma być edukacja w Chełmku?”. Nauczyciele, rodzice i uczniowie powinni mieć świadomość że cechy i kompetencje takie jak: współpraca, pasja, kreatywność będą promowane, stworzenie przez Radnych i mieszkańców spójnej koncepcji edukacji gminnej. <p>Dlatego też planuje się stworzenie i wdrożenie planów rozwojowych w tym zakresie dla sieci szkół gminnych, który opisywał będzie plan działań w perspektywie minimum 3 lat (plan opracowywany dla sieci szkół lub indywidualnie przez każdą ze szkół).</p> <p>CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI</p>		PU.1	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	<p>POCZĄTEK NOWEGO WIEKU - NAUCZYCIELE, RODZICE I UCZNIOWIE W GMINIE CHEŁMKU WOBEC NOWYCH WYZWAŃ - ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH UCZNIÓW I UCZENNIC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ORAZ GIMNAZJALNYCH W GMINIE CHEŁMEK</p> <p>Realizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych w zakresie matematyki, przedmiotów przyrodniczych i informatyki, w tym interdyscyplinarnych, w szkołach objętych projektem:</p> <ul style="list-style-type: none"> Szkoła Podstawowa i Gimnazjum z Samorządowego Zespołu Szkół nr 1, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Samorządowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Chełmku, Gimnazjum z Samorządowego Zespołu Szkół w Gorzowie, Gimnazjum z Samorządowego Zespołu Szkół w Bobrku. <p>Wsparciem zostanie objętych łącznie 300 dzieci.</p> <p>Prowadzone będą 2 rodzaje zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> dydaktyczno-wyrównawcze dla klas IV-VI szkoły podstawowej i gimnazjum, 		PU.2	

	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty dodatkowe, których tematyka będzie wykraczała poza standardowy program nauczania dla klas I-III, IV-VI szkoły podstawowej i gimnazjum. <p>Zajęcia będą prowadzone w oparciu o nowoczesne, niestandardowe metody kształcenia, w tym przy wykorzystaniu technologii informacyjno - komunikacyjnych i metody eksperymentu.</p> <p>W ramach projektu zakłada się również wyposażenie 4 międzyszkolnych pracowni przedmiotowych (matematycznej, informatycznej, biologiczno-chemicznej i fizycznej) oraz zakup pomocy dydaktycznych na potrzeby prowadzenia zajęć.</p> <p>Celem projektu jest wzrost kompetencji kluczowych 240 dzieci we wskazanych wyżej obszarach oraz poprzez doposażenie bazy edukacyjnej, podniesienie standardów kształcenia w szkołach biorących udział w projekcie. Dzięki realizacji 6960h zajęć, wyrównane zostaną szanse edukacyjne uczniów z terenów mniej zurbanizowanych oraz poprawi się sytuacja grup niedoreprezentowanych na późniejszych etapach kształcenia i rynku pracy w dziedzinach objętych projektem.</p>			
--	---	--	--	--

<p>1.2. Zweryfikowanie i poprawa skuteczności metod i systemu udzielania wsparcia osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji</p>	<p>PAKIET REWIT:</p> <p>Standardowe działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmku (np. działalność pracownika socjalnego, asystentów rodziny, świadczenia finansowe ze strony MOPS), zostaną uzupełnione o następujące kroki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie bazy adresów, pod którymi zamieszkują osoby z obszarów rewitalizacji: na potrzeby działalności MOPS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu (gmina przekaze bazę do PUP), aby instytucje te w toku bieżącej pracy z klientami systemu pomocy społecznej (instytucji rynku pracy), mogły zastosować ewentualne dodatkowe działania / system preferencji/ działania uzupełniające. • Stworzenie systemu preferencji dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych, w zakresie dodatkowych możliwości aktywizacyjnych (system preferencji dla osób z obszaru rewitalizacji – gmina rekomendować będzie analogiczne rozwiązania PUP-owi). • Standard - bezpośredni kontakt w kontekście oferty integrującej (włączającej): kontakt pracowników socjalnych z osobami wykluczonymi - zachęcanie do zaangażowania się w proponowane działania (oferta aktywizacyjna/ włączająca, np. klub seniora, świetlice). Oferta aktywizacyjna, aktualizowana będzie raz w miesiącu przez lokalne instytucje kultury i przesyłana do MOPS i PUP, w układzie: <ul style="list-style-type: none"> → dla dzieci, → dla młodych, → dla rodzin z dziećmi, → dla seniorów. <p>W oparciu o otrzymane dane pracownicy socjalni czy asystenci rodziny, nawiązywać będą bezpośredni kontakt z osobami wykluczonymi/ zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zachęcając do zaangażowania się w proponowane działania.</p> <p>Stworzona dodatkowa oferta stanowić będzie istotny element polityki inkluzyjnej gminy i uzupełniać podejmowane działania.</p> • Dodatkowo szkoły otrzymają właściwe dla swoich okręgów zestawienia adresów przynależnych do obszarów rewitalizacji. • Umożliwi to szkołom zastosowanie systemów preferencji w różnych przedsięwzięciach, w zakresie projektów poprawiających szanse edukacyjne uczniów (np. dodatkowe punkty przy rekrutacji, w związku z realizacją projektów dofinansowanych, np. z funduszy europejskich). 	<p>PU.3</p>	<p>CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI</p>
--	--	-------------	----------------------------------

	<p>„SENIORLANDIA” – CENTRUM AKTYWNOŚCI SENIORÓW Przedsięwzięcie zakłada stworzenie centrum, w którym osoby starsze, w tym niepełnosprawne i chore z gminy Chełmek - potrzebujące wsparcia, zostaną objęte opieką. Możliwe formy działania Centrum Seniorlandia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie Dziennego Domu Pomocy dla seniorów (dla około 20 osób), zapewniającego opiekę stacjonarną osobom starszym zależnym dzienną oraz opieką domową. 2. Bar y otwarty dla wszystkich mieszkańców – system tanich i zdrowych posiłków, w tym dystrybucja do domów dla chorych i starszych. 3. Mieszkania chronione dla osób starszych oraz wszystkich potrzebujących tego typu opieki. Formuła opieki całodobowej dla osób, które nie funkcjonują samodzielnie. 4. Centrum opieki i rehabilitacji dla seniorów - formuła krótkoterminowej 24 godzinnej pobytowej opieki „Jesienny hotel” (usługa odpłatna). <p>Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w formule działania podmiotu ekonomii społecznej - spółdzielni socjalnej lub innego rodzaju organizacji/institucji, która może stanowić wsparcie na rzecz osób starszych. Formuła działania, umożliwiająca realizację któregośkolwiek z komponentów, jako spółdzielni socjalnej, umożliwi też promowanie nowego modelu przedsiębiorczości społecznej (w tym możliwość pracy/ aktywizacji osób z niepełnosprawnością). Założenie Spółdzielni Socjalnej preferowane we współpracy: Gminy Chełmek, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, NGO i Powiatowego Urzędu Pracy.</p>		PU.4	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
1.3. Stworzenie warunków integracji i włączenia społecznego mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych	<p>CHEŁMEK – odNowa NOWE PRZESTRZENIE AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W CHEŁMKU, SZCZEGÓLNI DLA SENIORÓW, DZIECI I RODZIN Z DZIEĆMI Przedsięwzięcie podstawowe szeroko opisane w opisie PP.1 (podrozdział 8.2)</p> <p>PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGÓW W SYSTEMIE „PARKUJ I JEDŹ” Stacja (muzealna) Fabryka i Przystanek młodych Przedsięwzięcie podstawowe opisane szeroko w PP.2 (podrozdział 8.2)</p> <p>POTRZEBNA odNowa Przestrzeń spotkania i rekreacji na obszarach wiejskich gminy Chełmek Przedsięwzięcie podstawowe opisane szeroko w PP. 3 (podrozdział 8.2)</p>	PP.1		PR 1,2
		PP.2		PR 1,2
		PP.3		PR 3,4,5

	<p>CZTERY STAWY Miejsce rekreacji dla wszystkich Przedsięwzięcie zakłada „odzyskanie” dla społeczności lokalnej terenów przy stawach, jak przestrzeni spacerowej (w miarę możliwości do przejazdu rowerem). Teren inwestycji graniczy z podobszarem rewitalizacji nr 1 – Mickiewicza, dlatego przestrzeń ta w sposób istotny służyć będzie mieszkańcom tego obszaru oraz sąsiedniego podobszaru rewitalizacji w mieście (podobszar nr 2). Projekt zakłada:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rekultywację terenów wokół stawów - uporządkowanie / posprzątanie terenu, w tym zadbanie o zielen przy stawach. 2. Wykonanie ścieżek dla pieszych i w miarę możliwości rowerowych. 3. Zapewnienie małej infrastruktury umożliwiającej/ułatwiającej korzystanie z tego miejsca m. in. seniorów czy rodzin z małymi dziećmi (np. ławki, kosze). 		PU.5	PR 1 oraz PR 1
	<p>SPORT I REKREACJA W GORZOWIE Modernizacja istniejących obiektów sportowych wokół boiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogrodzenie boiska • Instalacja siłowni plenerowej; • Doposażenie placu zabaw. 		PU.6	PR 3,4
	<p>BOBREK odNowa Spotkania wielopokoleniowe w Bobrku Przedsięwzięcie zakłada w ramach projektu społecznego, realizowanego m. in. w oparciu o infrastrukturę Domu Ludowego w Bobrku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizację spotkań w ramach cyklu „Bobrek moje miejsce na dziś i jutro” - nawiązanie do miejscowej historii, tradycji i kultury. 2. Warsztaty rękodzielnicze „Zapomniane rzemiosło”, prowadzone dla dzieci przez lokalnych artystów i rzemieślników. 3. Zebranie dokumentacji i opracowanie publikacji na temat rękodzieła. 4. Warsztaty „Życie jak teatr” obrazujące tradycje wsi Bobrek (nagranie krótkich filmów). 5. Konkurs, do którego zaproszone zostaną zespoły rodzinne na temat „Co jedzono w średniowieczu na wsi?”. Poszukanie starych przepisów na tradycyjne dania z kaszy - kontakt z muzeum etnograficznym. Zakończenie konkursu biesiadą średniowieczną. <p>Przedsięwzięcie zakłada zaangażowanie animatora, który szczegółowo rozwinie założenia programu i prowadzi będzie zajęcia.</p>		PU.7	PR 5
	<p>„Przystanek spotkań” - mała infrastruktura i zagospodarowanie terenu starego przystanku, przy ul. Jaworznickiej (tzw. Stary przystanek) Projekt zakłada wyposażenie w małą architekturę przestrzeni wokół nieużytkowanego przystanku przy ulicy Jaworznickiej, gdzie aktualnie często spotyka się młodzież. Miejsce to może stać się naturalną przestrzenią spotkania i integracji dla młodych osób, szczególnie mieszkańców Podobszaru Rewitalizacji nr 1.</p>		PU.8	PR 1

<p>1.4. Utworzenie przestrzeni i oferty dla aktywizacji społecznej mieszkańców oraz współpracy i działań międzysektorowych</p>	<p>odNowa Społeczna</p> <p>Utworzenie Centrum Integracji w Chełmku</p> <p>W efekcie realizowanych przedsięwzięć, z <i>Domu Pamięci Baty</i> zostanie przeniesiona ekspozycja poświęcona fabryce Baty, do Budynku Dworca (Stacja Fabryka), gdzie zyska nową przestrzeń wystawienniczą.</p> <p>W efekcie w byłym budynku Domu Pamięci Baty powstanie Centrum Integracji w Chełmku, a w nim przestrzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktywni we współpracy – przestrzeń coworkingu organizacji społecznych i aktywnych mieszkańców, • Otwarta przestrzeń dla aktywnych - miejsce spotkań dla NGO (realizowanych przez nie inicjatyw). <p>I co jeszcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Centrum będzie też miejscem pracy dla młodych i zaangażowanych osób. → Realizowane będą cykle spotkań międzypokoleniowych z mieszkańcami, którzy pamiętają czasy funkcjonowania fabryki. → Sekcja opracowywania zebranych materiałów. Młodzi ludzie zbiorą i zdigitalizują wspomnienia, opis obyczajów, stare zdjęcia, filmy, nagrania audio. Zebrane będą przedmioty codziennego użytku i ubrania. → Powstanie strona (podstrona) internetowa o tradycjach przemysłowych Chełmka. → Stąd będzie wychodził <i>Szlak Baty</i>. <p>Powstanie miejsce, które będzie skupiało lokalną społeczność wokół tradycji lokalnej, kultury i historii oraz tego co ważne dziś.</p> <p>Prowadzenie Centrum zostanie wsparte/powierzone organizacji pozarządowej.</p>		PU.9	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
---	---	--	------	---------------------------

	<p>AKTYWNI I SAMORZĄD Wzmocnienie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporządzenie listy organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Chełmek wraz z danymi kontaktowymi (dla zasobów gminy, ważne jest również zebranie danych kontaktowych do osób odpowiedzialnych). • Umieszczenie bazy na stronie internetowej gminy oraz aktualizacja na stronie ngo.pl. • Włączenie organizacji pozarządowych w przygotowanie i ewaluację planu współpracy (w tym w miarę możliwości wieloletniego). • Dzień organizacji pozarządowych połączone z Forum organizacji, jako forma promocji aktywności mieszkańców i poszczególnych organizacji. • Włączanie do programu współpracy następujących elementów: <ul style="list-style-type: none"> → Włączenie organizacji do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji, w tym głównie społecznych; → Wspieranie / powierzanie organizacjom pozarządowym działań związanych z aktywizowaniem mieszkańców (kształtowaniem postaw obywatelskich). • Udostępnianie organizacjom pozarządowym i grupom nieformalnym pomieszczeń, sprzętu i innego wyposażenia, dla wspierania ich działalności. 		PU.10	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
--	--	--	-------	---------------------------

	<p>MOKSiR OdNowa</p> <p>Przedsięwzięcie zakłada dopasowanie oferty Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji gminy Chełmek (MOKSiR) do aktualnych potrzeb mieszkańców tak, aby w sposób kompleksowy stwarzać możliwość uczestniczenia różnym grupom wiekowym w życiu kulturalnym w gminie.</p> <p>ZAŁOŻENIA DLA PLANOWANIA I REALIZACJI OFERTY:</p> <p>I. Przestrzeń kultury</p> <p>„Kultura jest jak tlen”⁴, nie da się przecenić włączającej i integrującej roli kultury w życiu społeczności lokalnych.</p> <p>Oferta możliwa do realizacji dzięki infrastrukturze, kluczowe formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koncerty, • przedstawienia, • seanse filmowe – (tym w formule kinokawiarni) – w różnych porach, zróżnicowany repertuar, adekwatnie dla dostępności różnych grup wiekowych, • spotkania twórców (możliwość integracji/wspólnych działań), • wystawy, • plenerowe wycieczki w tym, rowerowe, kajakowe, • wyjazdowe koncerty, • rozszerzenie kanałów informowania mieszkańców o ofercie (np. plakaty), • konferencje i debaty na istotne społecznie tematy, • wydarzenia oparte o twórczość artystów lokalnych oraz zapraszanych artystów nie pochodzących z obszarów gminy • przedsięwzięcia mające na celu zachowanie, upowszechnianie i promowanie dziedzictwa Gminy Chełmek oraz kształtowanie tożsamości lokalnej. <p>II. Oferta czasu wolnego - kultura i rekreacja, jako przestrzeń integracji mieszkańców.</p> <p>Kluczowe w tym zakresie będzie stworzenie oferty dla różnych grup wiekowych – jako odpowiedź na kluczowy brak i potrzebę – brak przestrzeni do spotkań, w kontekście zmienionego stylu życia (przestrzeń publiczna coraz mocniej musi pełnić tę rolę – funkcje integrujące). Dotyczy to zwłaszcza młodzieży, zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Oferta- wypełnienie przestrzeni dodatkową treścią, tematami, inspiracjami. Twórcza odpowiedź na pasję i zainteresowania mieszkańców.</p> <p>Ma to być nie tylko przestrzeń (ta kreowana w ramach opisanych przedsięwzięć podstawowych), ale i oferta wciągającą uczestnika – tematyka i formuła adekwatna dla zróżnicowanych grup wiekowych.</p> <p>Klasycznie realizowana dotąd oferta stanowić ma punkt wyjścia, np. grupa teatralna, zajęcia wokalne, taneczne aktorskie, rękodzieło itp. Perspektywa jest szeroka, np. zespoły młodzieżowe – przestrzeń i działalność, zajęcia z robotyki, rękodzieło, zajęcia ruchowe, modelarstwo itp.</p> <p>Istotnym jest, że ma to być oferta (s)tworzona partycypacyjnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaktualizowana w zakresie kierunkowych potrzeb– w trakcie prac nad GPR, 	PU.11	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
--	---	-------	---------------------------

⁴ Autor i promotor myśli –Małopolski Instytut Kultury w Krakowie

	<ul style="list-style-type: none"> • ...i aktualizowana – działalność MOKSiR zakładać będzie spotkania partycypacyjne (ewaluacyjne) minimum raz do roku, z przedstawicielami poszczególnych grup wiekowych, w którym oferta i jej jakość będzie dyskutowana. Zbierane będą propozycje mieszkańców dotyczące jej rozwijania, nowych kierunków (oprócz przyjmowania bieżących uwag i rekomendacji). <p>Kluczowym jest to, że oferta powinna być komplementarna do wykreowanych miejsc integracji i aktywizacji dedykowanych dla poszczególnych grup wiekowych. Odpowiadać musi ona na potrzeby różnych grup wiekowych i dla nich być dedykowana:</p> <p>Młodzi – rozwijanie oferty czasu wolnego, rozwijającej zainteresowania młodzieży oraz włączającej w sprawy społeczności lokalnej</p> <p>Seniorzy – ważnym postulatem mieszkańców jest stworzenie/ uporządkowanie oferty czasu wolnego dla tej grupy wiekowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dla seniorów realizowane będą zajęcia, np. dotyczące rękodzieła, śpiewu, gimnastyka. • Dziadkowie z wnukami - komponent ten zakłada w miarę możliwości, popołudniowe zajęcia realizowane dla dziadków z wnukami (np. szachowe, warsztaty rękodzieła, kulinarne) – ma to wzmocnić integracje międzypokoleniową. <p>Rodziny z dziećmi – oferta dedykowana, powinna dotyczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieci – zajęcia dedykowane dla dzieci • dorośli, w tym rodzice – oferta MOKSiR ukierunkowana na osoby dorosłe, w tym warsztaty odpowiadające na potrzeby rodziców, • rodzice i dzieci – forma zajęć wspólnych, integrujących, wychowujących, włączających. <p>Równoległe zajęcia / warsztaty dla dzieci i rodziców powinny być częściowo realizowane równoległe, aby rodzice mogli z nich korzystać podczas zajęć dla dzieci.</p> <p>Oferta wspólna - Będą to warsztaty, realizujące ofertę dla wszystkich grup wiekowych (np. kółka taneczne, warsztaty artystyczne, treningi) – sale wielofunkcyjne.</p> <p>Ma to na celu racjonalne inwestowanie w publiczną przestrzeń i optymalne jej wykorzystanie (np. dzieci mogą mieć zajęcia popołudniu, seniorzy czy rodzice z małymi dziećmi przed południem, a młodzi i osoby pracujące popołudniu), a co kluczowe pełnić ma funkcje integrujące.</p>			
--	--	--	--	--

	<p>„LUDZIE SYRENY” – ROZWÓJ I INTEGRACJA</p> <p>Projekt nawiązuje do historii zakładów Baty i wzywającego do pracy o określonych porach dnia bucza, który towarzyszył życiu mieszkańców Chełmka przez wiele lat. Nawiązując do idei wzywania miasta do aktywności, w ramach projektu planowane jest zorganizowanie kursów i warsztatów szkoleniowo integracyjnych, kierowanych do przedstawicieli poszczególnych grup wiekowych i społecznych, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • młodzieży, • seniorów, • organizacji pozarządowych, <p>których celem będzie wyłonienie osób o kompetencjach liderych (liderów lokalnych) i stworzenie dla nich możliwości rozwoju oraz pomoc w projektowaniu dalszych działań aktywizacyjnych skierowanych do różnych grup wiekowych.</p> <p>Osoby te zostaną m.in. objęte programem, mającym na celu kształcenie liderów lokalnych.</p> <p>Założeniem jest zbudowanie grupy liderów lokalnych w obszarach rewitalizacji(sieci), które stanowią mogą bazę dla inicjowania przedsięwzięć aktywizacyjnych (w tym zapewnienie istniejących miejsc).</p>		PU.12	
--	---	--	-------	--

Cel 2: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ				
Rozwój kapitału ludzkiego i lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie przedsiębiorców i ofertę aktywizującą osoby oddalone od rynku pracy oraz działania sprzyjające mocniejszemu wykorzystaniu lokalnych potencjałów i poprawie sieci połączeń z kluczowymi dla mieszkańców obszaru rewitalizacji miejscami na rynku pracy.				
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
2.1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na rzecz kreowania nowych miejsc pracy	<p><i>PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ - odNowa</i> Zestaw działań mających na celu wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców, wzmacniających lokalny rynek pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających miejsca do rozwoju istniejących lub powstawania nowych inwestycji; • W miarę możliwości wspieranie/ sprzyjanie rozwojowi istniejących podmiotów gospodarczych, w tym w zakresie innowacyjnych pomysłów i/lub opartych na endogenicznych zasobach; • Wzmacnianie kapitału ludzkiego działających na obszarach rewitalizacji przedsiębiorstw. 		PU.13	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	<p><i>Nowa EKONOMIA ...SPOŁECZNA</i> Stwarzanie warunków do rozwijania inicjatyw związanych z tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, w tym zakładaniem spółdzielni socjalnych, wspierających zatrudnienie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy (np. niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych), w powrocie na rynek pracy i zwiększenie poziomu ich zintegrowania ze społecznością.</p>		PU.14	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

<p>2.2 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy</p>	<p>Działania komplementarne do zadań wynikających z ustawy oraz realizowanych w ramach tzw. PAKIETU REWIT (opis w kierunku działań 1.1) – działania te zakładają aktywną współpracę z PUP w Oświęcimiu, w ramach dostępnych środków z Funduszu Pracy oraz realizowanych projektów aktywizacyjnych.</p> <p>AKTYWIZACJA odNowa</p> <p>Pakiet działań mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>W ramach pakietu przewiduje się komplementarne działania, mające wesprzeć osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (m.in. młodych, osoby 55+, długotrwale bezrobotne), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie w miarę możliwości systemu preferencji dla działań aktywizacyjnych (w tym szczególnie atrakcyjnych), dla osób z obszarów rewitalizacji w gminie; • Wsparcie innowacyjnych pomysłów na działalność gospodarczą i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi, w tym poprzez: <ul style="list-style-type: none"> → System działań mający na celu kształtowanie pomysłów na biznes, w oparciu o twórcze formy/ warsztaty i system doradztwa, z uwzględnieniem wykorzystania endogenicznych potencjałów i istniejącą lokalnie sieć sprzedaży towarów/usług; → Ukierunkowanie istniejącego strumienia dotacji na tworzenie działalności gospodarczej, w miarę możliwości z uwzględnieniem wykorzystania endogenicznych potencjałów i istniejącą lokalnie sieć sprzedaży towarów/usług (lub w miarę możliwości utworzenie nowego programu dotacyjnego). • Intensyfikacja działań mających na celu aktywizację zawodową osób w wieku 55+, zwłaszcza długotrwale pozostających bez pracy, m.in. poprzez tworzenie i rozwój spółdzielni socjalnych. 	<p>PU.15</p>	<p>CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI</p>
--	---	--------------	----------------------------------

<p>2.3 Usprawnienie systemu transportu zbiorowego i rozwój ścieżek pieszo rowerowych</p>	<p><i>PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W GORZOWIE wraz z budową parkingów w systemie Parkuj i Jedź</i></p> <p>Przedmiotowy projekt jest zadaniem służącym wzmocnieniu kolejowych regionalnych przewozów pasażerskich, w celu zwiększenia dostępności przestrzennej ośrodków pracy, edukacji oraz usług społecznych. Realizacja inwestycji przyczyni się do wykorzystania niskoemisyjnego transportu zbiorowego - kolejowego.</p> <p>Projekt dotyczy przebudowy infrastruktury służącej obsłudze podróżnych korzystających z kolei. Odpowiada na potrzeby tworzonej w Małopolsce szybkiej kolei aglomeracyjnej.</p> <p>Realizowana inwestycja dotyczy czynnego odcinka linii kolejowej nr 93 Trzebinia - Oświęcim, na której odbywa się ruch pociągów pasażerskich. Obecnie PKP S.A. rozpoczęło realizację projektu "Modernizacja linii kolejowej nr 93, Trzebinia - Zebrzydowice na odcinku Trzebinia - Oświęcim z infrastrukturą towarzyszącą".</p> <p>Zakłada się przebudowę budynku dworca zlokalizowanego w sołectwie Gorzów - adaptację pomieszczeń oraz jego otoczenia na potrzeby związane z obsługą pasażerów kolei w systemie "Parkuj i Jedź". Budynek, jak wiele mu podobnych w naszym kraju, utracił swoją pierwotną funkcję obsługi podróżujących koleją. Obecnie wymaga takich zmian, które umożliwią powstanie nowoczesnego centrum przesiadkowego w systemie "Parkuj i Jedź" (poczekalnia dla podróżnych, parkingi dla samochodów, miejsce bezpiecznego przechowywania rowerów).</p> <p>Zakres rzeczowy projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie terenu w celu optymalnej obsługi planowanego systemu komunikacji publicznej "Parkuj i Jedź", • adaptacja nieużytkowanych pomieszczeń dla potrzeb osób podróżujących koleją (poczekalnia, toaleta) oraz na potrzeby kotłowni i pomieszczenia technicznego, • poprawa efektywności energetycznej budynku poprzez ocieplenie ścian i stropodachu, • zastosowanie elektrycznej, podłogowej instalacji grzewczej w adaptowanych pomieszczeniach, • poprawa estetyki budynku i zewnętrznego otoczenia, • budowa 15 stanowisk postojowych dla samochodów osobowych (w tym 2 dla osób niepełnosprawnych), • wykonanie wiaty przekrywającej 10 stanowisk postojowych dla rowerów, • wymiana zniszczonych płyt chodnikowych na nawierzchnię z bruku betonowego, ukształtowaną w sposób zapewniający swobodny dostęp do wszystkich pomieszczeń w budynku dworca osobom poruszających się na wózkach inwalidzkich. <p>Zagospodarowanie zachowa w całości istniejący wartościowy drzewostan.</p>		PU.16	PR314
---	---	--	-------	-------

	<p><i>ROWEREM DO PRACY... I NIE TYLKO</i> Ścieżka rowerowa łącząca sołectwa i miasto Wykonanie tras rowerowych łączących mieszkańców Bobrka i Gorzowa oraz miasta Chełmek oraz wychodzących poza granice gminy. Etapy przedsięwzięcia: 1. Wytyczenie trasy rowerowej – odtworzenie starych tras rowerowych, obecnie zaniedbanych. 2. Porozumienie z gminą Libiąż oraz z Lasami Państwowymi dotyczące ewentualnego przebiegu ścieżek przez las. Nawierzchnie planowane są o różnych standardach - różne technologie utwardzania w zależności od miejsca przebiegu.</p>		PU.17	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	<p><i>SKOMUNIKOWANI = MOBILNI</i> Podjęcie działań mających na celu zwiększenie mobilności komunikacyjnej mieszkańców wewnątrz i na zewnątrz gminy, zwłaszcza na podobszarach rewitalizacji. Celem podejmowanych działań jest stworzenie sieci dodatkowych połączeń dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji z sąsiednimi miejscowościami oraz wewnątrz gminy, co jest istotne dla stworzenia większej mobilności osób bezrobotnych na rynku pracy oraz poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Szczególnie istotnymi są połączenia z większymi miastami i aglomeracjami, istotnymi z punktu widzenia ofert rynku pracy. Dlatego też przewiduje się w miarę możliwości organizację publicznego transportu zbiorowego wraz z powiatem oświęcimskim na zasadzie porozumienia, w oparciu o planowane zmiany w ustawie o zbiorowym transporcie publicznym (np. poprzez dofinansowanie nierentownych linii w celu poprawy jakości i dostępności transportu publicznego na terenie gminy i powiatu).</p>		PU.18	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
<p>2.4 Dalsza identyfikacja i rozwój oferty gminy opartej o lokalne zasoby i dziedzictwo, mogące przyczynić się do rozwoju usług przemysłu czasu wolnego</p>	<p><i>„SZLAKIEM BATY”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie szlaku edukacyjnego śladami Baty (przygotowanie mapy i gry miejskiej z opisem miejsc znaczących dla idei miasta przemysłowego Bata, wpływu przedsięwzięcia przemysłowego na przestrzeń miejską). • Przygotowanie tablic informacyjnych ze zdjęciami, strony www, zbieranie informacji od byłych pracowników Bata. • Utworzenie szlaku edukacyjnego śladami Bata: <ul style="list-style-type: none"> → przygotowanie mapy i gry miejskiej z opisem miejsc znaczących dla idei miasta przemysłowego Bata, wpływu przedsięwzięcia przemysłowego na przestrzeń miejską → Przygotowanie tablic informacyjnych ze zdjęciami, strony www, zbieranie informacji od byłych pracowników Bata. → Nowe miejsca pracy w usługach turystycznych związanych z obsługą wycieczek. 		PU.19	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

Cel 3. FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO				
Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu środowiska naturalnego, poprzez podniesienie estetyki i standardów infrastruktury części wspólnych gminy oraz działania na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców i wzmocnienia ich bezpieczeństwa komunikacyjnego.				
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
3.1 Poprawa estetyki i funkcjonalności infrastruktury gminy, jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, z uwzględnieniem uwarunkowań osób ze szczególnymi potrzebami	<p>WIZYTÓWKA WSI - NASZ SKWER w GORZOWIE Wizytówka wsi – Nasz Skwer</p> <p>Przedsięwzięcie zakładające stworzenie centrum wsi, która stanowić będzie nie tylko jej wizytówkę, ale dzięki podniesieniu standardu estetycznego przyczyni się do wzrostu poziomu integracji społecznej, bowiem w ramach przygotowania do realizacji planuje się partycypacyjny udział mieszkańców, którzy wraz z architektem zieleni zaplanują całość przedsięwzięcia, co sprawi, że będą oni w stanie mocniej utożsamić się z miejscem zamieszkania, ale również stanie się przyczynkiem do nawiązania współpracy sąsiedzkiej i być może podstaw do budowania kolejnych wspólnych inicjatyw.</p> <p>Zakres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie centrum wsi w Gorzowie, która zakłada prace adaptacyjne skweru oraz zakup adekwatnego wyposażenia i nasadzenie roślin, • Partycypacyjnie przygotowany projekt zagospodarowania terenu, • Zakup i nasadzenie roślin ozdobnych. <p>W efekcie powstanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie terenu: alejki/ ścieżki, mała architektura (ławki), • Oświetlenie terenu, • Nasadzenie roślin ozdobnych. <p>Dodatkowo planuje się kontynuację działań integrujących, np. poprzez organizację akcji „Mamy skwer”, czyli wspólne prace ogrodnicze z udziałem mieszkańców w różnym wieku. Akcja społeczna zorganizowana przez lokalne organizacje pozarządowe we współpracy z UG i głównym wykonawcą.</p>		P.P.20	PR 3,4
	<p>PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA</p> <p>Podejmowanie działań mających na celu poprawę ładu i funkcjonalności przestrzeni życia mieszkańców z podobszarów rewitalizacji, w tym uwzględnianie potrzeb mieszkańców ze specjalnymi potrzebami.</p>		PU.21	

3.2 Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców	<p>BEZPIECZNY PIESZY Przedsięwzięcia mające na celu podniesienie bezpieczeństwa pieszych, poprzez poprawę jakości infrastruktury drogowej w gminie. Działania planowane do realizacji mają na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne obejmować będą m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bieżące remonty/modernizację dróg i chodników, • budowę dróg i chodników, • poprawę oznakowania pionowego i poziomego, realizację oświetlenia ulicznego, również przy zastosowaniu energooszczędnych punktów świetlnych/oświetlenia inteligentnego. 	PU.22	PR 1,2
	<p>BEZPIECZNY PIESZY – Podobszar Mickiewicza Ulice: Mickiewicza, Jaworznicka, Kraszewskiego Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym głównie jako uczestników ruchu drogowego na terenie podobszaru rewitalizacji nr 1 (Mickiewicza):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oświetlenie i uporządkowanie terenu wzdłuż ul. Jaworznickiej; • Poprawa oświetlenia przy ul. Kraszewskiego; • Budowa chodnika na ulicy Mickiewicza. 	PU.23	PR 1
	<p>BEZPIECZNY PIESZY – Podobszar Gorzowska-Oświęcimska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa chodnika dla pieszych wzdłuż ulicy Gorzowskiej, • Budowa przejść dla pieszych, • Budowa barier ochronnych, • Odwodnienie chodników, • Zwolnienie ruchu przy ul. Oświęcimskiej, • Przejście dla pieszych, • Progi zwalniające. 	PU.24	PR 3
3.3 Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji oraz edukacja ekologiczna na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców	<p>EKO-ZMIANA Działania wspierające i promujące zachowania proekologiczne, wśród różnych grup wiekowych. Działania w tym zakresie powinny być podejmowane zarówno przez gminę Chełmek, jak i organizacje społeczne czy przedsiębiorców i ich związki, jako element szacunku do unikalnego dziedzictwa naturalnego będącego w „rękach mieszkańców” oraz mieszkańców siebie nawzajem. W tym zakresie należy podejmować m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> → projekty edukacyjne w szkołach, → szkolenia / warsztaty związane z promowaniem postaw proekologicznych, → wystawy, gry terenowe, itp., → edukacja ekologiczna, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału. • Działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> → stosowanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE), → termomodernizacja, → wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, w tym w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – domów jednorodzinnych, – infrastruktury użyteczności publicznej, – infrastruktury przedsiębiorstw. 	PU.25	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

	<p>„CZYSTA GMINA CHEŁMEK” Likwidacja dzikich wysypisk śmieci Działania proekologiczne mające na celu niwelowanie skutków niskiego poziomu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwentaryzacja wysypisk na terenie gminy, • Likwidacja dzikich wysypisk, • Monitoring wizyjny na ul. Jaworznickiej (w stronę Kamionki), • Akcje edukacyjne dla mieszkańców gminy. 		PU.26	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
--	---	--	-------	---------------------------

Przedsięwzięcia znajdujące się na liście podstawowej, są przedsięwzięciami celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

8.2 Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych

Poniżej opisano podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, których realizacja jest kluczowa dla osiągnięcia założonych celów Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym związanych ze zwiększeniem włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawy jakości ich życia.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
P.P.1	Chełmek – odNowa Nowe przestrzenie aktywności i integracji społecznej w Chełmku, szczególnie dla seniorów, dzieci i rodzin z dziećmi	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Chełmek (Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Biblioteka Publiczna MOKSiR, MOPS w Chełmku)	-	2017-2020
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Fundusz Spójności Krajowe środki publiczne 	Kluczowy dla realizacji projektu jest podobszar nr 2, na którym planuje się przedsięwzięcie, jednakże dedykowane jest ono również dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji nr 1	20,4 mln zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	<p>Problemy kluczowe z poziomu GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niskie wyniki ze sprawdzianu po klasie VI szkoły podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego (niższe niż średnia dla Małopolski i powiatu oświęcimskiego), Niskie poziomy efektywności nauczania w szkołach gimnazjalnych przejawiający się m.in. relatywnie niskimi wynikami z egzaminu gimnazjalnego, Wysoka liczba osób zagrożonych problemami społecznymi, Wysoka kwota świadczeń wypłacanych z pomocy społecznej, Brak oferty czasu wolnego dla osób młodych po zakończeniu edukacji, Brak oferty czasu wolnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, Brak oferty czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych, Brak oferty czasu wolnego dla rodzin z dziećmi, Brak oferty czasu wolnego dla dzieci ze szkoły podstawowej, Niedostatecznie zróżnicowana oferta czasu wolnego (brak oferty, dla niektórych grup wiekowych i społecznych), Nierównomierny dostęp do świetlic i bibliotek, Brak miejsc do integracji i spędzania czasu wolnego (świetlica, klub, kawiarnia, restauracja), Infrastruktura niedostosowana dla osób niepełnosprawnych. <p>Problemy i potrzeby właściwe dla przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niski poziom integracji i zaangażowania społecznego związany bezpośrednio z brakiem przestrzeni, w której takie inicjatywy mogłyby funkcjonować i się rozwijać; Likwidacja przedszkola spowodowała braki w przestrzeni i ofercie 	

spędzania wolnego czasu dla rodzin z małymi dziećmi, dawny budynek przedszkola, aktualnie pozostaje pusty i niewykorzystywany przez żadną instytucję, jego przebudowa i rozbudowa na potrzeby stworzenia nowej instytucji, która zapewni mieszkańcom lepszy dostęp do oferty kulturalnej i czasu wolnego, szczególnie dla rodzin z małymi dziećmi;

- Siedziba obecnej biblioteki jest dalece niefunkcjonalna. Drewniany zabytkowy budynek z lat 40 XX wieku został zaprojektowany i wzniesiony z przeznaczeniem mieszkalnym. Drewniana konstrukcja uniemożliwia przebudowę i modernizację. Nie ma możliwości przystosowanie pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych. Powierzchnia użytkowa jest bardzo ograniczona. Nie ma możliwości wygospodarowania przestrzeni na, np. czytelnię, salę multimedialną, salę wykładową, magazyny itp. Zatem dostępna zbyt ciasna przestrzeń, uniemożliwia poszerzenie funkcji istniejącej biblioteki zgodnie z rozumianą współcześnie misją i rolą bibliotek, które stanowią przestrzeń integracji;

- Budynek „**Domu rencisty**”, gdzie od około 2 lat aktualnie spotykają się regularnie seniorzy z terenu całego miasta (nie tylko członkowie koła emerytów i rencistów), wymaga modernizacji i przystosowania do potrzeb seniorów, aby mógł w pełni spełniać dedykowaną mu funkcję przestrzeni integracyjnej dla tej grupy wiekowej.

Budynek ten, ze względu na zły stan techniczny i pilne potrzeby ochrony substancji budynku został wyremontowany w zakresie najpilniejszych prac remontowych, jednakże ze względu na zły jego stan i nowe potrzeby obecnych seniorów (w tym Uniwersytetu Trzeciego Wieku), wymaga modernizacji. Jest to istotne ze względu na fakt, że podjęte działania na rzecz zwiększenia włączenia społecznego przed dwoma laty, pokazują duże potrzeby i wyzwania. Budynek wymaga też przystosowania pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co w wypadku seniorów jest szczególnie istotne. Ważnym elementem jest też niewykorzystana przestrzeń wokół budynku w sąsiedztwie parku, który stanowi duży potencjał do wykorzystania dla spędzania czasu przez seniorów w pobliżu „ich” przestrzeni. Dlatego wymaga on inwestycji, mających na celu zagospodarowanie terenu.

Budynek Domu Rencisty jest obiektem zabytkowym, był domem pierwszego dyrektora fabryki BATA – Alojzego Gabesama. Jest bardzo ważnym elementem szlaku Batowskiego, zwiedzanego przez wielu zainteresowanych tematem turystów. **Budynek wymaga doprowadzenia do stanu pierwotnego (fundowany był jako Dom Rencisty)**. Przebudowa budynku nie

wchodzi w grę, z uwagi na jego unikatowy charakter. Do tej pory nie były przeprowadzone remonty generalne. Co jakiś czas były wykonywane remonty cząstkowe, np. w roku 2002 wymiana stolarki okiennej (zachowany pierwotny kształt oraz układ), wymiana więźby dachowej, kotła grzewczego. Paradoksalnie dzięki temu, że trudno było doprowadzić do kapitalnego remontu, budynek jest zachowany w pierwotnym stanie z lat 30-tych XX wieku, zachowało się wyposażenie, m.in. modernistyczne lampy, szafy i meble wbudowane w ściany, boazeria, sztukaterie, unikalna stolarka drzwiowa, parkiety, obudowy na grzejniki;

- Istniejący od 30-tych XX wieku kompleks tenisowy (okres inwestowania w Chełmek w kontekście powstającej fabryki Baty – kompleks stanowi budynek organizacyjno – biurowy, korty tenisowe, ścianka treningowa), ma charakter historyczny. Został wybudowany za czasów świetności fabryki BATA w Chełmku i odbywały się na nim pierwsze ogólnopolskie turnieje

tenisowe. Jest również elementem szlaku „Batowskiego”. Wymaga przebudowy z uwagi na fakt, że jest zniszczony oraz odbiega estetyką od sąsiednich terenów. Cały czas jest w pełni wykorzystywany przez mieszkańców – dorosłych i dzieci. Odbywają się na nim mecze ligowe, działają szkółki tenisowe;

- *Na terenie gminy nie istnieje teren rekreacyjno – sportowy dla starszych dzieci oraz młodzieży, dzięki któremu starsze dzieci i młodzież mogliby aktywnie spędzać wolny czas. Dlatego konieczne jest wykreowanie terenu rekreacyjno – sportowego dla starszych dzieci oraz młodzieży, proponowanego jako skate parku oraz parku linowego. Obiekt znajdować się będzie na obszarze rewitalizowanym, w bliskim sąsiedztwie parku miejskiego oraz budynku „byłego przedszkola”;*

- **Niska jakość dróg i infrastruktury drogowej** w okolicy rewitalizowanych miejsc i budynków (budynek „byłego przedszkola”, Dom Rencisty, kompleks kortów tenisowych, skate park oraz park linowy) oraz innych miejsc istotnych z punktu widzenia społecznego – Urząd Miejski, plac centralny za budynkiem urzędu, park miejski, plac zabaw z siłownią zewnętrzną, szkoła i przedszkole. umożliwiającą przemieszczenie się zwłaszcza w kontekście szczególnie istotnych z punktu widzenia społecznego przestrzeni, tj.: Urząd Miejski.

Przestrzeń ta utrudnia przemieszczanie się zarówno pieszym jak i w ruchu samochodowym, zwłaszcza osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby niepełnosprawne, rodzice z wózkami, dzieci przemieszczające się samodzielnie czy seniorzy dla których bezpieczna przestrzeń w ruchu drogowym ma duże znaczenie, a tym samym ogranicza komunikację i możliwość integracji lokalnej społeczności.

Kluczowe problemy związane z tą przestrzenią to: zdewastowana nawierzchnia, pełna ubytków utrudniających komunikację samochodową, rowerową oraz pieszą.

Grupa docelowa

Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, zwłaszcza dzieci, młodzież, rodziny z dziećmi i seniorzy.

Opis przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia zaplanowano realizację **pięciu komponentów/projektów** związanych z tworzeniem przestrzeni **integrującej, włączającej mieszkańców podobszarów rewitalizacji w mieście**, umożliwiającą spotkania i rozwijanie oferty czasu wolnego. Zatem stanowić będzie ona przestrzeń do integracji i działań edukacyjnych, dla mieszkańców obszarów rewitalizacji, szczególnie dla dzieci, rodzin z małymi dziećmi oraz coraz liczniejszej grupy seniorów.

Istotnym w kontekście planowanego przedsięwzięcia jest całościowe spojrzenie na tę przestrzeń podobszaru rewitalizacji nr 2 w Chełmku, które zakłada oprócz przedsięwzięć inwestycyjnych dedykowanym seniorom oraz dzieciom i rodzinom z dziećmi (budynki - miejsce spotkań i realizacji oferty), również przygotowanie przestrzeni do rekreacji i uprawiania sportu co wpłynie pozytywnie na podniesie jakości życia mieszkańców.

Istotnym elementem jest również kwestia przestrzeni nie tylko estetycznej, ale funkcjonalnej i bezpiecznej, zwłaszcza w kontekście osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób niepełnosprawnych, rodziców z wózkami czy małymi dziećmi oraz dziećmi przemieszczającymi się samodzielnie, zwłaszcza wobec planowanych funkcji przestrzeni.

Dlatego też, chcąc racjonalnie i kompleksowo odpowiedzieć na potrzeby

mieszkańców podobszarów rewitalizacji przedsięwzięcie zakłada realizację pięciu komplementarnych komponentów/projektów inwestycyjnych, które w sposób kompleksowy poprawią jakość życia i stanowiąc będą odpowiedzią na potrzeby podobszaru rewitalizacji na którym będą realizowane (podobszar nr 2) oraz znajdującego się w niedalekiej odległości podobszaru rewitalizacji nr 1 (odległość ok. 1,5 - 2 km – przemieszczenie się piechotą zajmuje ok. 15 – 20 min). Takie podejście jest możliwe ze względu na stosunkowo niewielką skalę miasta (ok. 9 tys., mieszkańców, co w wypadku dużych miast stanowi często jedno osiedle, lub jego część).

Projekty/komponenty planowane w ramach przedsięwzięcia:

1. **Przestrzeń słowa i spotkania - spotkania w przestrzeni słowa- biblioteka i miejsce dla rodzin,**
2. **Dom Seniora,**
3. **Przestrzeń przyjazna mieszkańcom - integracji, rekreacji i dostępu do usług:**
  - 3.1. **Skwer dzieci i młodzieży,**
  - 3.2. **Kompleks sportowy,**
  - 3.3. **Przebudowa dróg podobszaru rewitalizacji nr 2.**

Opis poszczególnych elementów przedsięwzięcia:

1. PRZESTRZEŃ SŁOWA I SPOTKANIA - SPOTKANIA W PRZESTRZENI SŁOWA- BIBLIOTEKA I MIEJSCE DLA RODZIN

Budynek po zlikwidowanym przedszkolu, aktualnie pusty, zostanie ożywiony dzięki rozbudowie i nadaniu mu nowej funkcji, dzięki której stanowić będzie odpowiedź na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji w mieście.

W budynku, który odpowiadał będzie na potrzeby mieszkańców rewitalizacji powstanie nowe centrum integracji i aktywizacji skoncentrowane przy SŁOWIE w bibliotece i jej ofercie (nowa funkcja) oraz przestrzeni oddanej na potrzeby dzieci i ich rodziców. Budynek – przeniesiona biblioteka zostanie zapełniona/uzupełniona nową ofertą dla dzieci, rodzin z dziećmi i czytelników, (część budynku, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców zostanie przeznaczona na bibliotekę i czytelnię, a także opcjonalnie czytelnię dla dzieci).

Zatem w budynku tym będzie współistnieć:

- **Przestrzeń słowa - biblioteka** - nowa przestrzeń biblioteki odpowiada wizji placówki jako otwartego kreatora myśli i działań społecznych. Miejsca, które łączy tradycyjną księżnicę z przestrzenią dialogu i spotkań. To centrum środowiskowej integracji, kultury, obywatelska agora;
  - **strefa czytelnika** - biblioteka i czytelnię, opcjonalnie czytelnia dla dzieci, sale multimedialne z dostępem do komputera i Internetu,
  - **strefa multimedialna** - sale multimedialne wyposażone w stanowiska komputerowe, rzutnik, plansze do wyświetlania treści, dostęp do Internetu, mające na celu organizację różnego rodzaju prezentacji i spotkań, w tym promujących „myśli w słowach” dla różnych grup wiekowych.
 Zatem oprócz swych podstawowych funkcji (wypożyczalni książek, czytelni), spełniać będzie funkcje edukacyjne, integrujące i włączające mieszkańców.
- **Przestrzeń spotkania** - Planuje się zagospodarowanie parteru budynku na potrzebę stworzenia przestrzeni dla rodzin, złożonego z czterech stref:
  - **strefy dziecka**, a w tym:
    - **światlica środowiskowa** dla dzieci, gdzie dzieci otrzymają wsparcie

w odrabianiu zajęć, będą mogły w sposób twórczy spędzać czas wolny (możliwość kształtowania nowego modelu zachowań, zwłaszcza u dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym) oraz uczestniczyć w zajęciach dodatkowych rozwijających ich zainteresowania oraz poprawiających ich szanse edukacyjne,

– zajęcia warsztatowe dla dzieci, ofertę przygotuje animator czasu wolnego, dostosowując ją do potrzeb i oczekiwań małych odbiorców, w oparciu o sale do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych i wyrównawczych oraz salę zabaw;

→ **strefy rodzica** – sala, w której odbywać się będą zajęcia dla rodziców, warsztaty tematyczne, wykłady, warsztaty, spotkania ze specjalistami itp. Oferta będzie realizowana równoległa czasowo do proponowanych dla młodszyc dzieci zajęć, m.in. w tym celu, aby rodzice mogli twórczo wykorzystywać czas wolny (włączenie społeczne pomijanej w ofercie Miasta grupy);

→ **strefy otwartej** - miejsce spotkań, debat, klubokawiarnia, sala zabaw dla dzieci – szeroka oferta integrująca różne pokolenia mieszkańców;

- Przestrzeń dla niezbędnego zaopatrzenia i obsługi technicznej kompleksu, w tym: pomieszczenia biurowe, socjalne, magazynowe oraz kotłownia.

Połączenie funkcji jest spełnieniem wizji współczesnej agory oraz oczekiwań mieszkańców. Potrzebę stworzenia takiej przestrzeni potwierdzają wyniki badań przeprowadzonych i opracowanych w ramach programu „Chełmek – kierunek kultura” w trakcie realizacji projektu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne 2015.

Miejsce realizacji: ul. Brzozowa nr 1 w Chełmku

Realizacja inwestycji planowana **na obszarze rewitalizacji nr 2.**

Ramowy zakres inwestycji:

Przebudowa i rozbudowa budynku dawnego przedszkola - w obiekcie powstanie m. in., sale do zajęć warsztatowych, pozalekcyjnych, sale zabaw, sale multimedialne, biblioteka publiczna z czytelnią, opcjonalnie czytelnia dla dzieci, klubokawiarnia, wraz z wymianą niezbędnych instalacji i adaptacja oraz ich wyposażenie.

2. DOM SENIORA W CHEŁMKU

Przebudowa tzw. Domu Rencisty w Chełmku, który obecnie jest tak zwyczajowo nazywany. Budynek ten w latach powojennych został przekazany do użytkowania społeczności lokalnej jako Dom Seniora, dlatego planuje się powrót do tej szerszej i adekwatniejszej nazwy.

Dom Rencisty to miejsce, gdzie aktualnie spotykają się seniorzy z obszaru gminy Chełmek.

Lokalizacja ta stanowi potencjał ze względu na swoje umiejscowienie w przestrzeni miasta, jest to również naturalne miejsce spotkań seniorów, ponieważ są oni z nim związani, a w sposób coraz intensywniejszy i na coraz większą.

Chcąc podjąć coraz bardziej skoordynowane działania, mające na celu aktywizację i włączenie seniorów z terenów obszarów rewitalizacji miasta (zwłaszcza tych objętych pomocą społeczną), jako konieczne wyzwanie podejmuje przystosowanie istniejącego нефunkcjonalnego obiektu, do potrzeb spotykających się w nim grup seniorów i indywidualnych osób (w tym Uniwersytet Trzeciego Wieku) oraz adaptacja terenu przylegającego do obecnego Domu Emeryta i Rencisty, na potrzeby i zgodnie z oczekiwaniami starszych mieszkańców miasta,

Budynek zostanie przebudowany i zagospodarowany na potrzeby utworzenia w jego przestrzeni miejsca dla osób starszych z obszarów rewitalizacji w mieście Chełmek, a oferowane formy działalności będą sukcesywnie wzbogacane co doprowadzi do poprawy ich jakości.

Założenia do oferty realizowanej w Domu Seniora:

- miejsce spotkań dla osób starszych, gdzie można porozmawiać, poczytać, obejrzeć telewizję, spędzić czas z sąsiadami,
- realizacja warsztatów/kursów, spotkania z ciekawymi osobami, autorami książek, podróżnikami itp. ,
- obecność animatora czasu wolnego, który przygotuje ofertę warsztatową dla osób starszych – w oparciu o diagnozę ich potrzeb i zainteresowań,
- włączenie seniorów w życie społeczne, zwłaszcza integracja międzypokoleniowa (w tym np. zaangażowanie emerytów do korepetycji dla potrzebujących dzieci)
- ekspozycje/warsztaty związane z dziedzictwem niematerialnym Chełmka i kulturą regionu,
- działalność Uniwersytetu III wieku w Chełmku: wykłady, warsztaty ruchowe, florystyczne, kabaretowo - teatralne oraz zajęcia fitness.
- współpraca lokalnymi zespołami i twórcami regionalnymi - budowanie twórczego środowiska, będącego nośnikiem wiedzy i doświadczenia na temat tradycji i zwyczajów.

Inwestycja związana z budynkiem pozwoli również na jego pełniejsze wykorzystanie i zagospodarowanie.

Planuje się również zagospodarowanie przyległej do obiektu przestrzeni:

- zagospodarowanie terenów zielonych wokół budynku,
- nasadzenie roślin,
- renowacja małej architektury (ławki, kosze na śmieci, oświetlenie, alejki spacerowe).

Miejsce realizacji: ul. Topolowa 6, Chełmek

Realizacja inwestycji planowana na obszarze **rewitalizacji nr 2**.

Ramowy zakres inwestycji:

- Przebudowa budynku – doprowadzenie go do stanu pierwotnego (zgodnie z pierwotną funkcją),
- Wymiana wewnętrznych instalacji (wentylacyjna, odgromowa),
- Zagospodarowanie terenu wokół obiektu.

3. PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG

Prowadzone analizy wykazały zdecydowaną potrzebą tworzenia przestrzeni „pro rodzinnych” – przestrzeni, które odpowiadać będą na potrzeby mieszkańców, w kontekście zmienionego trybu życia i sposobu życia miasta, które niegdyś skoncentrowane było na zakładzie obuwniczym Bata, późniejszy PZPS „Chełmek” S.A. (zlikwidowany na początku okresu transformacji). Dlatego w mieście rozbudowywanym niegdyś wokół zakładu przemysłowego Bata (dostosowanym funkcjonalnie do jego potrzeb), na obszarach rewitalizacji istnieje potrzeba tworzenia nowej przestrzeni spotkań i integracji również w przestrzeni tkanki pomiędzy istniejącymi zabudowaniami. Dodać należy, że projektowane w latach 30 – tych XX wieku budynki, wraz całą infrastrukturą, w bardzo małym stopniu uwzględniały potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami (np. seniorzy, osoby niepełnosprawne, rodzice z wózkami). Dlatego też bardzo istotną potrzebą

mieszkańców obszaru rewitalizacji z tego podobszaru (jak i sąsiedniego podobszaru nr 1), szczególnie istotną jest przestrzeń spotkań i rekreacji, uwzględniająca potrzeby różnych grup wiekowych, zwiększających ich włączenie społeczne. Warto podkreślić też, że dotyczy to również rozwiązań funkcjonalnych w zakresie tej części miasta, które z racji zmiany jego funkcji oraz kierunków ruchu drogowego, nie spełnia oczekiwań mieszkańców w zakresie organizacji i estetyki, jak również w zakresie bezpieczeństwa (szczególnie tych ze specjalnymi potrzebami).

Dlatego w ramach realizacji tych zadań, jako działania, które kompleksowo poprawią jakość życia mieszkańców (komplementarne do tworzenia przestrzeni dla rodzin i seniorów), w toku analiz i dyskusji z mieszkańcami zaproponowano następujące działania./komponenty:

- 3.1. Skwer dzieci i młodzieży,
- 3.2. Kompleks sportowy,
- 3.3. Przebudowa dróg podobszaru rewitalizacji nr 2.

Opis komponentów:

3.1. Skwer dzieci i młodzieży

W ramach projektu planowane jest stworzenie przestrzeni rekreacyjno - wypoczynkowych dla różnych grup wiekowych. Powstanie:

- **Plac zabaw** - który poszerzy ofertę wypoczynkową i integracyjną dla dzieci i ich rodziców (uwzględniać będzie małą architekturą przyjazną dla dorosłych),
- **Skate - Park** - przestrzeń dedykowana szczególnie młodzieży z obszaru rewitalizacji, w której będzie ona mogła rozwijać swoje sportowe pasje i zamiłowania, ale również integrować się we wspólnie spędzonym czasie,
- **Park linowy** - przestrzeń aktywności fizycznej i atrakcyjna forma spędzania wolnego czasu dla osób z różnych grup wiekowych, od młodzieży przez rodziny z dziećmi po aktywnych sportowo seniorów.

Ważnym jest umiejscowienie poszczególnych elementów w sąsiedztwie stworzonej przestrzeni dla dzieci i rodziców z biblioteką oraz kompleksu sportowego - zatem może stanowić to funkcjonalną i uzupełniającą się przestrzeń podobszaru rewitalizacji, sprzyjającą spotkaniom.

Stworzenie takich form przestrzeni czasu wolnego pozwoli również na zwiększenie atrakcyjności Gminy zarówno dla mieszkańców jak i osób odwiedzających Chełmek.

Miejsce realizacji: ul. Kolejowa, działka nr 836/243.

Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji nr 2

Zakres:

- budowa placu zabaw i rekreacji wraz z wyposażeniem,
- budowa skate - parku wraz z wyposażeniem,
- budowa parku linowego wraz z wyposażeniem, oświetleniem zewnętrznym i ogrodzeniem.

3.2. Kompleks sportowy

W ramach projektu planuje się przebudowę istniejącego obiektu sportowego znajdującego się przy ulicy Brzozowej w Chełmku.

Obiekt ten znajduje się w sąsiedztwie planowanego do przebudowy starego budynku przedszkola do którego zostanie przeniesiona biblioteka oraz utworzona przestrzeń spotkań dla dzieci oraz rodzin z dziećmi. Zatem umożliwi to stworzenie przestrzeni sprzyjającej rodzinom, zwarzywszy

na fakt, że Chełmku istnieją historycznie uwarunkowane duże tradycje tenisa (pierwsze korty powstały w mieście w latach 30 - tych XX wieku). Dlatego też, ta forma ma umożliwić rodzinne spędzanie czasu, z możliwością prowadzenia zajęć równoległe dla dzieci i rodziców. Jest to istotne, ze względu na fakt, że przestrzeń ta daje możliwości udziału w zajęciach (lekcjach gry tenisa czy treningach, różnym grupom wiekowym), a przez długie tradycje tenisowe w Mieście jest on postrzegany jako sport dostępny i atrakcyjny – kolejne pokolenia trenują / grają w tenisa).

Projekt zakłada:

- odnowienie obiektu sportowego i doposażenie go, między innymi planowana jest przebudowa obiektów sanitarnych znajdujących się w budynku (szatnie, pomieszczenia socjalne).
- przebudowanie i odnowienie dwóch kortów tenisowych,
- budowa ścianki do tenisa z polem do gry,
- budowa ogrodzenia terenu specjalną formą ogrodzenia z funkcją ekranu dźwiękoszczelnego, które zapewni spokój i możliwość lepszego, pełniejszego korzystania z wypoczynku i aktywności sportowej.

Miejsce realizacji: ulicy Brzozowej nr 2 w Chełmku.

Realizacja inwestycji planowana na **obszarze rewitalizacji nr 2.**

Zakres:

- Przebudowa i rozbudowa obiektu sportowego (prace demontażowe i rozbiórkowe),
- Przebudowa budynku zaplecza szatniowo - socjalnego,
- Przebudowa dwóch kortów tenisowych,
- Budowa nowej ścianki tenisowej wraz z polem do gry,
- Budowa obrodzenia z funkcją ekranu akustycznego,
- Budowa trybuny,
- Budowa i przebudowa elementów zagospodarowania terenu,
- Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury technicznej.

3.3. Przebudowa dróg

Przebudowa dróg gminnych na podobszarze rewitalizacji, doposażenie ich w niezbędną infrastrukturę, w tym: przebudowa i budowa dróg, chodników, miejsc postojowych, zjazdów, poboczy i przepustów, kanalizacji, oświetlenia na obszarze objętym projektem.

Dla uzyskania faktycznego efektu Miasta przyjaznego dla mieszkańców i ich integracji, koniecznym jest poprawa bezpieczeństwa i ładu tej części miasta oraz powiązanie jej z nowymi kreowanymi funkcjami (opisanymi powyżej).

Miejsce realizacji - ulice:

- Brzozowa,
- Kolejowa,
- Klonowa,
- Topolowa,
- Głogowa w Chełmku.

W/w ulice będą w całości poddane rewitalizacji oraz w całości mieszczą się na obszarze rewitalizowanym.

Czy inwestycja dotycząca tych ulic realizowana będzie na całej ich długości oraz czy całe odcinki tych ulic mieszczą się na terenie rewitalizacji? Jeżeli będą to odcinki poza obszarem rewitalizacji prosimy o informację przy każdej z ulic i kluczowy argument.

Przebudowa tych ulic poprawi dostępność do obiektów rewitalizowanych w ramach przedmiotowego projektu.

	<p>Miejsce realizacji: ulice Brzozowa, Kolejowa, Klonowa, Topolowa, Głogowa w Chełmku. Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji nr 2.</p> <p>Zakres: Przebudowa i budowa sieci dróg, w tym m. in.: chodników, miejsc postojowych, zjazdów, poboczy i przepustów, kanalizacji, oświetlenia na obszarze objętym projektem.</p> <p>Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w etapach.</p>
	<p>Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Mieszkańcy gminy Chełmek żyjący na podobszarach rewitalizacji, szczególnie dzieci i rodziny z dziećmi oraz seniorzy będą mieli swobodny dostęp do zróżnicowanej i dostosowanej do nich oferty czasu wolnego oraz innych aktywności mających na celu ich integrację i włączanie społeczne.
Komplementarność przedsięwzięcia	<p>Komplementarność przedsięwzięcia realizowanego w perspektywie 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> "Budowa centrum miasta Chełmek wraz z zapleczem rekreacyjnym - etap I", zrealizowanego w ramach MRPO na lata 2007-2013, działanie 6.1, schemat A
	<p>Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> Początek nowego wieku - nauczyciele, rodzice i uczniowie w Gminie Chełmku wobec nowych wyzwań - Rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Chełmek"
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Sposób pomiaru: → Dokumentacja projektowa. → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. Liczba placów zabaw dla młodszych i starszych dzieci oraz siłownie napowietrzne udostępniane starszym mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich integracji i aktywizacji Sposób pomiaru: → protokoły odbioru, → zdjęcia, → strony www. Długość przebudowanych dróg gminnych na podobszarze rewitalizacji Sposób pomiaru: → protokoły odbioru, → zdjęcia, → dokumentacja techniczna. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób pomiaru: → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy) korzystających z <i>Biblioteki i miejsca dla rodzin, Domu Seniora, Skweru dzieci i młodzieży</i> oraz kompleksu sportowego. Sposób pomiaru: → Listy obecności. → Deklaracje udziału w zajęciach. → Dokumentacja potwierdzająca wypożyczenia książek. Liczba programów zajęć (ofert) prowadzonych w <i>Bibliotece</i> i w ramach <i>przestrzeni dla rodzin, Domu Seniora</i> oraz <i>kompleksu sportowego</i>. Sposób pomiaru: → Programy pracy. → Oferta poszczególnych instytucji (w ramach obiektów). → Oferta poszczególnych organizacji (w ramach obiektów). → Sprawozdania. → Strona www. Liczba osób korzystających z przebudowanej infrastruktury dróg, w tym pieszych, rowerzystów, kierowców Sposób pomiaru: → Dane z pomiaru dokonywanego przez Gminę

<p>Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:</p>	<p>Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców.</p>
<p>Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?</p>	<p>Przedsięwzięcie planowane na podobszarze rewitalizacji nr 2.</p>
<p>Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?</p>	<p>Przedsięwzięcie dedykowane dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji nr 2 oraz z racji funkcjonalnej bliskości również dla mieszkańców podobszaru nr 1. Z racji centralnego położenia podobszaru, elementy przedsięwzięcia służyć będą też mieszkańcom podobszarów z terenów wiejskich (np. w zakresie biblioteki czy świetlicy).</p>
<p>Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?</p>	<p>Przedsięwzięcie realizowane na obszarze rewitalizacji</p>

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.2	PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA" FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Chełmek (Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji)	organizacje pozarządowe	2019-2020
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość projektu
<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Fundusz Spójności Krajowe środki publiczne 	Podobszar rewitalizacji 2	1 540 049,49 zł
Opis przedsięwzięcia	<p>Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?</p> <p>Problemy kluczowe z poziomu GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wysoka liczba osób zagrożonych problemami społecznymi; Wysoka kwota świadczeń wypłacanych z pomocy społecznej; Brak perspektyw dla młodych osób; Brak miejsc i oferty czasu wolnego dla osób młodych po zakończeniu edukacji; Brak oferty czasu wolnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych; Brak oferty czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych; Akty wandalizmu i chuligaństwa. Niski poziom bezpieczeństwa na terenach i przestrzeniach rekreacyjno-sportowych; Niedostatecznie zróżnicowana oferta czasu wolnego (brak oferty, dla niektórych grup wiekowych i społecznych); Zbyt mała ilość inicjatyw społecznych; Niski stopień wsparcia dla III sektora; Brak miejsc do integracji i spędzania czasu wolnego (świetlica, klub, kawiarnia, restauracja); Niewystarczająca dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury (świetlica/biblioteka); Niedostateczna liczba miejsc parkingowych. <p>Problemy i potrzeby właściwe dla przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zbyt mały dostęp do oferty czasu wolnego dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jako elementu mocniejszego włączenia do życia społecznego różnych grup wiekowych (w tym szczególnie młodzieży), jako odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby; Zbyt wąska oferta czasu wolnego dla poszczególnych grup wiekowych; Określona przez mieszkańców potrzeba do aktywności i integracji, wokół spraw dla nich istotnych (w tym dziedzictwo związane z tradycjami przemysłowymi, jak Fabryka Baty); Konieczność identyfikacji i dbałości o zidentyfikowane potencjały, w kontekście społecznym i gospodarczym; Dokumentowanie dziedzictwa materialnego i niematerialnego, jako istotnego dla społeczności lokalnej oraz potencjału dla identyfikowania czynników różnicujących gminę Chełmek na tle regionu; Niewykorzystany potencjał dworca, przestrzeń poddasza, jako miejsca spotkań dla młodzieży z obszaru gminy 	
	<p>Grupa docelowa</p> <p>Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, szczególnie podobszarów 1 i 2, zwłaszcza młodzież oraz osoby zainteresowane tradycją przemysłową</p>	

Chełmka. Turyści, mieszkańcy Małopolski (głównie Małopolski Zachodniej) i powiatu oświęcimskiego. Podróżujące osoby (turyści, pracownicy).

Opis przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie dotyczy czynnego odcinka linii kolejowej nr 93 Trzebinia - Oświęcim, na której odbywa się ruch pociągów pasażerskich.

Zakłada ono **przebudowę budynku dworca Chełmek Fabryka, znajdującego się przy ulicy Piastowskiej** w samym centrum miejscowości Chełmek, przy drodze wojewódzkiej nr 780, w bezpośrednim sąsiedztwie **Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej**.

Powierzchnia użytkowa budynku dworca wynosi **130,37 m²**, poddasza nieużytkowego natomiast **134 m²**. Powierzchnia użytkowa projektowana - 337,63 m². Na parterze budynku dworca przewidziano m.in. poczekalnię dla podróżujących, organizację ekspozycji nawiązującej do historii miasta, a w szczególności do fabryki obuwia i dworca CHEŁMEK FABRYKA, punkt informacyjno - gastronomiczny. Z poczekalni dostępna będzie toaleta, w tym również dla osób niepełnosprawnych. Przewidziano również realizację dźwigu platformowego. Na parterze część powierzchni przeznaczona zostanie na pomieszczenia techniczne i pomocnicze. Na poddaszu powstanie sala wielofunkcyjna, którą planuje się przeznaczyć na "strefę młodzieży".

Po wyburzeniu obiektu sanitarnego (znajdującego się obok budynku dworca - obiekt przeznaczony do rozbiórki) możliwe będzie wybudowanie parkingu dla 24 samochodów (w tym 2 stanowisk dla osób niepełnosprawnych). W terenie otaczającym budynek dworca wykonane zostaną również podjazdy dla niepełnosprawnych. Przewiduje się również zorganizowanie miejsca - wiaty dla bezpiecznego przechowywania rowerów.

Przebudowa zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem oryginalnej elewacji i elementów informacyjnych z początku XX wieku.

Wzdłuż granicy działki zaplanowano posadzenie zieleni izolacyjnej.

Zakres - planowany do realizacji dotyczący budynku dworca:

- Wykonanie elewacji zewnętrznej, z uwzględnieniem wartościowych historycznie elementów z początku XX wieku, wykonanie nowego dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa wnętrza (m.in. posadzki, ściany działowe, okładziny wewnętrzne, malowanie, montaż platformy dźwigowej, przebudowa instalacji wewnętrznych);
- Budowa **parkingu dla samochodów osobowych i rowerów**;
- Wykonanie dojeżdż i dojazdów;
- Wykonanie zewnętrznego podestu i schodów prowadzących na peron;
- Realizacja wiaty nad stanowiskami do przechowywania rowerów;
- Wykonanie instalacji zewnętrznych i przyłączy;
- Inwestycja zakłada **przystosowanie poddasza do potrzeb użytkowych** (zgodnie z preferencjami społeczności lokalnej) młodzieży, wyposażenie powstałej, poprzez wyposażenie jej w niezbędny sprzęt (np. stoliki, krzesła, telewizor, stanowiska komputerowe, kącik do gier planszowych, kącik herbaciany - szafka z czajnikiem elektrycznym i kubkami, kawą i herbatą itp.). Powstanie przestrzeń, w której młodzież będzie mogła konstruktywnie spędzać wolny czas (spotkania).

ZAGOSPODAROWANIE BUDYNKU:

Budynek po zrealizowaniu inwestycji będzie pełnił kilka istotnych funkcji, w tym określonych w procesie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji

Parter:

- Funkcja **stacji PKP** w Chełmku- **Chełmek Fabryka**,
- **Poczekalnia z toaletą**,
- **Kawiarnia** (działająca np. w oparciu o spółdzielnię socjalną),
- **STACJA (MUZEALNA) FABRYKA - utworzenie i koordynacja przestrzeni muzealnej** - przestrzeń na ekspozycje/wystawy m.in. związane z historią Fabryki Baty (przeniesienie stałej ekspozycji z Domu Baty),

- Pomieszczenie gospodarcze,

Zaadaptowane poddasze:

- **PRYZSTANEK MŁODYCH** - zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami podczas prac nad GPR, przestrzeń poddasza „oddana” będzie na potrzeby młodzieży miasta Chełmek, w przestrzeni którego nie ma miejsca spotkań dla tej grupy mieszkańców.

Przestrzeń przed budynkiem Dworca:

- Planowana jest również przebudowa przestrzeni wokół dworca: utworzenie parkingu dla samochodów oraz miejsc postojowych dla rowerów oraz podjazdów dla niepełnosprawnych.

Miejsce realizacji: ul. Piastowska, działka nr 2 843/19

Realizacja inwestycji planowana na podobszarze rewitalizacji nr 2.

ZAŁOŻENIA DLA PLANOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI EKSPOZYCYJNEJ I PODDASZA DLA MŁODYCH:

- **STACJA (MUZEALNA) FABRYKA** - utworzenie i koordynacja przestrzeni muzealnej - przeniesienie eksponatów z Domu Pamięci Baty, przygotowanie sali wystawowej i ekspozycji związanej z historią fabryki Baty na terenie Gminy Chełmek:

- Miejsca, które będzie skupiało lokalną społeczność wokół tradycji lokalnej, kultury i historii oraz tego co ważne dla mieszkańców dziś;
- Będzie to również miejsce pracy dla młodych i zaangażowanych osób;
- Realizowane będą cykle spotkań międzypokoleniowych z mieszkańcami, którzy pamiętają czasy Bata (sala na piętrze);
- Sekcja opracowywania zebranych materiałów. Młodzi ludzie zbiorą i zdigitalizują wspomnienia, opis obyczajów, stare zdjęcia, filmy, nagrania audio. Zebrane będą przedmioty codziennego użytku i ubrania;
- Powstanie strona (podstrona) internetowa o tradycjach przemysłowych Chełmka;
- Utworzony zostanie szlak edukacyjny śladami Bata - stąd będzie wychodził *Szlak Baty*;
- Przygotowanie **mapy i gry miejskiej** z opisem miejsc znaczących dla idei miasta przemysłowego Bata, wpływu przedsięwzięcia przemysłowego na przestrzeń miejską;
- Przygotowanie tablic informacyjnych ze zdjęciami, strony www, zbieranie informacji od byłych pracowników fabryki Bata.

Założeniem jest, aby w oparciu o przemysł obecny niegdys w Chełmku, doprowadzić do rozwoju przemysłu czasu wolnego, przy wykorzystaniu zebranych eksponatów.

Obiekt umożliwi realizację przedsięwzięć związanych z kultywowaniem tradycji przemysłowych dla wszystkich mieszkańców, obszarów rewitalizacji, w tym poszczególnych grup wiekowych (zwłaszcza w zakresie przedsięwzięć, których realizacja wymaga specjalnej infrastruktury, np. wystawy).

- **PRYZSTANEK MŁODYCH** - **Utworzenie przestrzeni Młodych** - zagospodarowanie poddasza (134 m²) na potrzeby młodzieży - obiektowi nadana zostanie **nowa funkcja**.

Wykorzystując istniejące zasoby w postaci wolnych przestrzeni w budynku dworca Chełmek - Fabryka, stworzona zostanie przestrzeń otwarta dla młodych osób, gdzie będą się mogły one spotykać. Projekt przewiduje również zatrudnienie animatora przestrzeni dla młodzieży (Przystanku Młodych).

Obiekt uzupełni zatem braki w dostępie do tzw. usług czasu wolnego - dla mieszkańców, szczególnie młodzieży z obszarów rewitalizacji.

Aktualnie w gminie nie istnieje przestrzeń dedykowana młodzieży, w której mogłaby ona spędzać wolny czas, integrować się, angażować w działania

	<p>różnych grup zainteresowań i współtworzyć nowe inicjatywy.</p> <p>Zatem Przystanek Młodych, pełnić będzie następujące funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Spotkania i rozmowy ze znajomymi - zapewni dostęp do oferty czasu wolnego młodzieży ze wszystkich podobszarów z terenu gminy, szczególnie dla młodych z obszarów rewitalizacji 1 i 2; → Przestrzeń otwarta dla młodych, do zagospodarowania przez nich samych; → Oferta przygotowana przez animatora czasu wolnego na stałe dbającego o tę przestrzeń - tworzącego ofertę (oraz przez animatora, zatrudnionego w zależności od potrzeb kształtującej ofertę). <p>Warto dodać, iż obecnie (tj. przed pracami inwestycyjnymi), przestrzeń przy budynku stanowi naturalne miejsce spotkań dla młodzieży. Zatem zaproponowana przestrzeń będzie służyć poprawie warunków życia młodych oraz zagwarantuje ofertę dla nich (wciągająca industrialna przestrzeń dworca i oddane na potrzeby młodzieży pomieszczenie na piętrze budynku, mocno podnosi atrakcyjność tej przestrzeni dla młodych).</p> <p>Ośrodkiem koordynującym prace tworzonych przestrzeni będzie MOKSiR, którego zadaniem będzie zatrudnienie animatora czasu wolnego dla młodzieży oraz przygotowanie, koordynowanie i rozwój oferty.</p> <p>Reasumując: W budynku dworca w Chełmku, przy ulicy Piastowskiej, powstanie centrum kultury przybliżającej mieszkańcom i gościom odwiedzającym gminę, historię miasta i jego okolic, w oparciu o tropy związane z Fabryką Baty. Na piętrze zaś zorganizowana zostanie przestrzeń dla młodych, gdzie będą oni mogli spędzić wolny czas, korzystając z dostosowanej do ich potrzeb i zainteresowań oferty, przygotowanej przez animatora czasu wolnego oraz instruktorów do poszczególnych zajęć.</p>
Komplementarność przedsięwzięcia	<p>Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?</p> <p>Mieszkańcy gminy Chełmek żyjący na podobszarach rewitalizacji, szczególnie młodzież, będą mieli swobodny dostęp do zmodernizowanych i zaadaptowanych na ich potrzeby części budynku Dworca – Chełmek Fabryka, w którym powstanie centrum lokalnej inicjatywy i przestrzeń dla młodych z dostosowaną dla nich ofertą czasu wolnego oraz innych aktywności, mających na celu ich integrację i zwiększenie poziomu włączenia społecznego. Mieszkańcy otrzymają możliwość zapoznania się z tradycjami, które ukształtowały charakter miasta przed laty, wzrośnie również atrakcyjność przestrzeni publicznej, jaką stanowi budynek dworca.</p>
	<p>Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: Etap II projektu pn. "Budowa centrum miasta Chełmek wraz z zapleczem rekreacyjnym - etap I", zrealizowanego w ramach MRPO na lata 2007-2013, działanie 6.1, schemat A.</p> <p>Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: "Chełmek odNowa - nowe przestrzenie aktywności i integracji społecznej w Chełmku, szczególnie dla seniorów, dzieci i rodzin z dziećmi (projekt planowany do złożenia w ramach RPO WM na lata 2014-2020, poddziałania 11.1.2) "Przebudowa budynku dworca PKP w Gorzowie wraz z budową parkingów w systemie PARKUJ I JEDŹ" (projekt planowany do złożenia w ramach RPO WM na lata 2014-2020, poddziałania 7.2.4)</p>
WSKAŹNIKI	

PRODUKTU:	REZULTATU:
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Sposób pomiaru: → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób pomiaru: → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne. • Liczba wybudowanych obiektów "Park&Ride" Sposób pomiaru: → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. • Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach "Park&Ride" Sposób pomiaru: → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. • Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach "Park&Ride" Sposób pomiaru: → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób młodych korzystają obiektu w ramach <i>Przystanku Młodych</i>. Sposób pomiaru: → Listy obecności. → Deklaracje udziału w zajęciach. → Sprawozdania z działalności Przystanku Młodych w ramach MOKSiR • Liczba programów zajęć (ofert) prowadzonych w ramach <i>Przystanku Młodych</i>. Sposób pomiaru: → Programy pracy. → Oferta poszczególnych instytucji (w ramach obiektów). → Oferta poszczególnych organizacji (w ramach obiektów). → Sprawozdania z działalności Przystanku Młodych w ramach MOKSiR → Strona www. • Liczba osób odwiedzających wystawę poświęconą tematyce Baty - <i>Stacja (Muzealna) Fabryka</i>. Sposób pomiaru: → Sprawozdania.
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	<p>Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ</p> <p>Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców.</p>
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?	<p>Miejsce realizacji: ul. Piastowska, działka nr 2 843/19</p> <p>Realizacja inwestycji planowana na podobszarze rewitalizacji nr 2.</p>
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	<p>Przedsięwzięcie dedykowane dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji nr 2 oraz z racji funkcjonalnej bliskości również dla mieszkańców podobszaru nr 1.</p>
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	<p>Przedsięwzięcie realizowane w obszarze rewitalizacji</p>

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.3	POTRZEBNA odNowa Przestrzeń spotkania i rekreacji na obszarach wiejskich gminy Chełmek	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Chełmek (Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji)	-	2017 - 2018
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość projektu
<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Fundusz Spójności Krajowe środki publiczne 	Podobszary rewitalizacji Nr 4 i 5	1 996 214,65 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	<p>Problemy kluczowe z poziomu GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niższa niż w mieście aktywność społeczna mieszkańców obszarów wiejskich; Niewielka ilość urządzonych zieleni publicznej; Akty wandalizmu i chuligaństwa. Niski poziom bezpieczeństwa na terenach i przestrzeniach rekreacyjno-sportowych; Brak animatora sportu i kultury, w szczególności dla osób młodych; Brak oferty i miejsc spotkań dla mieszkańców – mała liczba wydarzeń integracyjnych. Małe zaangażowanie społeczne mieszkańców; Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży po zakończeniu edukacji; Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi; Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych; Niedostateczna infrastruktura obiektów sportowo-rekreacyjnych (m.in. brak odpowiedniego oświetlenia, ogrodzenia); Bardzo istotnie słabnące poczucie tożsamości lokalnej i integracji społecznej mieszkańców oraz istotnie skorelowane z tym postępujący rozpad więzi społecznych, zwłaszcza w kontekście słabej dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców; Nieemożność wyjścia poza stereotypowe postrzeganie miasta, jako fabryczne, przez część starszych mieszkańców utrudniająca wykonanie mieszkańcom rozwojowego „kroku w XXI wiek” w innych nowych (zamknięcie fabryki „Baty” oraz zerwanie tradycji górniczych); Brak warunków/miejsc dla rozwoju i aktywności organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. <p>Problemy i potrzeby właściwe dla przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zbyt mały dostęp do oferty czasu wolnego dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jako elementu mocniejszego włączenia do życia społecznego różnych grup wiekowych (w tym szczególnie młodzież), jako odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby; Zbyt wąska oferta dla poszczególnych grup wiekowych; Określona przez mieszkańców potrzeba do aktywności i integracji, wokół spraw istotnych dla mieszkańców; Niski poziom kapitału społecznego i rozbudowa systemu wsparcia dla osób oraz grup (szczególnie młodzieży, rodzin i osób starszych) jako kluczowe elementy włączenia społecznego; Niefunkcjonalna i nieatrakcyjna przestrzeń publiczna; Braki w przestrzeni rekreacyjno – sportowej na obszarach wiejskich gminy, 	

	gdzie mieszkańcy mogliby aktywnie spędzać wolny czas.
	Grupa docelowa
	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji szczególnie obszaru 3, 4 i 5, zwłaszcza młodzież oraz osoby zainteresowane sportem i aktywnymi formami wypoczynku.
	Opis przedsięwzięcia
	Przedsięwzięcie, złożone z trzech komponentów/projektów, zakłada stworzenie na podobszarach rewitalizacji przestrzeni do spotkań i aktywnego wypoczynku, szczególnie kierowane jest do osób zamieszkujących podobszary 3, 4 i 5, które znajdują się na obszarach wiejskich gminy.
	1. PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE
	Przedmiotowe zadanie jest projektem kompleksowym, który polegał będzie na zagospodarowaniu terenu w rejonie ulicy Szkolnej, gdzie powstanie przestrzeń do spotkań i integracji dla mieszkańców sołectwa, w tym szczególnie mieszkańców podobszarów rewitalizacji.
	Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na wyrażaną przez mieszkańców potrzebę stworzenia przestrzeni do spędzania wolnego czasu, gdzie przez przedsięwzięcia integracyjne (spotkania) mogłaby zawiązywać się współpraca i integracja sąsiedzka.
	Miejsce realizacji: rejon ulicy Szkolnej (między kościołem a szkołą)
	Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji nr 4 w rejonie Szkolna – Oświęcimska (Gorzów)
	Zakres:
	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa placu zabaw z urządzeniami zabawowymi dla dzieci starszych, • Budowa infrastruktury lekkoatletycznej (bieżni do biegów i skoków w dal), • Przebudowa nawierzchni istniejącego boiska do piłki nożnej wraz z montażem piłkochwyłów oraz budowa kortu, • Zagospodarowanie pozostałych terenów w przestrzeń spacerowo - rekreacyjną (plac główny, ścieżki, zieleń, mała architektura), • Rozbudowa systemu wewnętrznej komunikacji wraz z miejscami postojowymi, chodnikami i oświetleniem oraz odwodnieniem,
	2. PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU
	Przedmiotowe zadanie jest projektem kompleksowym, który polegał będzie na stworzeniu terenów rekreacyjnych w centrum miejscowości Bobrek - w rejonie ul. Długiej, Jarzębinowej i Akacyjowej. Stworzenie nowej estetycznej przestrzeni spotkań, odpowiadającej na potrzeby mieszkańców podobszaru rewitalizacji nr 5, może przyczynić się do wzrostu poziomu integracji wśród osób zamieszkujących sołectwo, szczególnie osób z terenów rewitalizacji.
	Miejsce realizacji: rejon ul. Długiej, Jarzębinowej i Akacyjowej
	Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji nr 5 w rejonie ulic Akacyjowa – Nadwiślańska (Bobrek)
	Zakres:
	<ul style="list-style-type: none"> • Zainstalowanie siłowni zewnętrznej i placu zabaw, • Montaż małej architektury (ławek, koszy na śmieci), • Zagospodarowanie terenów – zielonych, wykonanie ogrodzenia, • Wydzielenie terenów utwardzonych w postaci ścieżek łączących zaprojektowane place.
	W efekcie prac inwestycyjnych, istotnym będzie zatrudnienie osoby (animatora) na miejscu (przez MOKSiR), która będzie realizowała program wychodzący naprzeciw zapotrzebowania mieszkańców.
	Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w etapach.
	Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?
	Poprawa jakości życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Stworzenie atrakcyjnych miejsc do spędzania wolnego czasu, dostępnego dla wszystkich

	<p>mieszkańców, umożliwiającego ich integrację i większy stopień włączenia społecznego. Wzrost poziomu aktywności sportowej mieszkańców i promocja zdrowego stylu życia. Stworzenie bardziej atrakcyjnej i adekwatnej do potrzeb oferty spędzania wolnego czasu.</p>
<p>Komplementarność przedsięwzięcia</p>	<p>Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planowany do realizacji projekt stanowi kontynuację zadań zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PROW , działania "Odnowa i rozwój wsi", na terenie miejscowości Gorzów; • „Odnowa sołectwa Gorzów – zagospodarowanie terenu przy ulicy Szkolnej i Kwiatowej”; • "Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z placem zabaw przy Wiejskim Domu Ludowym w Gorzowie”; • "Odnowa sołectwa Gorzów - rozwój bazy kulturalno - sportowo - rekreacyjnej”; • Projekt jest kontynuacją zrealizowanego zadania pn. „Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Jarzębinowej w Bobrku” w ramach Programu ORLIK PLUS; • Planowany do realizacji projekt stanowi kontynuację zadań zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PROW , działania "Odnowa i rozwój wsi", na terenie miejscowości Gorzów; • „Odnowa sołectwa Gorzów – zagospodarowanie terenu przy ulicy Szkolnej i Kwiatowej”; • "Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z placem zabaw przy Wiejskim Domu Ludowym w Gorzowie”; • "Odnowa sołectwa Gorzów - rozwój bazy kulturalno - sportowo - rekreacyjnej”; • Planowany do realizacji projekt stanowi kontynuację zadań zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PROW , działania "Odnowa i rozwój wsi”; • „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z placem zabaw przy ulicy Szkolnej w Bobrku”; • "Odnowa sołectwa Bobrek - rozwój bazy kulturalno - sportowo - rekreacyjnej”; • „Przebudowa Domu Ludowego w Bobrku- etap II”.
	<p>Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Zagospodarowanie terenu w rejonie ulicy Szkolnej w Gorzowie" - projekt planowany do złożenia w ramach RPO WM na lata 2014-2020, działania 11.2; • " Początek nowego wieku - nauczyciele, rodzice i uczniowie w Gminie Chełmeku wobec nowych wyzwań - Rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Chełmek" w ramach RPO WM 2014-2020, działanie 10.1.3.
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Sposób pomiaru: → Dokumentacja projektowa. → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. • Liczba placów zabaw dla młodszych i starszych dzieci oraz siłownie napowietrzne udostępniane starszym mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich integracji i aktywizacji. Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. → Zdjęcia. → Strony www. • Długość powstałych chodników i ścieżek umożliwiających spacerowanie i komunikację 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy) korzystających z wybudowanych i przebudowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych tj. boiska sportowego, infrastruktury lekkoatletycznej oraz placu zabaw Sposób pomiaru: → Listy obecności. → Deklaracje udziału w zajęciach. → Sprawozdania. → Dane z pomiaru dokonywanego przez Gminę.

<p>pomiędzy poszczególnymi obiektami w ramach przedsięwzięcia.</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. <ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc postojowych w obiektach objętych przedsięwzięciem. <p>Sposób pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych wraz z małą infrastrukturą. <p>Sposób pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. → Sprawozdania z realizacji projektu. → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne. <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. <p>Sposób pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne. 	
<p>Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:</p>	<p>Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ</p> <p>Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców.</p>
<p>Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?</p>	<p>Przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PRZESTRZEN SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE Miejsce realizacji: rejon ulicy Szkolnej (między kościołem a szkołą) Realizacja inwestycji planowana na podobszarze rewitalizacji nr 4 w rejonie ulic Szkolna - Oświęcimska - Nowowiejska (Gorzów) 2. PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU Miejsce realizacji: rejon ul. Długiej, Jarzębinowej i Akacyjnej Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji nr 5 w rejonie ulic Akacyjna - Nadwiślańska (Bobrek)
<p>Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?</p>	<p>Przedsięwzięcie dedykowane dla mieszkańców następujących podobszarów rewitalizacji</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE Realizacja inwestycji planowana dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji nr 4 w rejonie ulic Szkolna - Oświęcimska - Nowowiejska oraz nr 3 w rejonie ulic Gorzowska - Oświęcimska (Gorzów)

	2. PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU Realizacja inwestycji planowana dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji nr 5 w rejonie ulic Akacyjowa – Nadwiślańska (Bobrek)
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Przedsięwzięcie realizowane na obszarze rewitalizacji

9. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Poniżej zaprezentowano planowane koszty przedsięwzięć podstawowych określonych w GPR, wraz określeniem źródeł ich finansowania.

PRZEDSIĘWZIĘCIE	PROJEKT /KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji	Wartość inwestycji	Planowane źródła finansowania
Chełmek – odNowa Nowe przestrzenie aktywności i integracji społecznej w Chełmku, szczególnie dla seniorów, dzieci i rodzin z dziećmi	Przestrzeń słowa i spotkania – spotkania w przestrzeni słowa-biblioteka i miejsce dla rodzin	2017 - 2020	20 400 000	<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Fundusz Spójności Krajowe środki publiczne
	Dom Seniora w Chełmku			
	Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – integracji, rekreacji i dostępu do usług Skwer dzieci i młodzieży			
	Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – integracji, rekreacji i dostępu do usług Kompleks sportowy			
	Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – integracji, rekreacji i dostępu do usług Przebudowa dróg			
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			20 400 000 zł	
PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA" FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH	Stacja (muzealna) Fabryka	2019-2020	1 540 049,49	<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Fundusz Spójności Krajowe środki publiczne
	Przystanek młodych			
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			1 540 049,49 zł	
POTRZEBNA odNowa Przestrzeń spotkania i rekreacji na obszarach wiejskich Gminy Chełmek	PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE	2017 - 2018	1 441 702,94	<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Fundusz Spójności Krajowe środki publiczne Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU	2017 - 2018	554 511,71	
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			1 996 214,65 zł	
RAZEM:			23 936 264,14 zł	

W kontekście przedsięwzięć uzupełniających, wstępna analiza i szacunki związane z realizacją działań zaproponowanych do realizacji opiewać będzie na około 31 037 454 zł. Jednakże w miarę pozytywnej weryfikacji składanych przez interesariuszy procesu rewitalizacji wniosków o dofinansowanie, mających na celu pozyskanie funduszy zewnętrznych, kwota ta może być znacznie wyższa (choć w niekorzystnej sytuacji może też ulec obniżeniu).

Warto zauważyć, iż środki na realizację przedsięwzięć uzupełniających będą pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz publicznych, a także prywatnych środków krajowych. Istotnym elementem będzie też finansowanie przedsięwzięć tzw. miękkich, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego komplementarnie do publicznych środków krajowych.

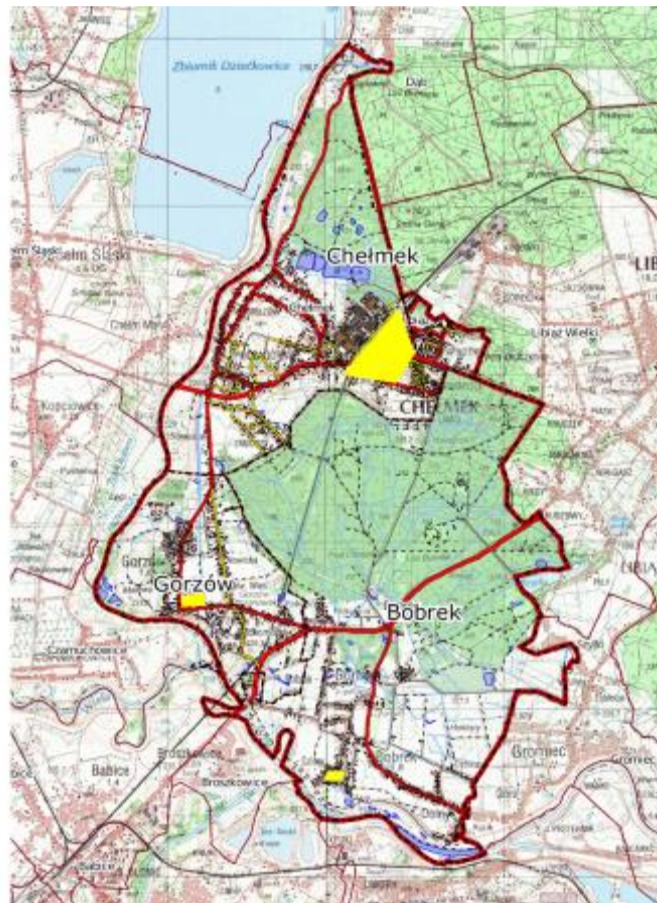
10. JAKI JEST PLAN DZIAŁAŃ W GPR - KOMPLEMENTARNOŚĆ I ZINTEGROWANIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ

10.1 Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych

Oczekiwanie mieszkańców aby dążyć do koncentracji działań rewitalizacyjnych w rejonach lokalnych centrów wyrażone w toku spotkań partycypacyjnych wydaje się racjonalne wobec skali miasta i gminy oraz ich struktury przestrzennej.

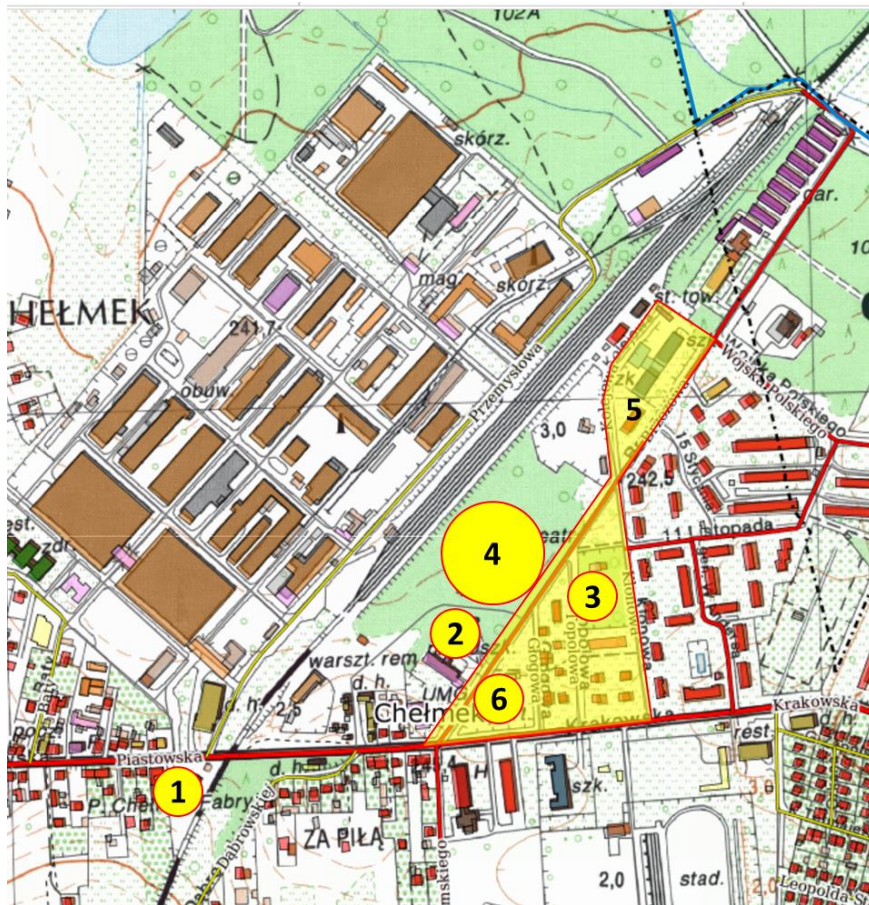
Stąd projekty wypracowane w procesie partycypacyjnym stanowią zestaw działań w różnych obszarach dla których wspólnym mianownikiem jest **koncentracja przestrzenna** przy zachowaniu i podnoszeniu **równomiernej dostępności do usług publicznych**, zwłaszcza służących likwidacji zjawisk kryzysowych.

Rysunek 9. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w rejonach centrów

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 10. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w centrum - fragment „miasto”

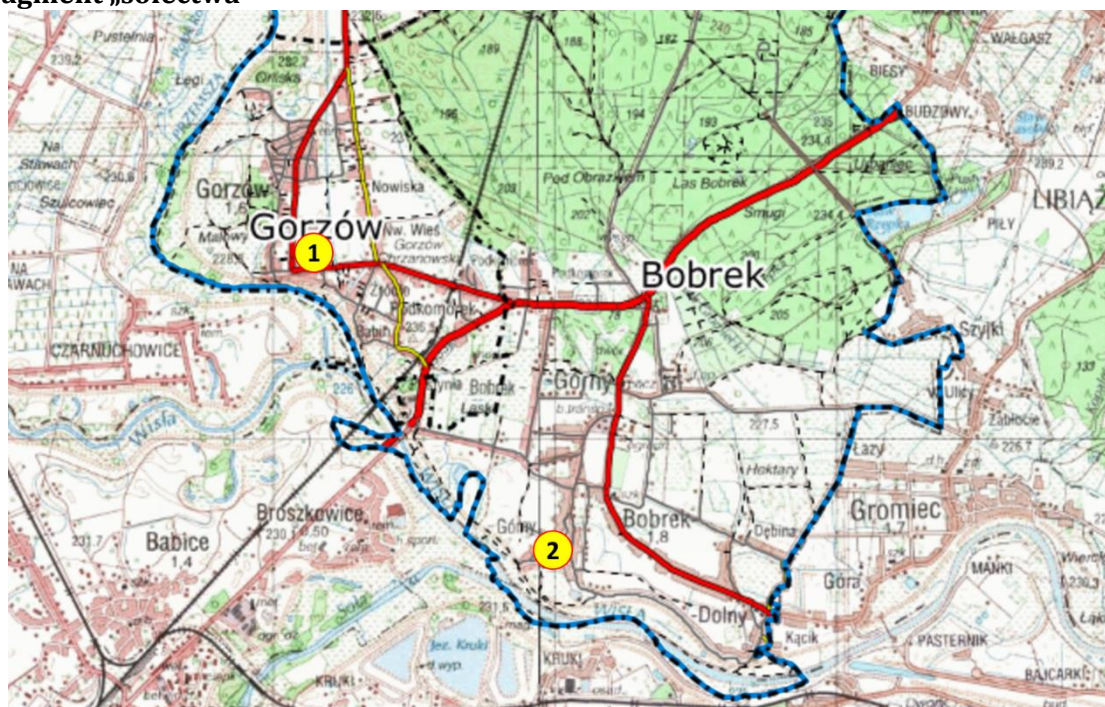

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

1. Przedsięwzięcie: PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA" FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH. Lokalizacja: Dworzec Chełmek Fabryka, Chełmek, ulica Piastowska, działka nr 2843/19.
2. Projekt: PRZESTRZEŃ SŁOWA I SPOTKANIA – SPOTKANIA W PRZESTRZENI SŁOWA-BIBLIOTEKA I MIEJSCE DLA RODZIN. Lokalizacja: Chełmek, ul. Brzozowa 1, działki nr 3277/1, 3277/2.
3. Projekt: DOM SENIORA W CHEŁMKU. Lokalizacja: Dom rencisty, ul. Topolowa 6, Chełmek, nr działki 836/420.
4. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Skwer dzieci i młodzieży. Lokalizacja: Chełmek, ul. Kolejowa, działka nr 836/243.
5. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Przebudowa dróg. Lokalizacja: Ulice: Brzozowa, Kolejowa, Klonowa, Topolowa, Głogowa w Chełmku.
6. Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Kompleks sportowy. Lokalizacja: Chełmek, ul. Brzozowa 2, nr działek 836/117, 836/411.

Rysunek 11. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w rejonach centrów – fragment „sołectwa”

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

1. Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE. Lokalizacja: Gorzów, ul. Szkolna, działki 568/3, 568/5, 568/6, 568/11, 1763
2. Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU Lokalizacja: Bobrek, ul. Długa, Jarzębinowa, Akacyjowa, działka nr 362/13.

10.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wzajemnie dopełniających się tematycznie, które sprawią, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na 5 podobszarów rewitalizacji w Chełmku kompleksowo, we wszystkich niezbędnych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Planowane do realizacji projekty podstawowe są odpowiedzią na powtarzające się problemy społeczne powiązane z innymi i zmierzają do likwidacji przyczyn ich występowania (opis przedstawiony w rozdziale V pkt. 5.2).

W skład wszystkich przedsięwzięć wchodzi wiązki uzupełniających się projektów - zarówno pod względem odpowiedzi na zidentyfikowane problemy, jak również rozłożenia przestrzennego w terenie. Koncentracja (w miejscach, gdzie mieszkańcy odczuwają szczególne potrzeby naprawy) i kompleksowość (całościowe spojrzenie na problemowe obszary) interwencji przyczyni się do osiągnięcia synergii efektów działań i poprawę jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych i całej gminy.

Warto zauważyć też, że **realizacja celu głównego programu rewitalizacji, ma być osiągnięta poprzez wdrożenie działań** (przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających), które wpisują się w 3 kluczowe cele szczegółowe Programu.

CEL 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cel i zaplanowane działania są **kluczowe dla GPR**, gdyż stanowią odpowiedź na zidentyfikowane **problemy społeczne OR** i przyczynić się mogą do ich rozwiązania lub zniwelowania.

CEL 2: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ

Cel i zaplanowane działania są istotnie skorelowane z pierwszym obszarem problemowym, gdyż, **dostęp do pracy** (jakościowej oferty rynku pracy) stanowi istotnie o **poprawie jakości życia** mieszkańców OR.

CEL 3: FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO

Przestrzeń życia mieszkańców (drogi, chodniki - infrastruktura wspólna) oraz **środowisko naturalne**, to naturalne czynniki wpływające na sposób i jakość życia, dlatego są istotne dla prowadzenia kompleksowych działań w procesie rewitalizacji.

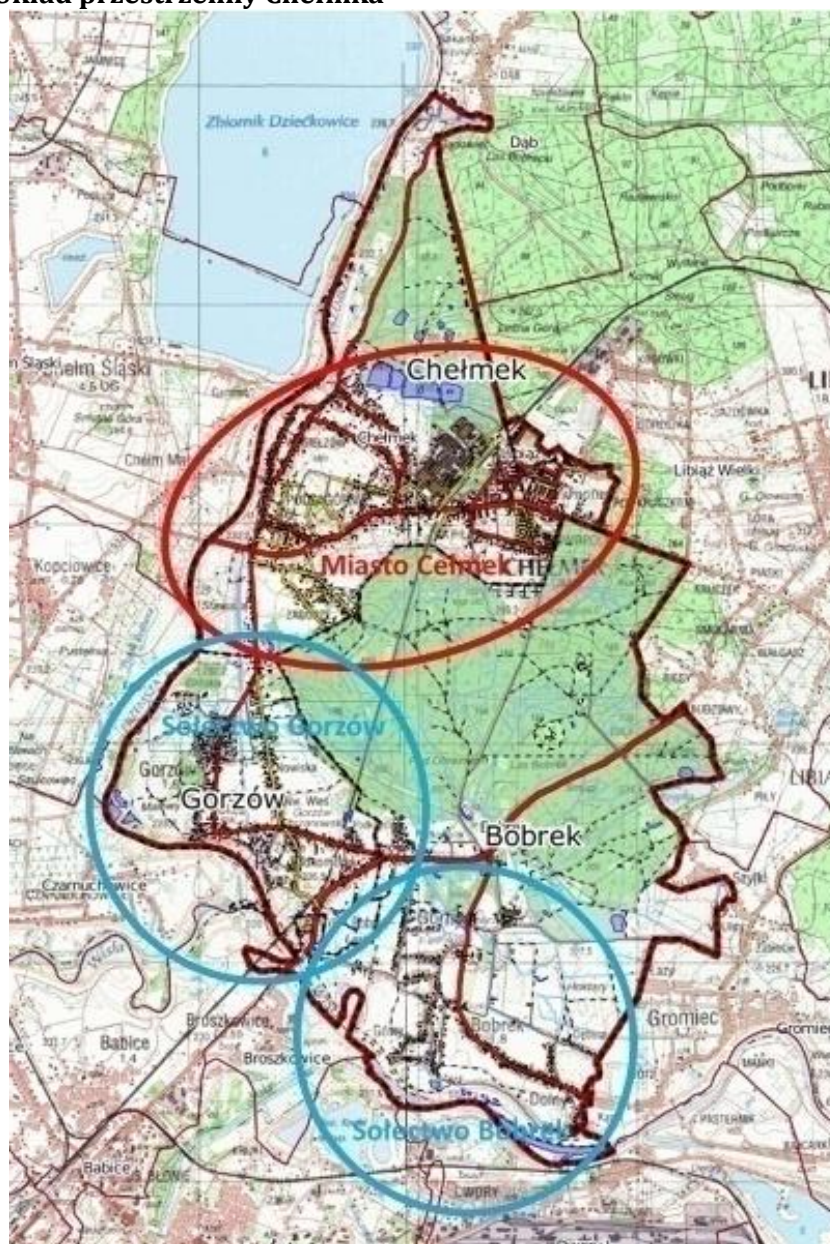
Wśród przedsięwzięć podstawowych zaplanowane są zarówno projekty typu „A”, o których mowa w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 – w 11 Osi Priorytetowej: Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej, (rozbudowa i adaptacja budynku dawnego przedszkola na potrzeby stworzenia przestrzeni integracyjnej i zwiększającej dostęp do usług publicznych), jak również typu „D” (zagospodarowanie przestrzeni publicznych na potrzeby stworzenia przestrzeni rekreacyjno - sportowych).

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacją działań administracji. Dlatego też działania zaplanowane w ramach GPR mają charakter kompleksowy.

10.3 Komplementarność przestrzenna

Układ przestrzenny Chełmka odzwierciedla historyczną strukturę miasta i dwu sołectw. Na funkcjonowanie jednostek istotny wpływ miała lokalizacja zakładów „Bata” rozwój i przekształcenia zakładów w okresie powojennym oraz proces transformacji gospodarczej lat dziewięćdziesiątych XX w. z upadkiem głównego pracodawcy w mieście i ważnego w regionie, jakim były zakłady obuwnicze „Chełmek”. Jednocześnie przestrzenie sołectw stanowią łatwo dostępną i atrakcyjną lokalizację dla mieszkalnictwa jednorodzinnego. Wyraźnie czytelna jest rola centrów w mieście i sołectwach choć wynikające z różnych tradycji i spełniających różne funkcje /odpowiednio do liczby obsługiwanych mieszkańców i struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Rysunek 12. Układ przestrzenny Chełmka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Chełmek

10.4 Komplementarność międzyokresowa

Gmina Chełmek podejmuje od lat działania mające na celu poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej, w tym pozyskując środki zewnętrzne na ich realizację.

W kontekście planowanego procesu rewitalizacji należy zauważyć, iż realizowane działania w dużej mierze są komplementarne do potrzeb wynikających z przeprowadzonych analiz i postulowanych przez mieszkańców, w tym w zakresie edukacji i rynku pracy.

Dlatego analizując przyjęte założenia w GPR poddano je analizie w kontekście pytania:

Czy zaplanowane przedsięwzięcia stanowią rozwinięcie / dopełnienie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013?

Poniżej zaprezentowano odpowiedź na tak postawione pytanie, w kontekście przedsięwzięć inwestycyjnych oraz związanych z ofertą dla poszczególnych grup, które uznano za szczególnie istotne w ramach prac nad GPR:

<i>Czy zaplanowane przedsięwzięcia stanowią rozwinięcie / dopełnienie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 – zwłaszcza w kontekście:</i>	
Analizowana grupa / typ przedsięwzięcia	Komplementarne przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> MOKSiR (czy remontowali go Państwo ze środków poprzedniej perspektywy finansowej UE - 2007-2013) 	<p>W latach 2004-2006 zrealizowano projekt pn. „Rozwój Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku” w ramach poddziałania 3.3.2 „Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006. Przedmiotowy projekt obejmował m.in. (w 2006 r.) przebudowę obiektu MOKSiR przy pl. Kilińskiego w Chełmku, w tym remont salek szkoleniowych, sali bankietowej, przebudowę sali wielofunkcyjnej - multimedialnej, w tym powstanie kina.</p> <p>Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku zrealizował projekt pn. „Przebudowa Domu Ludowego w Bobrku- etap II” (umowa o dofinansowanie 2011 r.) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013. Prace obejmowały roboty zewnętrzne m.in. ocieplenie budynku, elewację oraz naprawę pokrycia dachowego, roboty wewnętrzne m.in. malowanie ścian, wymianę parkietu oraz montaż klimatyzatorów.</p> <p>Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku pozyskał w 2009 roku dofinansowanie na realizację projektu pn. „Odnowa sołectwa Bobrek - rozwój bazy kulturalno - sportowo - rekreacyjnej”, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013. W ramach projektu zagospodarowano teren przy Domu Ludowym oraz wyposażono obiekt w sprzęt multimedialny oraz sportowo - rekreacyjny.</p> <p>W kwietniu 2014 roku gmina Chełmek podpisała umowę o dofinansowanie projektu pn. „Zagospodarowanie terenu</p>

	<p>przy Domu Ludowym w Bobrku" w ramach osi 4 „Leader”, działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” PROW na lata 2007-2013. Wykonano wiaty biesiadne przy Domu Ludowym, uporządkowano i zagospodarowano teren zielenią oraz zrealizowano nawierzchnię bezpieczną na placu zabaw przy Domu Ludowym.</p> <p>W grudniu 2009 roku gmina Chełmek podpisała umowę o dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, działania „Odnowa wsi”, na zadanie p.n. "Odnowa sołectwa Gorzów - rozwój bazy kulturalno - sportowo - rekreacyjnej". W ramach projektu przebudowano budynek "Starej Szkoły" na "Wiejski Dom Ludowy" oraz zbudowano parking oraz zmodernizowano drogę dojazdową do Domu Ludowego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Boiska / sale gimnastyczne / obiekty sportowe (czy tworzyli/remontowali je Państwo ze środków poprzedniej perspektywy finansowej UE - 2007-2013) 	<p>W latach 2009-2013 gmina Chełmek realizowała projekt pn. „Budowa centrum miasta Chełmek wraz z zapleczem rekreacyjnym - etap I” w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013, działania 6.1 – „Rozwój miast”, schematu A – „Projekty realizowane wyłącznie w ramach programów rewitalizacji”. Projekt obejmował m.in. (w latach 2011-2013) budowę centrum sportowego w Chełmku, przy ul. Krakowskiej. W skład centrum wchodzi boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią, boisko wielofunkcyjne - stanowiące w okresie zimowym sezonowe lodowisko, cztery korty tenisowe, w tym jeden kryty i budynek mieszczący szatnie i sanitariaty. W latach 2011 - 2012 gmina zrealizowała projekt pn. "Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z placem zabaw przy Wiejskim Domu Ludowym w Gorzowie" ramach osi priorytetowej IV – LEADER, działania „Odnowa i rozwój wsi” - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013.</p> <p>W latach 2012-2013 gmina Chełmek zrealizowała projekt pn. „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z placem zabaw przy ulicy Szkolnej w Bobrku” w ramach PROW na lata 2007 – 2013, Działanie „Odnowa i rozwój wsi”.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Projekty dotyczące rodzin z dziećmi - finansowane z PO KL 	<p>W 2008 roku pozyskano środki na realizację projektu pn. Początek nowego wieku - nauczyciele, rodzice i uczniowie w Gminie Chełmku wobec nowych wyzwań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – poddziałania 9.1.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”. Projekt zrealizowano w latach 2009-2010.</p> <p>W gminie Chełmek zrealizowano trzy projekty edukacyjne współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Przedmiotowe zadania</p>

	<p>wpisały się w ramy działania 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich – wchodzącego w skład Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Zadania zostały przeprowadzone na przestrzeni 2010 i 2011 roku. Projekt edukacyjny pn. „Wyspa małych odkrywców” zrealizowano w Przedszkolu Samorządowym nr 2 w Chełmku.</p> <p>W Samorządowym Przedszkolu Zespołu Szkół im. A. Mickiewicza nr 1 w Chełmku przeprowadzono natomiast zadanie „Poszukiwania przedszkolaków”. W przedszkolach w Bobrku i Gorzowie zrealizowano projekt pn. „Spotkania na wyspie”.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Projekty dotyczące aktywizacji bezrobotnych na rynku pracy finansowane z PO KL 	<p>Gmina Chełmek była beneficjentem projektu systemowego pn. „Czas na aktywność – program rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji w gminie Chełmek” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – poddziałania 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”. Projekt był realizowany na przestrzeni lat 2008-2014.</p>

11. SYSTEM ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

11.1 Opis struktury zarządzania realizacją GPR

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022 stanowi zadanie Burmistrza Chełmka. Instytucjonalną strukturę systemu zarządzania i wdrażania GPR tworzy odpowiedni Referat Urzędu Miejskiego oraz gminne jednostki organizacyjne, w tym:

- Wydział Inwestycji i Rozwoju,
- Wydział Finansowo – Budżetowy,
- Wydział Architektury, Geodezji i Zasobów Komunalnych,
- Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji,
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy – Pobyt Dzienny A,
- Świetlica Środowiskowa,
- Szkoły, dla których organem prowadzącym jest gmina Chełmek.

Ponadto, w celu zapewnienia stałego nadzoru nad wdrażaniem przedsięwzięć i prowadzeniem działań rewitalizacyjnych, zaangażowani będą:

- 1) Koordynator Rewitalizacji – zostanie powołany w gminie, po zatwierdzeniu GPR,
- 2) Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji- zostanie powołany w gminie, po zatwierdzeniu GPR,
- 3) Komitet Rewitalizacji – powołany Zarządzeniem Burmistrza, w październiku 2016 r., zgodnie z ustawą o rewitalizacji

11.2 Zakres zadań i odpowiedzialności

Koordynator ds. Rewitalizacji

W związku z tym, że zaplanowane przedsięwzięcia pozostają w kompetencjach różnych podmiotów do zadań Koordynatora należeć będzie ścisła koordynacja oraz inicjowanie współpracy między stronami odpowiedzialnymi za wdrażanie Programu.

Koordynator **odpowiada za bieżącą i operacyjną realizację** zapisów GPR, w tym za inicjowanie oraz określenie we współpracy z Burmistrzem i poszczególnymi komórkami, zadań każdej z komórek i jednostek organizacyjnych, przypisanych do danego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Do zadań Koordynatora należeć będzie bieżące zarządzanie realizacją GPR, a w szczególności:

- inicjowanie i koordynacja działań zmierzających do zrealizowania przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji zgodnie z **harmonogramem realizacji** Programu oraz ramami finansowymi, w tym w zakresie oferty dla mieszkańców,
- bieżąca realizacja zadań oraz przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz nadzór/monitoring działań, za które odpowiadają poszczególne jednostki w gminie, a w tym:
  - tworzenie rocznych planów operacyjnych realizacji działań zapisanych w GPR, wraz koordynacją współpracy między jednostkami organizacyjnymi gminy czy organizacjami pozarządowymi,
  - pozyskiwanie partnerów do realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR,

→ działania na rzecz zwiększenia włączenia organizacji społecznych we wdrożenie GPR.

- rekomenduje zmiany w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/ jednostki organizacyjne, niezbędnymi dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych oraz ich wdrożenie,
- monitoring oraz przygotowywanie zmian w ramach GPR, w tym rekomendowanych przez Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji i /lub Komitet ds. rewitalizacji.
- przygotowywanie sprawozdań z realizacji GPR – przedkładane Burmistrzowi Chełmka i Komitetowi rewitalizacji).

Pracę Koordynatora ds. Rewitalizacji nadzoruje bezpośrednio Burmistrz Chełmka, lub wyznaczona przez niego osoba.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji

Na poziomie merytorycznym ważną rolę pełnić będzie **Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji**, który będzie wsparciem merytorycznym dla Koordynatora ds. Rewitalizacji. Do jego zadań należą w szczególności:

- dbałość o osiągnięcie założonych w GPR celów,
- ewaluacja GPR oraz
- podejmowanie decyzji strategicznych dla realizacji zapisów GPR,
- rekomenduje zmiany w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/ jednostki organizacyjne, niezbędnymi dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych,
- podejmuje współpracę poprzez oddelegowane komórki/jednostki organizacyjne gminy, z instytucjami których wsparcie, może przyczynić się do zwiększenia efektywności realizacji działań rewitalizacyjnych.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji składać się będzie z Burmistrza Chełmka oraz przedstawicieli najważniejszych komórek/jednostek organizacyjnych, w tym Koordynatora ds. Rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji odpowiada za nadzór merytoryczny nad realizacją zapisów GPR i podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących procesu rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji w sprawach dotyczących interpretacji zgodności realizowanych działań z założeniami GPR będzie zasięgał opinii Komitetu Rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji spotyka się minimum raz na kwartał.

Komitet Rewitalizacji

Funkcję opiniotwórczo-doradczą wobec Burmistrza Chełmka, w zakresie prowadzenia działań rewitalizacyjnych w gminie pełni **Komitet Rewitalizacji**, powołany Zarządzeniem nr 0050.361.2016 Burmistrza Chełmka z dnia 11 października 2016 roku.

Zadaniem Komitetu w procesie rewitalizacji jest wypracowanie opinii i stanowisk, które mają pomóc Burmistrzowi Chełmka w prawidłowym ukształtowaniu jego przebiegu. Forum Komitetu stanowi również pole do dyskusji na temat planowanych rozwiązań, sposobu ich realizacji oraz ewaluacji rewitalizacji. Komitet stanowi ponad to organizacyjny łącznik między organami gminy, a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, stanowiąc jeden ze środków zapewnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji spotyka się minimum raz na 6 miesięcy.

11.3 Koszty zarządzania GPR

Zarządzanie procesem rewitalizacji, jest istotnym zadaniem, dlatego musi mieć odzwierciedlenie w kosztach realizacji zadań gminy. Dlatego jako kluczowe dodatkowe koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji gminie Chełmek do roku 2022 uwzględnia się:

Koordinator ds. rewitalizacji, zaangażowanie średnio na poziomie 1/5 etatu (lata 2017-2022)	
Koszt zarządzania: 6 lat (6 x 12 miesięcy)	36 000,00 zł
Spotkania Komitetu Rewitalizacji (Lata 2017-2022)	
Ramowy koszty obsługi Komitetu (6 x min. 2 spotkania)	3 600,00 zł
ŁĄCZNIE - lata 2017-2022	39 600,00 zł

Warto jednak zauważyć iż część realizowanych działań, związanych będzie z realizacją zadań własnych gminy, z uwzględnieniem:

- nowych aspektów/przedsięwzięć, wynikających wprost z GPR,
- oraz potrzeby szczególnego wsparcia i działań na rzecz zwiększenia włączenia społecznego mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Koszty te nie będą stanowić kosztów zarządzania.

12. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

CEL 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT/KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji
KOMPETENCJE MŁODZIEŻY I NAUCZYCIELI W XXI WIEKU – NOWE DROGI EDUKACJI W GMINIE CHEŁMEK	PU		2017-2020
POCZĄTEK NOWEGO WIEKU - NAUCZYCIELE, RODZICE I UCZNIOWIE W GMINIE CHEŁMKU WOBEC NOWYCH WYZWAŃ - ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH UCZNIÓW I UCZENNIC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ORAZ GIMNAZJALNYCH W GMINIE CHEŁMEK	PU		2017-2020
PAKIET REWIT	PU		2017-2022
„SENIORLANDIA” – CENTRUM AKTYWNOŚCI SENIORÓW	PU		2017-2022
CHEŁMEK – odNowa NOWE PRZESTRZENIE AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W CHEŁMKU, SZCZEGÓLNI DLA SENIORÓW, DZIECI I RODZIN Z DZIEĆMI	PP	Przestrzeń słowa i spotkania – spotkania w przestrzeni słowa- biblioteka i miejsce dla rodzin	2017 - 2020
		Dom Seniora w Chełmku	2017 - 2020
		Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – integracji, rekreacji i dostępu do usług Skwer dzieci i młodzieży	2017 - 2020
		Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – integracji, rekreacji i dostępu do usług Kompleks sportowy	2017 - 2020
		Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – integracji, rekreacji i dostępu do usług Przebudowa dróg	2017 - 2020
PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGU - STACJA "MUZEALNA" FABRYKA I PRZYSTANEK MŁODYCH	PP	Stacja (muzealna) Fabryka	2017-2020
		Przystanek młodych	2017-2020
POTRZEBNA odNowa	PP	PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE	2017 - 2018
		PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU	2017 - 2018
CZTERY STAWY	PU		2017-2020
SPORT I REKREACJA W GORZOWIE	PU		2017-2020
BOBREK odNowa	PU		2017-2020

<i>„Przystanek spotkań”</i>	PU		2017-2020
<i>odNowa Społeczna</i>	PU		2017-2020
<i>AKTYWNI I SAMORZĄD</i>	PU		2017-2020
<i>MOKSiR OdNowa</i>	PU		2017-2020
<i>„LUDZIE SYRENY” – ROZWÓJ I INTEGRACJA</i>	PU		2017-2020
CEL 2: Cel 2: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ			
PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT /KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji
<i>PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – odnowa</i>	PU		2017-2020
<i>Nowa EKONOMIA ...SPOŁECZNA</i>	PU		2017-2020
<i>AKTYWIZACJA odNowa</i>	PU		2017-2020
<i>PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W GORZOWIE wraz z budową parkingów w systemie Parkuj i Jedź</i>	PU		2017-2020
<i>ROWEREM DO PRACY... I NIE TYLKO</i>	PU		2017-2020
<i>SKOMUNIKOWANI = MOBILNI</i>	PU		2017-2020
<i>„SZLAKIEM BATY”</i>	PU		2017-2020
CEL 3: FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO			
PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT /KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji
<i>WIZYTÓWKA WSI - NASZ SKWER w GORZOWIE Wizytówka wsi – Nasz Skwer</i>	PU		2018
<i>PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA</i>	PU		2017-2020
<i>BEZPIECZNY PIESZY</i>	PU		2017-2020
<i>BEZPIECZNY PIESZY – Podobszar Mickiewicza</i>	PU		2017-2020
<i>BEZPIECZNY PIESZY – Podobszar Gorzowska-Oświęcimska</i>	PU		2017-2020
<i>EKO-ZMIANA</i>	PU		2017-2020
<i>„CZYSTA GMINA CHEŁMEK”</i>	PU		2017-2020

13. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

13.1. Co to jest monitoring i czemu służy?

Monitoring to systematyczne, ciągle zbieranie i analizowanie ustalonego na początku programu zestawu wskaźników dotyczących postępów programu. Celem monitoringu jest zweryfikowanie czy program realizowany jest zgodnie z planem, czyli stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu programem.

Prowadzony jest w czasie trwania programu, zatem weryfikacja danych pozyskanych z monitoringu pozwala na identyfikację trudności lub nieprawidłowości we wdrażaniu programu, a w efekcie, w razie konieczności - korygowanie działań. Przyczyną problemów mogą być m.in. zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnętrzne (w gminie), jak i zewnętrzne (zmiana polityki regionalnej, państwowej). Stały monitoring pozwala znaleźć występujące w programie problemy, zdiagnozować przyczyny ich powstania oraz określić sposoby rozwiązania i przeciwdziałania im. Sensowne zaplanowanie działań i osób/zespołów/instytucji/organizacji, odpowiedzialnych za prowadzenie monitoringu, pozwala na optymalne zarządzanie programem.

13.2. System monitorowania GPR

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji musi umożliwiać dokonywanie obiektywnych pomiarów wskaźników w przyjętych na wstępie, odstępach czasu, dzięki czemu możliwa będzie ocena efektywności realizowanych przedsięwzięć (ewaluacja) w określonych terminach.

Monitorowanie GPR będzie prowadzone w zakresie rzeczowym i finansowym, bazując na dostarczanych z odpowiednich jednostek danych (tego samego rodzaju w postępie czasowym).

Zakres rzeczowy – zbieranie i analiza danych pozwalających ocenić stan wdrażania GPR w danym okresie i poziom realizacji wskaźników.

Zakres finansowy – gromadzenie i analiza danych finansowych z realizacji przedsięwzięć, aby mieć możliwość oceny stanu zaangażowania finansowego we wdrażaniu Programu.

Monitoring wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzony powinien być na dwóch poziomach: strategicznym – związanym z realizacją całego Programu oraz operacyjnym – pokazującym stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć/projektów.

Sprawozdania/raporty okresowe stanowiąc będą podstawę do kontynuacji zaplanowanych na początku działań, bądź też wskażą konieczność korekt w pewnych miejscach.

13.3. Instytucje/osoby odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu GPR

Gminny Program Rewitalizacji wdrażany będzie w latach 2016 - 2022 w różnych miejscach, na obszarze całej gminy Chełmek. Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji, stanowią wyzwanie dla całej gminy - władz samorządowych, jednostek gminnych, partnerów prywatnych

i społecznych (organizacje pozarządowe) oraz mieszkańców. Wszystkich wymienionych można nazwać interesariuszami procesu wdrażania GPR.

Instytucjonalnie za proces monitoringu, ale też wdrażania, oceny i aktualizacji GPR odpowiedzialni są:

- Rada Miejska,
- Burmistrz Chełmka,
- Komitet Rewitalizacji,
- Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji – zostanie powołany w gminie po zatwierdzeniu GPR,
- Koordynator Rewitalizacji – zostanie powołany w gminie po zatwierdzeniu GPR,
- Jednostki miejskie, będące realizatorami niektórych przedsięwzięć,
- Inni wykonawcy i partnerzy (biznesowi, społeczni) będący realizatorami projektów.

Monitoring wdrażania Programu realizowany będzie w ramach struktury Urzędu Miejskiego w Chełmku. Poszczególne osoby i zespoły oraz jednostki miejskie prowadzić będą bieżący monitoring własnych projektów. Monitoring swoich projektów prowadzić będą również biznesowi i społeczni wykonawcy i partnerzy. Będą oni zobligowani, zgodnie z prowadzonym przez gminę systemem monitoringu, do przekazywania we wskazanych okresach, koniecznych do analiz danych. Za całość procesu monitorowania GPR, odpowiedzialny będzie Koordynator rewitalizacji przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji.

13.4. Realizacja monitoringu GPR

Aby proces monitoringu maksymalnie uprościć i ograniczyć koszty gromadzenia danych – system na poziomie operacyjnym, czyli projektowym powinien być oparty na wskaźnikach określonych w GPR i polegać na śledzeniu i analizie osiągania wskaźników produktu i rezultatu określonych w niniejszym rozdziale.

Monitoring finansowy powinien polegać na gromadzeniu i analizie informacji o pozyskaniu i wykorzystaniu w odpowiednich okresach – środków finansowych (zewnętrznych, gminnych i prywatnych) na realizację poszczególnych przedsięwzięć i całego Programu. W razie niemożności pozyskania finansowania z zaplanowanego w GPR źródła, należy wprowadzać korekty, pozwalające na realizację projektu np. przy wykorzystaniu innych źródeł finansowania.

Monitorowanie na poziomie strategicznym będzie obejmowało przede wszystkim pomiar wskaźników.

Proces monitoringu powinien być realizowany w sposób ciągły. Komitet Rewitalizacji zaplanowane ma zgodnie z regulaminem spotkania nie rzadziej niż raz na pół roku. Zatem sprawozdania ze stanu wdrażania GPR powinny być sporządzane w takich cyklach. Komitet Rewitalizacji, którzy tworzy „pomost” – forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta, na podstawie półrocznego sprawozdania może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania Programu. Przed końcem roku, Komitet Rewitalizacji w porozumieniu z Koordynatorem ds. rewitalizacji, formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w kolejnym roku, do uwzględnienia w opracowywanym corocznie planie operacyjnym. Istotne jest, aby sprawozdanie ze stanu wdrażania, spotkanie Komitetu i wnioski po nim, pojawiły się przed zamknięciem budżetu gminy na kolejny rok, a to z uwagi na możliwość wystąpienia

konieczności przesunięć środków gminnych z uwagi na dostosowanie harmonogramu wdrażania GPR, w którym mogą wystąpić korekty.

Aby skutecznie monitorować program, należy szukać odpowiedzi na następujące pytania (przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć, a potem sumarycznie, dla całego GPR):

- Czy podejmowane działania prowadzą do uzyskania zaplanowanego rezultatu i produktu?
- Czy działanie wymaga przeformułowania?
- Czy osiągnięte rezultaty prowadzą do osiągnięcia celów?
- Czy środki finansowe są uruchamiane zgodnie z harmonogramem?
- Czy interesariusze zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?

Podstawą systemu monitoringu i oceny realizacji Programu będzie ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji. W celu możliwości śledzenia procesu rewitalizacji różnym interesariuszom, raporty monitoringowe powinny być umieszczane na stronie gminy, w zakładce „Rewitalizacja”.

13.5. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Cel 1: KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Zwiększenie włączenia społecznego oraz poczucia tożsamości i integracji społecznej, poprzez podniesienie jakości edukacji i wzmocnienie systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz utworzenie przestrzeni i oferty aktywizującej mieszkańców.

Wskaźniki GPR, jako miary sukcesu dla celu nr 1:

REZULTATY:

WR.1.1

- **Wzrost liczby ofert aktywizacyjnych, mających na celu zwiększenie włączenia społecznego osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej**

Jednym z kluczowych czynników problemowych obecnego systemu polityki społecznej, działającego w oparciu o obowiązujące przepisy, jest zbyt mała oferta aktywizująca, która w sposób adekwatny mogłaby przyczyniać się do włączenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jak wskazano w analizie problemowej, brak tej oferty jest kluczowym czynnikiem utrudniającym aktywizację i realne wsparcie poprzez włączenie osób zwłaszcza z obszarów rewitalizacji, w tym rodzin oraz osób starszych.

Dlatego miarą sukcesu GPR będzie zintegrowanie obecnych działań MOPS na rzecz tych osób z obszaru rewitalizacji i włączenie w ofertę aktywizującą propozycji / oferty włączającej ich mocniej w życie społeczne (w tym poprzez ofertę MOKSiR i organizacji społecznych, zgodnie z opisem przedsięwzięcia *PAKIET REWIT*).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba ofert

Źródła danych: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS)

WR.1.2

- **Wzrost wydatków gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych - inwestycyjnych) na 1 mieszkańca**

Jednym z kluczowych elementów zwiększenia aktywizacji i integracji społecznej w przestrzeni gminy, jest zweryfikowanie oferty i jej rozszerzenie wobec oczekiwań i potrzeb różnych grup wiekowych, w tym poprzez aktualizację oferty MOKSiR i intensyfikację działań na obszarach wiejskich gminy, dzięki czemu zwiększy się dostępność oferty. Zatem, dla faktycznej zmiany jakości oferty i podniesienia jej dostępności dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, musi nastąpić realny wzrost nakładów na działanie instytucji, których oferta będzie dostosowywana do ich potrzeb (w tym z uwzględnieniem różnych grup wiekowych).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: kwota w PLN

Źródła danych: budżet gminy, BDL GUS

WR.1.3

- **Wzrost udziału środków w wydatkach gminy ogółem, przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, na realizację oferty czasu wolnego, integrującej i aktywizującej mieszkańców**

Wprowadzona przed laty ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie, miała na celu wzmocnienie współpracy międzysektorowej (samorząd i sektor pozarządowy) podmiotów, których wspólnym celem są sprawy lokalne. Dlatego wzmocnienie aktywizacji mieszkańców (ich inicjatyw i zaangażowania, których realizacja wymaga nakładów finansowych), wymaga również przeznaczania publicznych środków finansowych na rzecz lokalnych inicjatyw, poprzez które mieszkańcy solidarnie rozwiązują lokalne problemy. Dlatego też dla zwiększenia aktywizacji mieszkańców (możliwości/perspektywy ich działania), oprócz udostępnianej przestrzeni, niezbędne jest też wspieranie finansowe realizacji zadań publicznych przez sektor pozarządowy (lub powierzenie realizacji). W kontekście problemów, zidentyfikowanych w ramach prac nad GPR, takich jak: mała aktywność mieszkańców i liczba organizacji pozarządowych, istotnym jest impuls prorozwojowy w tym zakresie tj. adekwatne realne wsparcie, które przyczynić się może istotnie do osiągnięcia celów programu. Zatem wzrost środków przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, jako jednego z czynników, mających na celu wspieranie rozwoju inicjatyw aktywizujących, integrujących i włączających mieszkańców, stanowić będzie adekwatną miarę sukcesu GPR.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: kwota w PLN

Źródła danych: budżet Gminy, BDL GUS

WR.1.4

- **Wzrost liczby organizacji pozarządowych/inicjatyw lokalnych zarejestrowanych na terenie gminy działających na obszarze rewitalizacji**

Samorządność to aktywność mieszkańców, którzy chcą z zaangażowaniem włączać się w kreowanie życia społeczności lokalnej i szukanie odpowiedzi na zidentyfikowane problemy.

Przestrzeń, otwarcie na dialog i wspieranie, czy powierzenie realizacji zadań publicznych poprzez organizacje pozarządowe, ma stanowić stymulantę dla rozwoju inicjatyw lokalnych (oddolnych) i zwiększenia włączenia mieszkańców w rozwiązywanie problemów („wzięcia wspólnych spraw w „swoje ręce”).

Zgodnie z wyżej przytoczonymi argumentami, jednym z pozytywnych efektów tworzenia warunków dla aktywizacji społecznej, powinien być wzrost liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych w gminie.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: organizacja

Źródła danych: KRS, BDL GUS

PRODUKTY:**WP.1.1**

- **Plac zabaw dla młodszych i starszych dzieci oraz siłownie napowietrzne udostępniane starszym mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich integracji i aktywizacji**

Zwiększenie liczby placów zabaw odpowiada na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców podobszarów rewitalizacji, gdyż dla bardzo małych dzieci i ich opiekunów istnieje mało miejsc aktywności. Podobny problem dotyczy starszych dzieci/młodzieży, dla których brakuje miejsc spędzania czasu wolnego (np. parki linowe, skate parki). Równocześnie, place zabaw w nowym sposobie myślenia o nich - jako przestrzeni integracji mieszkańców (miejsca spotkań), mają coraz większe znaczenie, dlatego istotne jest również kreowanie miejsc sprzyjających integracji dorosłych, typu siłownie napowietrzne.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: obiekt rekreacyjny małej architektury (typu: plac zabaw, park linowy, skate park, siłownia napowietrzna)

Źródła danych: protokoły odbioru, zdjęcia

WP.1.2

- **Miejsca spędzania czasu wolnego oraz integracji i aktywizacji mieszkańców**

Miejsca spędzania czasu wolnego (w tym: sieć MOKSiR, ~~w tym:~~ oraz w jej ramach - biblioteki, boiska/obiekty sportowe), w sposób naturalny stanowią przestrzeń spotkania mieszkańców, przestrzeń rozmowy i możliwości do nawiązania współpracy czy udzielenia wsparcia - włączenia społecznego potrzebujących tego mieszkańców.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: miejsce/przestrzeń

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia, strony www

WP.1.3

- **Pomieszczenia udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich inicjatyw i aktywności**

Informacja o liczbie pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom, stanowi daną o potencjale dla aktywności społeczności lokalnej. Przestrzeń dla działalności organizacji społecznych oraz miejsca udostępniane mieszkańcom, jako gospodarzom (świetlica dla dzieci, miejsce „oddane” na potrzebę młodzieży, pomieszczenia dla seniorów), stanowią inwestycję w budowanie relacji i zwiększenia włączenia społecznego.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: pomieszczenie

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia, strony www

WP.1.4

- **Miejscowości, w których będą udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji pomieszczenia na rzecz ich aktywności**

W kontekście gminy miejsko-wiejskiej, istotnym jest tworzenie racjonalnej sieci usług publicznych. Jednakże w kontekście potrzeby inkubowania działań na rzecz aktywizacji mieszkańców, w tym głównie dla zwiększenia włączenia społecznego osób z podobszarów rewitalizacji, istotne jest zapewnienie mieszkańcom wszystkich podobszarów miejsc dostępnych dla organizacji/ czy rodzących się inicjatyw oddolnych.

Informacja o liczbie miejscowości w których udostępniane są mieszkańcom pomieszczenia na rzecz ich działań (spotkań), stanowi zatem daną o potencjale na rzecz aktywności społeczności lokalnej.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba miejscowości

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia, strony www

Cel 2: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ

Rozwój kapitału ludzkiego i lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie przedsiębiorców i ofertę aktywizującą osoby oddalone od rynku pracy oraz działania sprzyjające mocniejszemu wykorzystaniu lokalnych potencjałów i poprawie sieci połączeń z kluczowymi dla mieszkańców obszaru rewitalizacji miejscami na mi rynku pracy.

Wskaźniki GPR, jako miary sukcesu dla celu nr 2:**REZULTATY****WR.2.1**

- **Wzrost liczby osób aktywnie poszukujących pracy**

Aktywizacja zawodowa, zwłaszcza osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, wymaga dużego zaangażowania i jest istotnym zadaniem z uwagi na zidentyfikowanie dużego natężenia tego problemu w obrębie gminy. Dlatego też działanie instytucji wspierających aktywizację zawodową (zarówno na poziomie powiatu jak i gminy), nie może stanowić wystarczającej odpowiedzi na istniejące wyzwania. W związku z powyższym wsparcie osób poszukujących pracy i wspieranie ich aktywności („nastawienie na aktywność”), stanowić może istotnie o zmianie ich sytuacji na rynku pracy.

Istotnym elementem jest ich zaangażowanie w poszukiwanie i zdobycie dodatkowych kompetencji/kwalifikacji, które podniosą ich szanse na rynku pracy. Warto też wspomnieć o inwestycji zawodowej, która związana jest z odbywaniem płatnych staży, które mogą przyczynić się do zwiększenia ich szans na rynku pracy (zwłaszcza osób młodych), czy szkoleniach związanych z zakładaniem spółdzielni socjalnych.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: osoba

Źródła danych: dane MOPS i w miarę możliwości właściwego PUP, dane organizacji realizujących projekty aktywizujące

WR.2.2

- **Zwiększenie dostępności do atrakcyjnych dla mieszkańców miejsc pracy, poprzez wzrost liczby połączeń w komunikacji wewnętrznej oraz zewnętrznej.**

Dla zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz ich mobilności, co jest istotne również w kontekście zawodowym, istotną miarę sukcesu stanowi wprowadzenie rozwiązań zwiększających częstotliwość transportu zbiorowego. Położenie i bliskość Gminy Chełmek do innych ośrodków miejskich w Małopolsce (np. Oświęcim) oraz konurbacji śląskiej, stwarza mieszkańcom możliwości poszukiwania dla siebie adekwatnego miejsca pracy, w stosunkowo nieodległych miejscowościach. Dlatego rozwiązania sprzyjające mobilności zawodowej, związane ze zwiększeniem dostępności do rynku pracy w oparciu o komunikację zbiorową, stanowią istotną miarę dla efektywnego wspierania aktywizacji zawodowej.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba kursów

Źródła danych: dane gminy i powiatu, dane UMWM, kolei, strony www

WR.2.2

- **Zwiększenie dostępności do atrakcyjnych dla mieszkańców miejsc pracy poprzez poprawę jakości lub stworzenie nowych ciągów pieszo-rowerowych**

Dla zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz ich mobilności, co jest istotne również w kontekście zawodowym, istotną miarę sukcesu stanowi poprawa jakości lub stworzenie nowych ciągów pieszo-rowerowych, zwłaszcza w kontekście mieszkańców podobszarów rewitalizacji obszarów wiejskich.

Lokalny rynek pracy, zwłaszcza dla mieszkańców terenów wiejskich, to również okoliczne miejscowości, do których racjonalnym ekonomicznie i czasowo, z racji stosunkowo niedużych odległości, jest przemieszczanie się rowerem lub pieszo. Dlatego rozwiązania, sprzyjające mobilności zawodowej, związane ze zwiększeniem dostępności do rynku pracy, w oparciu o poprawę jakości lub stworzenie nowych ciągów pieszo-rowerowych, stanowią istotną miarę dla efektywnego wspierania aktywizacji zawodowej.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: długość wybudowanych lub zmodernizowanych ciągów pieszo-rowerowych

Źródła danych: protokoły odbioru, sprawozdania z realizacji projektów, opinie mieszkańców

PRODUKTY**WP.2.1**

- **Przedsięwzięcia mające na celu identyfikację i rozwój oferty miasta, opartej o zasoby i dziedzictwo gminy, mogące przyczynić się do rozwoju usług przemysłu czasu wolnego.**

Lokalne zasoby są istotnym potencjałem dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie. Zasoby dziedzictwa, w tym niematerialnego, są nie dość mocno wykorzystane na rzecz identyfikacji i rozwoju gminy oraz jakości życia mieszkańców.

Szczególnie istotnym wydaje się być analiza i uwzględnienie możliwości kreatywnych dla wizerunku gminy dziedzictwa marki Bata, ale również istotne walory dziedzictwa

przyrodniczego (geologicznego) gminy. Odkrywanie nowej tożsamości – odNowa, jest konsekwencją z jednej strony planu strategicznego, z drugiej zaś poszukiwania kierunków rozwojowych, które stać się mogą dla mieszkańców elementem tożsamości, a dla rozwoju przedsiębiorczości - bazą dla rozwoju oferty usług czy produktów opartych o lokalne zasoby.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: przedsięwzięcie

Źródła danych: sprawozdania z realizacji projektów oraz wydarzeń realizowanych przez instytucje gminne oraz organizacje społeczne, opracowane plany czy programy rozwojowe, strony www, dokumentacja fotograficzna

Cel 3. FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu środowiska naturalnego poprzez podniesienie estetyki i standardów infrastruktury części wspólnych oraz działania na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców i wzmocnienia ich bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Wskaźniki GPR, jako miary sukcesu dla celu 3:

REZULTATY

WR.3.1

- **Zwiększenie świadomości mieszkańców odnośnie konieczności wdrażania zachowań proekologicznych, zwłaszcza związanych ze sposobem ogrzewania gospodarstwa domowego**

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: wymienione przez mieszkańców źródła ciepła na bardziej ekologiczne

Źródła danych: protokoły odbioru, sprawozdania z realizacji projektów

WR.3.2

- **Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego dla mieszkańców poprzez zastosowanie nowoczesnych metod ostrzegania pieszych w ruchu drogowym**

Organizacja ruchu drogowego ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców obszarów rewitalizacji, w szczególności rodzin z dziećmi i seniorów.

Dla podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców będzie zatem istotne wykonanie np. dobrej jakości oznakowania, podniesienie odcinka jezdni, białych pulsujących lamp ostrzegawczych, sygnalizacji świetlnej, rozbudowa sieci chodników oraz poprawa stanu poboczy.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: przejścia dla pieszych o podniesionym standardzie bezpieczeństwa

Źródła danych: protokoły odbioru, sprawozdania z realizacji projektów, opinie mieszkańców

PRODUKTY**WP.3.1**

- **Przedsięwzięcia mające na celu wzrost świadomości mieszkańców w zakresie zachowań proekologicznych**

Dla wprowadzenia zmian, które mogą realnie wpłynąć na poprawę stanu środowiska naturalnego w gminie, koniecznym jest podnoszenie świadomości mieszkańców odnośnie zachowań proekologicznych już od najmłodszych lat. Tego typu działania mogą przyjmować formę lekcji dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz akcji dla wszystkich mieszkańców.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: przedsięwzięcie

Źródła danych: dane Urzędu Miejskiego, dane szkół, program wydarzenia, zdjęcia, strony WWW

12.6 Ocena (ewaluacja) programu

Mierząc różnicę między tym, co zostało zaplanowane, a tym, co faktycznie udało się osiągnąć, monitoring jest kluczowym źródłem informacji potrzebnych do dokonania ewaluacji (oceny) realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami art. 22 ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez burmistrza co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez burmistrza podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku dołącza opinię Komitetu Rewitalizacji.

Pierwsza ewaluacja – ocena realizacji przyjętych wskaźników, zostanie opracowana do 3 lat po zatwierdzeniu GPR i odnosić się będzie do wartości bazowej wskaźników, które zostaną określone w pierwszym roku realizacji GPR.

Ponadto ewaluacja powinna zostać przeprowadzona na zakończenie realizacji Programu. Wówczas możliwe będzie porównanie wielkości wskaźników na wejściu z aktualnymi na koniec realizacji Programu. Taka ocena, wzmocniona o ewentualne wyniki badania społecznego oraz zgodna z kryteriami ewaluacji, pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte poprzez interwencję.

14. PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA NA RZECZ PLANOWANIA I REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR

14.1. Partnerstwo i partycypacja w procesie prac nad GPR

Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 roku zmieniła sposób myślenia o procesie rewitalizacji. Odnowa miejscowości, ukierunkowana na estetyzację, jak postrzegano rewitalizację w myśl poprzednich regulacji prawnych, zwróciła się ku społeczeństwu – szczególnie interesariuszom obszaru rewitalizacji, dając im możliwość współdecydowania o tym w jakiej gminie chcą żyć.

Partycypacja społeczna jest bardzo ważnym elementem działań rewitalizacyjnych, **„obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym przez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”**.

Interesariusze procesu (osoby wpływające na przebieg procesu i takie, na które proces wpływa) są na tyle ważną grupą, że ustawodawca postanowił wyszczególnić szereg działań, które należy podjąć, **aby umożliwić im aktywny udział w procesie tworzenia i realizacji GPR**, są to:

- „poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, cechach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnienie w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy”.

Odpowiedzialność za prowadzenie konsultacji (uspołeczniania procesu) ponosi Burmistrz Chełmka. Zgodnie z założeniami ustawowymi w procesie zadbano o to, aby interesariusze mieli pełny dostęp do informacji o prowadzonych konsultacjach i możliwość wypowiedzi oraz zgłoszenia własnych wniosków/ sugestii dotyczących prowadzonego procesu.

Jak zadbaliśmy o uspołecznienie procesu prac nad GPR?

- Informacje o konsultacjach umieszczane były każdorazowo, w terminie nie krótszym niż siedem dni, przed datą rozpoczęcia procesu / spotkania/ badania / konsultacji projektu / dokumentu, na stronie internetowej gminy Chełmek, w stworzonej specjalnie w tym celu zakładce – Rewitalizacja (<http://www.chelmek.pl/miasto-i-gmina/rewitalizacja>);
- Po przeprowadzonym spotkaniu, relacje z przebiegu konsultacji udostępniane były w formie raportów;
- Badania społeczne (ankiety), prowadzone były w oparciu o ww zakładkę na stronie: (<http://www.chelmek.pl/miasto-i-gmina/rewitalizacja>) oraz z możliwością wypełnienia arkusza ankiety na warsztacie oraz w Urzędzie.

- Analiza problemów podobszarów rewitalizacji i zgłaszanie propozycji rozwiązań możliwe po pobraniu formularzy na stronie oraz zgłaszane w Urzędzie.

Partycypacja w poszczególnych etapach prac nad GPR

• I etap – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

W ramach prac prowadzonych w I etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzone zostały warsztaty diagnostyczne i konsultacyjne, które miały na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych (OZ) i obszarów rewitalizacji (OR) oraz zrealizowano badania społeczne, które miały na celu pogłębienie wiedzy o analizowanych obszarach.

→ Warsztaty diagnostyczne

Spotkanie otwarte na etapie delimitacji z interesariuszami procesu, w tym z mieszkańcami. Uczestnicy pracowali warsztatowo, w grupach, posługując się mapami gminy z wstępnie wyznaczonymi podobszarami zdegradowanymi i rewitalizacji. Stworzono również uczestnikom możliwość dyskusji i przedstawienia opinii o sytuacji w gminie i obszarach kryzysowych.

Trzy warsztaty diagnostyczne:

14.04.2016r. • w mieście Chełmek (14.04), spotkanie miało miejsce w Miejskim

15.04.2016 r. Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku, plac Kilińskiego 3,

• na obszarach wiejskich gminy:

– Gorzów (14.04), spotkanie miało miejsce w Samorządowym Zespole Szkół w Gorzowie, ul. Szkolna 3,

– Bobrek (15.04), spotkanie miało miejsce w Domu Ludowym w Bobrku, ul. Nadwiślańska 152.

Spotkania miały charakter otwarty (były to pierwsze takie spotkania z mieszkańcami i interesariuszami procesu rewitalizacji), których celem było zaprezentowanie idei rewitalizacji oraz poinformowanie mieszkańców o rozpoczętym procesie prac nad Programem Rewitalizacji. To pierwsze wyjście do społeczności z komunikatem i jednocześnie możliwość zebrania pierwszych informacji o kluczowych problemach społecznych i mocnych stronach gminy. Zastosowaną formą pracy warsztatowej była **dyskusja**, a także **praca w grupach z mapami**, podczas której mieszkańcy **wskazywali miejsca o szczególnym dla nich znaczeniu: sprzyjające spotkaniom/integracji społecznej** oraz **obszary problemowe** wymagające zmiany (wraz z dodatkowym opisem).

12.05.2016r. Spotkanie konsultacyjne (**debata społeczna**) z grupą reprezentantów z terenu gminy Chełmek, dotyczące określenia granic obszarów zdegradowanych i rewitalizacji.

- W ramach prac diagnostycznych, przeprowadzono wśród mieszkańców **gminy Chełmek** wspomniane już **badanie ankietowe w podziale na miasto (Chełmek) i dwa osobne kwestionariusze dla sołectw (Bobrek i Gorzów)** (realizacja: 25. 04. – 05.05. 2016 r.) W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line). Badanie sondażowe, ilość respondentów: **361** (w tym **271** uczestników z terenu miasta oraz **90** uczestników z obszarów wiejskich).

Większość respondentów (64,0%) stanowiły kobiety. Ponad połowę wszystkich badanych stanowiły osoby młode i w średnim wieku – od 25 do 49 lat (52,0%). Ankietowani należący do tego przedziału wiekowego preferowali udział w badaniu za pośrednictwem ankiety w formie internetowej. Zwraca również uwagę wysoki odsetek osób starszych (50 lat i więcej) – stanowili oni 35,1% ankietowanych.

Zdecydowana większość uczestników badania to osoby mieszkające w swoich miejscowościach od urodzenia – w mieście Chełmek stanowili oni **67,9%** wszystkich ankietowanych, w sołectwie Bobrek - **61,5%**, a w sołectwie Gorzów aż **73,7%** wszystkich respondentów.

W badaniu mogły brać udział osoby, które ukończyły 15 r. ż.

→ **Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i rewitalizacji (OR) oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji** – spotkania konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji

25.05.2016 r. spotkanie konsultacyjne - **warsztat konsultacyjny w formie otwartej**

19.07.2016 r. **debaty** dla mieszkańców i innych interesariuszy rewitalizacji z obszarów wiejskich gminy Chełmek.

09.06.2016 r. II spotkanie **w formie pracy z mapą**, dla mieszkańców terenu miasta

14.07.2016 r. Chełmek i innych interesariuszy rewitalizacji.

16.08.2016 Spotkanie z mieszkańcami i innymi interesariuszami rewitalizacji **z wykorzystaniem mapy, połączone ze spacerem studyjnym**

Na spotkaniach oprócz prac nad uchwałą dotyczącą OZ i OR mieszkańcy pracowali w podgrupach metodą warsztatową i określili kluczowe problemy i potencjały, jakie w ocenie interesariuszy można zdiagnozować na podobszarach rewitalizacji.

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji oraz identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w gminie.

W dniach 25.06.2016 i 09.06.2016 odbywały się następujące po sobie spotkania konsultacyjne dotyczące dwóch uchwał - o wyznaczaniu OZ i OR oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, zbierano również opinie interesariuszy procesu na temat zasad powoływania Komitetu Rewitalizacji i ustanowienia jego regulaminu.

→ **Powstawał raport z konsultacji** – zamieszczany na BIP, w którym znajduje się odniesienie do uwag zgłaszanych przez mieszkańców, w tym odniesienie do ich uwzględnienia bądź nie wraz z uzasadnieniem.

• II etap – prace nad GPR

→ W ramach prac prowadzonych w **II etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji**, przeprowadzono trzy spotkania konsultacyjne (wydobywcze) dotyczące kluczowych wyzwań dla obszaru rewitalizacji i propozycji rozwiązań zidentyfikowanych problemów dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

– **Trzy spotkania**, w podziale na grupy podobszarów rewitalizacji, odbyły się: **20.10.2016, 21.10.2016 i 10.11.2016** roku. Spotkania moderowane były przez

konsultantów o dużym doświadczeniu w prowadzeniu procesów partycypacyjnych, co pozwoliło odnieść się do prezentowanych treści ze zrozumieniem i łatwością.

Wśród form i metod warsztatowych, dopierano takie, które mogły najefektywniej przyczynić się do zidentyfikowania rozwiązań problemów w przestrzeni obszarów rewitalizacji: używano map, matryc problemów i potencjałów poszczególnych podobszarów, mieszkańcy pracowali w grupach, w kontekście potrzeb/problemów poszczególnych grup społecznych czy potencjałów (praca nad fiszkami projektów).

- W ramach pogłębienia analiz nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzono wśród mieszkańców gminy Chełmek **II badanie ankietowe, tym razem w podziale na podobszary rewitalizacji** (14 -18 październik 2016 r.). W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięli mieszkańcy wszystkich podobszarów rewitalizacji. **W sumie, formularze ankietowe wypełniło 99 osób.**

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań i badań zostały zaprezentowane w raportach oraz wykorzystane w:

- pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji,
  - identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w gminie,
  - identyfikacji i określeniu przedsięwzięć mających stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania).
- W ramach prac nad GPR odbyło się w dniu 13 grudnia 2016 r. spotkanie Komitetu Rewitalizacji.
- Miało ono na celu omówienie kluczowych założeń GPR: **kluczowe problemy obszaru rewitalizacji** (ich przyczyny, skutki, wyzwania - czyli jak je rozwiązać), cele i kierunki działań oraz przedsięwzięcia, jako odpowiedź na zidentyfikowane obszary.
- Konsultacje projektu uchwały dotyczącej przyjęcia do realizacji GPR oraz aktualizacji zostały zaplanowane zgodnie z ustawą o rewitalizacji, a raporty z konsultacji podobnie jak po pierwszym etapie prac, zaprezentowano mieszkańcom.

14.2. Partnerstwo i partycypacja we wdrażaniu i ocenie GPR

Partycypacja ma również kluczowe znaczenie na dalszych etapach prowadzenia prac nad GPR, takich jak monitorowanie, wdrażanie i ocena procesu. Głos interesariuszy procesu reprezentowany jest przez powołany w gminie Chełmek **Komitet Rewitalizacji**.

Komitet jest organem stanowiący *„forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo/ doradczą burmistrza*.

Jak powołaliśmy Komitet Rewitalizacji:

W gminie Chełmek został on powołany Zarządzeniem Nr 0050.361.2016 Burmistrza Chełmka z dnia 11.10.2016r. w sprawie powołania na członków Komitetu Rewitalizacji dla gminy Chełmek. Komitet Rewitalizacji dla gminy Chełmek liczy łącznie 15 członków, którzy spotykać się będą minimum dwa razy do roku. Komitet Rewitalizacji w gminie Chełmek, reprezentuje mieszkańców obszarów rewitalizacji i interesariuszy, lokalne środowiska gospodarcze, jednostki gminne, organizacje pozarządowe oraz inne grupy z gminy Chełmek.

Zasady działania Komitetu Rewitalizacji dla gminy Chełmek określa załącznik nr 1 do uchwały Nr XIX/201/2016 Rady Miejskiej w Chełmku z dnia 20 września 2016 roku w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji.

Ustanowiono go zatem zgodnie z wymogami ustawowymi.

Informacja o naborze członków do Komitetu zgodnie z regulaminem ogłoszona została na stronie internetowej Urzędu - (<http://www.chelmek.pl/miasto-i-gmina/fundusze-europejskie/rewitalizacja/1117-nabor-czlonkow-komitetu-rewitalizacji-dla-gminy-chelmek>) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej

(<http://bip.malopolska.pl/umchelmek,a,1238426,nabor-czlonkow-komitetu-rewitalizacji-dla-gminy-chelmek.html>), zapewniając interesariuszom możliwość **uczestniczenia w procesach decyzyjnych poprzez swoich przedstawicieli, którzy mogli się zgłaszać do Komitetu zgodnie z założeniami ww uchwały, w otwartym ogłoszonym naborze**.

Prace i zadania Komitetu Rewitalizacji

Na pierwszym posiedzeniu, członkowie Komitetu wybierają spośród swojego składu, tak zwane Prezydium Komitetu, w skład którego wchodzi Przewodniczący Komitetu i dwóch Zastępców Przewodniczącego Komitetu. Wybór Prezydium Komitetu następuje w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów spośród powołanych członków Komitetu, przy wymaganej obecności przynajmniej połowy członków Komitetu. Nastąpiło to w dniu 13 grudnia 2016, w trakcie pierwszego spotkania KR.

Komitet jest jednym z organów odpowiedzialnych za monitorowanie procesu wdrażania i realizacji GPR.

Podstawą systemu monitorowania jest ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji. Ma on kluczowe znaczenie dla doskonalenia projektu w trakcie jego realizacji, to też kolejne etapy partycypacji, tym razem służącej śledzeniu postępów (lub zauważeniu ich braku) w procesie działań na rzecz przyjętych celów.

Komitet współpracuje również z Zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji, który składać się będzie z Burmistrza Chełmka oraz przedstawicieli najważniejszych komórek/jednostek organizacyjnych, w tym Koordynatora ds. Rewitalizacji, mających na celu wdrażanie operacyjne założeń GPR.

Komitet Rewitalizacji tworzy „pomost” – forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, na podstawie półrocznego sprawozdania może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania programu. Przed końcem roku, Komitet Rewitalizacji w porozumieniu z zespołem

zadaniowym i koordynatorem ds. rewitalizacji, formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w kolejnym roku.

Partnerstwo w procesie monitorowania odbywać się będzie między innymi poprzez ewaluację projektów, której dokonywać będą również biznesowi i społeczni wykonawcy i partnerzy. Będą oni zobligowani, zgodnie z prowadzonym przez gminę systemem monitoringu, do przekazywania we wskazanych okresach, koniecznych do analiz danych. Za całość procesu monitorowania GPR, odpowiedzialny będzie koordynator rewitalizacji przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji.

Istotną funkcję w procesie monitorowania odgrywa również kontrola obywatelska to sprawdzanie jak działają wybrane przez obywateli władze i podległa im administracja. Taką kontrolną funkcję wypełniają lokalnie niezależne od władzy organizacje, nieformalne inicjatywy i aktywiści. Korzystają przy tym z forów dyskusyjnych, blogów, gazet internetowych i papierowych, mediów społecznościowych i spotkań bezpośrednich. W przypadku rewitalizacji, kontrola obywatelska skupia się na pytaniach:

→ Na ile działania rewitalizacyjne oparte są na potrzebach mieszkańców?

→ Jak administracja kontroluje realizatorów?

→ Jaką pozytywną zmianę wnosi rewitalizacja w życie obywateli?

Władze Chełmka doceniając informację zwrotną zaproponują mieszkańcom dedykowany adres e-mail związany z rewitalizacją, do przekazywania opinii na temat rewitalizacji, oczekując zaangażowania w działania kontrolne. Odpowiedzialnym za koordynowanie i zbieranie opinii nadsyłanych przez interesariuszy będzie Koordynator ds. rewitalizacji, który kluczowe dla oceny i monitorowania procesu rewitalizacji informacje przekazywał będzie przewodniczącemu Komitetu rewitalizacji. Czy kontrola obywatelska będzie elementem rewitalizacji zależy od zaangażowania mieszkańców.

Dodatkowym zadaniem gminy, w ramach partycypacji, będą spotkania raz do roku z przedstawicielami poszczególnych grup wiekowych w ramach ewaluacji prowadzonych przedsięwzięć.

Reasumując należy podkreślić, że **partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu** (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Osadza się to na rozumieniu **potrzeby skonsolidowania wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji i jest ważnym warunkiem sukcesu**. Dlatego w zaprezentowanym podejściu partycypacja **ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy**, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale **dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska**.

Reasumując należy podkreślić, że **partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu** (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Osadza się to na rozumieniu **potrzeby skonsolidowania wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji i jest ważnym warunkiem sukcesu**. Dlatego w zaprezentowanym podejściu partycypacja **ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy**, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale **dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska**.

15. OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ POWIATU, A TAKŻE KONIECZNE ZMIANY PRAWNE

15.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016 – 2022 jest dokumentem planistycznym, wyznaczającym cele i kierunki działań dla gminy, w zakresie rewitalizacji, stanowiącej „proces, którego głównym celem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki”. Ze względu na poprzedzający stworzenie GPR proces diagnozowania obszaru gminy i zbieżność obszarów diagnozy z zakresem diagnostycznym innych dokumentów planistycznych, jest on w wielu punktach zgodny z celami i kierunkami działań przyjętymi w tych dokumentach – zarówno na poziomie Gminy Chełmek jak i powiatu oświęcimskiego.

15.1.1. Strategia Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2014 – 2020

Strategia Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2014 – 2020 jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych samorządu gminy, wyznaczającym najważniejsze obszary i cele długofalowej polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy, sposoby ich realizacji (kierunki działań), a także metody i narzędzia weryfikacji osiągniętych rezultatów. W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz gminy, ale również jako narzędzie komunikowania się i partnerskiej współpracy ze społecznością lokalną oraz partnerami gminy. Jest narzędziem wspierania pozytywnych przemian wewnętrznych, wykorzystywania szans rozwojowych i niwelowania barier pojawiających się w otoczeniu.

Strategia Rozwoju Gminy Chełmek i przygotowywany dla niej program rewitalizacji pokrywają się pod względem diagnozowanych problemów i w związku z tym korelują znacznie w zakresie stawianych przed gminą celów i kierunków działania. W Strategii zwrócono uwagę zarówno na kwestie związane z koniecznością rozwoju inicjatyw związanych z kształtowaniem tożsamości i identyfikacją potencjałów gminnym tkwiących w jej historii jak również rozszerzeniem oferty integracyjnej i włączającej mieszkańców, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem, w życie społeczne. Obydwa dokumenty podkreślają również potrzebę bardziej efektywnego wykorzystania potencjału tkwiącego w położeniu gminy, co będzie sprzyjać rozwojowi gospodarczemu i wpłynie pozytywnie na poprawę jakości życia mieszkańców.

15.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chełmek na lata 2016 – 2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, do stworzenia i realizacji którego Gminę zobowiązuje ustawa o pomocy społecznej w art. 17. Dokument ten określa cele z zakresu polityki społecznej, której zadaniem jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jak i niematerialnych wszystkich grup społecznych, przy szczególnym uwzględnieniu rodzin, które mimo zmian społecznych pozostają podstawową komórką budującą społeczeństwo.

SRPS i Program Rewitalizacji Gminy Chełmek korelują szczególnie w zakresie jednego z proponowanych w GPR kierunku działania, odnoszącego się do potrzeby zweryfikowania

metod i form udzielania wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także ich adekwatności do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

15.1.3. Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014 – 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014 – 2020 jest podstawowym dokumentem planistycznym lokalnego samorządu, w którym sformułowano wizję rozwoju powiatu, odnosząc się do specyfiki gmin wchodzących w jego skład i ukierunkowując na poziomie ogólnym politykę prorozwojową powiatu w obszarze społecznym i gospodarczym w granicach przyznanych ustawowo samorządowi powiatowemu kompetencji.

Chociaż Strategia Powiatu odnosi się do kwestii bardziej ogólnych ze względu na szersze pole odniesienia, to niektóre kwestie poruszane w GPR są zbieżne z problemami szerzej występującymi w regionie. Szczególna zbieżność widoczna jest w zakresie kierunków działań odnoszących się do kwestii wspierania przedsiębiorczości i rozwoju inicjatyw ukierunkowanych na tworzenie infrastruktury czasu wolnego w oparciu o zidentyfikowane potencjały powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów historycznych. Obydwa dokumenty zwracają również uwagę na wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CHEŁMEK NA LATA 2016 - 2022	KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ ORAZ WZMACNIANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ GOSPODARKI LOKALNEJ				FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I ZDROWE ŚRODOWISKO		
KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CHEŁMEK NA LATA 2016 - 2020	Wzmocnienie systemu edukacji, jako fundamentu dla kształtowania kapitału społecznego i ekonomicznego gminy;	Stworzenie warunków integracji i włączenia społecznego mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych;	Zweryfikowanie i poprawa skuteczności metod i systemu udzielania wsparcia osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji;	Utworzenie przestrzeni i oferty dla aktywizacji społecznej mieszkańców oraz współpracy i działań międzysektorowych.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na rzecz kreowania nowych miejsc pracy;	Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy	Usprawnienie systemu transportu zbiorowego i rozwój ścieżek pieszo rowerowych;	Dalsza identyfikacja i rozwój oferty gminy opartej o lokalne zasoby i dziedzictwo, mogące przyczynić się do rozwoju usług przemyślu czasu wolnego.	Poprawa estetyki i funkcjonalności infrastruktury gminy, jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, z uwzględnieniem uwarunkowań osób ze szczególnymi potrzebami;	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców	Podjęcie działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji oraz edukacja ekologiczna na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców.
STRATEGIA ROZWOJU GMINY CHEŁMEK N LATA 2014 - 2020											
Poprawa przestrzennych, gospodarczych, społecznych i kulturowych warunków dla rozwoju gminy Chełmek	X	X		X			X	X	X		
Zwiększenie efektywności energetyczne											X
Podniesienie komfortu życia mieszkańców	X		X			X					
Wysoka atrakcyjność inwestycyjna gminy					X		X				
Efektywne wykorzystanie zasobów przestrzennych, środowiskowych i przyrodniczych								X	X		
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY CHEŁMEK NA LATA 2016 - 2020											
Budowanie i wzmocnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności dotkniętej uzależnieniami lub przemocą			X								

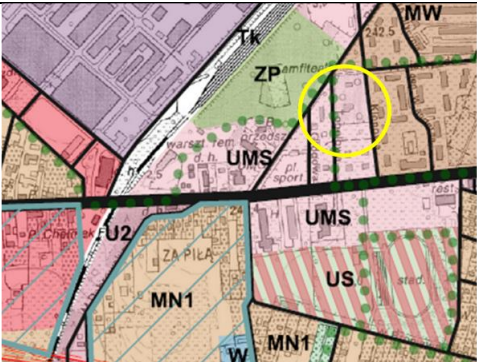
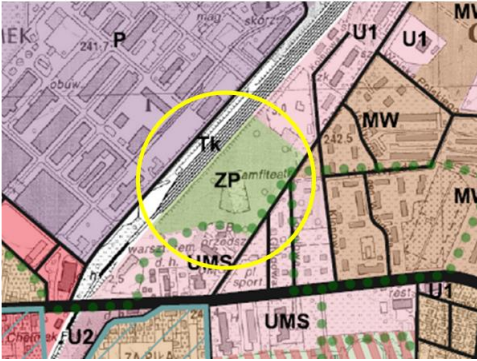

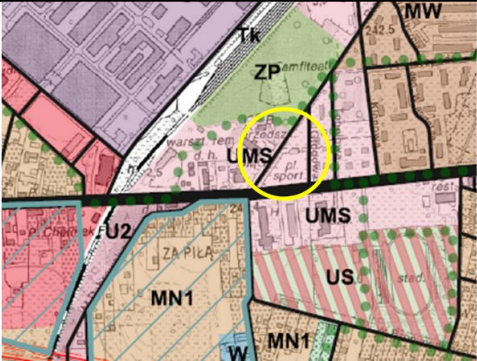
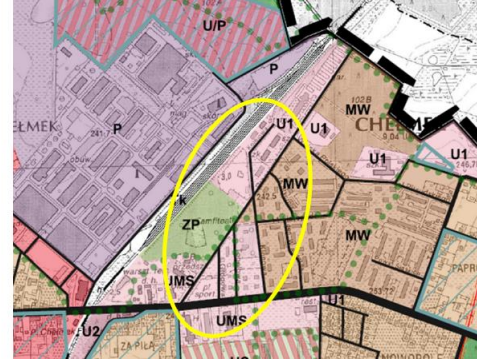
Wsparcie i pomoc dla osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem lub bezrobociem.			X								
Wsparcie i pomoc dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych lub niepełnosprawnych oraz rodzin wymienionych osób.			X								
Budowanie i utrwalanie partnerstw na rzecz rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej.		X	X								
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2014 - 2020											
Rozwój gospodarczy i wzrost poziomu zatrudnienia					X						
Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna						X				X	
Racjonalne użytkowanie zasobów i ochrona środowiska											X
Rozwój wszechstronnej oferty spędzania czasu wolnego na terenie powiatu oświęcimskiego		X						X			
Rozwój infrastruktury oraz spójnej oferty turystycznej								X			
Wykorzystanie oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego powiatu								X			
Efektywna pomoc społeczna			X								
Ochrona zdrowia, poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu oświęcimskiego											
Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego											
Nowoczesne zarządzanie publiczne			X	X							
Efektywna edukacja i wychowanie	X										
Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnosportowej		X						X			

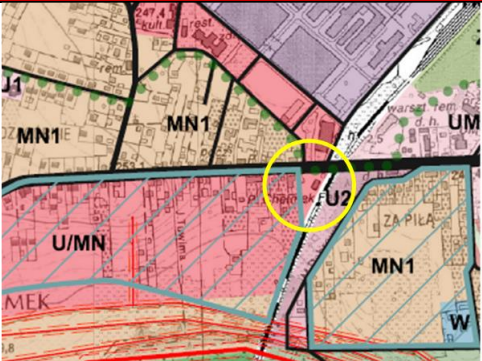
15.2 Analiza zgodności zamierzeń projektowych z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) / Studium Uwarunkowań

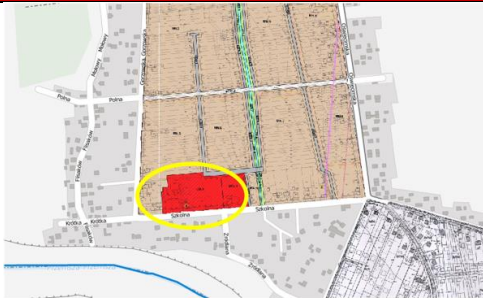
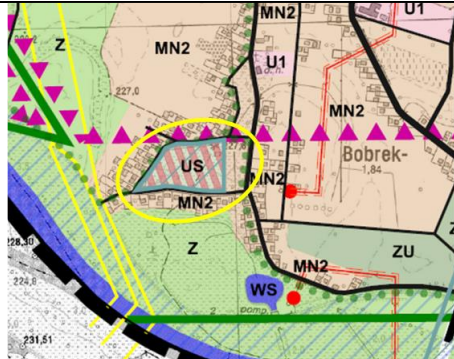
Poniżej zaprezentowano analizę planowanych przedsięwzięć i poszczególnych projektów/inwestycji składających się na nie, w celu weryfikacji poprawności przyjętych rozwiązań, mających na celu poprawę sytuacji na obszarach rewitalizowanych z *Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego*, a w przypadku ich braku ze *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*.

Lp.	Przedsięwzięcie/ Projekt	Lokalizacja	Rysunek UWARUNKOWAŃ	STUDIUM	Opis kierunku zagospodarowania w STUDIUM UWARUNKOWAŃ I/LUB MPZP	Konkluzja / uwagi
PP. 1	Chełmek – odNowa – Nowe przestrzenie aktywności i integracji społecznej w Chełmku, szczególnie dla seniorów, dzieci i rodzin z dziećmi					
1	Projekt: PRZESTRZEŃ SŁOWA I SPOTKANIA – SPOTKANIA W PRZESTRZENI SŁOWA- <i>Biblioteka i miejsce dla rodzin</i>	Chełmek, ul. Brzozowa 1, działki nr 3277/1, 3277/2			<p>7. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY CHEŁMEK</p> <p>7.1. Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej śródmiejskiej oznaczone symbolem UMS.</p> <p>1. Przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa, obiekty i lokale służące obsłudze kultury, turystyki i sportu, administracji, drobnego handlu, gastronomii, oraz usługi typu kancelarie, pracownie, gabinety, itp.</p> <p>2. Przeznaczenie uzupełniające – urzędzenia i obiekty towarzyszące funkcji podstawowej.</p> <p>6. POLITYKA KSZTAŁTOWANIA STRUKTUR PRZESTRZENNYCH</p> <p>6.1. Instrumentalizacja polityki w</p>	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

				zakresie utrzymania dotychczasowych tendencji koncentracji zabudowy. 1. .... W terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych, służących obsłudze ludności oraz obiektów działalności gospodarczej, pod warunkiem ograniczenia uciążliwości nie wykraczającej poza granicę działki.	
2	Projekt: Dom Seniora w Chełmku	Dom rencisty, ul. Topolowa 6 , Chełmek, nr działki 836/420		Funkcja: UMS – j.w.	Konkluzja : Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.
3	Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG Skwer dzieci i młodzieży	Chełmek, ul. Kolejowa, działka nr 836/243		7. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY CHEŁMEK 7.19. Tereny zieleni publicznej oznaczone symbolem ZP. 1. Przeznaczenie podstawowe – tereny zieleni publicznych parków oraz parków podworskich. 2. Przeznaczenie uzupełniające w odniesieniu do parków publicznych – urządzenia	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

4	<p>Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG <i>Kompleks sportowy</i></p>	<p>Chełmek, ul. Brzozowa 2, nr działek 836/117, 836/411</p>		<p>sportowe i rekreacyjne, obiekty małej architektury, infrastruktury i komunikacji.</p> <p>7. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY CHEŁMEK</p> <p>7.1. Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej śródmiejskiej oznaczone symbolem UMS.</p> <p>1. Przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa, obiekty i lokale służące obsłudze kultury, turystyki i sportu, administracji, drobnego handlu, gastronomii, oraz usługi typu kancelarie, pracownie, gabinety, itp.</p> <p>2. Przeznaczenie uzupełniające – urządzenia i obiekty towarzyszące funkcji podstawowej.</p>	<p>Konkluzja : Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.</p>
6	<p>Projekt: PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM – INTEGRACJI, REKREACJI I DOSTĘPU DO USŁUG <i>Przebudowa dróg</i></p>	<p>Ulice: Brzozowa, Kolejowa, Klonowa, Topolowa, Głogowa w Chełmku,</p>		<p>4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMOW KOMUNIKACJI 4.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny.</p> <p>Przewiduje się możliwość modernizacji i rozbudowy istniejącego układu komunikacji wewnętrznej w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejącego układu komunikacyjnego oraz budowę nowych odcinków dróg w nawiązaniu do powstających potrzeb, 	<p>Konkluzja : Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.</p>

PP. 2 PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGÓW W SYSTEMIE „PARKUJ I JEDŹ”					
7	<p>Przedsięwzięcie: PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP W CHEŁMKU WRAZ Z BUDOWĄ PARKINGÓW W SYSTEMIE „PARKUJ I JEDŹ”</p> <p><i>Stacja (muzealna) Fabryka</i></p> <p><i>Przystanek młodych</i></p>	<p>Dworzec Chełmek Fabryka Chełmek, ulica Piastowska, działka nr 2843/19</p>		<p>7. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY CHEŁMEK 7.5. Tereny usługowo-mieszkaniowe oznaczone symbolem U/MN.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeznaczenie podstawowe – tereny zabudowy usługowej oraz mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. 2. Przeznaczenie uzupełniające – funkcja usługowa jako towarzysząca zabudowie mieszkaniowej oraz jako funkcja samoistna; w tym rekreacja indywidualna, usługi publiczne, handel, gastronomia, rzemiosło, budynki gospodarcze, garaże, tereny ieleni towarzyszącej, urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji. <p>4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI 4.4. Zasady kształtowania systemu parkowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakłada się zapewnienie niezbędnych miejsc parkingowych w poszczególnych terenach przeznaczonych pod zabudowę – wynikającą z ich funkcji, • zakłada się realizację sieci niewielkich parkingów rozmieszczonych ekstensywnie w rejonach koncentracji usług, • dopuszcza się realizację miejsc 	<p>Konkluzja : Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.</p>

				postojowych w pasach drogowych ulic lokalnych, dojazdowych i wewnętrznych.	
PP.3 Potrzebna odnowa - Przestrzeń spotkania i rekreacji na obszarach wiejskich Gminy Chełmek					
8	Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W GORZOWIE	Gorzów, ul. Szkolna, działki 568/3, 568/5, 568/6, 568/11, 1763		j.w.	Konkluzja : Zamierzenie zgodne z ustaleniami Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.
9	Projekt: PRZESTRZEŃ SPOTKANIA I REKREACJI W BOBRKU	Bobrek, ul. Długa, Jarzębinowa, Akacyjowa, działka nr 362/13		7. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY CHEŁMEK 7.8. Tereny urządzeń sportu i rekreacji oznaczone symbolem US 1. Przeznaczenie podstawowe – urządzenia sportu i rekreacji o znaczeniu ogólnie gminnym, zawierające centrum sportowo-rekreacyjne z koncentracją wyspecjalizowanych funkcji w obiektach kubaturowych (hala sportowo-widowiskowa, pływalnia) wraz ze stadionem, boiskami do gier zespołowych. 2. Przeznaczenie uzupełniające – obiekty zaplecza socjalnego i urządzenia niezbędne do funkcjonowania przeznaczenia podstawowego (usługi, parkingi).	Konkluzja : Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

--	--	--	--	--	--

Przeprowadzona analiza zgodności zaplanowanych w GPR działań z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego i Studium Uwarunkowań wykazała, że wszystkie planowane przedsięwzięcia są zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chełmek oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości.

15.3 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach i planach przestrzennych

Poniżej przedstawiono wnioski z analizy dotyczącej konieczności dokonania niezbędnych zmian w zakresie uchwał czy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zmian.

LP.	Dokument / akt prawa	Czy zmiany są potrzebne i zakres zmian
1.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zmian MPZP	Nie wymaga zmian
2.	Zmiany niezbędne w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322	Nie dotyczy
3.	Uchwała o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji (wynika z art. 7 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji)	Uchwała podjęta w kontekście obowiązujących obszarów rewitalizacji, nie wymaga zmian.
4.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	Nie dotyczy
5.	Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF)	Po zatwierdzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym listy przedsięwzięć podstawowych niezbędnym będzie aktualizacja WPF, w zakresie wynikającym z budżetu przedsięwzięć podstawowych. Jako służących realizacji zadań własnych Gminy.

16. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rysunki:

Rysunek 1. Położenie gminy Chełmek na tle powiatu oświęcimskiego	11
Rysunek 2. Gmina Chełmek – koncepcja miasta fabrycznego i archiwalne zdjęcia domów pracowników	12
Rysunek 3. Gmina Chełmek – elementy zabudowy pofabrycznej.....	13
Rysunek 4. Tereny spełniające ustawowe kryterium obszaru zdegradowanego w granicach gminy Chełmek	29
Rysunek 5. Wielkość wskaźnika syntetycznego degradacji w obszarze gminy Chełmek – liczba czynników kryzysowych powyżej mediany.....	30
Rysunek 6. Obszary zdegradowane w gminie Chełmek	31
Rysunek 7. Obszar rewitalizacji w gminie Chełmek	33
Rysunek 8. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego.....	34
Rysunek 9. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w rejonach centrów.....	114
Rysunek 10. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w centrum – fragment „miasto”	115
Rysunek 11. Rozkład przestrzenny projektów i koncentracja działań w rejonach centrów – fragment „sołectwa”	116
Rysunek 13. Układ przestrzenny Chełmka.....	118

Tabele:

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dla jednostek grupy porównawczej – stan na 31.12.2014 r.....	14
Tabela 2. Analizowane wskaźniki cząstkowe.....	17
Tabela 3. Powierzchnia w hektarach oraz liczba mieszkańców podobszarów rewitalizacji w gminie Chełmek.....	34
Tabela 4. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji.....	35

17. ZAŁĄCZNIKI do GPR

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022

Dokument diagnozy potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia

Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chełmek na lata 2016-2022

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.

**DIAGNOZY SŁUŻĄCE WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI
PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHEŁMEK**

Chełmek / Kraków 2016 r.

**DIAGNOZY SŁUŻĄCE WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU
REWITALIZACJI
PROGRAM REWITALIZACJI **GMINY CHEŁMEK****

Opracowanie:

FRDL Małopolski Instytut Samorządu

Terytorialnego i Administracji

MISTiA NA SZLAKU

SPIS TREŚCI

I. METODOLOGIA PRAC NAD WYZNACZENIEM OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI.....	4
II. DIAGNOZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW I NEGATYWNYCH ZJAWISK W GMINIE CHEŁMEK	9
Charakterystyka gminy Chełmek.....	9
Demografia	10
Sytuacja społeczna gminy Chełmek.....	14
Stan lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości	30
Sfera przestrzenno-funkcjonalna oraz dostępność usług publicznych.....	33
Stan i jakość środowiska w gminie Chełmek	37
Sfera techniczna	40
III. WSKAŹNIK SYNTETYCZNY ORAZ ROZKŁAD PRZESTRZENNY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	44
IV. GRANICE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	46
V. GRANICE OBSZARU REWITALIZACJI.....	49
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	54

I. METODOLOGIA PRAC NAD WYZNACZENIEM OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W celu wyznaczenia na terenie gminy Chełmek obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji przeprowadzony został proces opracowania diagnozy społeczno-gospodarczej gminy. Obejmowała ona analizę danych pochodzących ze statystyki publicznej, a także sporządzenie analiz przestrzennych, obrazujących rozkład problemów (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych) i koncentracji zjawisk kryzysowych na terenie gminy Chełmek.

Dla precyzyjnego zobrazowania sytuacji gminy, zdecydowana większość danych zebranych w ramach diagnozy społeczno-gospodarczej w obszarach problemowych została poddana badaniu w dwóch płaszczyznach. Z jednej strony w układzie dynamicznym jako analiza podstawowych trendów rozwojowych. Z drugiej strony w układzie porównawczym – dane statystyczne gminy Chełmek zestawiono z wartościami średnimi dla: województwa małopolskiego i powiatu oświęcimskiego, a także z danymi 4 gmin, tworzących tzw. grupę porównawczą: Alwernia, Libiąż, Bukowno oraz Brzeszcze. Gminy dobrano tak, by ich główne charakterystyki były porównywalne z analogicznymi dla gminy Chełmek. Prawdopodobne jest, że typowe procesy rozwojowe w wybranych do porównania gminach przebiegają w zbliżonym kierunku, a mieszkańcy i władze jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład wskazanych obszarów stają przed podobnymi wyzwaniami. W diagnozie posłużono się możliwie najbardziej aktualnymi danymi statystyki publicznej. Prezentowane dane dotyczą okresu lat 2010-2014/2015 (w zależności od dostępności danych w momencie rozpoczęcia badania).

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane dla gminy Chełmek i grupy porównawczej.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dla jednostek grupy porównawczej – stan na 31.12.2014 r.

Nazwa gminy	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [km ²]	Dochody budżetu [zł]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]	Dochody na mieszkańca [zł]	Typ gminy
Alwernia	12 727	76	30 514 210,68 zł	167	2 397,60 zł	miejsko-wiejska
Libiąż	22 667	57	55 713 822,47 zł	398	2 457,93 zł	miejsko-wiejska
Bukowno	10 336	65	34 415 218,55 zł	159	3 329,65 zł	miejska
Brzeszcze	21 587	46	57 147 046,54 zł	469	2 647,29 zł	miejsko-wiejska
Chełmek	13 084	27	28 979 939,52 zł	485	2 214,91 zł	miejsko-wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizy bazujące na danych statystyki publicznej uzupełnione zostały poprzez sporządzenie analiz przestrzennych, obrazujących rozkład problemów (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych) i szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych.

Należy zaznaczyć, że analizy przestrzenne zjawisk kryzysowych opracowane zostały jedynie dla tych problemów i negatywnych aspektów funkcjonowania gminy Chełmek, dla których istniała możliwość zebrania danych na odpowiednim poziomie agregacji. Tym samym nie wszystkie zjawiska (społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne)

analizowane w diagnozie społeczno-gospodarczej dało się przenieść bezpośrednio na mapy przestrzenne. Analizy przestrzenne stanowią zatem pogłębienie pewnych obserwowalnych zjawisk kryzysowych.

Zgodnie z Ustawą o Rewitalizacji, wyznaczenie obszaru rewitalizacji powinno być przeprowadzone w dwóch krokach.

W pierwszym określone powinny zostać obszary zdegradowane, które stanowią „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W kolejnym kroku wyznacza się obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Należy podkreślić, że Ustawa o Rewitalizacji nie definiuje jednoznacznie pojęć „koncentracji” i „szczególnej koncentracji” negatywnych zjawisk. W związku z powyższym w przypadku pojęcia „koncentracji” (odnoszącego się do analizy wskaźników społecznych na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych), przyjęto, że koncentracja oznacza występowanie przynajmniej dwóch wskaźników o wartościach przekraczających wartość progową – medianę.

Zatem obszarem zdegradowanym, w myśl Ustawy o Rewitalizacji, będzie obszar na którym występują:

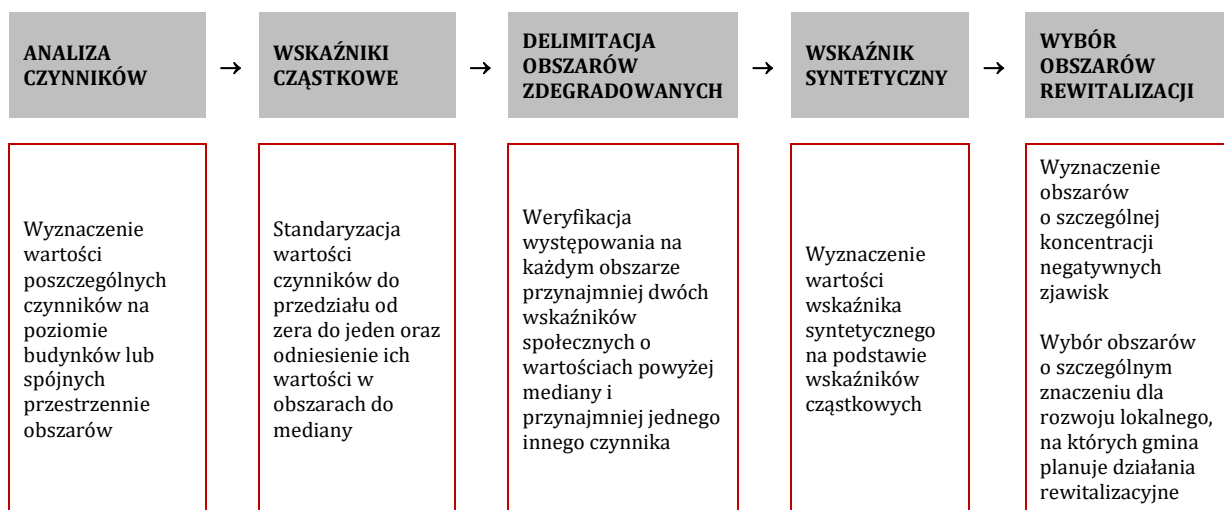
- przynajmniej dwa czynniki społeczne (odzwierciedlone za pomocą mierzalnych wskaźników), których wartości przekraczają medianę dla całej gminy, oraz:

- przynajmniej jeden czynnik (wskaźnik): gospodarczy lub środowiskowy lub przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny, którego wartość przekracza medianę dla całej gminy.

Równocześnie w Ustawie o Rewitalizacji brak jednoznacznej definicji „szczególnej koncentracji”. Jednakże Ustawodawca w Art. 10 pkt. 2 Ustawy zawarł zapis, iż: „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”. Zatem szczególna koncentracja, w myśl przesłanek wynikających z powyższego punktu, oznaczać może obszary gminy zawierające do 30% mieszkańców gminy i zajmujące do 20% powierzchni gminy, na których występuje największa liczba negatywnych zjawisk (wskaźników odzwierciedlających problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne). Mając równocześnie na uwadze definicję obszaru rewitalizacji, przewiduje się wykluczenie danego obszaru z procesu rewitalizacji (ze względu na brak szczególnego znaczenia dla rozwoju lokalnego lub brak przewidywanych działań rewitalizacyjnych) i zastąpienie go innym obszarem o ile:

- spełnia on kryteria „obszaru zdegradowanego”;
- ma on istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewidziane na nim są działania rewitalizacyjne;
- jego włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji przeprowadzono zgodnie z poniższym procesem:

Ocenę skali koncentracji problemów oparto w szczególności na dwóch wskaźnikach:

- „koncentracji negatywnych zjawisk”, którego celem jest weryfikacja, czy dany obszar spełnia kryteria „obszaru zdegradowanego”, określone w Ustawie o Rewitalizacji;
- syntetycznego wskaźnika szczególnej koncentracji, którego celem jest określenie rankingu obszarów pod kątem występowania największej liczby negatywnych zjawisk i ich klasyfikacji jako obszarów potencjalnie kwalifikowane do obszarów rewitalizacji.

Wyznaczenie powyższych wskaźników wymaga analizy rozmieszczenia przestrzennego zjawisk problemowych (tzw. „wskaźników cząstkowych”). W poniższej tabeli przedstawiono zakres analizowanych wskaźników cząstkowych (przypisanych do wszystkich grup wymienionych w ww. ustawie: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej).

Tabela 2. Analizowane wskaźniki cząstkowe

Grupa	Wskaźnik cząstkowy	Źródło danych
społeczne	Liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Chelмку
	Liczba osób zagrożonych problemami społecznymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chelмку
	Kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chelмку
	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania komunalnego	Urząd Miejski w Chelмку
	Zadłużenie mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania komunalnego	Urząd Miejski w Chelмку
	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań spółdzielczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania spółdzielczego	Urząd Miejski w Chelмку
	Zadłużenie mieszkań spółdzielczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca mieszkania spółdzielczego	Urząd Miejski w Chelмку
	Gęstość stowarzyzeń	Urząd Miejski w Chelмку
	Frekwencja wyborcza	Urząd Miejski w Chelмку
	Wyniki egzaminu gimnazjalnego	Urząd Miejski w Chelмку
gospodarcze	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu
	Liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	CEIDG (Urząd Miejski w Chelмку)
	Średnia odległość do przystanku	Urząd Miejski w Chelмку
przestrzenno-funkcjonalne	Średnia odległość do świetlicy / biblioteki	Urząd Miejski w Chelмку
	Średnia odległość do boiska sportowego	Urząd Miejski w Chelмку
	Średnia odległość do placu zabaw	Urząd Miejski w Chelмку
	Średnia odległość do parku / skweru	Urząd Miejski w Chelмку
środowiskowe	Średnia odległość do publicznej jednostki oświatowej (gimnazjum, szkoła podstawowe, przedszkole)	Urząd Miejski w Chelмку
	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M1	UMWM
techniczne	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M2	UMWM
	Procent mieszkańców posiadających przyłącza wody	Urząd Miejski w Chelмку
	Procent mieszkańców posiadających przyłącza kanalizacji	Urząd Miejski w Chelмку

Analiza rozmieszczenia negatywnych zjawisk i ocena skali ich koncentracji została wykonana dla całego miasta w podziale na siatkę 100x100m.

Dla każdego wskaźnika cząstkowego wyznaczono medianę wartości (z wyłączeniem obszarów niezamieszkałych). Następnie dla każdego podobszaru wyznaczono wskaźnik „koncentracji negatywnych zjawisk”, tj. zweryfikowano czy dany obszar spełnia kryteria „obszaru zdegradowanego”, określone w Ustawie o Rewitalizacji.

W celu wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk obliczono syntetyczny wskaźnik szczególnej koncentracji, odzwierciedlający liczbę negatywnych czynników (wskaźników cząstkowych), których wartość na danym obszarze przekracza medianę dla gminy. Zgodnie z zapisami Ustawy o Rewitalizacji, wskaźnik ten został wyznaczony tylko dla obszarów zdegradowanych.

Następnie wszystkie obszary o wymiarach 100x100m uszeregowano od największej do najmniejszej liczby wskaźników przekraczających medianę dla gminy i wybrano te obszary, które charakteryzują się największą liczbą tych wskaźników i nie przekraczają 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy. Wyselekcjonowane obszary stanowią wstępną grupę obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk.

W kolejnym kroku wstępna lista obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk została zweryfikowana pod kątem tego czy:

- obszar ma szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewiduje się na nim realizację działań rewitalizacyjnych.

Obszary, które nie spełniały powyższych założeń zostały wykluczone z grupy obszarów rewitalizacji i zastępowane kolejnymi o najwyższej liczbie wskaźników negatywnych, o ile spełniały one powyższe założenia i nie powodowały przekroczenia ograniczenia 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy w obszarach rewitalizacji.

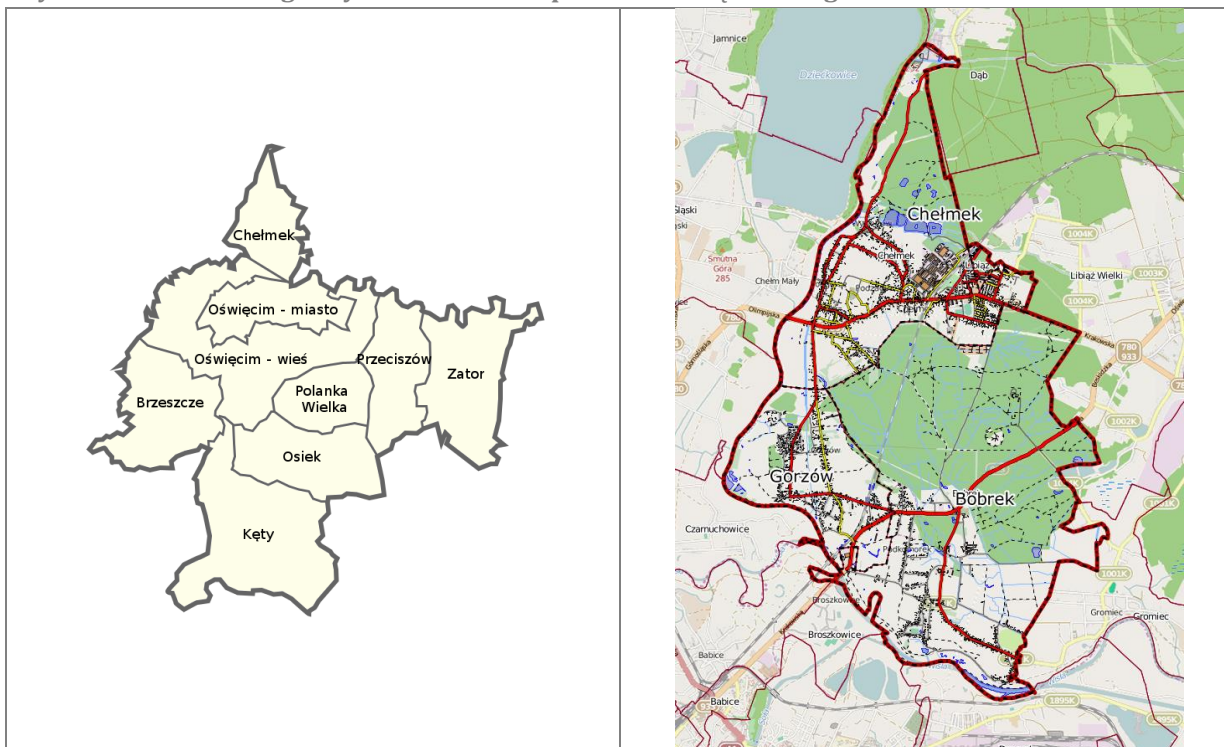
II. DIAGNOZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW I NEGATYWNYCH ZJAWISK W GMINIE CHEŁMEK

Charakterystyka gminy Chełmek

Gmina Chełmek jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie małopolskim, w północnej części powiatu oświęcimskiego. Gmina graniczy od południa z miastem i gminą wiejską Oświęcim (powiat oświęcimski), od wschodu z miastem i gminą Libiąż (powiat chrzanowski), od zachodu z miastami: Imielin i Bieruń oraz gminą Chełm Śląski (powiat tyski), zaś od północnego wschodu z miastem Jaworzno (powiat grodzki).

Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 780 (Kraków – Chełm Śląski) oraz droga wojewódzka nr 933 (Chrzanów – Libiąż – Oświęcim). Na dostępność komunikacyjną gminy Chełmek wpływa również biegnąca tędy linia kolejowa (Trzebinia-Oświęcim) oraz strategiczne położenie w pobliżu dużych ośrodków miejskich tj. Katowic (odległych o ok. 30 km), Krakowa (odległego o ok. 40–50 km) oraz Bielska Białej (odległej odległa o ok. 30–40 km).

Rysunek 1 Położenie gminy Chełmek na tle powiatu oświęcimskiego

Źródło: Urząd Miejski w Chełmku

Na gminę składa się miasto Chełmek (zajmujące 30,4% gminy) oraz sołectwa Bobrek (55,0%) i Gorzów (14,6%), tworzące część wiejską gminy. W obecnym kształcie gmina Chełmek funkcjonuje od 1973 roku, kiedy powołana została poprzez utworzenie wspólnego urzędu dla miasta Chełmek i gromady Bobrek. Prawa miejskie, miasto otrzymało w 1969 roku. Zachodnią i południową część gminy zajmują tereny rolnicze – są to obszary zlokalizowane wzdłuż rzeki Przemszy oraz nad rzeką Wisłą. Na terenach północy i północnego-wschodu znajdują się obszerne tereny leśne.

Najstarsze obiekty zabytkowe na terenie gminy występują w Bobrku i są związane z rozległym założeniem pałacowo-parkowym, powstałym w miejscu dawnego zamku obronnego. Najstarszą część Chełmka stanowi Podzagórze, wieś rozwinięta u południowych i południowo-zachodnich

zboczy Wzgórza Skała, wzdłuż drogi prowadzącej z Krakowa na Śląsk, mieszczące relikty drewnianego budownictwa, typowego dla wsi nadwiślańskich.

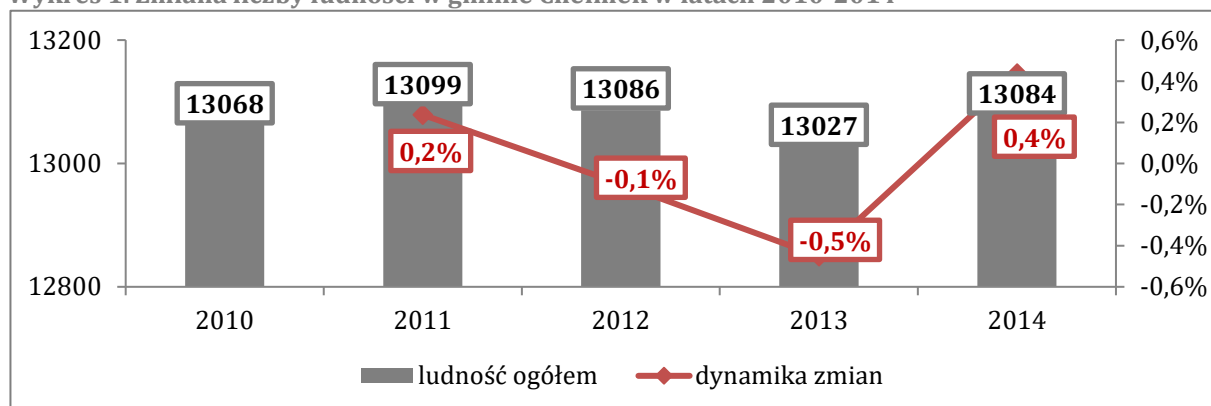
Gmina Chełmek jest obecnie prężnym ośrodkiem gospodarczym, na jej terenie zarejestrowanych jest 1031 podmiotów gospodarczych. Są to firmy działające głównie w branży handlu hurtowego i detalicznego, budownictwa oraz przetwórstwa przemysłowego. Przemysł zlokalizowany jest zwłaszcza w Miejskiej Strefie Aktywności Gospodarczej.

Gmina Chełmek posiada wieloletnią tradycję przemysłu obuwniczego, związaną z działalnością rodziny Bata. W 1931 roku, Tomasz Bata wybudował fabrykę obuwia wraz z osiedlem dla jej pracowników. Fabryka ta stworzyła szansę rozwoju dla całej okolicy i jej mieszkańców. Fabryka przyczyniła się do burzliwego rozwoju budownictwa i innych dziedzin gospodarki. W czasie II wojny światowej Chełmek został wcielony do III Rzeszy, a po wyzwoleniu Polska Spółka Obuwia "Bata" S.A. została upaństwowiona.

Demografia

Według danych BDL GUS, liczba ludności gminy Chełmek na koniec 2014 roku wynosiła 13 084 osób, co stanowiło 8,4% wszystkich mieszkańców powiatu oświęcimskiego. W latach 2011 do 2013 obserwowalny był stopniowy spadek liczby mieszkańców, po którym, na przełomie 2013 i 2014 roku nastąpił jej wzrost (dynamika w stosunku do roku poprzedniego 0,4%). Wzrost liczby mieszkańców w ostatnim roku analizy przełożył się na pozytywną dynamikę zmian w latach 2010-2014, która wynosiła 0,12% - wzrost o 16 mieszkańców.

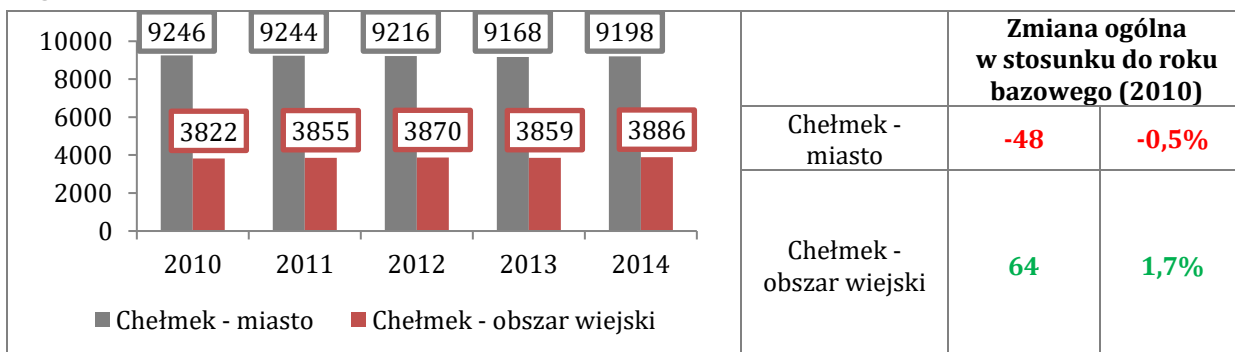
Wykres 1. Zmiana liczby ludności w gminie Chełmek w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dostrzegalny w całej gminie, ubytek ludności generowany jest postępującym odpływem ludności z terenu miasta Chełmek. Obszary wiejskie gminy Chełmek cechują się bowiem, niewielką, aczkolwiek dodatnią dynamiką zmian liczby mieszkańców (wzrost o 1,7%). Według danych BDL GUS, na koniec 2014 roku miasto Chełmek zamieszkiwało 9 198 osób, natomiast w sołectwach gminy mieszkało łącznie 3 886 osób.

Wykres 2. Zmiana liczby ludności w mieście i na obszarze wiejskim gminy Chełmek w latach 2010-2014

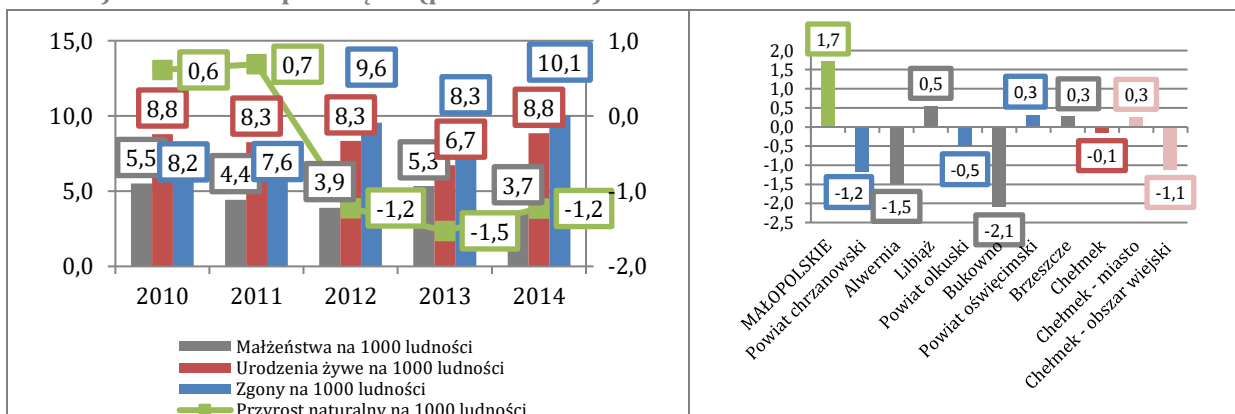

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W celu pogłębienia wiedzy o przyczynach spadku liczby ludności analizie poddano kształtowanie się wskaźników przyrostu naturalnego oraz migracji.

W ostatnich trzech latach analizy (2012-2014) przyrost naturalny odznaczał się wartościami ujemnymi, co oznacza, że liczba urodzeń na terenie gminy Chełmek była niższa od liczby zgonów. Ponadto w latach 2011-2013 zaobserwować można narastającą dynamikę spadku przyrostu naturalnego, którego wskaźnik na koniec 2013 r. wynosił -1,5 ‰, by w 2014 roku powrócić do stanu z 2012 roku.

Wykres 3. Przyrost naturalny w gminie Chełmek w latach 2010-2014 - dynamika zmian (lewa strona) oraz wartość przeciętna (prawa strona)

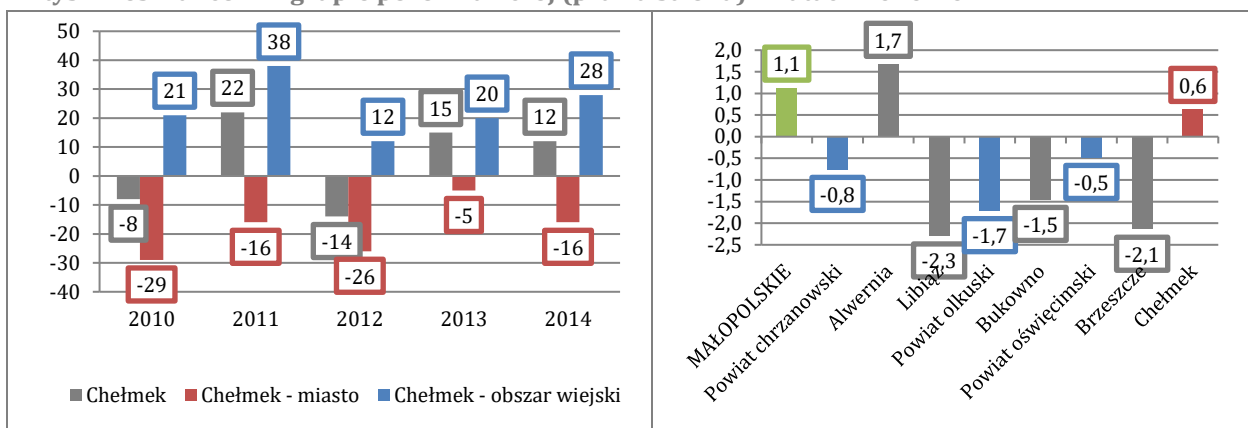

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wskaźniki przyrostu naturalnego w gminie Chełmek są jednymi z mniej korzystniejszych w całej grupie porównawczej – średni przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców z lat 2010-2014 w gminie Chełmek (-0,1‰) był niższy niż średnia dla województwa małopolskiego (1,7‰) oraz średnia dla powiatu oświęcimskiego (0,3‰). Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w przypadku gmin: Alwernia (-1,5‰) oraz Bukowno (-2,1‰).

Jednocześnie w analizowanym okresie w gminie Chełmek obserwowalne jest dodatnie średnie saldo migracji na 1 tys. mieszkańców (0,6‰) – wskaźnik ten jest lepszy od średniej dla powiatu oświęcimskiego (-0,5‰) oraz większości jednostek grupy porównawczej. Wyższą przeciętną wartość przyrostu naturalnego odnotowano jedynie w gminie Alwernia (1,7‰).

Wykres 4. Saldo migracji ogółem w gminie Chełmek (lewa strona) oraz średnie saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w grupie porównawczej (prawa strona) w latach 2010-2014

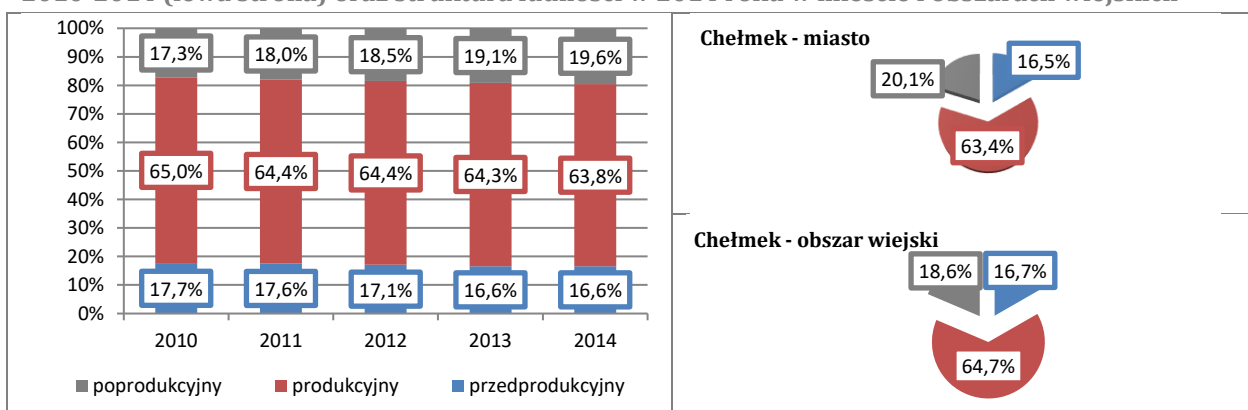

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Obserwowalne jest ponadto silne zróżnicowanie wewnętrzne procesów migracyjnych w gminie Chełmek. W całym okresie analizy dostrzegalne jest ujemne saldo migracji ogółem w mieście Chełmek, któremu jednakże towarzyszy dodatnie saldo migracji ogółem na obszarach wiejskich gminy. Obserwowalne od 2013 roku dodatnie saldo migracji na terenie całej gminy Chełmek może wskazywać na zwiększającą się atrakcyjność osadniczą sołectw oraz postępujący proces suburbanizacji, czyli wyludniania się centrów miast na rzecz zmiany miejsca zamieszkania na tereny podmiejskie.

Choć wzrost liczby ludności co do zasady przekłada się korzystnie na możliwości rozwojowe jednostki samorządu terytorialnego, dokładne określenie kierunków i siły wpływu tego czynnika wymaga pogłębienia analizy o zmiany struktury ludności. W tym celu przedstawiono strukturę i dynamikę zmian liczby ludności w podziale na funkcjonalne grupy wieku, tj. ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Wykres 5. Zmiany liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Chełmek w latach 2010-2014 (lewa strona) oraz struktura ludności w 2014 roku w mieście i obszarach wiejskich

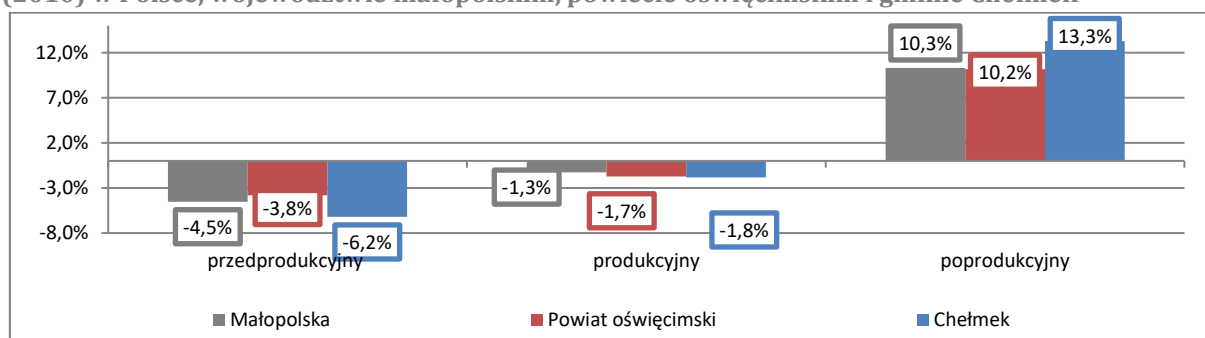
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Z analizy wynika, iż na terenie gminy Chełmek obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa - spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. W 2014 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) stanowiły 16,6% ogółu ludności, podczas gdy w 2010 roku było to 17,7%. Podobnie obserwowalny jest spadek odsetka osób w wieku produkcyjnym - z 65,0% w

2010 roku do 63,8% w 2014 roku. Natomiast udział w strukturze ludnościowej gminy osób w wieku poprodukcyjnym (59+/64+) w 2014 roku wyniósł 19,6 % populacji gminy, podczas gdy w roku bazowym było to 17,3%.

Tendencje te są właściwe zarówno dla miasta Chełmek, jak i obszarów wiejskich gminy, gdzie także obserwowalny jest spadek odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym na rzecz ludności w wieku poprodukcyjnym. Zmiany w strukturze ludności stanowią wyzwanie dla nowej polityki rozwoju, w szczególności w zakresie wzmocnienia atrakcyjności osadniczej i dostosowywania systemu świadczenia usług publicznych - głównie w obszarze polityki społecznej i edukacji.

Wykres 6. Zmiana liczby ludności wg ekonomicznych grup wieku w stosunku do roku bazowego (2010) w Polsce, województwie małopolskim, powiecie oświęcimskim i gminie Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

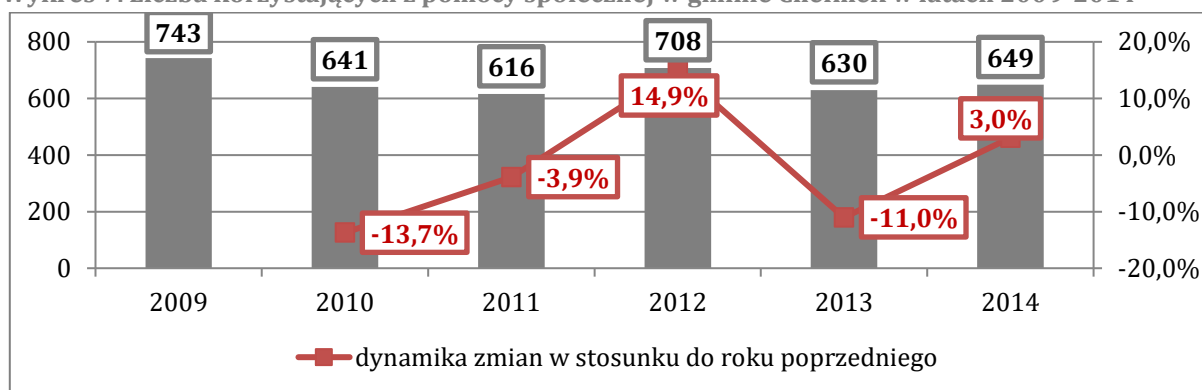
Aby dokładniej zobrazować skalę opisywanego zjawiska, przedstawiono także dynamikę opisywanych zmian w porównaniu do całego kraju, województwa małopolskiego i powiatu oświęcimskiego. Przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym, dla przedziału 2010-2014, wyniósł w gminie Chełmek 13,3%, co było wynikiem niższym niż średnia krajowa (15,7%), ale wyższym niż średnia dla województwa małopolskiego (10,3%) oraz powiatu oświęcimskiego (10,2%). Prognozuje się, że do roku 2030 liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w województwie małopolskim wzrośnie o kolejne 20%.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> - Postępujący proces starzenia się społeczeństwa stanowiący wyzwanie dla systemu świadczenia usług publicznych w gminie. - Wyludnianie się miasta Chełmek. - Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rosnąca liczba mieszkańców na terenach wiejskich - rosnąca atrakcyjność osadnicza. - Dodatnie saldo migracji na terenach wiejskich, stwarzające możliwości rozwojowe dla gminy.

Sytuacja społeczna gminy Chełmek

Zgodnie z danymi Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych, w 2014 roku ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Chełmek korzystało łącznie 649 osób – o 12,7% mniej niż w 2009 roku (94 osoby). Znacząca zmiana w liczbie beneficjentów pomocy społecznej nastąpiła w 2012 roku, gdy liczba osób objętych wsparciem GOPS wzrosła z 616 osób do 708 osób (wzrost o 14,9%), by w kolejnym roku spaść do 630 osób (spadek o 11,0%). Najprawdopodobniej jest to konsekwencja rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, które zmieniło wysokości kwot kryteriów dochodowych.

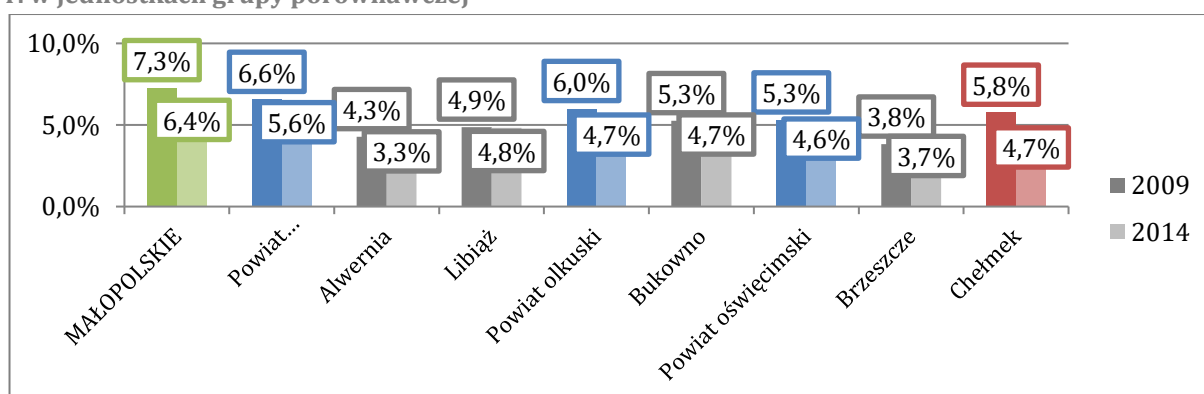
Wykres 7. Liczba korzystających z pomocy społecznej w gminie Chełmek w latach 2009-2014

Źródło: Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych, dane MPiPS

Odsetek osób objętych pomocą społeczną w liczbie ludności ogółem w gminie Chełmek w 2014 rok równy był 4,7%. Jest to odsetek niższy od średniej dla Polski (8,0%) oraz województwa małopolskiego (6,4%) i bardzo zbliżony do większości gmin w grupie porównawczej. Niższy odsetek osób objętych pomocą społeczną odnotowano jedynie w gminach: Alwernia (3,3%) oraz Brzeszcze (3,7%).

Wykres 8. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2009 i 2014 r. w jednostkach grupy porównawczej

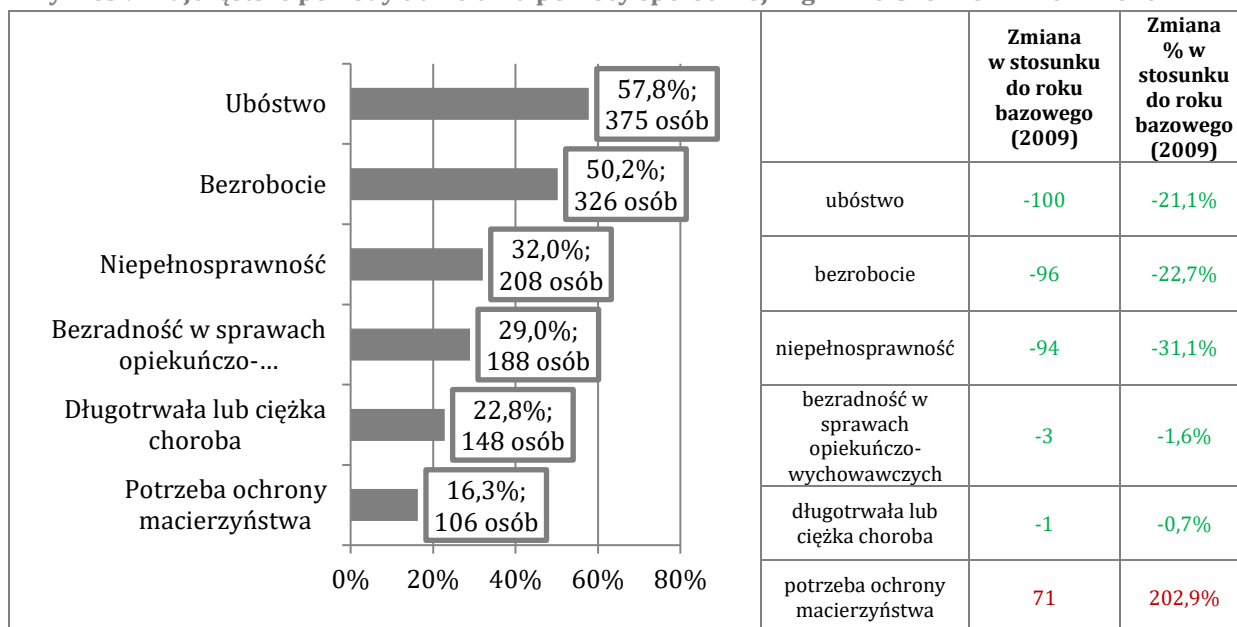

Źródło: Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych, dane MPiPS

Według danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w 2014 roku w gminie Chełmek były: ubóstwo (57,8% wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej), oraz bezrobocie (50,2% odbiorców pomocy społecznej). Do głównych powodów udzielania pomocy społecznej na terenie gminy zaliczyć należy ponadto: niepełnosprawność (32,0%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

i prowadzenia gospodarstwa domowego (29,0%), a także długotrwałą lub ciężką chorobę (22,8%) oraz potrzebę ochrony macierzyństwa (16,3%).

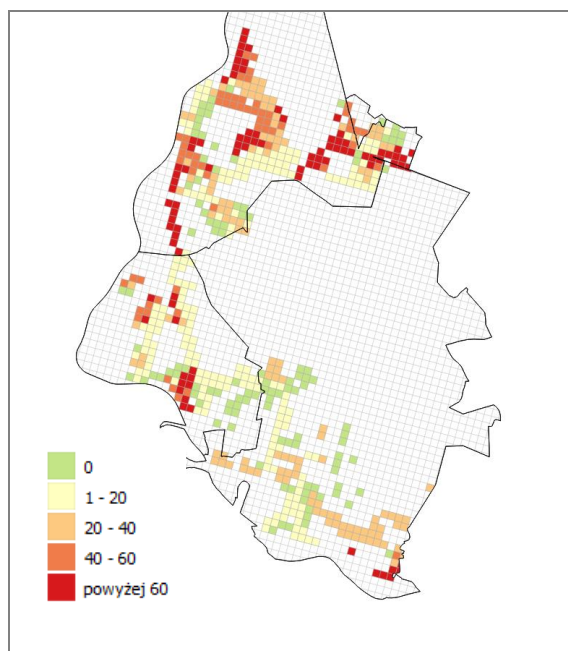
Wykres 9. Najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej w gminie Chełmek w 2014 roku

Źródło: Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych, dane MPiPS

Należy jednakże podkreślić, że w większości przypadków obserwowalny jest spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. Jedynym wyjątkiem jest rosnąca dynamicznie skala pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa (wzrost o 202,9% w stosunku do roku bazowego, tj. 71 osób).

Wykres 10. Liczba osób zagrożonych problemami społecznymi na 1 tys. mieszkańców gminy Chełmek

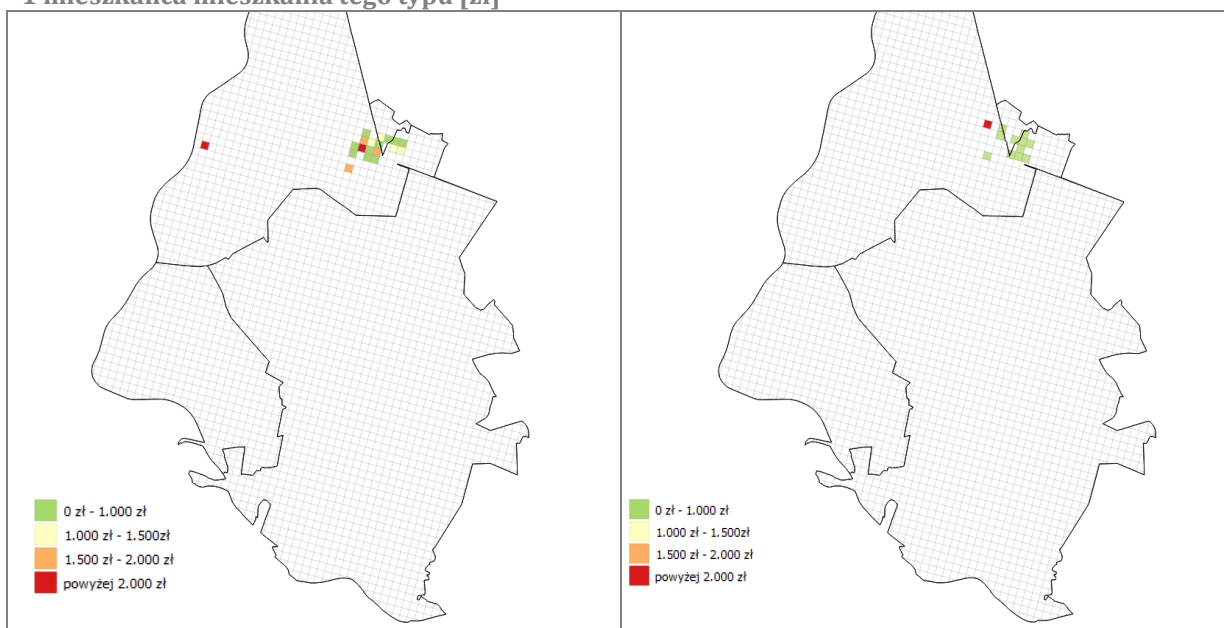
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Przestrzenny wskaźnik zagrożenia problemami społecznymi wyrażony został liczbą osób w rodzinach, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej ze względu na problemy: ubóstwa, niepełnosprawności, wielodzietności, alkoholizmu lub w których występowała przemoc w rodzinie i wydano tzw. Niebieską Kartę. Na terenie miasta Chełmek wyraźnie widać silną koncentrację czynników mogących generować istotne problemy społeczne zarówno na terenie Osiedla „Nowe Miasto” (w szczególności dzielnice „Paprotnik” i „Stara Kolonia”) oraz Osiedla „Stare Miasto” (w szczególności „Młyny” i „Podzagórze”). Z kolei na obszarze wiejskim gminy Chełmek, największe wartości wskaźnika zagrożenia problemami społecznymi odnotowano:

- w sołectwie Gorzów w okolicy remizy OSP oraz na południu (w rejonie przysiółków Babin, Źródło i Nowa Wieś),
- na południu sołectwa Bobrek (tzw. „Bobrek Dolny”).

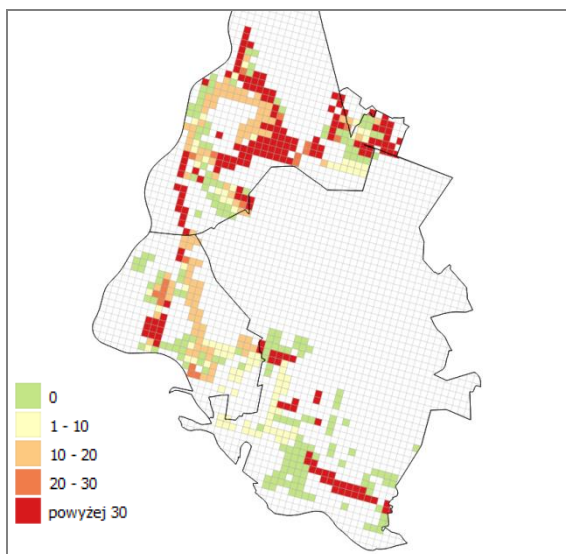
Wykres 11 Zadłużenie mieszkań komunalnych (lewa strona) i spółdzielczych (prawa strona) na 1 mieszkańca mieszkania tego typu [zł]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Korelacja danych przestrzennych z wynikami analizy zagrożenia problemami społecznymi wykazuje, że wyższe wartości tego wskaźnika na terenie miasta Chełmek odnotowano w obszarach, w których zlokalizowane są budynki komunalne, w tym m.in. budynki pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, np. zakładów opieki zdrowotnej czy ośrodków pomocy społecznej. Co do zasady, mogą to być obszary, w których degradacji ulegają nie tylko relacje społeczne, ale także na których obniżona jakość i komfort życia może wynikać z niskiego poziomu zasobności materialnej, przejawiającej się m.in. zadłużeniem gospodarstw domowych.

Wykres 12. Liczba przestępstw i wykroczeń na 1 tys. mieszkańców na terenie gminy Chełmek

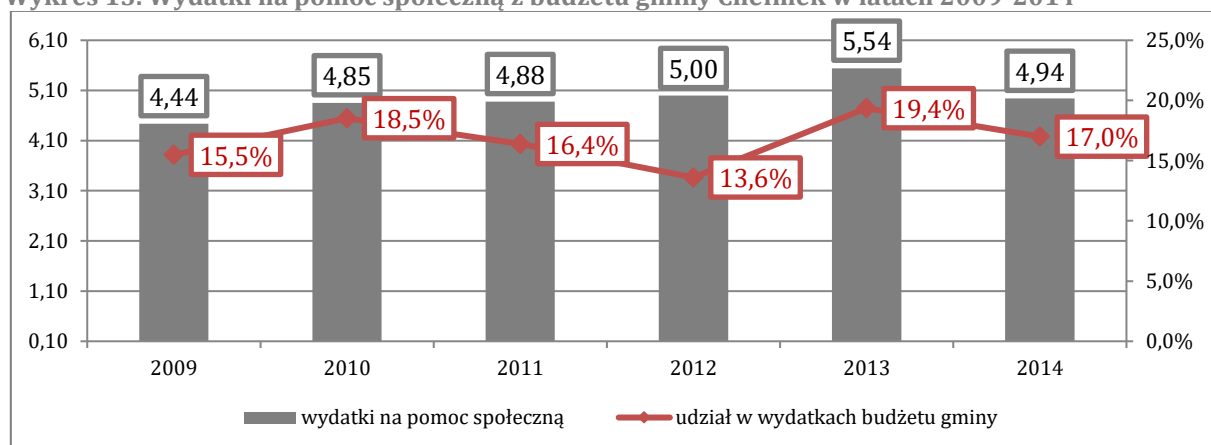

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Należy jednakże podkreślić, że skala zadłużenia w mieście Chełmek, na tle innych gmin województwa małopolskiego, jest stosunkowo niska – największy poziom zadłużenia sięga zaledwie nieco powyżej 2 tys. złotych na 1 mieszkańca. Podobnie niski poziom zadłużenia obserwowalny jest w mieszkaniach spółdzielczych. Pozytywna wartość wskaźnika cząstkowego dotyczącego zadłużenia wynika przede wszystkim z polityki prowadzonej przez władze gminy Chełmek odnośnie sprzedaży mieszkań komunalnych i przekonania, że wspólnoty komunalne efektywniej dbają o nabytą własność.

Istotnym wskaźnikiem warunkującym jakość życia lokalnej społeczności jest także liczba przestępstw i wykroczeń. Przekłada się ona bowiem na poczucie bezpieczeństwa, które z jednej strony może powodować poczucie dyskomfortu psychicznego mieszkańców, a z drugiej strony może prowadzić do dezintegracji społeczności lokalnych, powodując rezygnację z przebywania w przestrzeniach publicznych. Przestrzenny rozkład przestępstw i wykroczeń na 1 tys. mieszkańców w gminie Chełmek obejmuje także przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym, co sprawia, że najwyższe wartości tego wskaźnika koncentrują się wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy. I tak, największa koncentracja przestępstw i wykroczeń na terenie miasta Chełmek odnotowana została w ciągu drogi wojewódzkiej nr 780 (Kraków-Chełm Śląski). Tendencja ta zachowana została także na terenach wiejskich, gdzie wysoka liczba przestępstw i wykroczeń odnotowana została w rejonie drogi wojewódzkiej nr 933 (Chrzanów-Rzuchów).

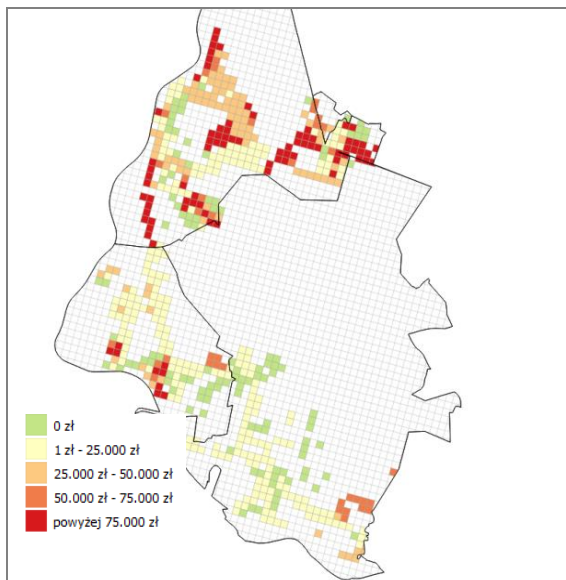
Wykres 13. Wydatki na pomoc społeczną z budżetu gminy Chełmek w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2014 roku w gminie Chełmek na pomoc społeczną wydano 4,94 mln złotych z budżetu, co stanowiło 17,0% ogółu wydatków gminy w tym roku. W stosunku do roku 2013 odnotowano

Wykres 14. Kwota świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

współpracy i kooperacji, a także angażowania się w sprawy społeczności lokalnej. Istotną składową kapitału społecznego jest zaufanie, wyrażane zarówno w wymiarze między ludzkim, jak i w relacji mieszkańców do instytucji i organów administracji publicznej.

Ważnym elementem budowania kapitału społecznego jest edukacja. Analizie poddano zarówno poziom objęcia młodych mieszkańców gminy systemem edukacji jak i wyniki osiągnięte przez uczniów w ramach nauki szkolnej.

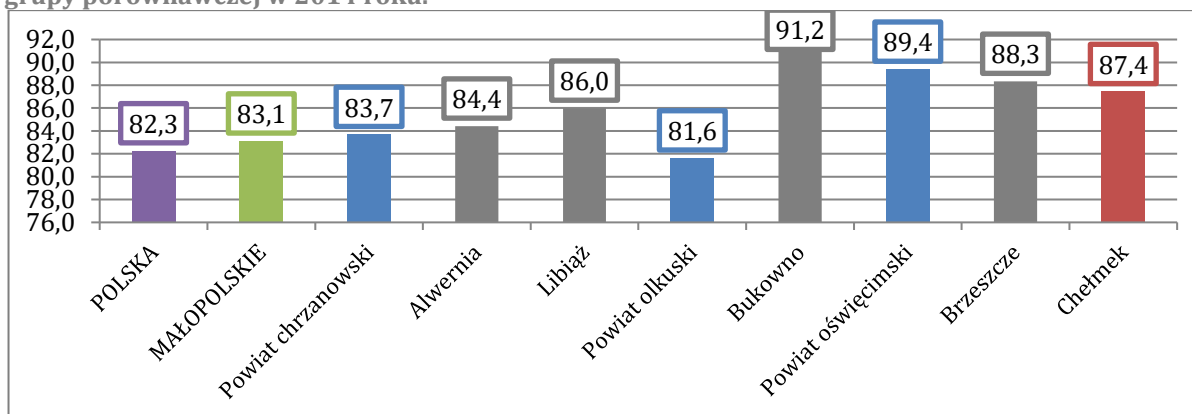
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Chełmek w 2014 roku wynosił 87,4%, podczas gdy średnia dla powiatu oświęcimskiego była równa 89,4%, a dla województwa małopolskiego 83,1%. Jest to wynik korzystniejszy od wskaźników notowanych w większości gmin grupy porównawczej. Zaznaczyć należy także pozytywny trend w przypadku gminy Chełmek – od 2009 roku odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym systematycznie wrasta. Potrzeby w tym zakresie są jednak nadal aktualne. Zalecane jest stałe monitorowanie i prognozowanie wskaźników demograficznych oraz zapotrzebowania mieszkańców gminy na tego typu usługi.

spadek wydatków na pomoc społeczną o 600 tys. zł. Mniejszy udział wydatków w tym obszarze wiąże się ze zmniejszeniem liczby beneficjentów pomocy społecznej, co może świadczyć o sukcesach prowadzonych działań, jednak przede wszystkim wynika ze zmian wprowadzanych przez legislację państwową.

Rozkład przestrzenny świadczeń pomocy społecznej wykazuje, że największa koncentracja świadczeń skierowana jest na tereny miasta Chełmek (szczególnie w rejon Osiedla Nowe Miasto). Wysoką skalę wydatków na 1 mieszkańca odnotowano także w południowej części sołectwa Gorzów.

Jednym z niezwykle istotnych elementów poddanych analizie w ramach sfery społecznej w gminie Chełmek jest poziom kapitału społecznego. Kapitał społeczny określa zdolność mieszkańców do działania wspólnotowego,

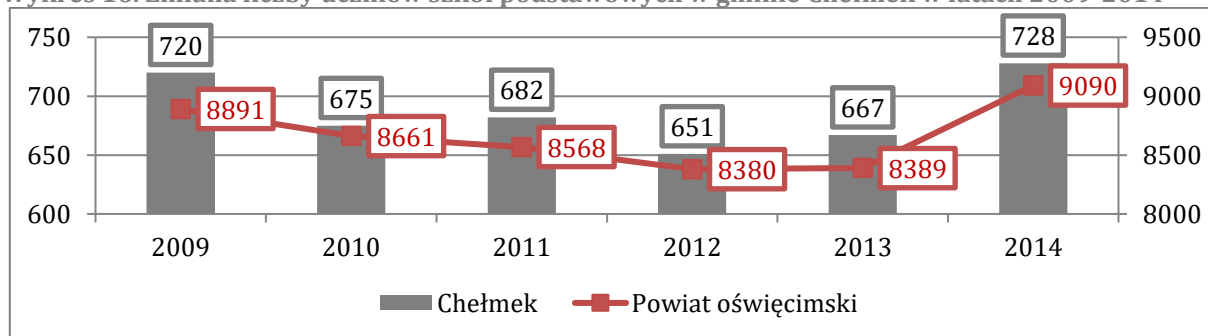
Wykres 15. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie gminy Chełmek funkcjonują cztery zespoły szkół, w skład których wchodzi przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne. Dwa z nich usytuowane są na obszarze wiejskim gminy, po jednym w każdym sołectwie. Według danych BDL GUS, w 2014 roku do szkół podstawowych uczęszczało 728 uczniów, z czego 500 dzieci to uczniowie szkół w mieście Chełmek. W 2013 roku, w stosunku do roku bazowego (2009), obserwowalny był niewielki spadek ogólnej liczby uczniów, wynoszący około 7,4 (-53 osoby). Niemniej jednak 2014 rok był pierwszym rokiem, w którym odnotowano wzrost liczby uczniów w stosunku do roku bazowego, co może wynikać ze zmian w systemie edukacji – 2014 rok był pierwszym, w którym do szkół podstawowych skierowane zostały dzieci w wieku 6 lat.

Wykres 16. Zmiana liczby uczniów szkół podstawowych w gminie Chełmek w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tendencja wzrostowa z lat 2009-2014 dotyczy przede wszystkim uczniów szkół podstawowych z obszarów wiejskich gminy Chełmek. Na terenie miasta, w stosunku do roku bazowego (2009), odnotowano spadek dzieci uczących się o 13 osób (-2,5%). W jednej klasie szkoły podstawowej w gminie Chełmek w 2014 roku uczyło się średnio 20 uczniów.

Tabela 3. Średni wynik ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej w gminie Chełmek i w powiecie oświęcimskim w 2010 i 2015 roku

Sprawdzian po VI klasie szkoły podstawowej		
	Średni wynik w 2010 roku	Średni wynik w 2015 roku
Małopolskie	64,0%	69,5%
Powiat oświęcimski	63,5%	70,3%
Chełmek	59,8%	65,3%

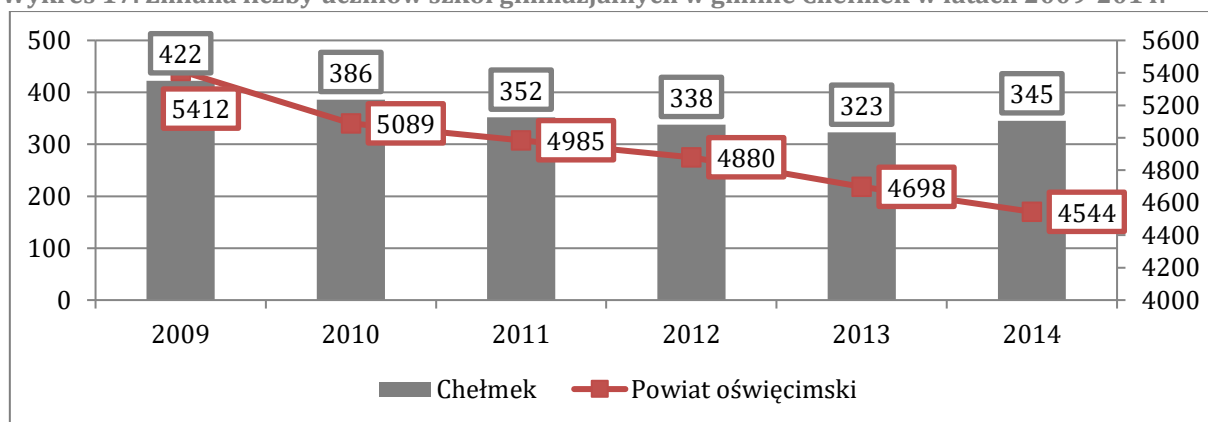
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Krakowie

(243 osoby; 70,4%) uczyła się w szkołach z obszaru miasta Chełmek. W stosunku do roku bazowego (2009) liczba gimnazjalistów z terenu gminy spadła o 18,2% (77 osób).

W 2015 roku w gminie Chełmek średni wynik sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej wynosił 65,3%, co było wartością niższą zarówno od średniej dla regionu, jak i średniej dla powiatu oświęcimskiego. Niemniej jednak, w stosunku do roku bazowego (2010) – obserwowalna jest poprawa wyników uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Chełmek.

W 2014 roku do szkół gimnazjalnych na terenie gminy Chełmek uczęszczało 345 uczniów, z czego zdecydowana większość

Wykres 17. Zmiana liczby uczniów szkół gimnazjalnych w gminie Chełmek w latach 2009-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Negatywna tendencja w tym obszarze jest szczególnie widoczna w gimnazjach z obszarów wiejskich gminy Chełmek, gdzie dynamika zmian w stosunku do 2009 roku wynosiła -23,3% (- 31 osób).

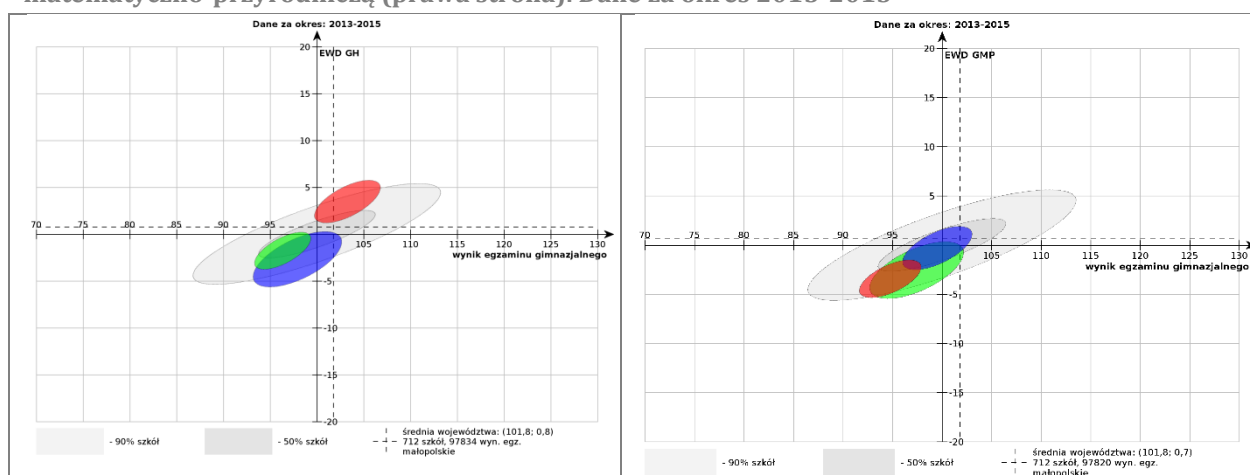
Tabela 4. Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w gminie Chełmek i w powiecie oświęcimskim w 2010 i 2015 roku

	Egzamin gimnazjalny 2010 r.		Egzamin gimnazjalny 2015 r.	
	część humanistyczna (średni wynik)	część matematyczno-przyrodnicza (średni wynik)	część humanistyczna (średni wynik)	część matematyczno-przyrodnicza (średni wynik)
Małopolskie	63,4%	50,2%	64,5%	51,5%
Powiat oświęcimski	66,7%	50,7%	64,5%	51,0%
Chełmek	69,8%	49,4%	59,5%	43,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Krakowie

Podobnie jak w przypadku wyników z egzaminu po szkole podstawowej, wyniki z egzaminu gimnazjalnego w gminie Chełmek są niższe do średniej dla powiatu oświęcimskiego i województwa małopolskiego. W korelacji ze wskaźnikiem edukacyjnej wartości dodanej (EWD), będącej statystycznym wyznacznikiem postępu poczynionego przez uczniów podczas nauki w danej szkole i pokazującej wkład szkoły w wyniki nauczania, stwierdzić można, że relatywnie niskie wyniki w szkołach gimnazjalnych wynikać mogą ze stosunkowo niskiej efektywności tego typu placówek na terenie gminy.

Wykres 18. Porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego i edukacyjnej wartości dodanej w gimnazjach gminy Chełmek w podziale na część humanistyczną (lewa strona) oraz matematyczno-przyrodniczą (prawa strona). Dane za okres 2013-2015

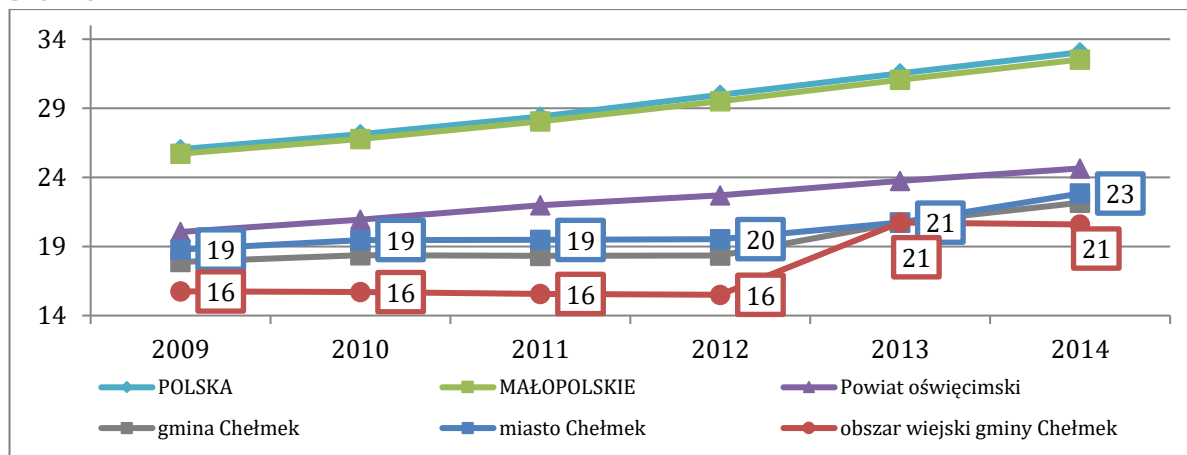

Źródło: strona internetowa www.ewd.edu.pl

Analiza danych z lat 2013 - 2015 wykazała, że zarówno w przypadku wyników z części humanistycznej, jak i w przypadku wyników z części matematyczno-przyrodniczej zidentyfikować można placówki zagrożone zakwalifikowaniem do kategorii placówek wymagających pomocy (z niskimi wynikami i niską EWD wskazującymi na brak postępów edukacyjnych). Z drugiej strony można także wskazać placówki pozytywnie wyróżniające się na tle średniej wojewódzkiej i ogólnopolskiej, które możemy nazwać szkołami sukcesu.

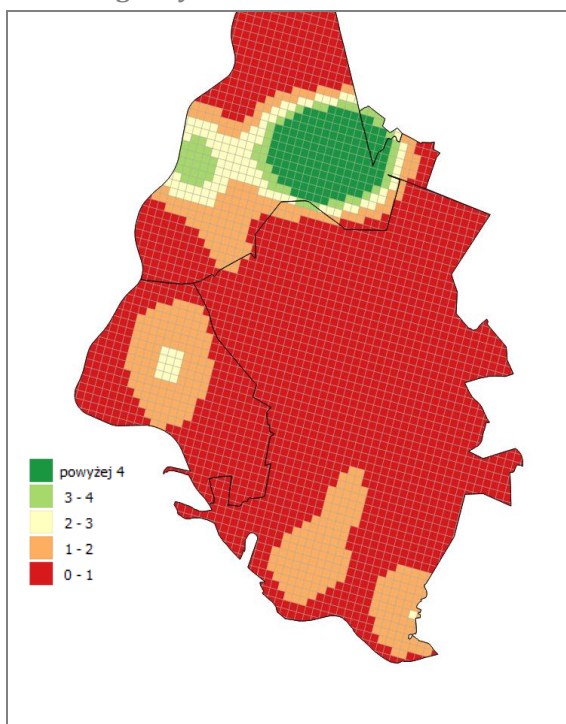
Jako podstawowe wskaźniki partycypacji społecznej analizie statystycznej poddane zostały wskaźniki frekwencji wyborczej, w wyborach samorządowych, do sejmiku RP oraz prezydenckich z lat 2005 – 2015, a także wskaźnik sformalizowanej aktywności społecznej w organizacjach pozarządowych.

Wykres 19. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 20. Gęstość stowarzyszeń na terenie gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Wyrażony liczbą fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wskaźnik rozwoju podmiotów trzeciego sektora w gminie Chełmek jest zdecydowanie niższy od wartości średniej w województwie małopolskim, która to z kolei praktycznie pokrywa się z przeciętną ogólnokrajową. Choć w analizowanym okresie wzrosła liczba zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń oraz organizacji społecznych, dystans pomiędzy gminą Chełmek (w 2014 r. 22 podmioty na 10 tys. mieszkańców) a średnią dla Małopolski (33 podmioty) utrzymuje się na stałym poziomie. Wyższą średnią liczbę organizacji trzeciego sektora odnotowano w analizowanym okresie na terenie miasta Chełmek (23 podmioty na 10 tys. mieszkańców).

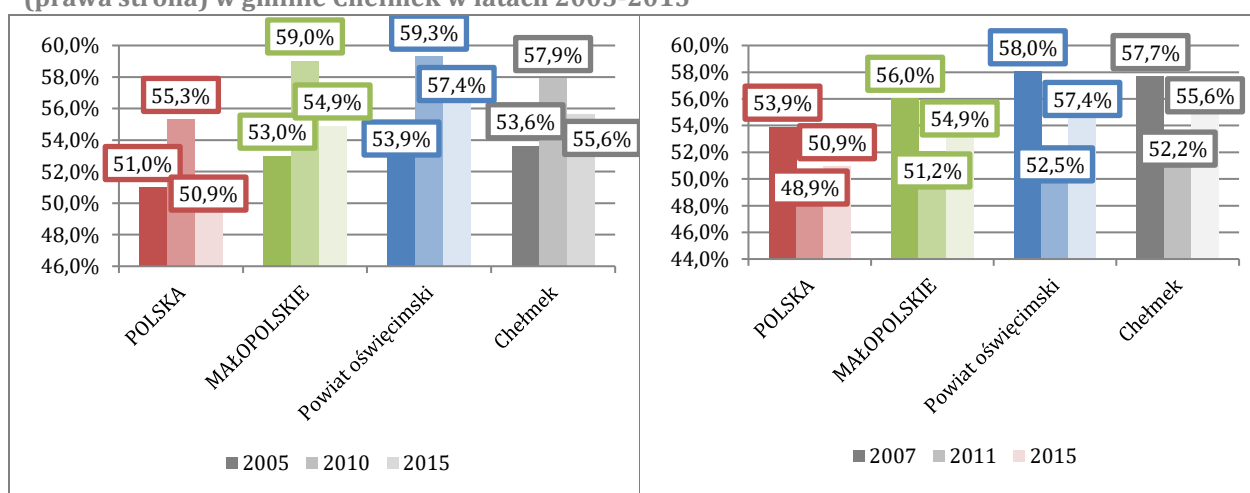
Analiza przestrzenna rozkładu stowarzyszeń na terenie gminy Chełmek pokazuje, że zdecydowana większość tego typu podmiotów lokuje swoje siedziby w ścisłym centrum miasta, przede wszystkim w pobliżu głównych instytucji publicznych i w rejonie Osiedla „Nowe Miasto”.

Zdecydowanie większe rozproszenie siedzib zarejestrowanych stowarzyszeń obserwowalne jest na obszarze wiejskim gminy Chełmek. Na terenie sołectwa Gorzów liczba zarejestrowanych

stowarzyszeń na 1 ha powierzchni osiąga maksymalny wskaźnik trzech organizacji, natomiast na terenie sołectwa Bobrek wskaźnik ten osiąga maksymalną wartość dwóch organizacji na 1 ha.

Porównanie frekwencji na terenie gminy Chełmek w wyborach parlamentarnych i prezydenckich do średnich wskaźników w powiecie oświęcimskim, województwie małopolskim i średniej ogólnokrajowej wskazuje, że w każdym roku wyborczym frekwencja odnotowywana lokalnie była porównywalna do średniej dla województwa małopolskiego i niższa od średniej dla powiatu oświęcimskiego, a jednocześnie wyższa od wartości przeciętnych na obszarze całego kraju. Jednocześnie frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich w 2015 roku w gminie Chełmek (55,6%) była jedną z wyższych wśród jednostek grupy porównawczej – wyższą wartość odnotowano jedynie w gminie Brzeszcze (61,3%).

Wykres 21. Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich (lewa strona) i parlamentarnych (prawa strona) w gminie Chełmek w latach 2005-2015

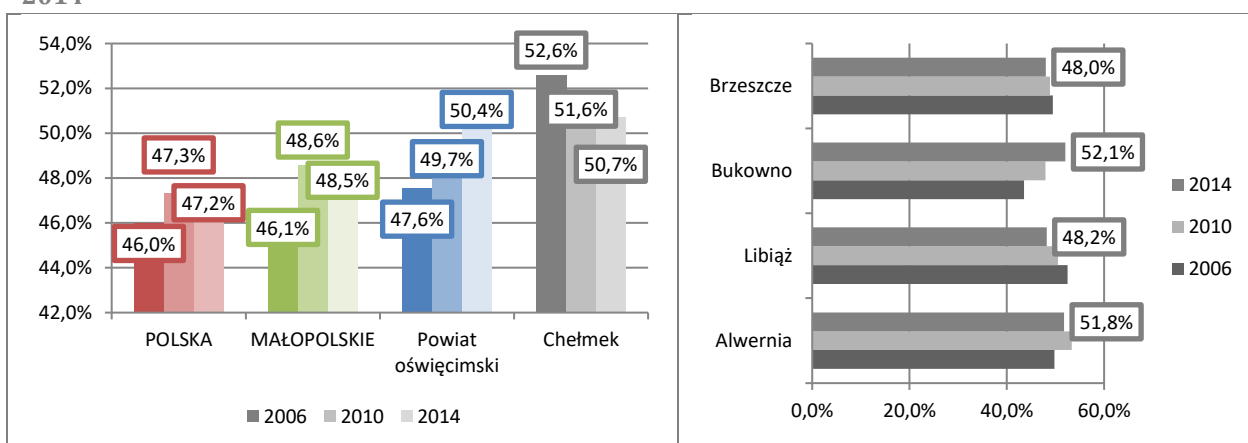
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW

Analizując dane o frekwencji w wyborach ogólnokrajowych należy mieć na uwadze, że wybory parlamentarne uważane są najbardziej zdominowane przez partie polityczne, a decyzje wyborcze zależą od sympatii w stosunku głównych liderów partyjnych.

Z punktu widzenia interesów lokalnej społeczności bardziej istotne powinny być wybory samorządowe. Istotność tego głosowania przejawia się w bliskości przestrzennej i społecznej spraw i osób, których dotyczą. Zadania szczebla lokalnego w porównaniu do centralnych są bardziej konkretne i szczegółowe. Również problemy są bardziej techniczne i w inny sposób niż ogólnokrajowe, powinny interesować i poruszać mieszkańców.

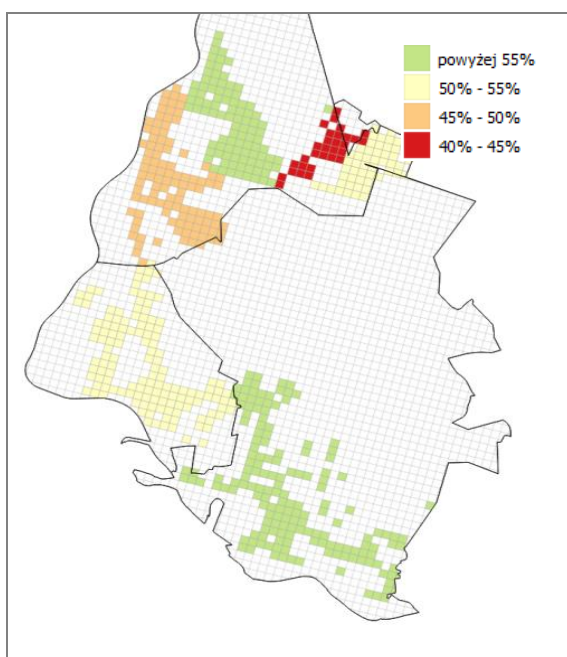
Wykres 22. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w gminie Chełmek w latach 2006-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW

Tymczasem w wymiarze ogólnopolskim, jak i w przypadku gminy Chełmek, frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych jest przeciętnie najniższa. Stan ten co do zasady ulega pogorszeniu. We większości gmin wybranych do grupy porównawczej w 2014 roku odnotowywano frekwencję niższą niż osiem lat wcześniej. Niemniej jednak frekwencja wyborcza w 2014 roku w gminie Chełmek (50,7%) była wyższa niż średnia dla

Wykres 23. Frekwencja wyborcza w gminie Chełmek – rozkład przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

województwa małopolskiego oraz powiatu oświęcimskiego. Może to być efektem zubożnienia wyborców oraz generalnej kultury politycznej, objawiającej się niskim poziomem debaty publicznej, jak również rozmijaniem się oczekiwań społecznych z propozycjami kandydatów (wyborcy nie widzą potrzeby uczestniczenia w wyborach).

Analiza przestrzenna frekwencji wyborczej w gminie Chełmek pozwala stwierdzić, że większą frekwencję w wyborach odnotowuje się na obszarach wiejskich gminy. Największe uczestnictwo w wyborach powszechnych obserwowalne jest w sołectwie Bobrek (średnio powyżej 55% mieszkańców). Wysoką średnią frekwencję w wyborach odnotowano także na terenie miasta Chełmek, w rejonie Osiedla Stare Miasto.

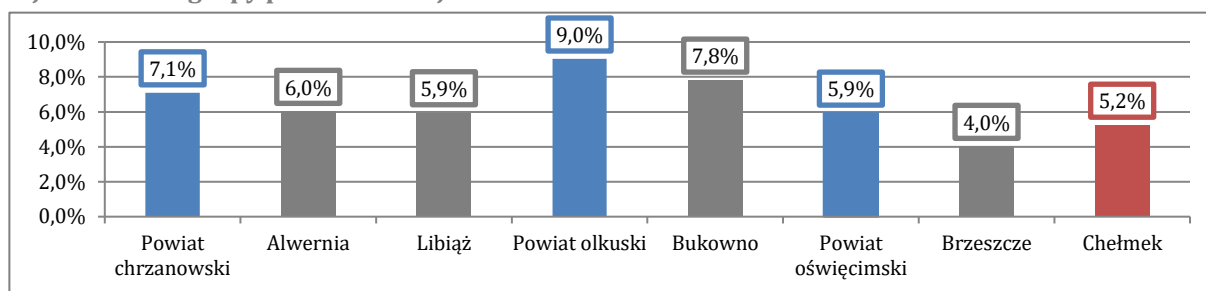
Jednym z istotnych czynników odzwierciedlających lokalnej sytuację społeczną w mieście jest poziom bezrobocia. Mając na uwadze fakt, że jest to także wskaźnik istotnie determinujący pogłębianie się

problemów społecznych, w dalszej kolejności analizie poddano kształtowanie się wskaźników rynku pracy.

Na koniec 2015 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu odnotowano 324 osoby bezrobotne z gminy Chełmek. Obserwowalny jest systematyczny spadek liczby osób pozostających bez pracy – zmiana w stosunku do roku bazowego (2010 rok, 507 zarejestrowanych bezrobotnych) wynosiła – 36,1%. Trzeba zaznaczyć, że dynamika tego spadku

była większa od średniej dla powiatu oświęcimskiego, dla którego wyniosła ona – 27,5% (spadek o 1794 bezrobotnych).

Wykres 24. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

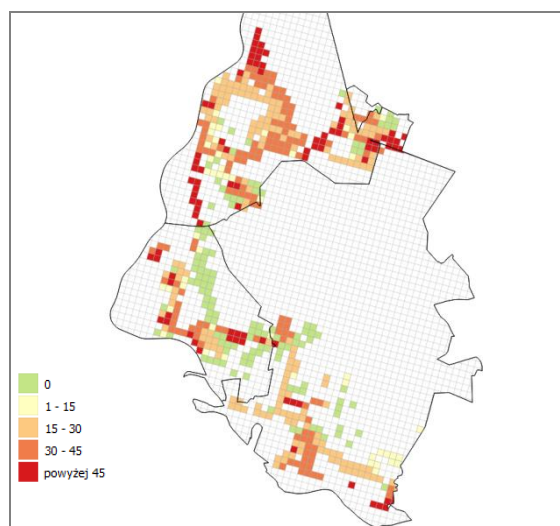
Stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym w 2014 roku wyniósł w gminie Chełmek 5,2% (437 bezrobotnych). Jest to jeden z niższych (bardziej korzystnych) wyników na tle pozostałych jednostek grupy porównawczej. Dodatkowo, w 2010 roku udział ten odnotowano na poziomie 6,0% (507 bezrobotnych), co oznacza, że sytuacja w tym zakresie poprawia się.

Analiza przestrzenna wskaźnika osób bezrobotnych na 1 tys. mieszkańców pozwala stwierdzić dość równomierny rozkład liczby bezrobotnych na terenie całej gminy. Wysoki odsetek osób bezrobotnych odnotowano zarówno na terenie miasta Chełmek (Osiedla „Stare Miasto” i „Nowe Miasto” oraz sołectw Gorzów (zwłaszcza południowa część) i Bobrek.

Wskazówką w zakresie opracowywania i realizowania programów i polityk dedykowanych problemom bezrobocia, może być analiza jego zmian w podziale na wybrane charakterystyki, która jest pomocna w mapowaniu grup społecznych najbardziej zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

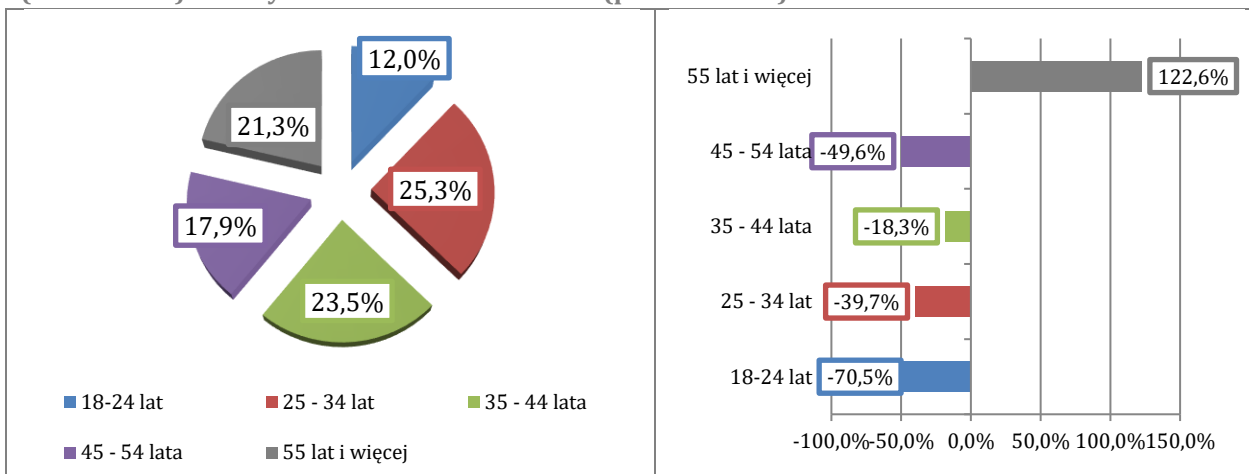
Analiza struktury bezrobocia ze względu na ekonomiczne grupy wieku wskazuje, że największą część ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze gminy Chełmek stanowiły w 2015 roku osoby w wieku od 25 do 34 lat – 25,3% ogółu pozostających bez pracy. Jednocześnie wszystkie osoby w wieku 24 do 44 roku życia – stanowiły 48,8% ogółu bezrobotnych, co wskazuje na duże problemy tej grupy mieszkańców ze znalezieniem zatrudnienia. Należy dodatkowo zaznaczyć, dynamiczny wzrost liczby osób pozostających bez pracy w wieku do 55 lat w stosunku do roku bazowego (2010).

Wykres 25 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Wykres 26. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chełmek ze względu na wiek w 2015 r. (lewa strona) oraz dynamika zmian 2010-2015 (prawa strona)

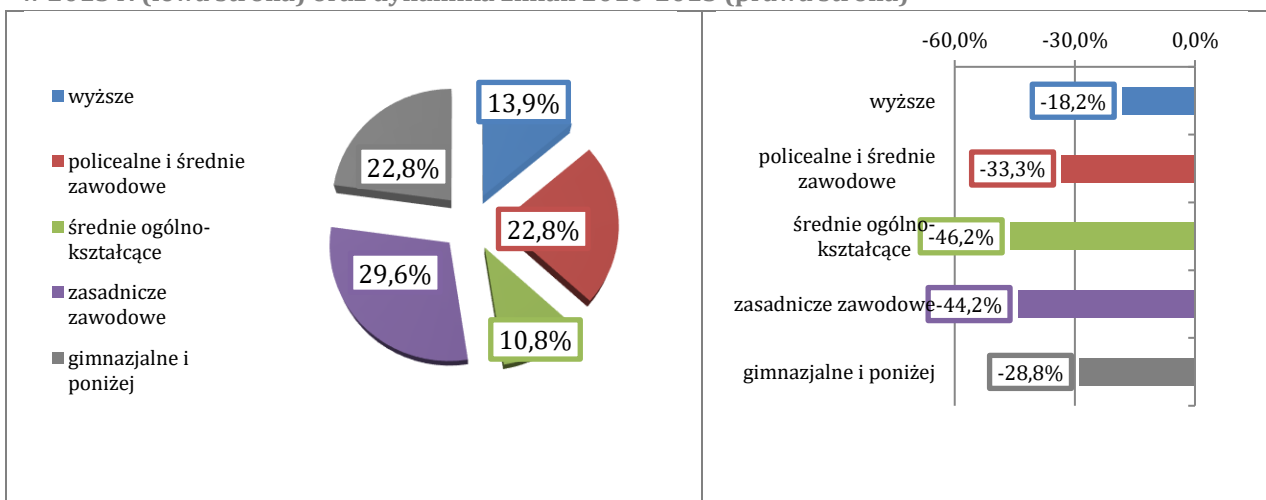

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Oświęcimiu

Tym samym, niezwykle istotną tendencją na terenie gminy Chełmek jest duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 55 roku życia – w stosunku do 2010 roku liczba osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym powiększyła się o 38 osób, co daje wzrost procentowy na poziomie 122,6%. Rosnący odsetek osób bezrobotnych w wieku niemobilnym, ze względu na koszty i trudności w zakresie zaktywizowania zawodowego tych osób, stanowi poważne wyzwanie dla instytucji rynku pracy i służb zatrudnienia.

Analiza struktury bezrobocia ze względu na wykształcenie wskazuje natomiast, że w 2015 roku największą część ogółu bezrobotnych z terenu gminy Chełmek stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,6%), policealnym i średnim zawodowym (22,8%) oraz gimnazjalnym i niższym (22,8%). Łącznie absolwenci szkół zawodowych stanowili 52,4% wszystkich bezrobotnych. Wysoki wskaźnik udziału osób z wykształceniem zawodowym w ogólnej liczbie bezrobotnych wskazywać może na rozmijanie się kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy.

Wykres 27. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chełmek ze względu na wykształcenie w 2015 r. (lewa strona) oraz dynamika zmian 2010-2015 (prawa strona)

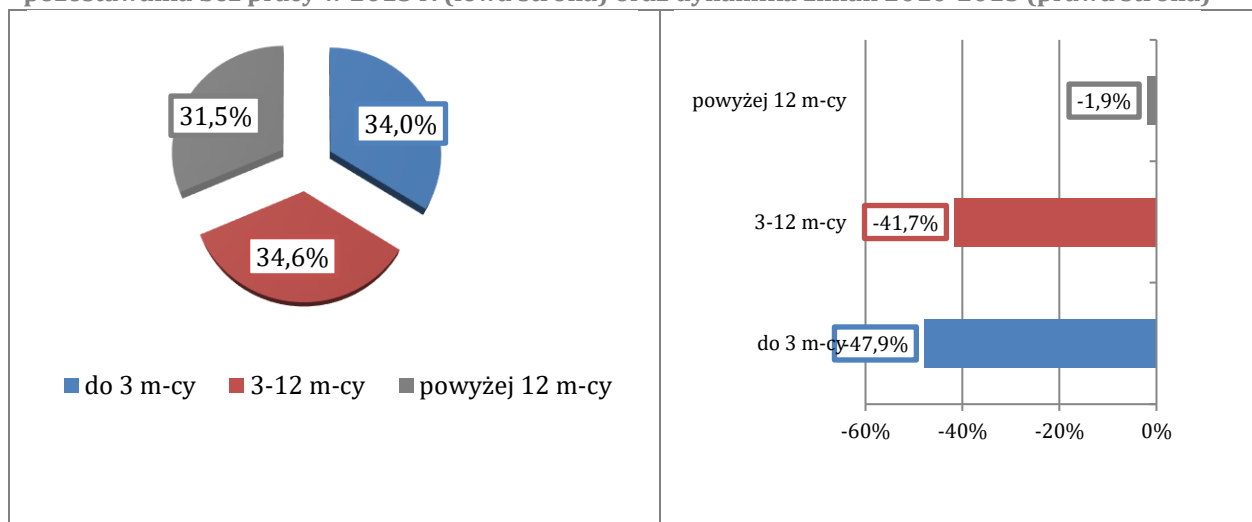

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Oświęcimiu

Analiza bezrobocia w gminie Chełmek ze względu na czas pozostawania bez pracy wskazuje, że największy odsetek bezrobotnych w 2014 roku stanowiły osoby pozostające bez pracy od 3 do 12

miesiący (34,6% ogółu bezrobotnych) oraz osoby pozostające bez pracy do 3 miesięcy (34,0%). Jednocześnie osoby długotrwale bezrobotne (tzn. pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy) stanowią aż 31,5% wszystkich bezrobotnych.

Wykres 28. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chełmek ze względu na czas pozostawania bez pracy w 2015 r. (lewa strona) oraz dynamika zmian 2010-2015 (prawa strona)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Oświęcimiu

Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych może oznaczać problemy w zakresie walki z bezrobociem długoterminowym, które generuje największe koszty społeczne. Osoby pozostające bez pracy powyżej jednego roku wraz z przedłużającym się czasem pozostawania poza sferą zatrudnienia, mogą mieć coraz większe problemy z ponowną adaptacją do wymagań rynku pracy. Co więcej, osoby te po dłuższym okresie bezskutecznego poszukiwania pracy mogą całkowicie tego zaprzestać i zasilić tym samym szeregi biernych zawodowo. Reintegracja zawodowa tej grupy jest szczególnie trudna i kosztowna, ważne jest zatem, aby służby zatrudnienia aktywnie interweniowały jeszcze w sytuacji względnie aktywnej postawy osób zwalnianych.

Należy podkreślić, że pomimo relatywnie niskiego poziomu bezrobocia na terenie gminy, mieszkańcy miasta Chełmek w badaniu społecznym oraz podczas konsultacji społecznych zwracali szczególną uwagę na poczucie braku perspektyw oraz relatywnie niskiego poziomu zarobków. Jako grupy najbardziej wymagające wsparcia ze strony instytucji publicznych i organizacji pozarządowych wskazywali oni właśnie osoby bezrobotne oraz młodych ludzi po zakończeniu edukacji.

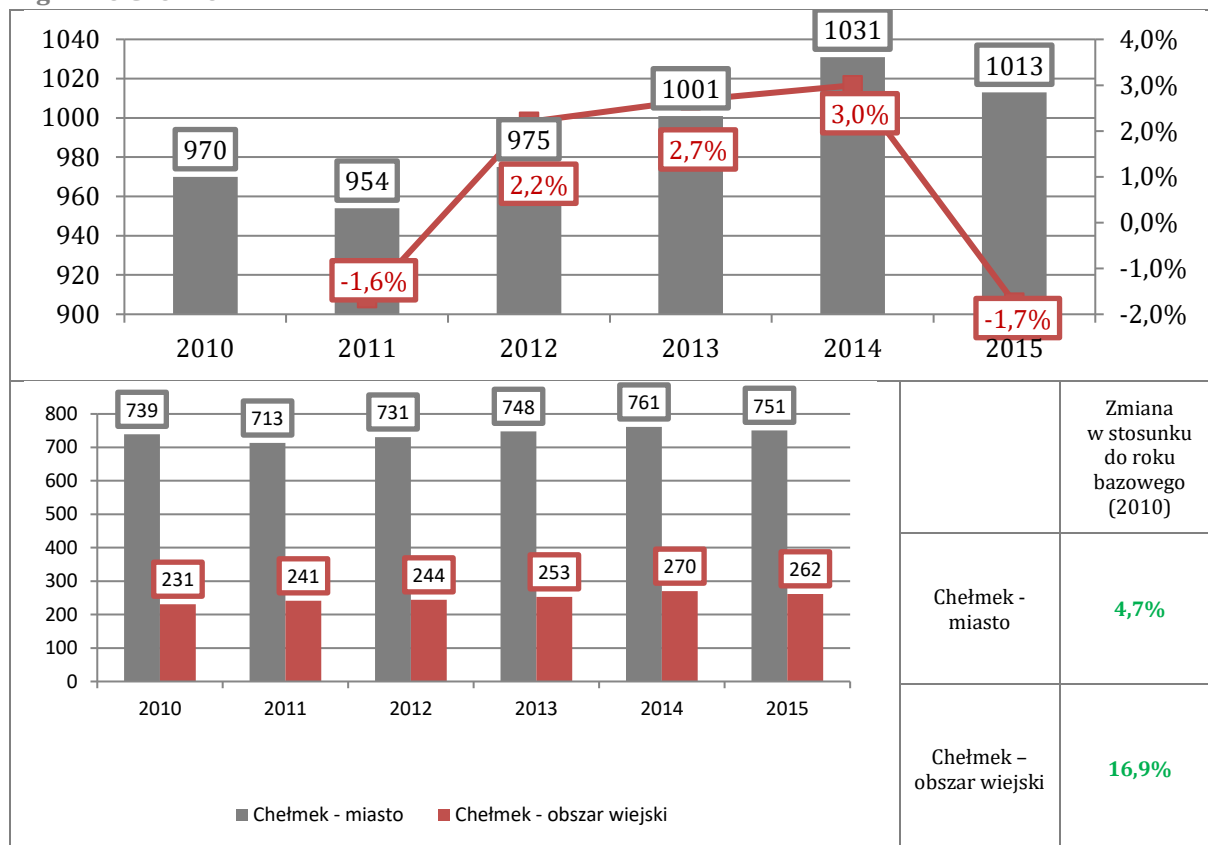
ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> – Ubóstwo i bezrobocie jako najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej. – Dynamicznie rosnąca skala udzielania pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezrobocia. – Wysoki odsetek przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym. – Przeciętny poziom kapitału społecznego (aktywności w organizacjach pozarządowych czy frekwencji wyborczej). 	<ul style="list-style-type: none"> – Mała liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle ludności gminy Chełmek. – Relatywnie niski poziom zadłużenia mieszkańców mieszkań komunalnych i spółdzielczych. – Relatywnie wysoka frekwencja wyborcza na obszarach wiejskich gminy. – Spadająca liczba osób bezrobotnych oraz malejący odsetek liczby bezrobotnych w

<ul style="list-style-type: none"> - Niższa niż w mieście aktywność społeczna mieszkańców obszarów wiejskich (wyrażająca się liczbą zarejestrowanych organizacji pozarządowych). - Wzrastający odsetek osób bezrobotnych powyżej 55 roku życia. - Wysoki odsetek długotrwale bezrobotnych. - Potrzeba dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb pracodawców i rynku pracy. - Niskie wyniki ze sprawdzianu po klasie VI szkoły podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego (niższe niż średnia dla Małopolski i powiatu oświęcimskiego). - Niskie poziom efektywności nauczania w szkołach gimnazjalnych przejawiający się m.in. relatywnie niskimi wynikami z egzaminu gimnazjalnego. 	<p>stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systematyczny spadek liczby osób pozostających bez pracy. - Rosnący odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. - Odnotowany w 2014 roku wzrost liczby uczniów szkół podstawowych, co może świadczyć o wzroście konkurencyjności szkół podstawowych z terenu gminy.
---	---

Stan lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości

Na koniec 2015 roku na terenie gminy Chełmek działało 1013 podmiotów gospodarczych (stanowiły one 7,1% podmiotów zarejestrowanych w powiecie oświęcimskim). W stosunku do roku bazowego (2010) liczba ta zwiększyła się o 43 podmioty (4,4%). Zdecydowanie większą dynamiką cechuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych na obszarze wiejskim gminy Chełmek, który w stosunku do roku bazowego wyniósł 16,9% (39 podmiotów).

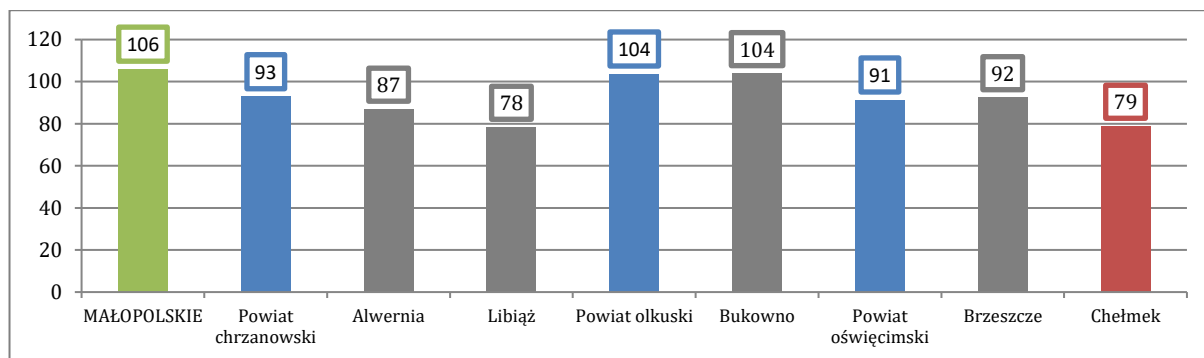
Wykres 29. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w latach 2010-2015 w gminie Chełmek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

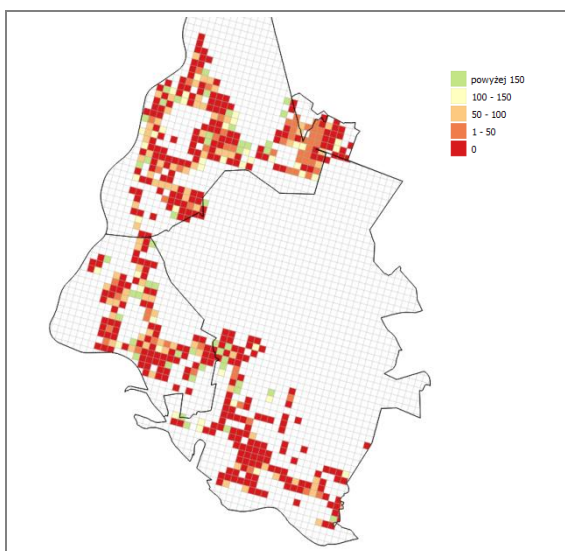
Liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców gminy Chełmek, jest zdecydowanie niższa niż średnia dla województwa małopolskiego i powiatu oświęcimskiego, a także większości jednostek grupy porównawczej o podobnej charakterystyce i potencjałach rozwojowych. W 2014 roku wynosiła ona 79 podmiotów, co było wynikiem niższym niż średnia dla całego kraju (107 podmiotów/1000 mieszkańców) oraz wskaźników dla gmin: Bukowno (104 podmioty/1000 mieszkańców), Brzeszcze (92 podmioty/1000 mieszkańców) oraz Alwernia (87 podmiotów/1000 mieszkańców). W mieście Chełmek liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców wynosi 83 i jest wyższa od wskaźnika dla obszarów wiejskich (69 podmiotów/1000 mieszkańców).

Wykres 30. Liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców w gminie Chełmek i jednostkach grupy porównawczej w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

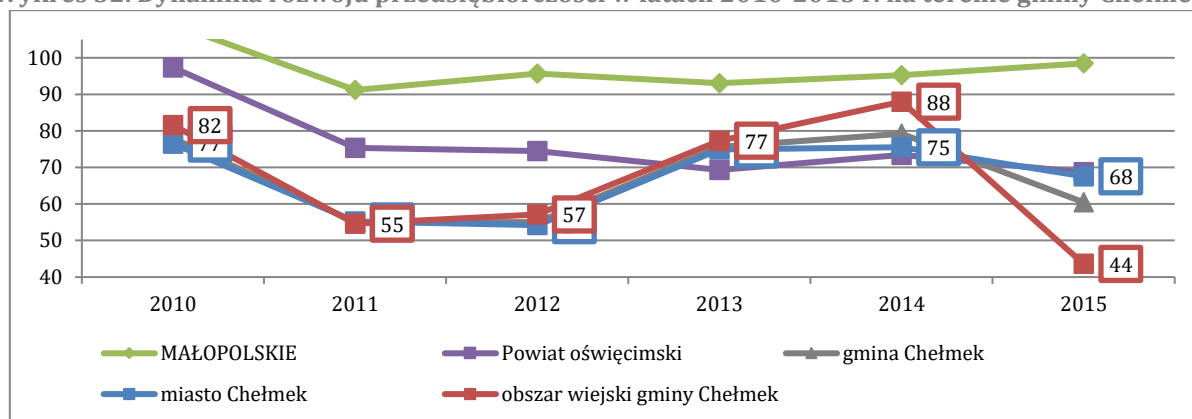
Wykres 31 Liczba firm w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Niski poziom przedsiębiorczości jest sytuacją problemową, jednak bardziej niepokojący w tym obszarze jest spadek wskaźnika dynamiki rozwoju przedsiębiorczości. Przeciętnie na 10 tys. mieszkańców gminy Chełmek w roku 2015 r. zarejestrowanych zostało 60 nowych jednostek, podczas gdy przeciętnie w Małopolsce było to 98 podmiotów, a w powiecie oświęcimskim 69 podmiotów. Pomimo negatywnych tendencji w latach 2010-2012, wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości dla gminy Chełmek w latach 2012-2014 podnosił się, by w 2014 roku przekroczyć średnią dla powiatu oświęcimskiego. Na przełomie lat 2014/2015 odnotowano jednak znaczący spadek nowo zarejestrowanych podmiotów (z 88/10 tys. mieszkańców do 60/10 tys. mieszkańców). Niższy wskaźnik dynamiki przedsiębiorczości w 2015 roku odnotowano jedynie w gminie Bukowno (49 podmiotów/10 tys. mieszkańców).

Wykres 32. Dynamika rozwoju przedsiębiorczości w latach 2010-2015 r. na terenie gminy Chełmek

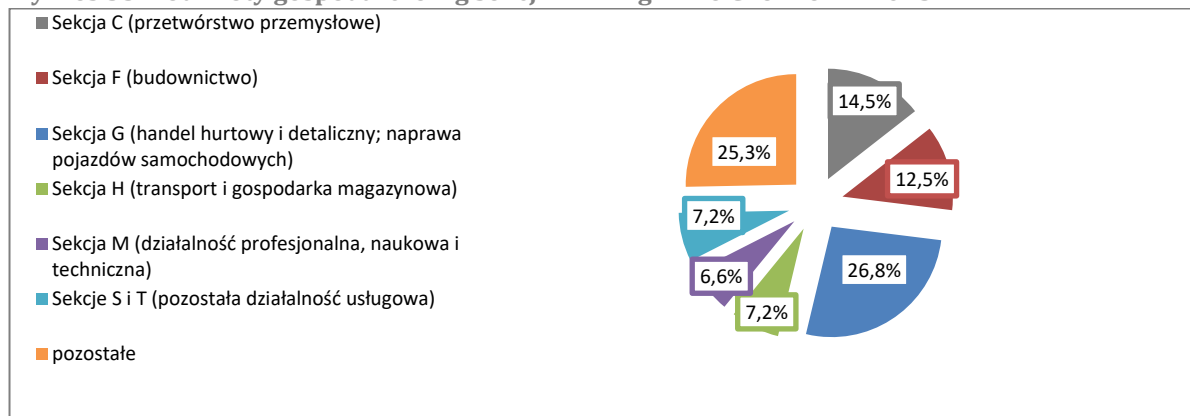

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jednocześnie obserwowalne jest duże zróżnicowanie wewnętrzne gminy Chełmek. Na obszarach wiejskich w 2015 roku zarejestrowano zaledwie 44 podmioty gospodarcze na 10 tys. mieszkańców, podczas gdy na terenie miasta Chełmek na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych zostało 60 podmiotów.

Wykres 33. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w gminie Chełmek w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Biorąc pod uwagę Polską Klasyfikację Działalności, najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie Chełmek w 2015 roku funkcjonowało w następujących sekcjach:

- sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26,8%),
- sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (14,5%),
- sekcja F – budownictwo (12,5%),
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa (7,2%),
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (6,6%).

Zdecydowana większość przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy Chełmek to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób (960 z 1013 podmiotów; 94,8%).

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> – Negatywna dynamika rozwoju przedsiębiorczości w 2015 roku. – Wysoki poziom poczucia braku perspektyw oraz niskiego poziom wynagrodzenia wśród mieszkańców miasta Chełmek. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zorganizowane strefy aktywności gospodarczej na terenie gminy. – Wysoka (większa niż w mieście) dynamika rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim gminy. – Wysoki odsetek podmiotów gospodarczych z sekcji M PKD 2007, reprezentujących sektor innowacji. – Bliskość strategicznych szlaków transportowych (porty lotnicze Kraków-Balice oraz Katowice-Pyrzowice, autostrada A4, kolej).

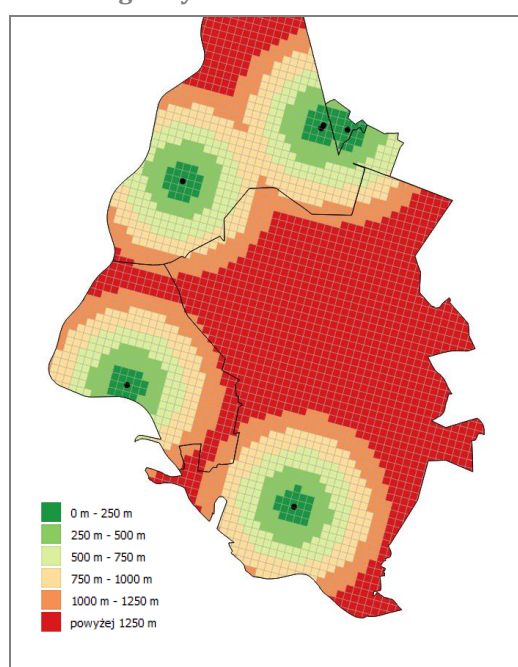
Sfera przestrzenno-funkcjonalna oraz dostępność usług publicznych

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej gminy Chełmek dokonana została w oparciu o wskaźniki związane z jakością i dostępnością podstawowych usług publicznych oraz terenów publicznych. Obejmuje ona w szczególności dane dotyczące: edukacji, kultury, infrastruktury rekreacyjnej i sportowej, a także obsługi komunikacyjnej. W sferze edukacji analizie poddano zarówno wskaźniki dotyczące wychowania przedszkolnego, jak i szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego. W obszarze kultury z kolei przeprowadzono diagnozę dostępności usług świadczonych przez domy, ośrodki kultury, kluby oraz świetlice. Z kolei w ramach obsługi komunikacyjnej analizie poddano poziom dostępności do przystanków komunikacyjnych.

Analiza przestrzenna dostępności publicznych jednostek oświatowych na terenie gminy Chełmek pozwala stwierdzić, że mieszkańcy gminy w zdecydowanej większości nie muszą pokonywać więcej niż 1250 metrów w celu skorzystania z tego typu instytucji. Jak już wspomniano, na terenie sołectw Gorzów i Bobrek zlokalizowane są dwa Samorządowe Zespoły Szkół, których lokalizacja zdaje się całkowicie zaspokajać potrzeby mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie. Na terenie miasta Chełmek widoczna jest większa koncentracja publicznych jednostek oświatowych w rejonie Osiedla „Nowe Miasto”.

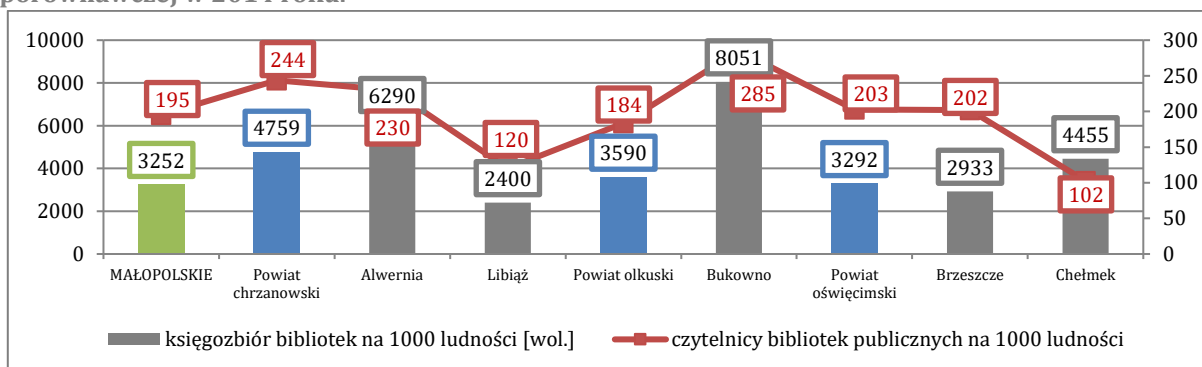
W 2015 roku na terenie gminy Chełmek zlokalizowany był jeden dom kultury - Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, zlokalizowany na terenie miasta. W stosunku do pozostałych gmin grupy porównawczej, na terenie gminy Chełmek instytucje kultury zorganizowały relatywnie mało imprez kulturalnych. W 2015 roku było ich 116 - mniejszą wartość odnotowano wyłącznie w przypadku gminy Alwernia (36 imprez). Jednocześnie w imprezach tych uczestniczyło 15 260 mieszkańców, co jest jedną z najniższych frekwencji wśród analizowanych jednostek samorządu terytorialnego. Należy zaznaczyć, że dane statystyczne nie oddają w sposób obiektywny i miarodajny atrakcyjności oferty kulturalnej na terenie gminy. Sposób ich zbierania, gromadzenia i przetwarzania jest niedoskonały, w szczególności nie są ewidencjonowane imprezy, których organizatorem są podmioty inne niż domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice, np. organizowane przez organizacje pozarządowe, albo inne szczeble samorządowe.

Wykres 34 Średnia odległość do publicznej jednostki oświatowej na terenie gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

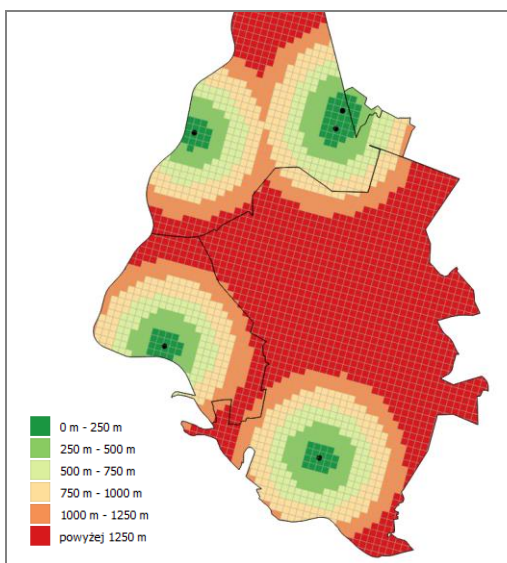
Wykres 35. Księgozbiór bibliotek oraz czytelnicy bibliotek na 1000 ludności w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2014 roku w gminie Chełmek odnotowano jedno z niższych wskaźników dotyczących księgozbioru bibliotek na 1 tys. mieszkańców oraz czytelników bibliotek na 1 tys. mieszkańców w jednostkach grupy porównawczej. Najkorzystniejsze wskaźniki cechowały w tych aspektach

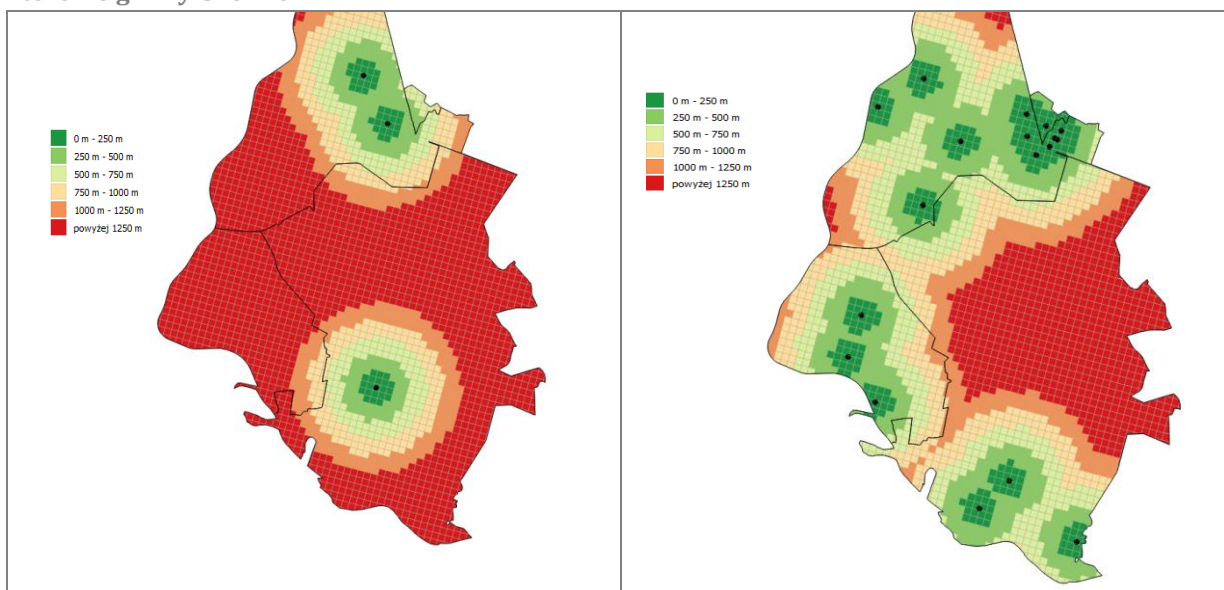
Wykres 36 Średnia odległość do świetlic i bibliotek na terenie gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

gminę Bukowno, gdzie na 1 tys. ludności przypadało 8051 książek oraz 285 czytelników bibliotek publicznych. Analiza przestrzenna wykazuje, że na terenie miasta Chełmek biblioteki i świetlice dostępne są zarówno na terenie Osiedla „Stare Miasto”, jak i Osiedla „Nowe Miasto”, co sprawia, że mieszkańcy zmuszeni są pokonywać średnie odległości nie większe niż 1000 m w celu skorzystania z tego typu instytucji. Dostęp do bibliotek i świetlic zagwarantowany mają także mieszkańcy sołectw gminy Chełmek. Mieszkańcy obszarów wiejskich pokonują zbliżone odległości do mieszkańców miast w celu skorzystania z tych obiektów. Analiza przestrzenna dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy Chełmek obejmowała przede wszystkim infrastrukturę placów zabaw oraz parków i skwerów oraz boisk sportowych. Na terenie gminy Chełmek obserwowalne jest wysokie zróżnicowanie wewnętrzne w dostępności do parków i skwerów. Na terenie miasta Chełmek zlokalizowane są one w rejonie Osiedla „Nowe Miasto”, natomiast na obszarach wiejskich obszary tego typu zlokalizowane są wyłącznie na obszarze sołectwa Bobrek. Należy jednakże pamiętać, że prawie 38% powierzchni gminy Chełmek zajmują aktywne biologicznie ekosystemy leśne (ponad 1000 ha kompleksów leśnych na terenie Bobrka i miasta Chełmek).

Wykres 37. Średnia odległość do parków i skwerów (lewa strona), placów zabaw (prawa strona) na terenie gminy Chełmek

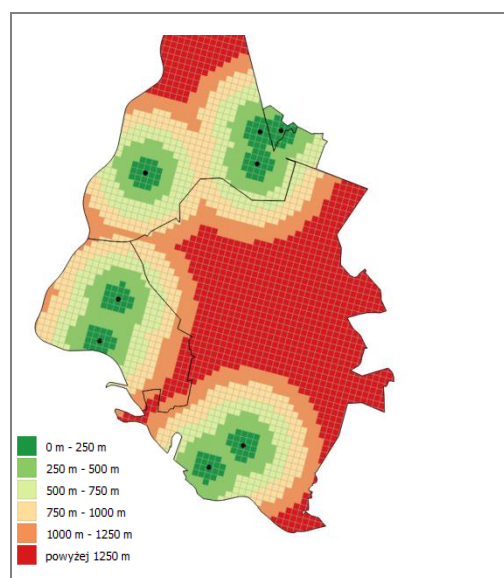
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Dodatkowo, analizie poddano dostępność rekreacyjną przestrzeni publicznej jaką są place zabaw. Diagnoza przestrzenna wykazuje, że obiekty tego typu rozłożone są równomiernie na terenie całej gminy Chełmek.

Co więcej, w obszarach tych zlokalizowane są także boiska sportowe. Infrastruktura sportowa może mieć charakter uzupełniający w stosunku do placów zabaw. Wysoką dostępność przestrzeni rekreacyjno-sportowej potwierdzono w badaniach społecznych, w których problem braku infrastruktury nie został wskazany jako szczególnie istotny z punktu widzenia procesu rewitalizacji.

Przeprowadzone analizy przestrzenne dotyczą jednakże wyłącznie dostępności infrastruktury czasu wolnego. Nie oddają natomiast jakości i stanu technicznego bazy sportowo-rekreacyjnej. Tymczasem mieszkańcy gminy Chełmek (w szczególności z terenu miasta oraz sołectwa Gorzów) zwracali uwagę na konieczność modernizacji istniejącej infrastruktury, rozbudowę sieci rekreacyjnych ścieżek rowerowych (w tym także w ciągu pasów drogowych) oraz rozwijanie oferty czasu wolnego (w tym przede wszystkim zatrudnienie animatorów czasu wolnego).

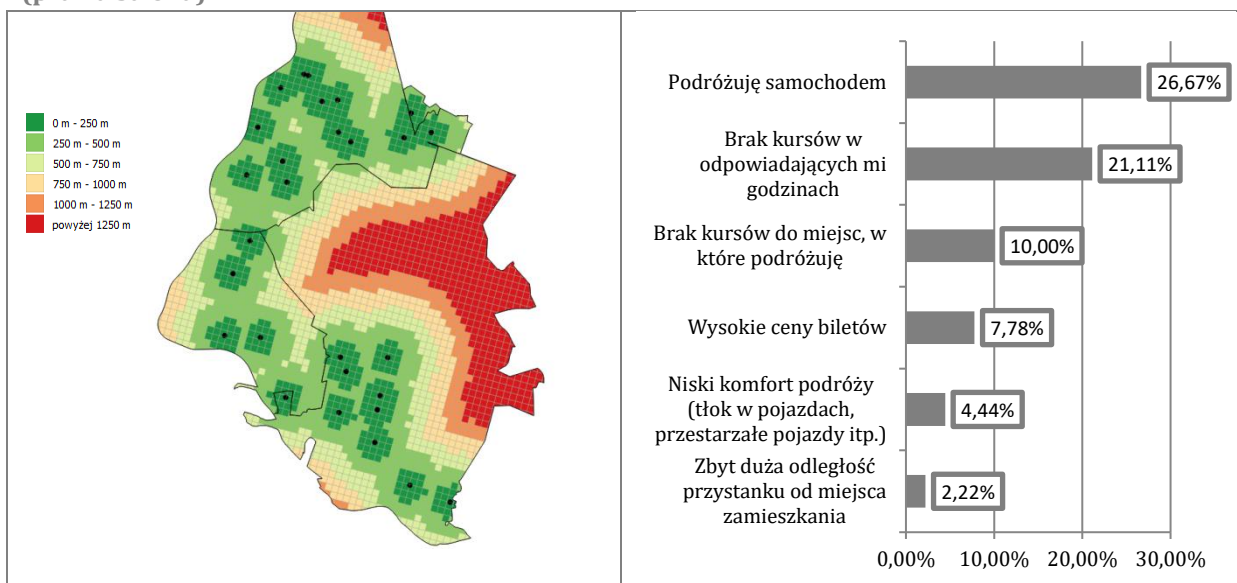
Wykres 38. Średnia odległość do boisk sportowych na terenie gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Gminę Chełmek cechują względnie dobre wskaźniki z zakresu obsługi komunikacyjnej. Na zdecydowanej większości obszarów gminy odległość do najbliższego przystanku nie przekracza 500 m.

Wykres 39 Średnia odległość do najbliższego przystanku na terenie gminy Chełmek (lewa strona), oraz główne powody unikania komunikacji zbiorowej przez mieszkańców obszarów wiejskich (prawa strona)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku oraz wyników badań społecznych

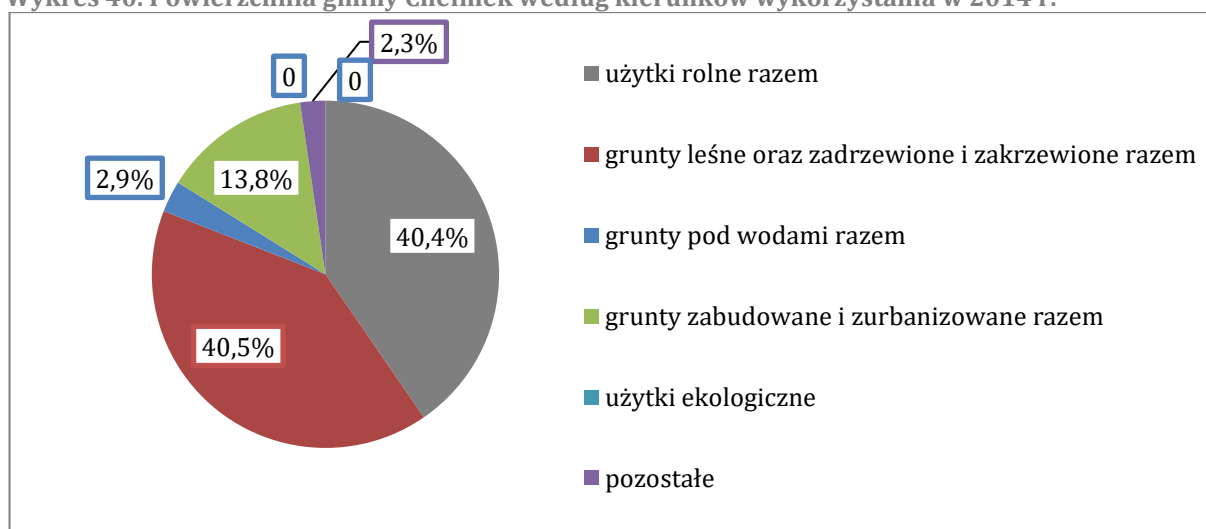
Niemniej jednak zdecydowana część mieszkańców obszarów wiejskich decyduje się na korzystanie z własnego środka transportu, głównie ze względu na: brak odpowiednich połączeń oraz nieodpowiednie godziny kursów. Szczególnie podkreślany na spotkaniach konsultacyjnych był brak dogodnego połączenia komunikacyjnego z województwem śląskim (Katowicami, Sosnowcem).

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> – Nierównomierny dostęp do świetlic i bibliotek. – Niekorzystny wskaźnik czytelników bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. – Niewielka ilość urzędzonej zieleni publicznej – Wymagająca remontu, modernizacji baza rekreacyjna i sportowa. – Niezadowalająca częstotliwość i destynacja komunikacji zbiorowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoka dostępność infrastruktury i przestrzeni sportowej oraz rekreacyjnej na terenie miasta Chełmek. – Zaplecze infrastrukturalne umożliwiające rozbudowę systemu świetlic i bibliotek. – Rezerwy terenowe w ramach częściowo zagospodarowanych terenów sportu i rekreacji oraz nieużytków i lasów umożliwiające urządzenia takich terenów. – Działający na terenie miasta Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. – Relatywnie wysoka dostępność przystanków autobusowych na terenie gminy. – Wzrastająca częstotliwość kursowania pociągów na linii Oświęcim-Kraków i możliwość zintegrowania przystanków z systemem autobusowym, P+R oraz B+R

Stan i jakość środowiska w gminie Chełmek

Gmina Chełmek położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, w północnej części powiatu oświęcimskiego, u zbiegu rzeki Wisły i Przemszy. Aż 38% powierzchni gminy (tj. 1027 ha) zajmują dwa duże, zwarte kompleksy leśne znajdujące się w środkowej części gminy na terenie sołectwa Bobrek oraz w północnej część gminy na terenie miasta Chełmek. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały w 2014 roku największą część powierzchni gminy Chełmek (1107 z 2732 ha tj. 40,5%), drugim typem były zaś użytki rolne (1 104 z 2732 ha tj. 40,4%). Trzecim, co do wielkości, typem gruntów zajmujących powierzchnię gminy są grunty zabudowane i zurbanizowane (377 ha; 13,8% ogółu).

Wykres 40. Powierzchnia gminy Chełmek według kierunków wykorzystania w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Uzupełnieniem struktury przyrodniczej gminy są tereny zieleni urządzonej, których przykładem jest park miejski w Chełmku oraz park dworski w Bobrku. Drzewostan parku dworskiego liczy ponad 150 lat. Przeważają w nim dęby, klony, jawory, jesiony, graby, wiązy, lipy i brzozy. Prócz parku w Bobrku oraz kompleksów leśnych do obszarów wartościowych przyrodniczo należą dolina Przemszy i Wisły z malowniczymi łąkami, pastwiskami, terenami podmokłymi, stanowiąca fragment korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym, nieczynny kamieniołom wapienia na Wzgórzu Skąta, odslaniający dolne warstwy gogolińskie, łąka w Bobrku Górnym oraz stawy Na Młynach.

Na terenie gminy Chełmek, znajdują się obiekty objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627 ze zm.), które widnieją w rejestrze obszarów i obiektów chronionych, prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Wśród nich znajduje się 11 pomników przyrody ożywionej, obejmujących łącznie 35 drzew (pojedyncze okazy i grupy) w obrębie parku podworskiego w Bobrku.

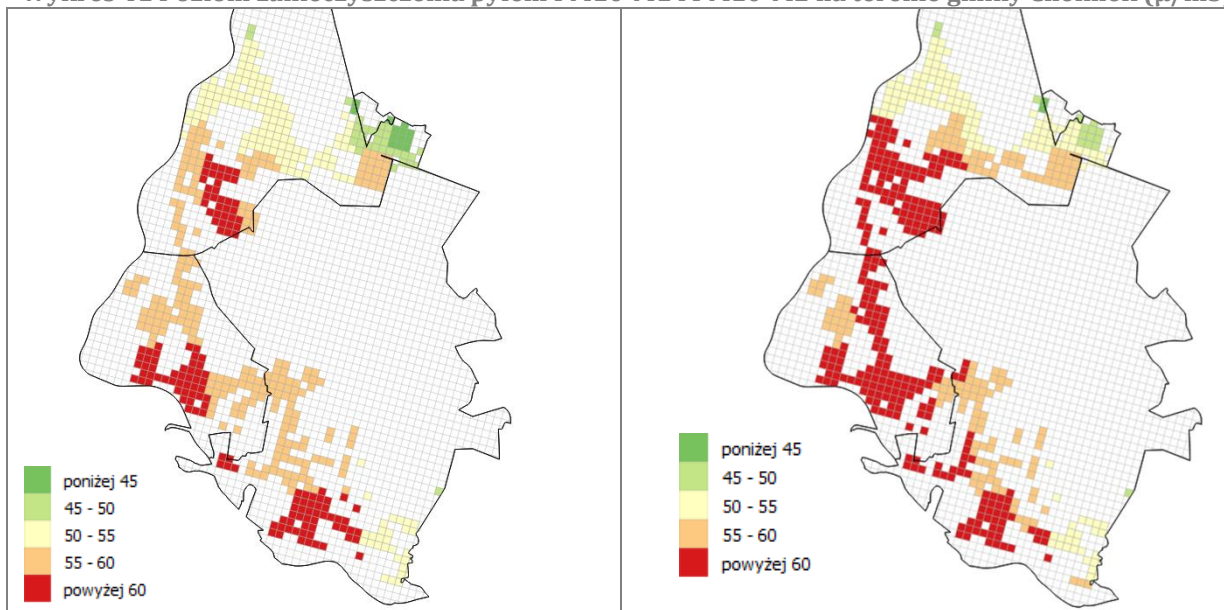
Podobnie jak w całym województwie małopolskim, na obszarze gminy Chełmek odnotowuje się niezadowalający stan jakości powietrza, w szczególności przekroczenie norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM 2,5, a także benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki¹. Na stan jakości powietrza wpływa przede wszystkim: emisja przemysłowa (zwłaszcza z terenów Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej), emisja z sektora bytowego (pochodząca

¹ Program Strategiczny Ochrona Środowiska. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 (<http://www.malopolskie.pl/Pliki/2014/PSO%C5%9A.pdf>)

głównie z terenów zabudowy mieszkaniowej ogrzewanej indywidualnie, małych kotłowni, warsztatów rzemieślniczych bądź rolniczych), emisja komunikacyjna (szczególnie w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 780 relacji Kraków – Chełm Śląski oraz drogi wojewódzkiej nr 933 relacji Chrzanów – Libiąż – Oświęcim), a także emisja napływowa (ze źródeł znajdujących się poza gminą).

Analiza przestrzenna poziomu zanieczyszczenia pyłami PM10 M1 i M2 na terenie gminy Chełmek wykazuje, że największa koncentracja emisji szkodliwych substancji na terenie gminy obserwowalna jest w rejonie Osiedla „Stare Miasto” w mieście Chełmek, a także sołectwa Gorzów oraz południowej części sołectwa Bobrek.

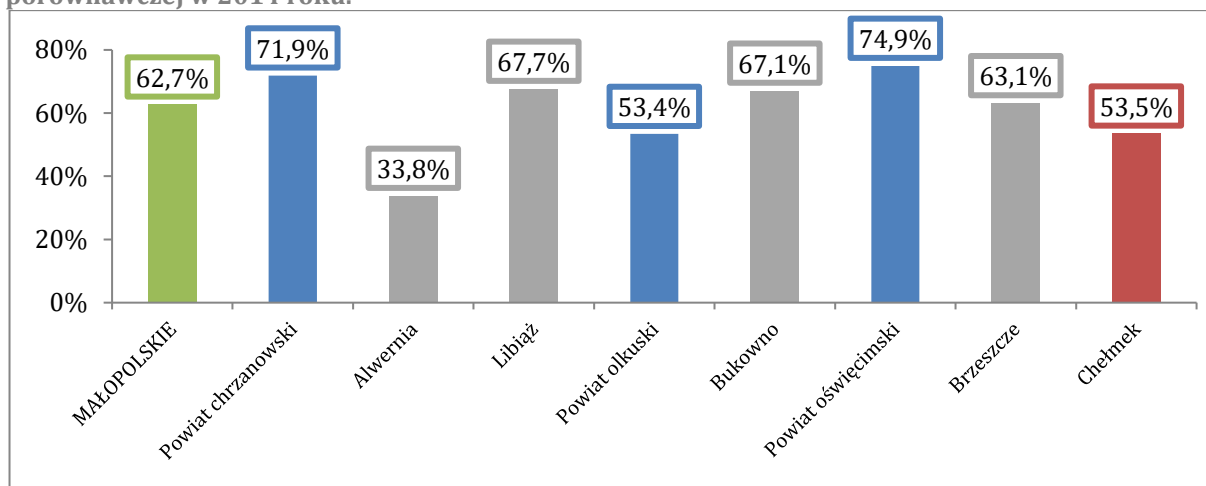
Wykres 41 Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10-M1 i PM10-M2 na terenie gminy Chełmek (μ/m^3)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Na problem dużego zanieczyszczenia powietrza oraz niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców w szczególności zwracali uwagę mieszkańcy sołectwa Gorzów. Negatywne zachowania związane z zanieczyszczaniem przyrody uznane zostały za najistotniejszy problem całego sołectwa.

Wykres 42. Odsetek ludności korzystający z oczyszczalni ścieków w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS, 53,5% ogółu mieszkańców gminy Chełmek korzystało w 2014 roku z oczyszczalni ścieków, co było wynikiem znacznie niższym od średniej powiatowej (74,9%) oraz średniej wojewódzkiej (62,7%). Wskaźnik ten był jednocześnie niższy od notowanych przez większość analizowanych jednostek grupy porównawczej. Mniej korzystną wartość wskaźnika w tej grupie zaobserwowano jedynie w gminie Alwernia (33,8% ogółu mieszkańców). Brak odpowiedniej infrastruktury oraz związane z tym niektóre zachowania mieszkańców negatywnie wpływają na stan środowiska naturalnego, a także negatywnie odbija się na atrakcyjności całej gminy.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> – Niezadawalający stan jakości powietrza – wysokie stężenia pyłów PM10. – Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. – Niedostateczny dostęp do oczyszczalni ścieków. 	<ul style="list-style-type: none"> – Duża powierzchnia gruntów leśnych i pomników przyrody stanowiących o potencjale do budowania oferty rekreacyjno-sportowej. – Walory przyrodniczo-krajobrazowe jako potencjał dla rozwoju rekreacji.

Sfera techniczna

Istotnym wskaźnikiem technicznym, mającym jednocześnie kluczowe znaczenie dla badania jakości życia mieszkańców mogą być także warunki mieszkaniowe. Mieszkanie jest bowiem najważniejszą częścią majątku gospodarstwa domowego – jego stan i wyposażenie w dużej mierze świadczą o pozycji majątkowej, poziomie osiągniętych dochodów i stanie zamożności.

W okresie objętym analizą zasoby mieszkaniowe gminy Chełmek pozostawały na zbliżonym poziomie – w 2014 roku było ich 4 422 w stosunku do 4 334 w 2009 roku (wzrost o 88 mieszkań; 2,03%). Oznacza to, że wzrost zasobu mieszkaniowego był mniejszy niż w regionie (wzrost o 5,1% w stosunku do 2009 roku), lecz nieco większy niż w pozostałych jednostkach grupy porównawczej. Większy wzrost zasobów mieszkaniowych odnotowano jedynie w gminie Brzeszcze (o 3,8%). Wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej oraz przeciętnej powierzchni na 1 mieszkańca w gminie Chełmek pozostaje najniższy w grupie porównawczej.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy Chełmek na tle kraju, województwa, powiatu oświęcimskiego i jednostek grupy porównawczej w 2009 i 2014 roku

Jednostka terytorialna	Mieszkania				Przeciętna powierzchnia użytkowa [m ²]			
	ogółem		na 1 tys. mieszkańców		mieszkania		na mieszkańca	
	2009	2014	2009	2014	2009	2014	2009	2014
POLSKA	13 302 449	13 983 039	349	363	70,5	73,4	24,6	26,7
MAŁOPOLSKIE	1 077 563	1 132 051	327	336	75,1	77,6	24,5	26,1
Powiat oświęcimski	50 747	50 530	330	326	75,4	78,6	24,9	25,6
Chełmek	4 334	4 422	337	338	68,8	73,0	23,2	24,7
Alwernia	4 064	4 118	319	324	84,2	88,3	26,9	28,6
Brzeszcze	7 257	7 534	338	349	75,0	78,6	25,4	27,4
Bukowno	3 851	3 892	364	377	71,3	75,2	25,9	28,3
Libiąż	7 117	7 160	314	316	76,1	79,3	23,9	25,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Mieszkania w gminie Chełmek mają stosunkowo wysoki standard, szczególnie na tle regionu i powiatu oświęcimskiego. Wskaźnik zaopatrzenia w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne nie odbiega od danych dla jednostek grupy porównawczej.

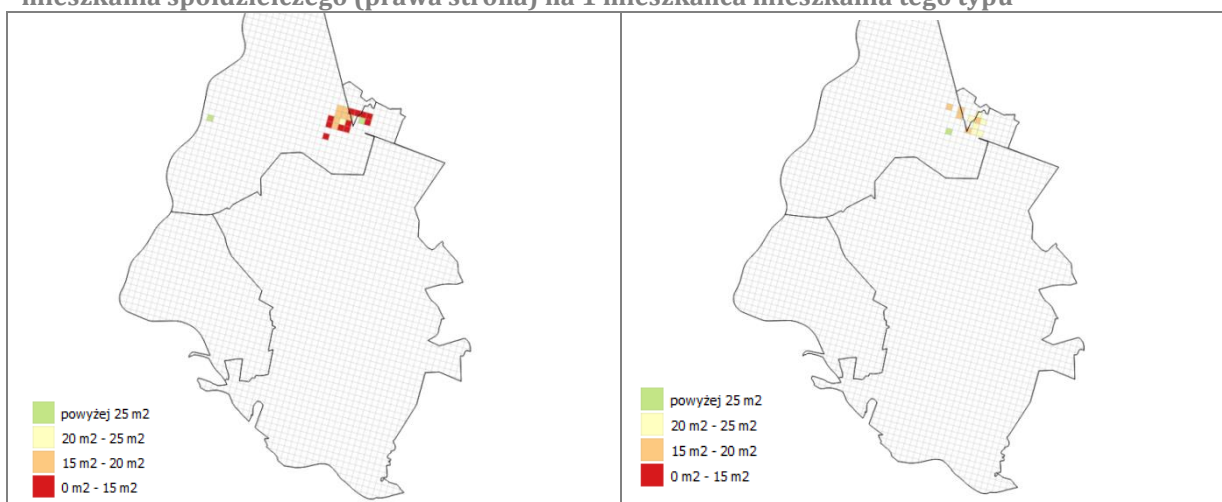
Tabela 6. Zaopatrzenie mieszkań w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne w gminie Chełmek oraz jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku

Jednostka terytorialna	Odsetek mieszkań zaopatrzonych w:			
	wodociąg	ustęp spłukiwany	łazienka	gaz sieciowy
POLSKA	96,7%	93,5%	91,1%	55,8%
MAŁOPOLSKIE	96,7%	94,8%	92,9%	64,6%
Powiat oświęcimski	85,2%	83,4%	81,9%	63,1%
Chełmek	97,4%	96,6%	95,5%	70,0%
Alwernia	95,6%	92,4%	89,9%	72,6%
Brzeszcze	99,5%	98,6%	96,8%	82,7%
Bukowno	99,3%	97,9%	96,0%	76,0%
Libiąż	98,7%	96,6%	95,6%	65,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analiza zasobów komunalnych i spółdzielczych w Chełmku pozwala stwierdzić, że zdecydowana większość tego typu mieszkań cechuje się bardzo małą powierzchnią użytkową – w przypadku mieszkań komunalnych jest to 15 m² lub poniżej na 1 mieszkańca, natomiast w przypadku mieszkań spółdzielczych jest to 20 m² lub poniżej na 1 mieszkańca. Należy pamiętać, że tak mała przestrzeń do życia przekładać może się na problemy psychiczne i emocjonalne jednostek, co w konsekwencji może rodzić lub pogłębiać problemy społeczne.

Wykres 43 Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego (lewa strona) oraz mieszkania spółdzielczego (prawa strona) na 1 mieszkańca mieszkania tego typu

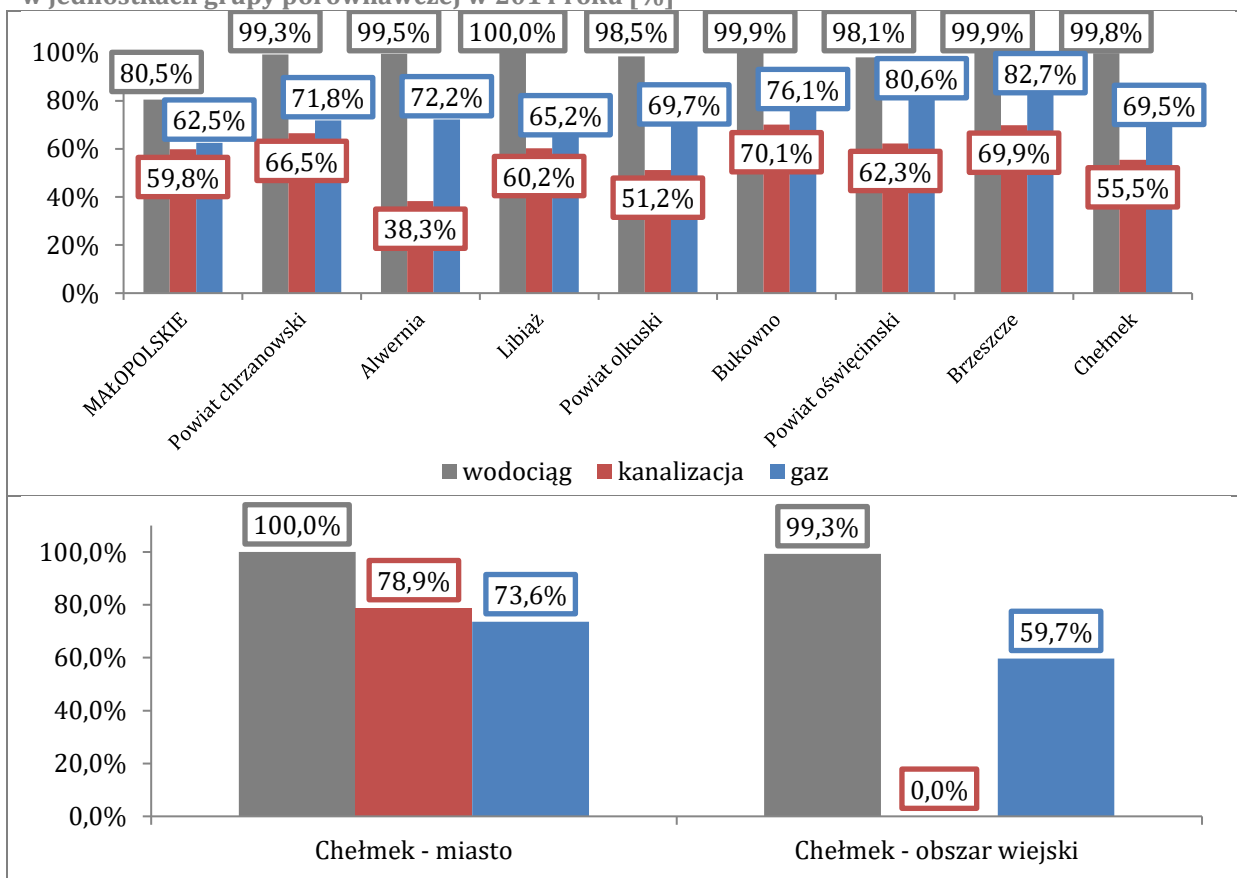

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Poziom rozwoju usług z zakresu infrastruktury komunalnej i technicznej stanowi determinantę atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy, wpływając na warunki życia, pracy i wypoczynku oraz lokowania inwestycji. Wskazuje również na stan zaawansowania ochrony środowiska naturalnego. Stan gospodarki komunalnej zdiagnozowano poprzez zbadanie odsetka mieszkańców, którzy mają zapewniony dostęp do podstawowych sieci komunalnych – wodociągu, kanalizacji i sieci gazowej.

Gminę Chełmek cechuje jeden z wyższych odsetków ludności korzystającej z instalacji wodociągowej (99,8%) - jest on wyższy zarówno od średniej dla całego województwa małopolskiego (80,5%) jak i powiatu oświęcimskiego (98,1%). Zdecydowanie niższy jest poziom dostępności instalacji gazowej (69,5%), kształtujący się na poziomie niższym niż średnia dla powiatu oświęcimskiego (82,7%) oraz większości gmin grupy porównawczej. Na najniższym poziomie pozostaje dostępność do kanalizacji - odsetek osób korzystających z instalacji tego typu w 2014 roku wynosił 55,5%.

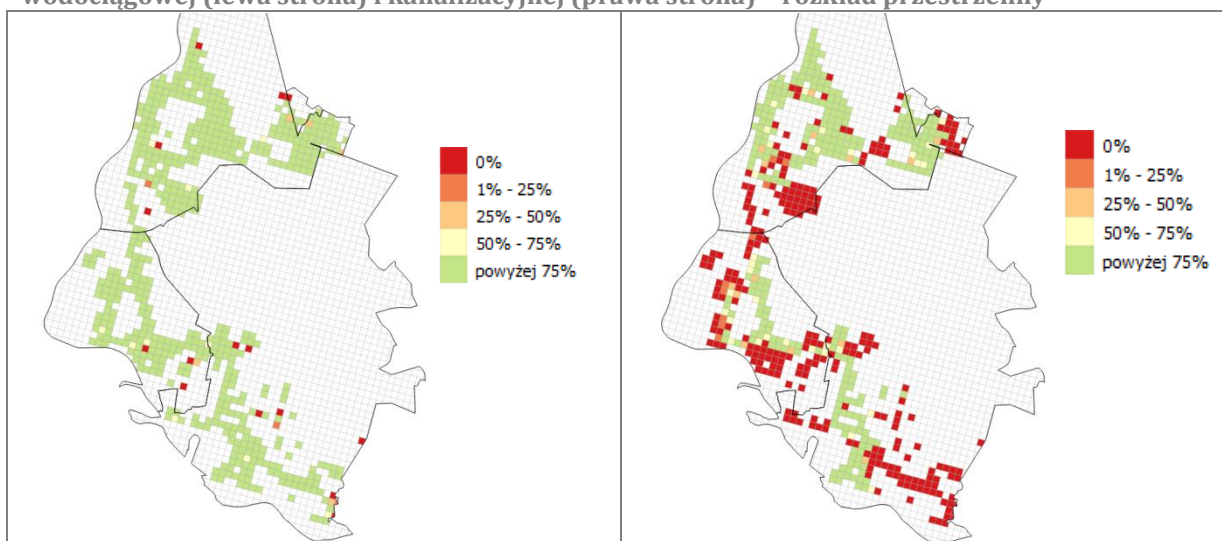
Wykres 44. Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w ludności ogółem w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Należy zaznaczyć, że dane pochodzące z BDL GUS pochodzą z 2014 roku i nie uwzględniają istotnych inwestycji realizowanych przez Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Chełmku spółka z o.o. od 2015 roku z zakresu poprawy jakości i zapewnienia ciągłości dostępu do wody na terenie gminy. Efektem działań MZGK jest wybudowanie kanalizacji sanitarnej o długości ponad 34 km w systemie grawitacyjno-tłocznym wraz z 15 przepompowniami ścieków. Do kanalizacji podłączonych zostało ponad 5 tysięcy osób. Zaprezentowana poniżej analiza przestrzenna dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej uwzględnia najnowsze inwestycje gminne.

Wykres 45 Odsetek mieszkańców gminy Chełmek posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej (lewa strona) i kanalizacyjnej (prawa strona) - rozkład przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

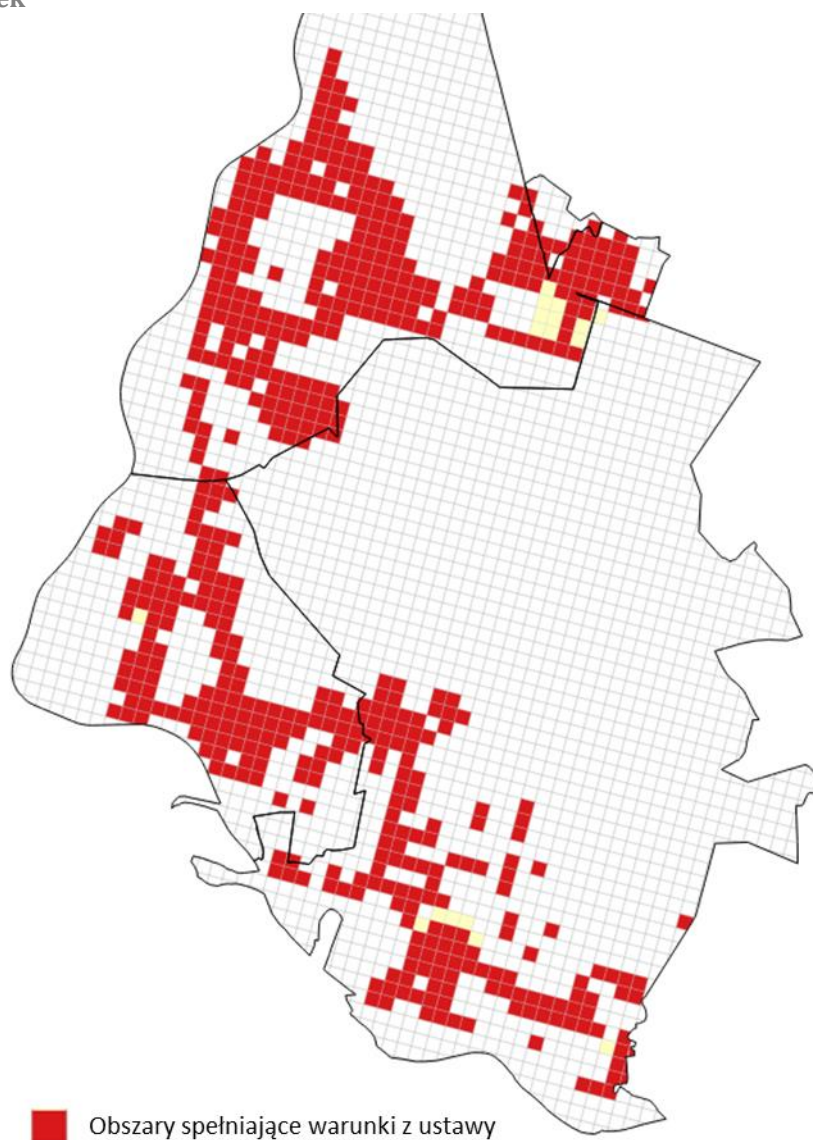
Analiza przestrzenna danych dot. odsetka mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej pozwala stwierdzić, że największe braki w sieci kanalizacyjnej występują w rejonie Osiedla „Stare Miasto” w Chełmku, a także w południowej części sołectwa Gorzów oraz Bobrku Dolnym. Pomimo istotnych inwestycji dotyczących dostępności komunalnej infrastruktury technicznej, w badaniu społecznym oraz w trakcie spotkań mieszkańcy sołectw podkreślali konieczność dalszego rozwijania tego typu infrastruktury.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> – Niski standard mieszkaniowy w części zabudowy wielorodzinnej. – Mała, mogąca generować problemy społeczne, powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych i spółdzielczych na 1 mieszkańca. – Niski poziom dostępności do infrastruktury kanalizacyjnej, w szczególności na obszarach wiejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – Relatywnie wysoka dostępność komunalnej infrastruktury technicznej na terenie miasta Chełmek.

III. WSKAŹNIK SYNTETYCZNY ORAZ ROZKŁAD PRZESTRZENNY ZJAWISK KRYZYSOWYCH

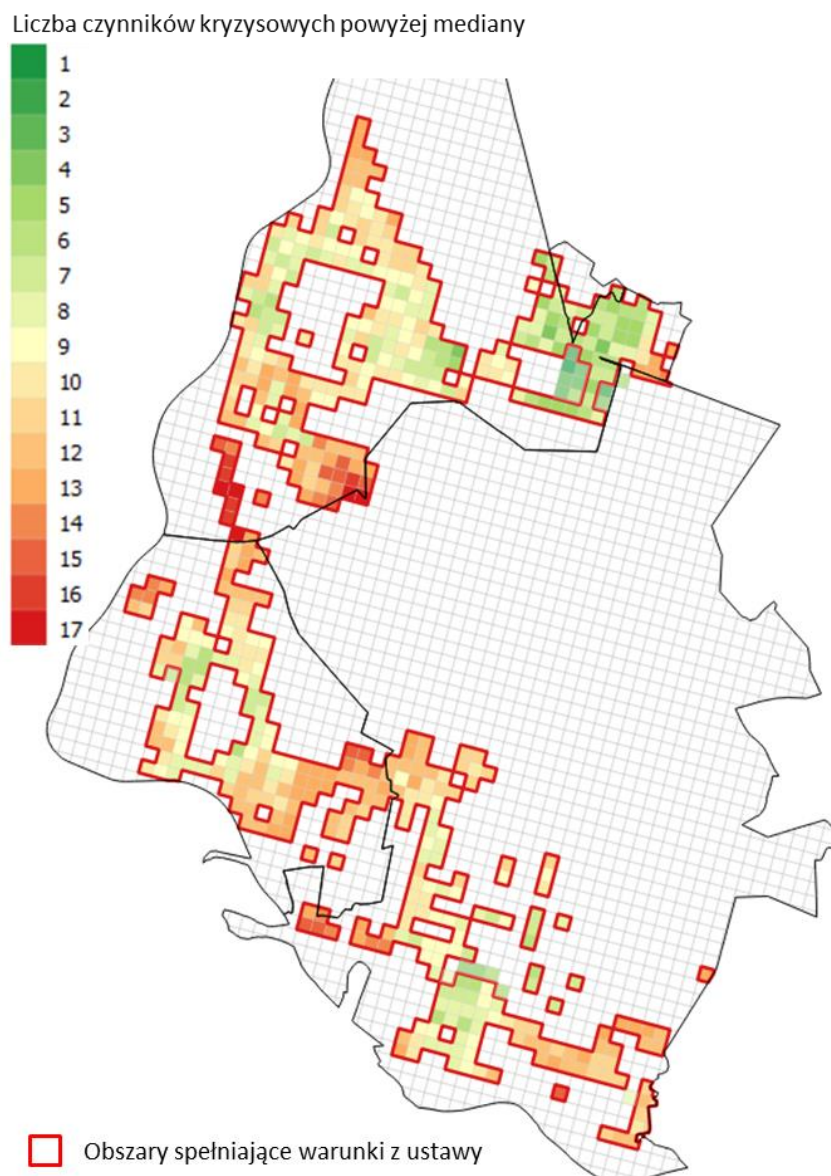
Przeprowadzone analizy przestrzenne pozwoliły na wyznaczenie obszarów koncentracji problemów na obszarze Gminy Chełmek. Jako obszary zdegradowane przyjęto część obszarów spełniających ustawowe kryterium koncentracji zjawisk społecznych (min.2) i jednego z pozostałych grup wymienionych w zapisach ustawy.

Rysunek 2. Tereny spełniające ustawowe kryterium obszaru zdegradowanego w granicach Gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Rysunek 3. Wielkość wskaźnika syntetycznego degradacji w obszarze Gminy Chełmek – liczba czynników kryzysowych powyżej mediany.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Spośród 22 analizowanych czynników, na żadnym z obszarów referencyjnych nie wystąpiło więcej niż 17 czynników w stanie kryzysowym (tj. których wartość przekracza medianę dla wszystkich obszarów referencyjnych w mieście). W związku z tym wartości legendy na powyższym rysunku zostały ograniczone do 17.

Na terenie miasta i Gminy Chełmek do obszarów koncentracji zjawisk kryzysowych należą:

- tereny w rejonie ulicy Leśna , Śląska, Mickiewicza, Jagiellońska
- (w części zachodniej miasta)
- tereny w rejonie ulic Krakowska , Lipowa, Klonowa (w części centralnej miasta)
- tereny w rejonie ulic Gorzowska , Oświęcimska (w części północnej Sołectwa Gorzów)
- tereny w rejonie ulic Szkolna, Źródłana, Nowowiejska, Parkowa (w części południowej Sołectwa Gorzów)
- tereny w rejonie ulic Długa, Nadwiślańska (w Sołectwie Bobrek).

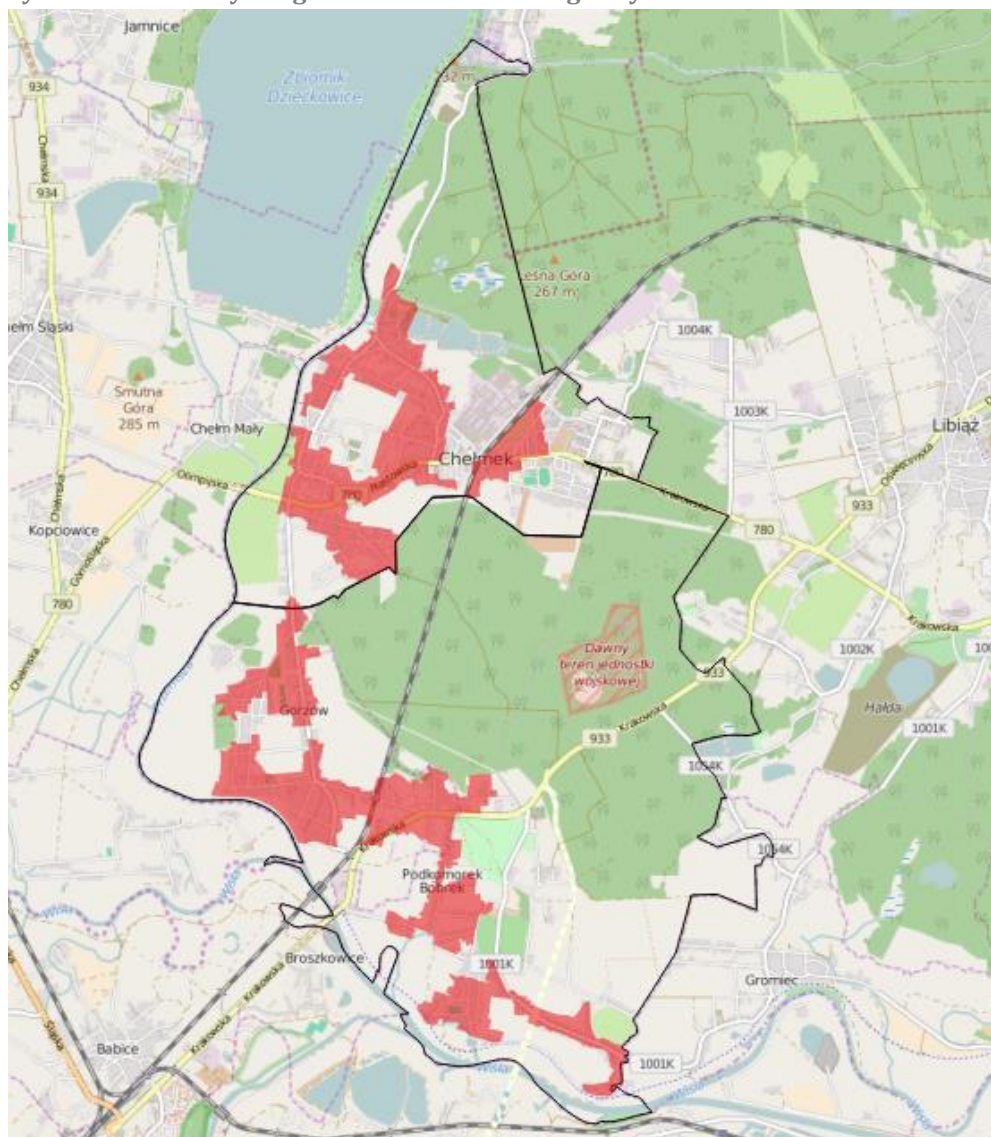
IV. GRANICE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych w opracowaniu wykorzystano wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej. Przyjęto, iż obszary zdegradowane to tereny, na których co najmniej 8 wskaźników przekracza wartość progową (medianę) dla całej gminy. Przyjęto jako podstawę wyznaczenia granic podobszarów zdegradowanych granice modułów przestrzennych analizy.

Linie granicy skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej jak ulice, cieki wodne z otulinami, linie kolejowe, granice funkcjonalne itp. -przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu;
- wklęsłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji;
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru;
- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji.

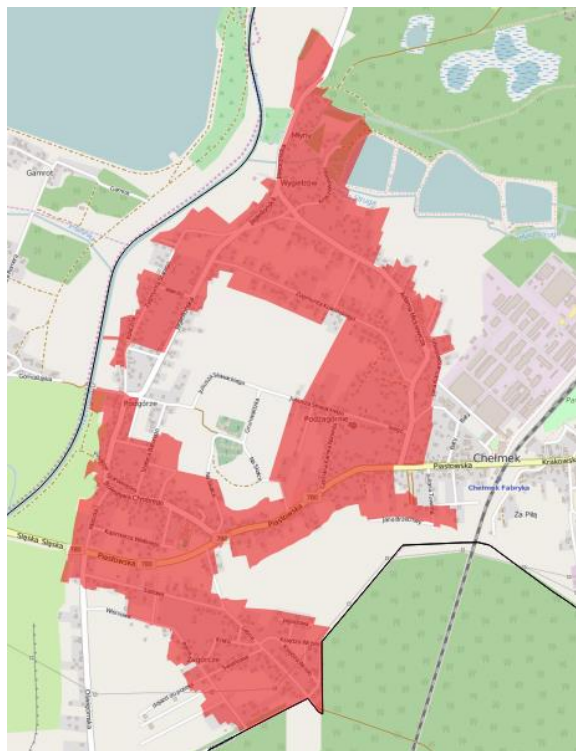
Rysunek 4. Obszary zdegradowane na terenie gminy Chełmek

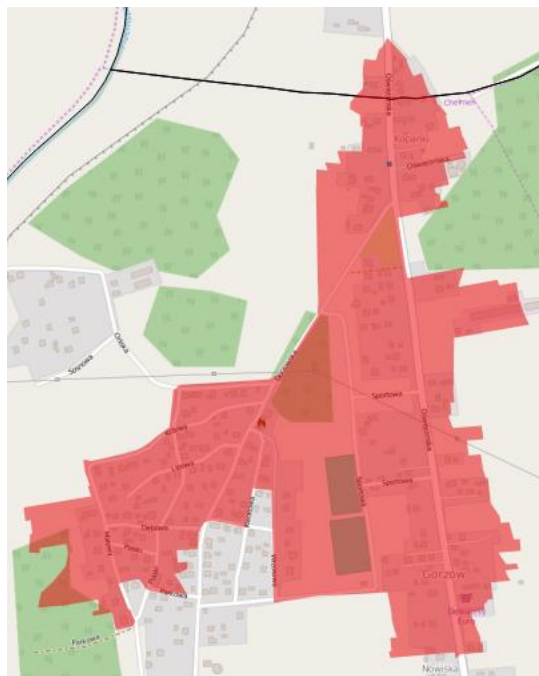
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

Lokalizacja obszarów zdegradowanych obejmuje opisane powyżej obszary koncentracji zjawisk kryzysowych i wynika wprost z liczby zjawisk kryzysowych na poziomie przekraczającym medianę.

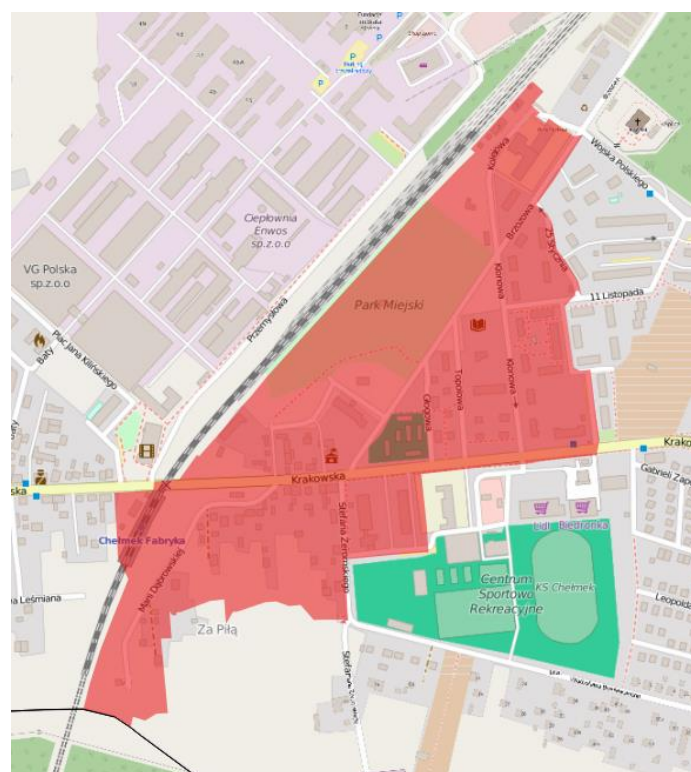
Podobszar Zdegradowany „A”

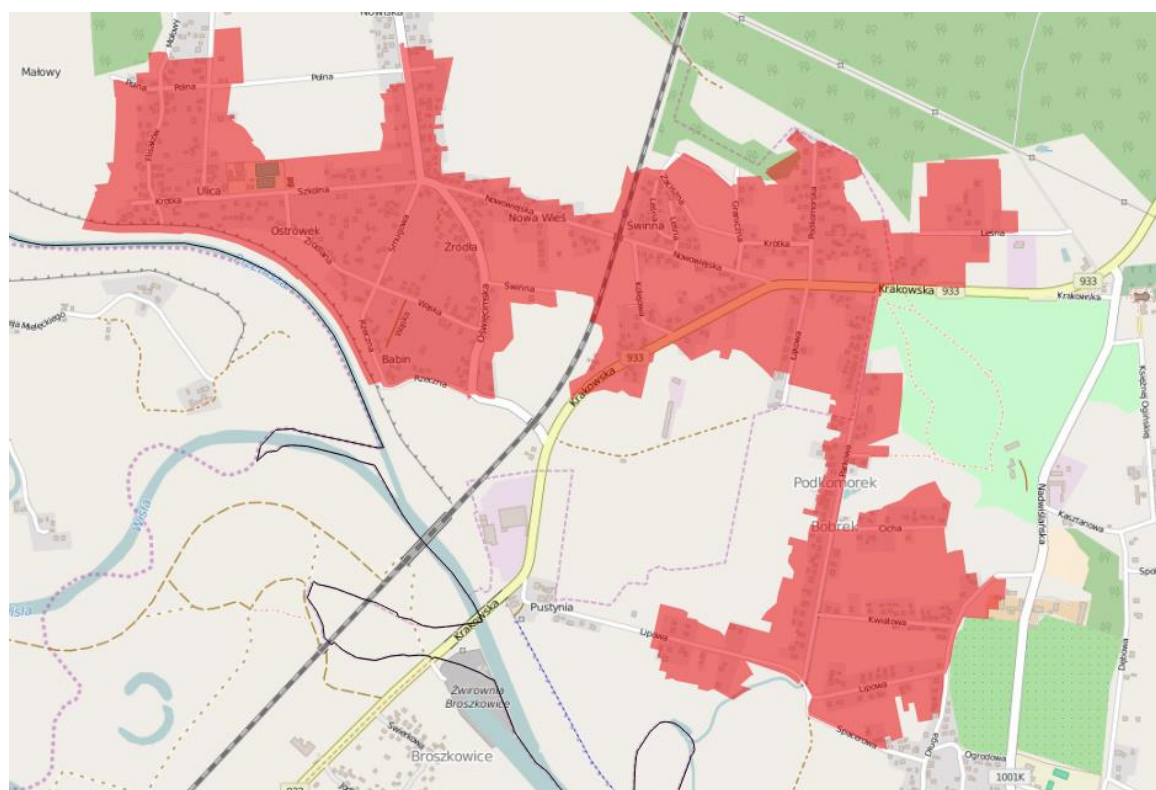
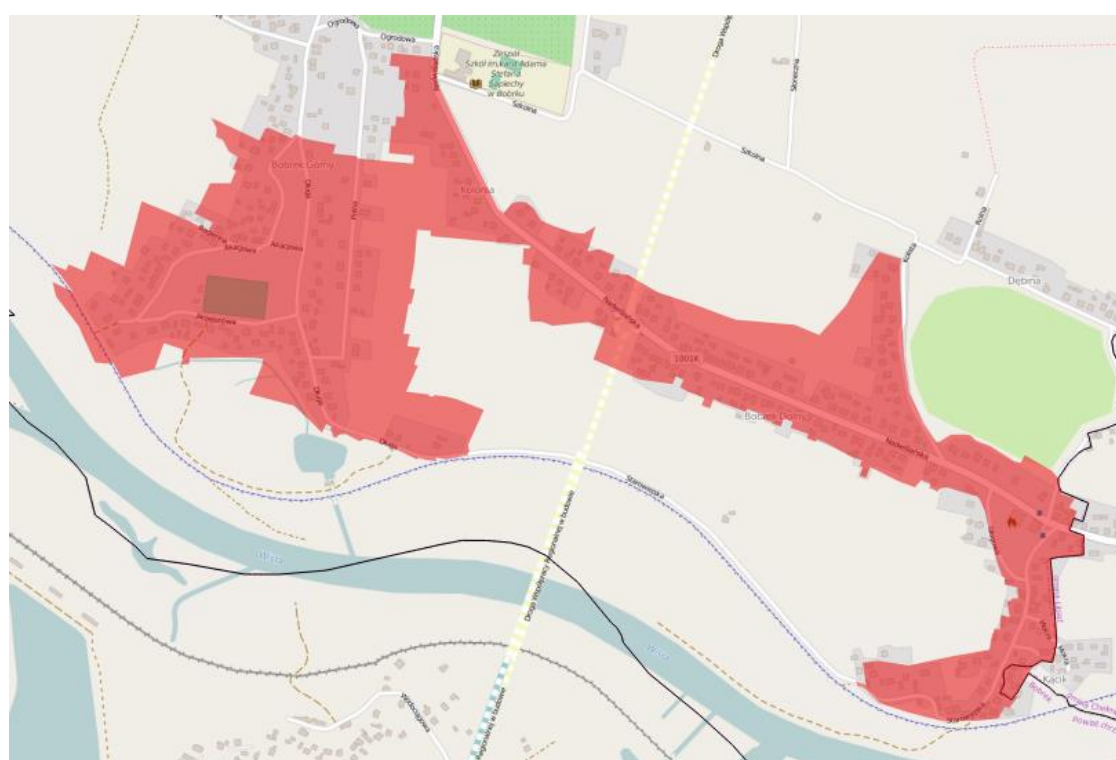
Podobszar Zdegradowany „C”

Podobszar Zdegradowany „B”

Podobszar Zdegradowany „D”**Podobszar Zdegradowany „E”**

V. GRANICE OBSZARU REWITALIZACJI

Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wykorzystano wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej.

Dane, które posłużyły do wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, zebrane były w ramach działań opisanych zarówno w diagnozie przestrzennej, jak i w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego. Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wybrano moduły przestrzenne (1ha) o najwyższej koncentracji liczby zjawisk kryzysowych – tereny, **na których co najmniej 10 wskaźników przekracza wartość progową (medianę) dla całej Gminy.**

Mając na uwadze definicję obszarów rewitalizacji, obszary o największej liczbie czynników kryzysowych zostały zweryfikowane z interesariuszami pod kątem istotności dla rozwoju lokalnego oraz planowania działań rewitalizacyjnych. Obszary zostały wyłączone i zastępowane innymi, o ile:

- spełniały one kryteria „obszaru zdegradowanego”;
- miały one istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewidziano na nich działania rewitalizacyjne;
- ich włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

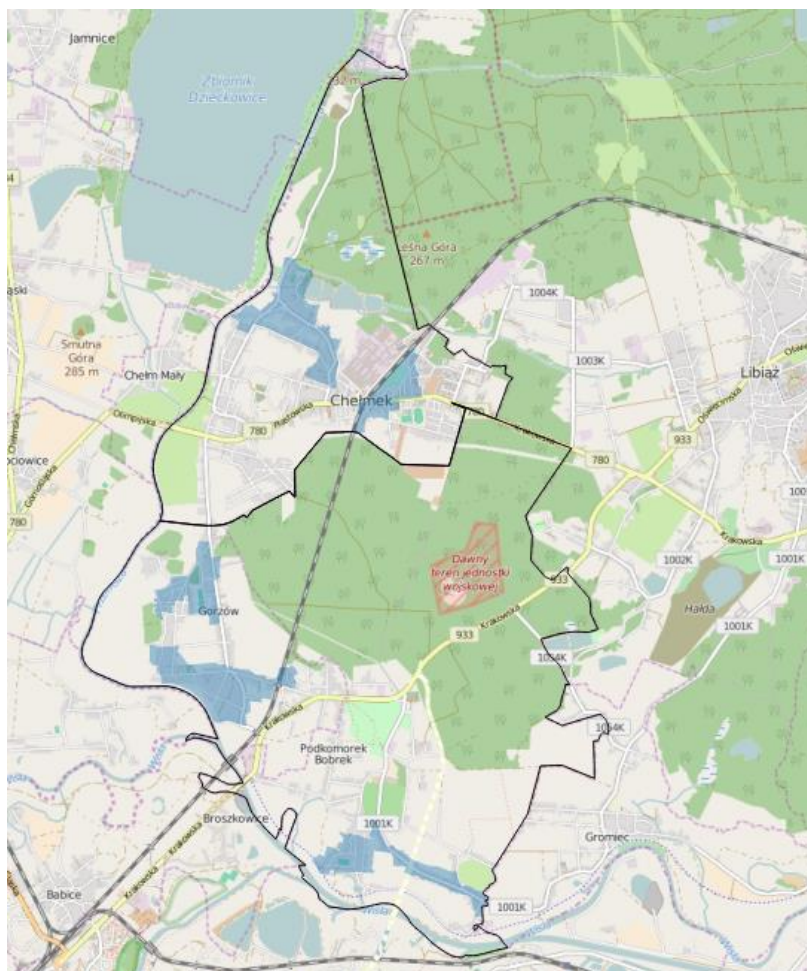
Linie granicy podobszarów skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej jak ulice, cieki wodne z otulinami, linie kolejowe, granice funkcjonalne itp. -przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu;
- wklęsłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji;
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru;
- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji.

W związku z powyższym w granicach obszarów rewitalizacji mogły wystąpić obszary referencyjne o nieznacznie niższej liczbie wskaźników przekraczających wartość progową, pozwalające na zapewnienie ciągłości przestrzennej w grupach analizowanych zjawisk w przestrzeni Gminy.

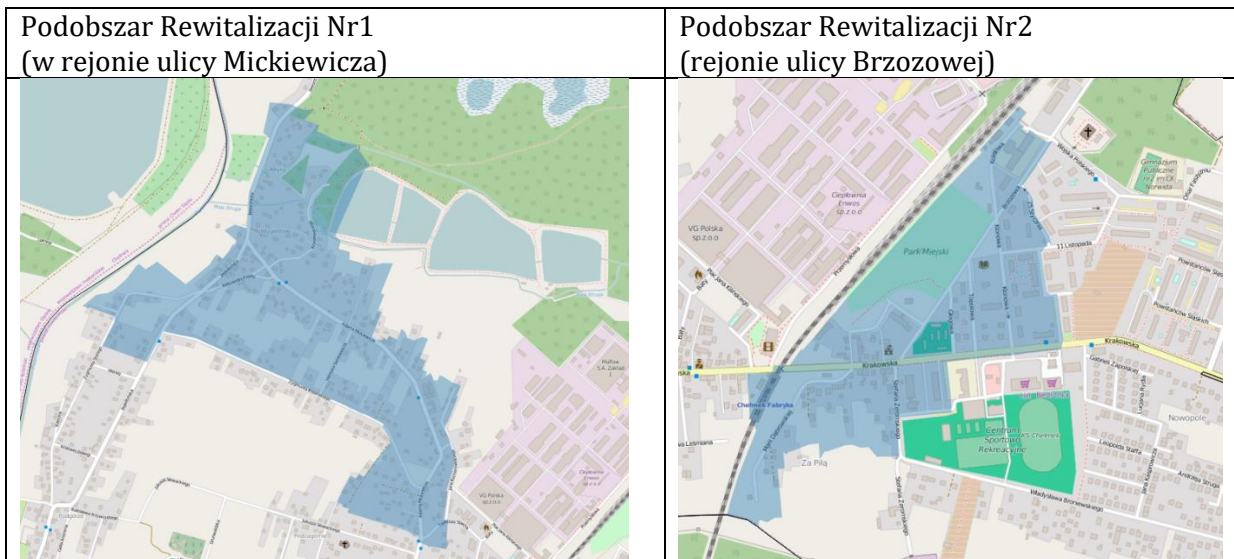
Ostatecznie wyznaczony obszar rewitalizacji w gminie Chełmek przedstawiony został na rysunku poniżej:

Rysunek 5. Obszar rewitalizacji w gminie Chełmek

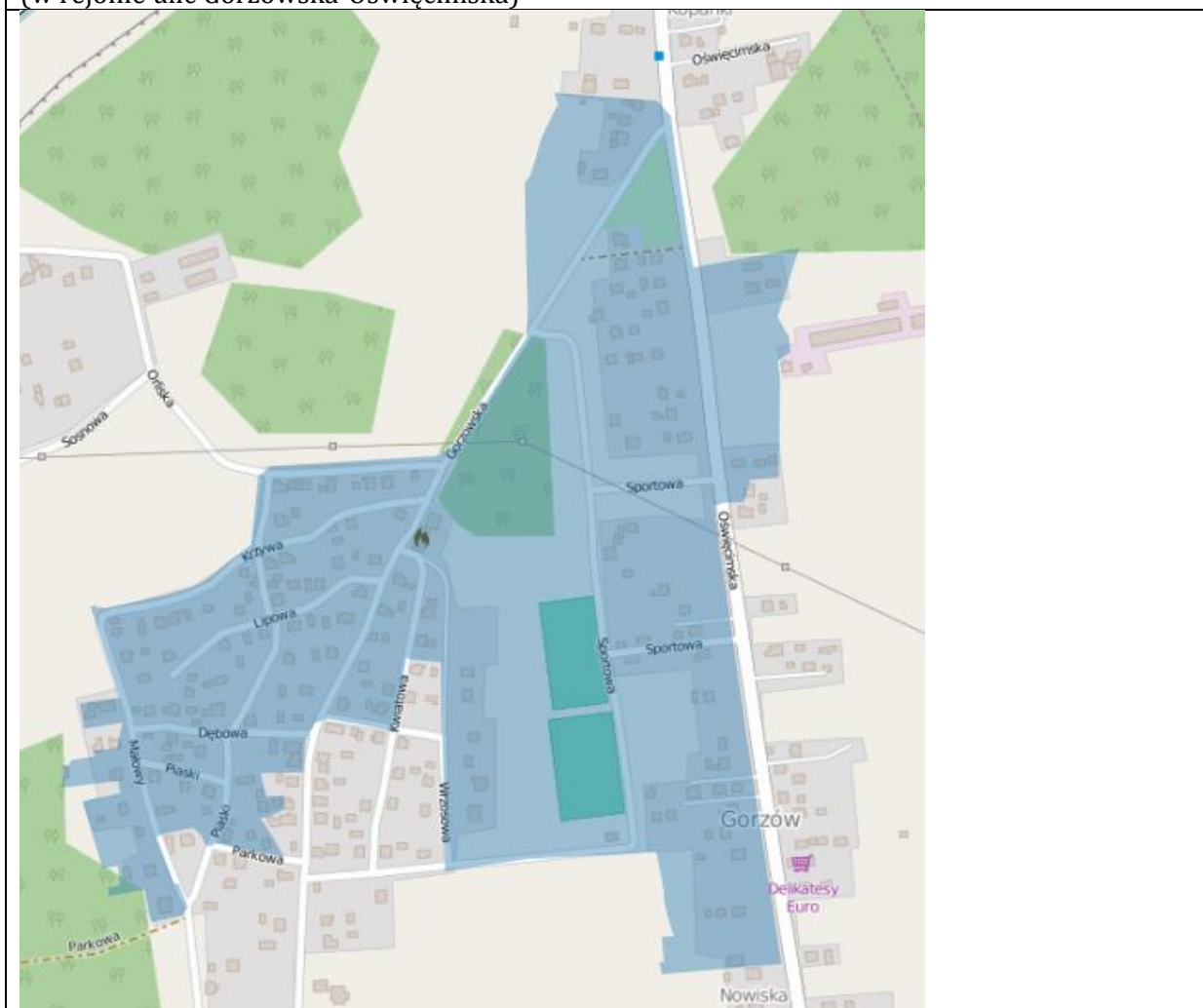

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Chełmku

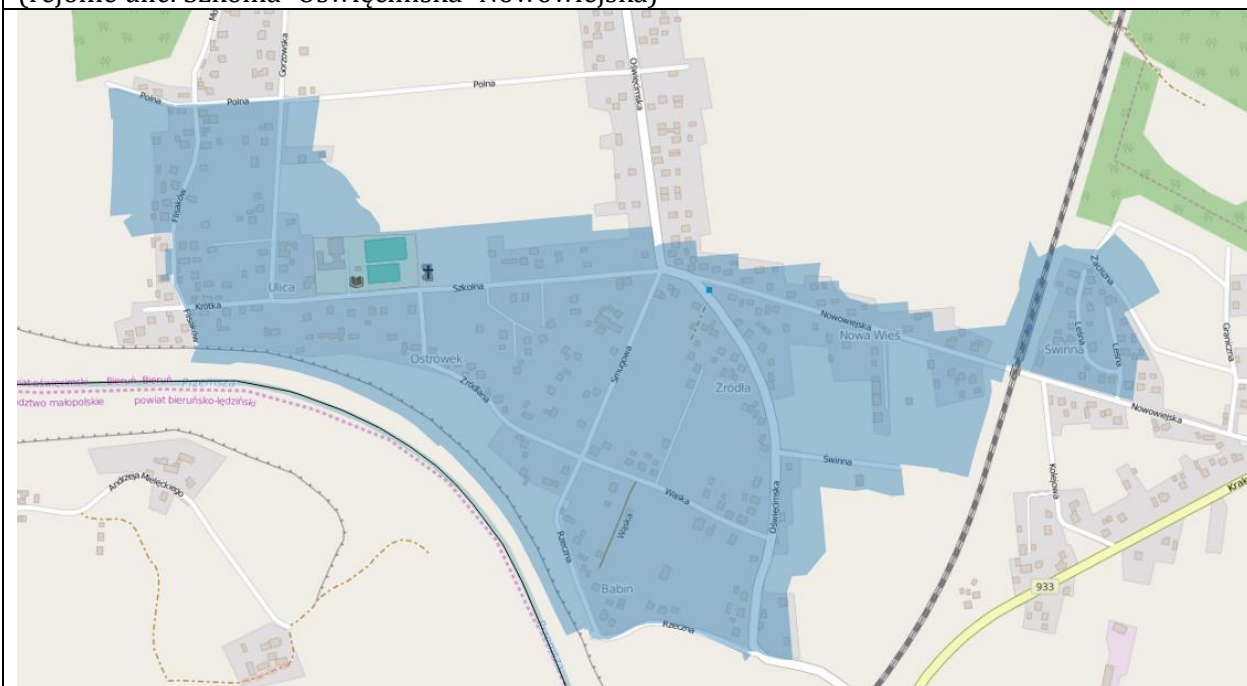
Wyznaczono 5 podobszarów rewitalizacji:

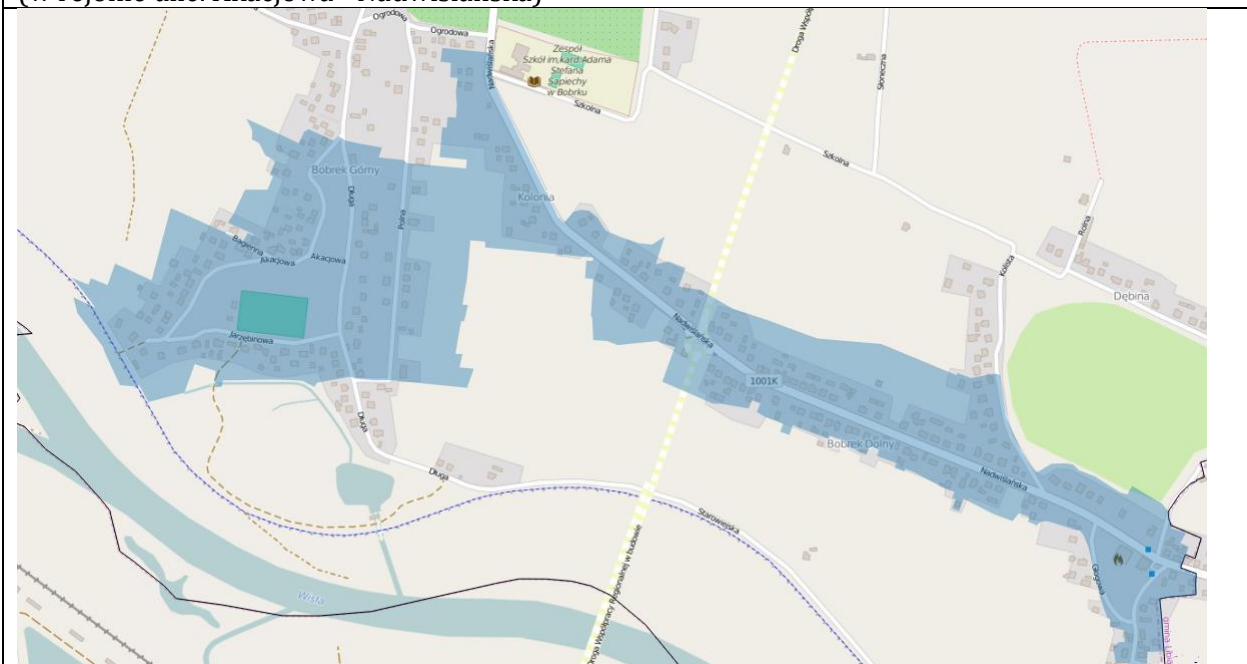
Podobszar Rewitalizacji Nr3
(w rejonie ulic Gorzowska-Oświęcimska)

Podobszar Rewitalizacji Nr4
(rejonie ulic: Szkolna - Oświęcimska - Nowowiejska)

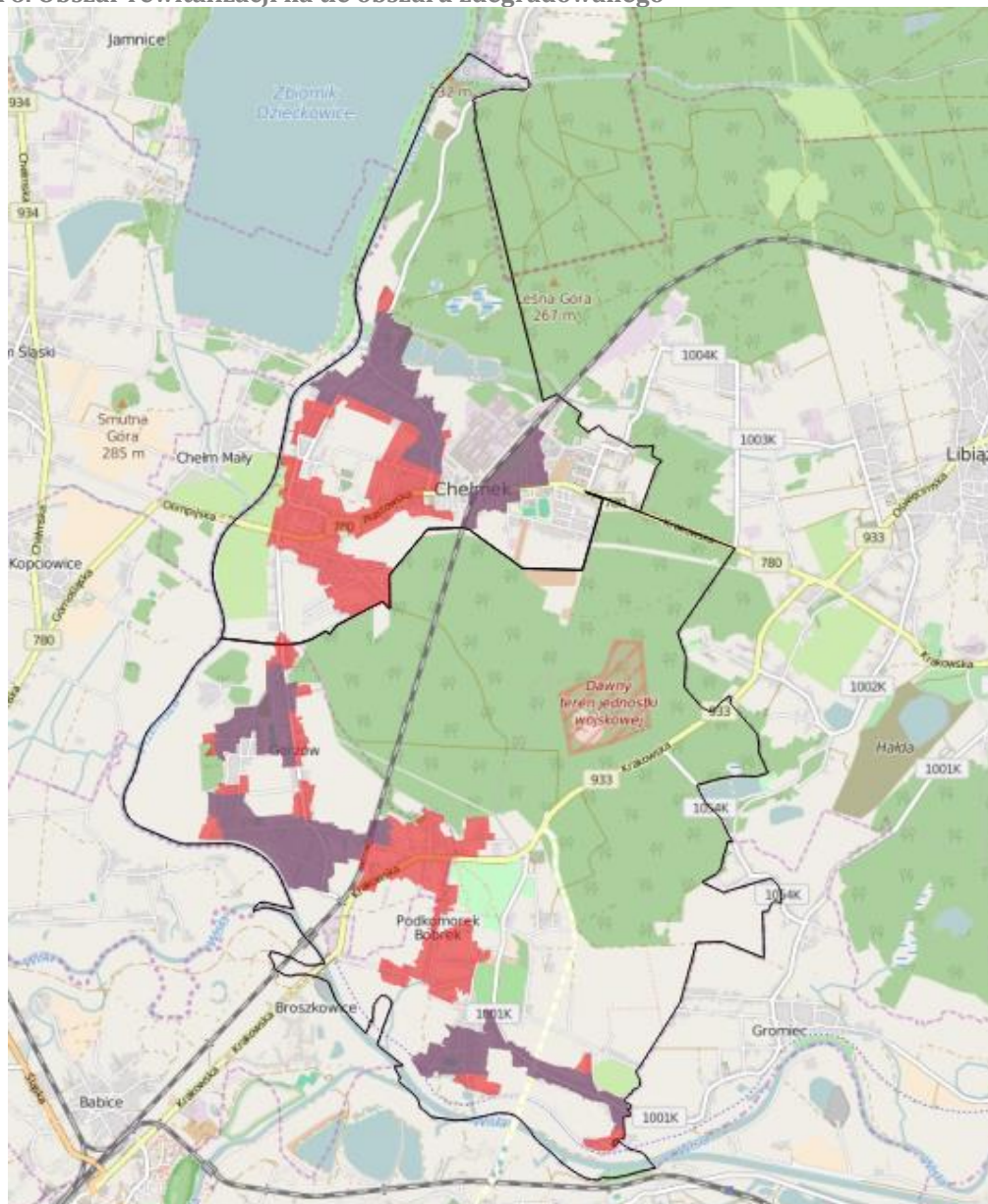

Podobszar Rewitalizacji Nr5
(w rejonie ulic: Akacyjowa - Nadwiślańska)

Zweryfikowano zawartość podobszarów rewitalizacji w granicach podobszarów zdegradowanych.

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmek

Wielkość obszaru rewitalizacji zweryfikowano dla określenia zgodności z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) z dnia 3 lipca 2015r.

Łącznie w obszarze rewitalizacji mieszka 3.581 mieszkańców (27,37% wszystkich mieszkańców Gminy Chełmek). Obszary te zajmują powierzchnię 218,54 ha (8,00 % całej powierzchni gminy).

Tabela 7. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji

	Powierzchnia ha	Udział w powierzchni Gminy %	Liczba mieszkańców tys.	Udział w liczbie mieszkańców Gminy %
Gmina Chełmek	2732	100	13,084	100
Obszar rewitalizacji	218,54	8,00%	3,581	27,37%

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

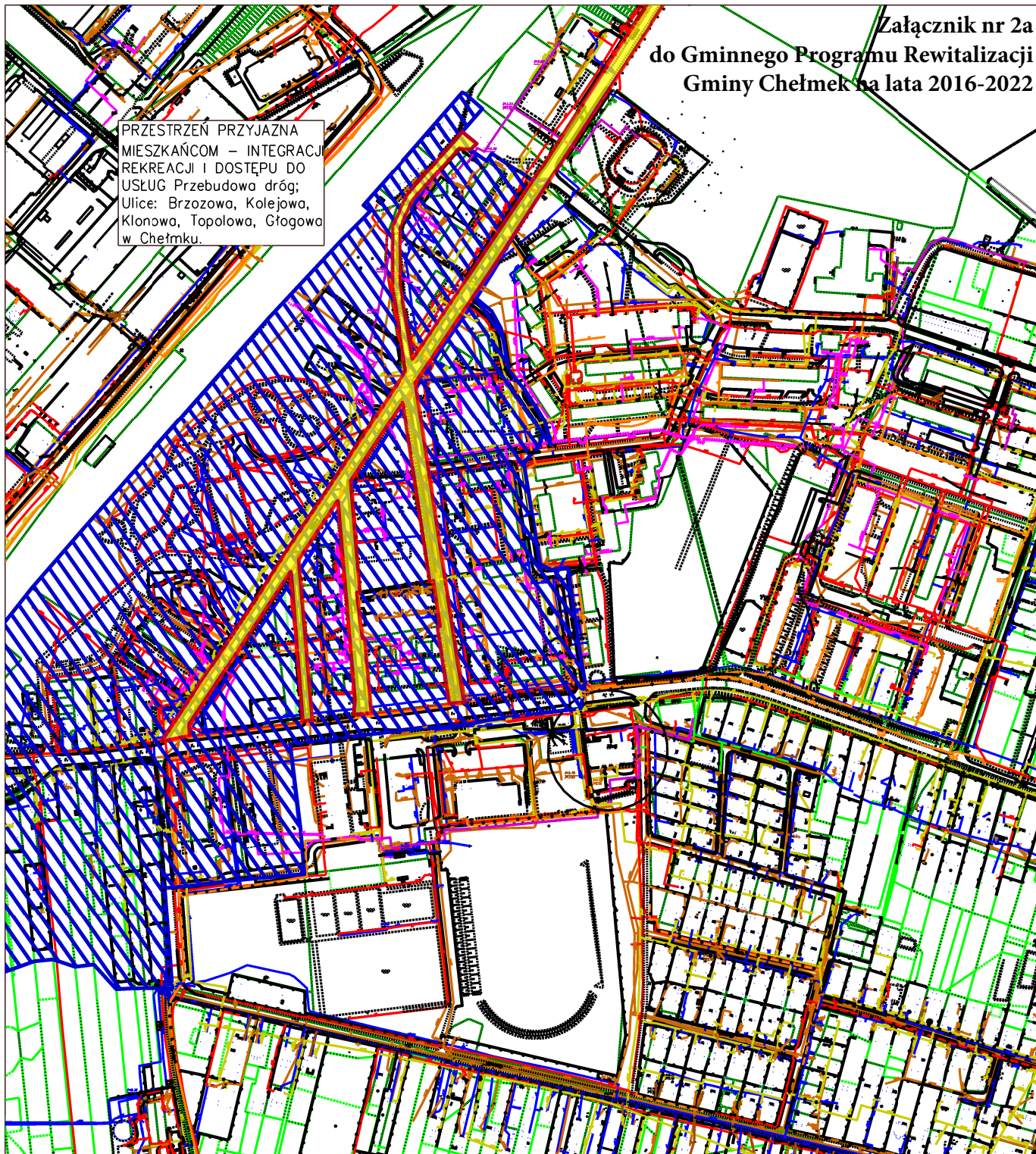
Rysunek 1 Położenie gminy Chełmek na tle powiatu oświęcimskiego	9
Rysunek 2. Tereny spełniające ustawowe kryterium obszaru zdegradowanego w granicach Gminy Chełmek.....	44
Rysunek 3. Wielkość wskaźnika syntetycznego degradacji w obszarze Gminy Chełmek – liczba czynników kryzysowych powyżej mediany.....	45
Rysunek 4. Obszary zdegradowane na terenie gminy Chełmek	46
Rysunek 5. Obszar rewitalizacji w gminie Chełmek	50
Rysunek 6. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego.....	53
Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dla jednostek grupy porównawczej – stan na 31.12.2014 r.	4
Tabela 2. Analizowane wskaźniki cząstkowe	7
Tabela 3. Średni wynik ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej w gminie Chełmek i w powiecie oświęcimskim w 2010 i 2015 roku	20
Tabela 4. Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w gminie Chełmek i w powiecie oświęcimskim w 2010 i 2015 roku	21
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy Chełmek na tle kraju, województwa, powiatu oświęcimskiego i jednostek grupy porównawczej w 2009 i 2014 roku	40
Tabela 6. Zaopatrzenie mieszkań w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne w gminie Chełmek oraz jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.....	40
Tabela 7. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji.....	53
Wykres 1. Zmiana liczby ludności w gminie Chełmek w latach 2010-2014.....	10
Wykres 2. Zmiana liczby ludności w mieście i na obszarze wiejskim gminy Chełmek w latach 2010-2014.....	11
Wykres 3. Przyrost naturalny w gminie Chełmek w latach 2010-2014 – dynamika zmian (lewa strona) oraz wartość przeciętna (prawa strona).....	11
Wykres 4. Saldo migracji ogółem w gminie Chełmek (lewa strona) oraz średnie saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w grupie porównawczej (prawa strona) w latach 2010-2014	12
Wykres 5. Zmiany liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Chełmek w latach 2010-2014 (lewa strona) oraz struktura ludności w 2014 roku w mieście i obszarach wiejskich.....	12
Wykres 6. Zmiana liczby ludności wg ekonomicznych grup wieku w stosunku do roku bazowego (2010) w Polsce, województwie małopolskim, powiecie oświęcimskim i gminie Chełmek.....	13
Wykres 7. Liczba korzystających z pomocy społecznej w gminie Chełmek w latach 2009-2014	14
Wykres 8. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2009 i 2014 r. w jednostkach grupy porównawczej	14
Wykres 9. Najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej w gminie Chełmek w 2014 roku	15
Wykres 10. Liczba osób zagrożonych problemami społecznymi na 1 tys. mieszkańców gminy Chełmek.....	15
Wykres 11 Zadłużenie mieszkań komunalnych (lewa strona) i spółdzielczych (prawa strona) na 1 mieszkańca mieszkania tego typu [zł]	16
Wykres 12. Liczba przestępstw i wykroczeń na 1 tys. mieszkańców na terenie gminy Chełmek	16
Wykres 13. Wydatki na pomoc społeczną z budżetu gminy Chełmek w latach 2009-2014	17
Wykres 14. Kwota świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Chełmek.....	18

Wykres 15. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.	19
Wykres 16. Zmiana liczby uczniów szkół podstawowych w gminie Chełmek w latach 2009-2014	20
Wykres 17. Zmiana liczby uczniów szkół gimnazjalnych w gminie Chełmek w latach 2009-2014.	20
Wykres 18. Porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego i edukacyjnej wartości dodanej w gimnazjach gminy Chełmek w podziale na część humanistyczną (lewa strona) oraz matematyczno-przyrodniczą (prawa strona). Dane za okres 2013-2015	21
Wykres 19. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców gminy Chełmek.....	22
Wykres 20. Gęstość stowarzyszeń na terenie gminy Chełmek	22
Wykres 21. Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich (lewa strona) i parlamentarnych (prawa strona) w gminie Chełmek w latach 2005-2015.....	23
Wykres 22. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w gminie Chełmek w latach 2006-2014	24
Wykres 23. Frekwencja wyborcza w gminie Chełmek – rozkład przestrzenny	24
Wykres 24. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.....	26
Wykres 25 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców.....	26
Wykres 26. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chełmek ze względu na wiek w 2015 r. (lewa strona) oraz dynamika zmian 2010-2015 (prawa strona)	27
Wykres 27. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chełmek ze względu na wykształcenie w 2015 r. (lewa strona) oraz dynamika zmian 2010-2015 (prawa strona).....	27
Wykres 28. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chełmek ze względu na czas pozostawania bez pracy w 2015 r. (lewa strona) oraz dynamika zmian 2010-2015 (prawa strona)	28
Wykres 29. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w latach 2010-2015 w gminie Chełmek.....	30
Wykres 30. Liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców w gminie Chełmek i jednostkach grupy porównawczej w 2014 r.	31
Wykres 31 Liczba firm w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	31
Wykres 32. Dynamika rozwoju przedsiębiorczości w latach 2010-2015 r. na terenie gminy Chełmek.....	31
Wykres 33. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w gminie Chełmek w 2015 r.....	32
Wykres 34 Średnia odległość do publicznej jednostki oświatowej na terenie gminy Chełmek ...	33
Wykres 35. Księgozbiór bibliotek oraz czytelnicy bibliotek na 1000 ludności w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.	34
Wykres 36 Średnia odległość do świetlic i bibliotek na terenie gminy Chełmek.....	34
Wykres 37. Średnia odległość do parków i skwerów (lewa strona), placów zabaw (prawa strona) na terenie gminy Chełmek	35
Wykres 38. Średnia odległość do boisk sportowych na terenie gminy Chełmek.....	35
Wykres 39 Średnia odległość do najbliższego przystanku na terenie gminy Chełmek (lewa strona), oraz główne powody unikania komunikacji zbiorowej przez mieszkańców obszarów wiejskich (prawa strona)	36
Wykres 40. Powierzchnia gminy Chełmek według kierunków wykorzystania w 2014 r.	37
Wykres 41 Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10-M1 i PM10-M2 na terenie gminy Chełmek (μ/m^3)	38

Wykres 42. Odsetek ludności korzystający z oczyszczalni ścieków w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku.	39
Wykres 43 Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego (lewa strona) oraz mieszkania spółdzielczego (prawa strona) na 1 mieszkańca mieszkania tego typu	41
Wykres 44. Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w ludności ogółem w jednostkach grupy porównawczej w 2014 roku [%].....	42
Wykres 45 Odsetek mieszkańców gminy Chełmek posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej (lewa strona) i kanalizacyjnej (prawa strona) – rozkład przestrzenny.....	43

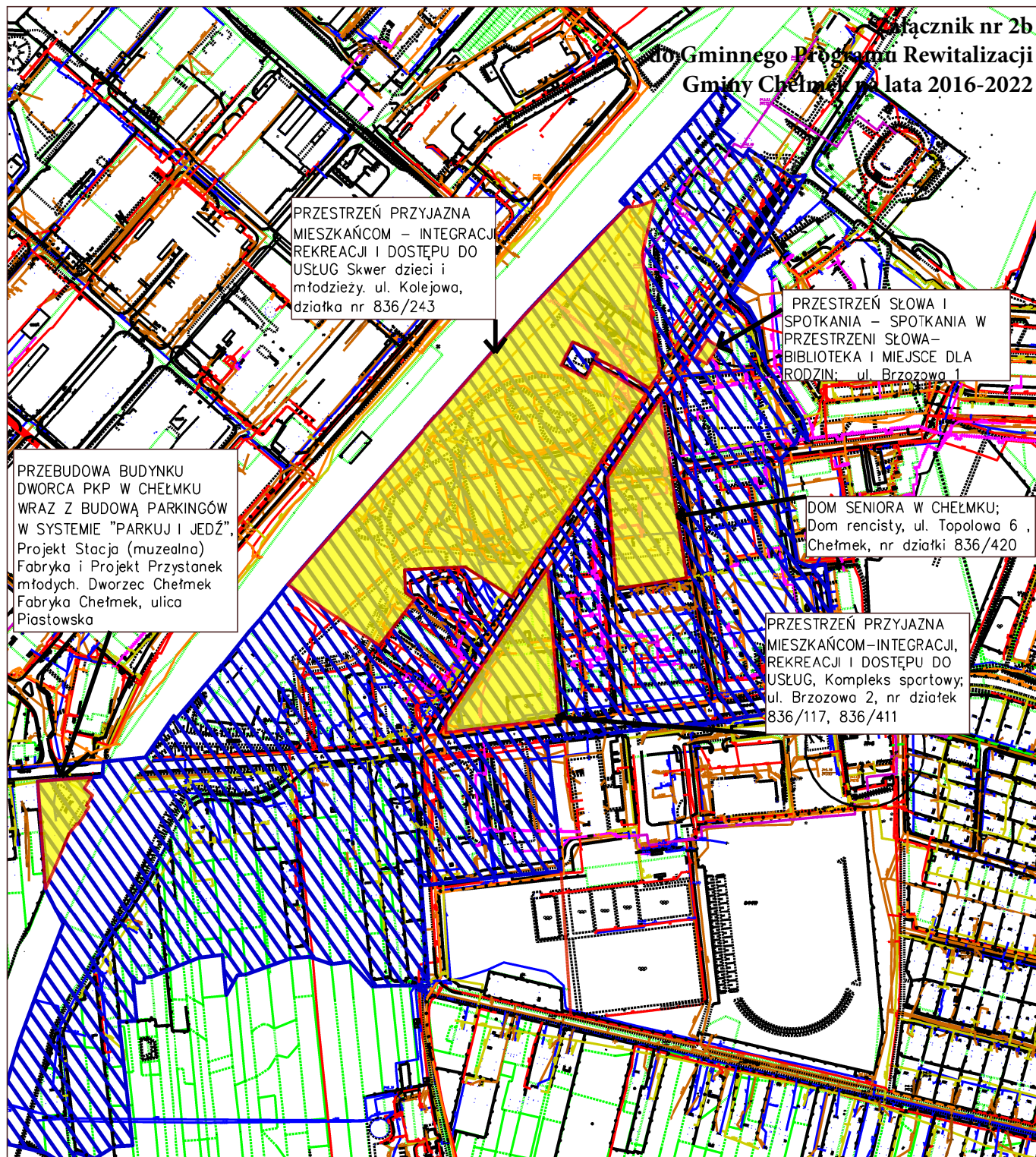
PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA
MIESZKAŃCOM – INTEGRACJA
REKREACJI I DOSTĘPU DO
USŁUG Przebudowa dróg;
Ulice: Brzozowa, Kolejowa,
Klonowa, Topolowa, Głogowa
w Chełmku.

Załącznik Programu Rewitalizacji dla gminy Chełmek
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian
funkcyjno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w
skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy
zasadniczej – aktualizacja listopad 2018

Skala 1:5000
Legenda

- Obszary projektów
- Obszary rewitalizacji

Załącznik Programu Rewitalizacji dla gminy Chełmek

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej – aktualizacja listopad 2018

Skala 1:5000

Legenda

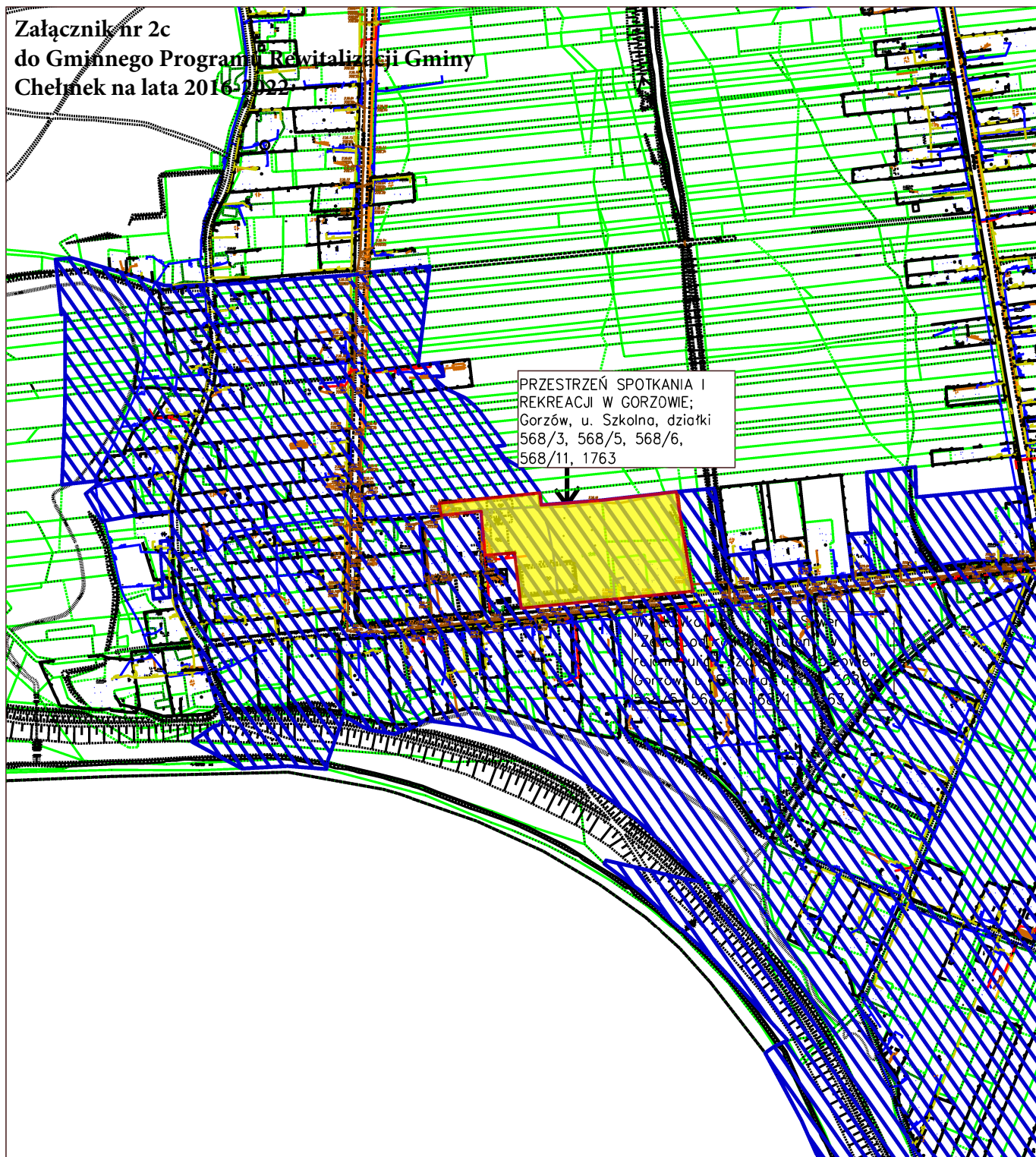

Obszary projektów

Obszary rewitalizacji

Załącznik nr 2c
do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy
Chełmek na lata 2016-2022

Załącznik Programu Rewitalizacji dla gminy Chełmek

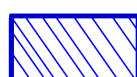
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej – aktualizacja listopad 2018

Skala 1:5000

Legenda

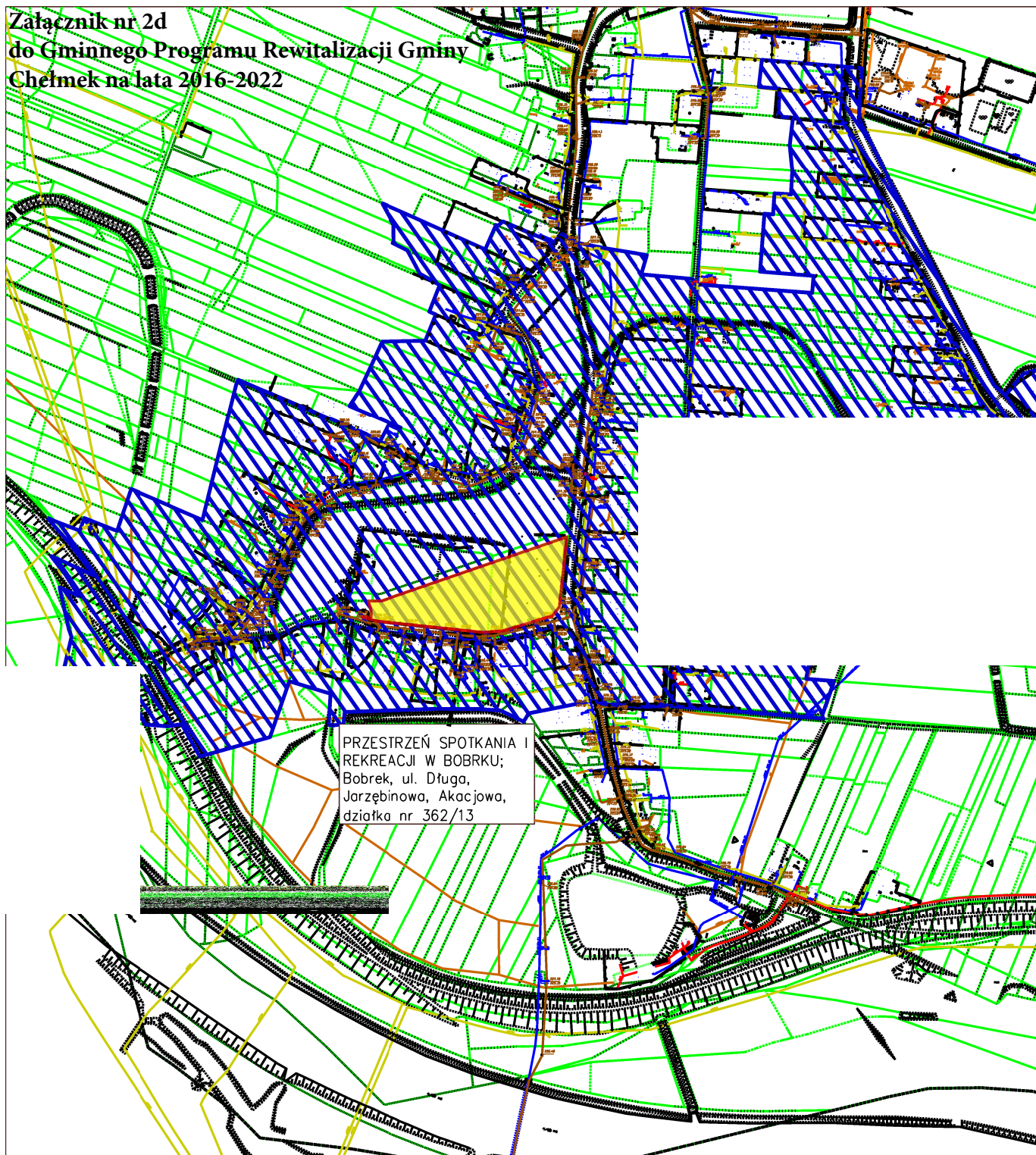

Obszary projektów

Obszary rewitalizacji

Załącznik nr 2d
do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy
Chełmek na lata 2016-2022

Załącznik Programu Rewitalizacji dla gminy Chełmek
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w
skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy
zasadniczej – aktualizacja listopad 2018

Skala 1:5000
Legenda

- Obszary projektów
- Obszary rewitalizacji

SCHEMAT ARKUSZY

Załącznik nr 2e
do Gminnego Programu Rewitalizacji
Gminy Chełmek na lata 2016-2022

